

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗВІТ РЕКТОРА
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
Солоненка Анатолія Миколайовича
за 2018 рік

МЕЛІТОПЛЬ - 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1.ОСВІТНЯ ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ	9
1.1. Ліцензування та акредитація.....	9
1.2.Контингент, прийом на навчання, поновлення та відрахування здобувачів вищої освіти	11
1.3. Внутрішня система забезпечення якості освітнього процесу	25
1.3.1. Розробка та вдосконалення освітніх програм підготовки фахівців	25
1.3.2. Якість методичного забезпечення	27
1.3.3. Практична підготовка здобувачів вищої освіти	57
1.3.4. Оцінювання якості підготовки фахівців	63
1.4. Планування та виконання навчального навантаження.....	85
2. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО- ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	91
2.1. Кадрове забезпечення виконання науково-дослідних робіт	91
2.2. Організаційне та фінансове забезпечення науково-дослідної роботи	93
2.3. Тематика наукових досліджень. Показники наукової діяльності	94
2.4. Конкурс проектів науково-дослідних робіт.....	100
2.5. Публікації співробітників Університету у виданнях, що індексуються світовими наукометричними базами	103
2.6. Університет у міжнародних та всеукраїнських рейтингах	107
2.7. Конференції, семінари	110
2.8. Патентна діяльність.....	115
2.9. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.....	117
2.10. Центр трансферу технологій.....	120
2.11. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів	122
2.12. Діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету.....	132
2.13. Участь здобувачів вищої освіти у всеукраїнських студентських	

олімпіадах та у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт	142
3. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УНІВЕРСИТЕТУ	145
3.1. Співпраця з закордонними партнерами	145
3.2. Участь в міжнародних освітніх проектах і програмах	147
3.3. Організація закордонних відряджень	149
3.4. Зустрічі із зарубіжними викладачами, вченими	153
3.5. Академічна мобільність, виконання угод про подвійне дипломування	155
4. КАДРОВА ПОЛІТИКА УНІВЕРСИТЕТУ	158
5. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ	164
6. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ	169
7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА Й ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ	181
8. СТАН РОБОТИ УНІВЕРСИТЕТУ З ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	192
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	200

ВСТУП

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) є потужним науково-освітнім центром південного сходу України, що веде свою історію з 1923 року. За цей час визначилися з усією очевидністю масштабність Університету та широкий спектр завдань: підготовка висококваліфікованих спеціалістів; розвиток фундаментальних і прикладних досліджень, включення в міжнародні дослідницькі та освітні мережі, гармонізація й організація культурно-освітнього простору. До структури Університету входять: Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти, 4 факультети, 17 науково-дослідних лабораторій, науково-навчальний центр «Біорізноманіття».

В Університеті юридично і фактично створена єдина навчально-науково-методична освітня система, що дає змогу на державному рівні вирішувати питання освіти: від дитячих виховних установ до магістратури, аспірантури й докторантури. Реалізація 91 освітньої програми – першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівнів – здійснюється з чітким усвідомленням пріоритетності підготовки духовної та інтелектуальної еліти нації, фахівців, здатних виконувати свої професійні задачі в сучасному світі різнопланових викликів.

За багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність Університет був відзначений багатьма нагородами. Серед них: нагороди Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України – золота та бронзові медалі за участь у всеукраїнській виставці «Сучасна освіта в Україні»; у 2016 р. Університет став лауреатом I ступеня Всеукраїнського конкурсу «Інноватика в сучасній освіті»; у 2018 р. – нагороджений Дипломом I ступеня в номінації «Сучасні психолого-педагогічні технології інклюзивної освіти», золотою медаллю та дипломом у номінації «Упровадження сучасних засобів навчання, проектів, програм і технологій для вдосконалення та підвищення

ефективності освітнього процесу» Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті».

Керуючись нагальними задачами імплементації Закону України «Про освіту», Університет започаткував Методичну майстерню педагога Нової української школи. У рамках Методичної майстерні відбуваються науково-методичні семінари, майстер-класи з актуальних проблем викладання дисциплін у загальноосвітніх школах, забезпечення інклюзивної освіти, психологічного супроводу освітнього процесу, національно-патріотичного виховання та інших актуальних питань освітньої галузі. Це цілком відповідає потужним напрацюванням колективу Університету, який святкує своє 95-річчя.

Науковий імідж Університету та його визнання міжнародною науковою спільнотою формується завдяки плідній роботі науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, здобувачів вищої освіти. В Університеті функціонує 5 наукових шкіл під керівництвом провідних фахівців. Щороку на 8 спеціальностях III-го освітньо-наукового рівня проводять дослідження понад 70 аспірантів. Докторантура Університету майже 10 років поповнює викладацький склад високопрофесійними фахівцями. Ознайомлення широкого загалу з останніми результатами наукових досліджень учених Університету відбувається на сторінках фахових часописів, серед яких: «Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка», «Versus», «Збірник праць Азово-Чорноморської орнітологічної станції «Бранта», «Сучасні проблеми геометричного моделювання», «Мова. Свідомість. Концепт» та науково-практичний журнал «Еврика».

Своє освітнє призначення сьогодні Університет реалізує завдяки вмілому поєднанню раціональних смислів своїх традицій, відкритості до вимог сьогодення, проекції своєї діяльності в майбутнє України та Європи. На сьогодні Університет співпрацює з 54 зарубіжними науковими та освітніми установами (Білорусі, Казахстану, Польщі, Молдови, Болгарії, Німеччини,

Австрії, Швейцарії, Греції, Великобританії, Туреччини та ін.), постійно бере участь у міжнародних наукових проектах (Темпус IV «Розробка регіональних, міждисциплінарних, правових студій з питань енергетики та навколишнього середовища»), конференціях (XXVI International Scientific and Practical Conference «The Development of a Single European Educational Area Combining the Best International Experience with National Traditions», м. Мішкольц, Угорщина), виставках («China Education Expo», м. Пекін, КНР) та ін.

Здобувачі вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького реалізують свою змогу навчатися за освітніми програмами паралельного диплому (Вища лінгвістична школа у м. Ченстохов (Польща); семестрового навчання «Mobility Direct» (Польща, Болгарія, Німеччина).

Окрема увага приділяється соціокультурній функції Університету, що реалізується у формі просвітницької діяльності колективів кафедр серед учителів міста, району й області щодо особливостей реалізації «Закону про освіту» і Концепції Нової української школи. Важливі завдання, пов'язані із соціокультурною реальністю, зумовили наповнення структури Університету різноманітними центрами, що стали осередками нових наукових ідей, оновлених практик, творчих напрацювань, перспективних проектів.

Інклюзивна освіта, що є закономірним і логічним варіантом трансформації інститутів загальної та спеціальної освіти, виступає одним із основних інститутів соціальної інтеграції. Викладачами кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Університету було створено перший у Запорізькій області Навчально-відновлювальний стенд-тренажер «Скеля-1» (скеледром), розроблено низку програм зі скелелазіння для людей із вадами зору, підготовані та проведені перші в Україні фестивалі – «Вчимося жити вертикально» та «Фестиваль адаптивного туризму в м. Мелітополь».

Університет здійснює різнопланову діяльність із реалізації програми «Мелітополь інтеркультурний». Безпосередньо в Університеті активно

працює створений у 2008 р. Центр болгаристики, завдяки якому укладено договори про співпрацю з 6 університетами в Болгарії, 2 науково-дослідними інститутами Болгарської академії наук та Регіональним історичним музеєм (м. Сливен). Це сприяло підвищенню академічної мобільності викладачів та студентів як важливої запоруки їхнього професійного зростання. Для покращення іншомовної підготовки за сприяння Посольства Республіки Болгарія в Україні Університет отримав новий кабінет інтерактивного навчання.

Важливу роль у підтримці й розвитку духовно-естетичної культури студентства, колективу Університету, громади відіграє мистецьке відділення Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарної та мистецької освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького, що вже понад 30 років демонструє свою художньо-просвітницьку діяльність в межах та поза межами країни і стверджує прогресивні ідеї в наукових музично-педагогічних школах. Здобувачі вищої освіти мають змогу реалізувати свої творчі здібності в різних мистецьких колективах Університету (мішана хорова капела «Дарина Лада», жіноча хорова капела, вокальний джаз-квартет «Sound Версія», ансамбль інструментальної музики «Таврійська пектораль», ансамбль скрипалів, хореографічний ансамбль «Лілея» тощо).

У 2018 році Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького відзначив 95-річний ювілей. Протягом року під гаслом «95 років – 95 кроків до успіху» в Університеті відбувалася велика кількість заходів: науково-методичні конференції, мистецькі фестивалі, круглі столи, семінари тощо. Оновлено символіку Університету – штандарт і прапор, а також штандарти інституту та факультетів. Презентовано історичний нарис «МДПУ імені Богдана Хмельницького (2008 – 2018 рр.)» та новий сайт Університету.

Напередодні святкування 95-річчя відбулися знакові події: Всеукраїнський форум «Академія міжкультурного діалогу», віншування ветеранів педагогічної праці «Шана вам, освітяни!», круглий стіл «Майбутнє

університетів в контексті експоненційних технологій». Університетській молоді запам'ятався цікавий флеш-моб студентів закладів освіти міста Мелітополя «МДПУ об'єднує всіх» та фінальна гра КВК на Кубок ректора МДПУ за участю команд Ліги Сміху.

На честь 95-річчя свої привітання надіслали: Голова Верховної Ради України Андрій Парубій, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, Президент Національної Академії наук України Борис Патон. Науково-педагогічних працівників, ветеранів праці і здобувачів вищої освіти вітали: постійний Представник Президента України в АР Крим Борис Бабін, заступник Голови Запорізької ОДА Едуард Гугнін, міський голова Мелітополя Сергій Мінько, народний депутат України Тарас Кремень, начальник відділу педагогічної і післядипломної освіти МОН України Ігор Лисенко, академік-секретар, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України Петро Саух, голова Ради ректорів Запорізької області, професор Сергій Беліков.

Заслуги колективу були відзначені орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня, Почесною грамотою Мелітопольської міської ради, Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України. Науково-педагогічні працівники Університету були нагороджені Почесним званням «Заслужений працівник освіти», Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України, Грамотою Верховної Ради України, нагрудним знаком «Василь Сухомлинський», медалями «Григорій Сковорода» і «Костянтин Ушинський».

1. ОСВІТНЯ ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ

1.1. Ліцензування та акредитація

Національна система забезпечення якості вищої освіти реалізується через механізми ліцензування та акредитації. Освітня діяльність в Україні здійснюється закладами вищої освіти на підставі ліцензій. Обов'язковою умовою видачі ліцензії є відповідність нормативам, що встановлюються Міністерством освіти і науки України. Акредитація освітніх програм у навчальному закладі з певної спеціальності за рівнем вищої освіти – це державне визнання відповідності рівня підготовки фахівців з цієї спеціальності державним вимогам, стандартам вищої освіти, а також державним вимогам щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Університет здійснює підготовку за денною та заочною формами навчання згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями фахівців із різних галузей знань (12), а саме: Освіта/Педагогіка, Культура і мистецтво, Гуманітарні науки, Соціальні та поведінкові науки, Управління та адміністрування, Право, Біологія, Природничі науки, Інформаційні технології, Аграрні науки та продовольство, Соціальна робота, Сфера обслуговування.

В МДПУ імені Богдана Хмельницького здійснюються освітні послуги з підготовки фахівців за (без врахування освітніх програм):

першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – за 37 спеціальностями;
другим (магістерським) рівнем вищої освіти – за 33 спеціальностями;
третьім (освітньо-науковим та науковим) рівнем вищої освіти – за 10 спеціальностями.

У 2017–2018 н. р. в Університеті проведено первинну акредитацію за ступенем вищої освіти «Бакалавр»

спеціальностей:

1. 6.030504 Економіка підприємства;

2. 6.140103 Туризм;

та освітніх програм:

1. Економіка та бізнес
2. Туризм.

За звітний період в Університеті відкриті нові спеціальності:

за освітнім ступенем бакалавра:

1. 241 Готельно-ресторанна справа

за освітнім ступенем магістра:

1. 242 Туризм

за третім (освітньо-науковим) рівнем:

2. 012 Дошкільна освіта

Відбулося збільшення ліцензійного обсягу за освітнім ступенем магістра зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Одержані нові сертифікати про акредитацію спеціальностей за новими шифрами зі ступенів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр».

Подовжено строк дії сертифікату про акредитацію напряму підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування* до терміну дії сертифікату про акредитацію магістрів за відповідною спеціальністю.

У першій половині 2018-2019 н. р. відкрито нову спеціальність за ступенем вищої освіти «Магістр» – 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології); підготовлено ліцензійні справи з підвищення кваліфікації за педагогічними спеціальностями.

У грудні 2018 року за другим (магістерським) рівнем проведено первинну акредитацію освітньо-професійних програм:

1. Початкова освіта. Християнська етика
2. Початкова освіта. Іноземна мова
3. Керівництво персоналом та економіка праці
4. Філософія. Аналітика соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів

5. Економіка та адміністрування в охороні здоров'я
6. Психологія. Практична психологія
7. Соціологія муніципальної політики
8. Соціальна робота. Соціальна педагогіка
9. Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література
10. Педагогіка вищої школи

Оновлено ліцензію підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) рівнями підготовки (остання дата оновлення – 13.11.2018 р.).

1.2. Контингент, прийом на навчання, поновлення та відрахування здобувачів вищої освіти

Робота щодо формування контингенту здобувачів вищої освіти проводилась відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Умов прийому до вищих навчальних закладів у 2018 році, Правил прийому до Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького у 2018 році, Положення про приймальну комісію та Програми профорієнтаційної роботи на 2018–2019 навчальний рік.

Розширення переліку освітніх програм, запровадження підготовки за скороченими програмами, зростання обсягів набору, а також ефективні заходи із профорієнтації дозволили Університету за звітний період не тільки утримати кількість сукупного контингенту студентів за рівнями «Бакалавр» та «Магістр», але й наростити її.

На 01 жовтня 2018 року контингент здобувачів вищої освіти в Університеті становить 4151 особа (денна форма – 2564 студента, заочна форма – 1587 студентів).

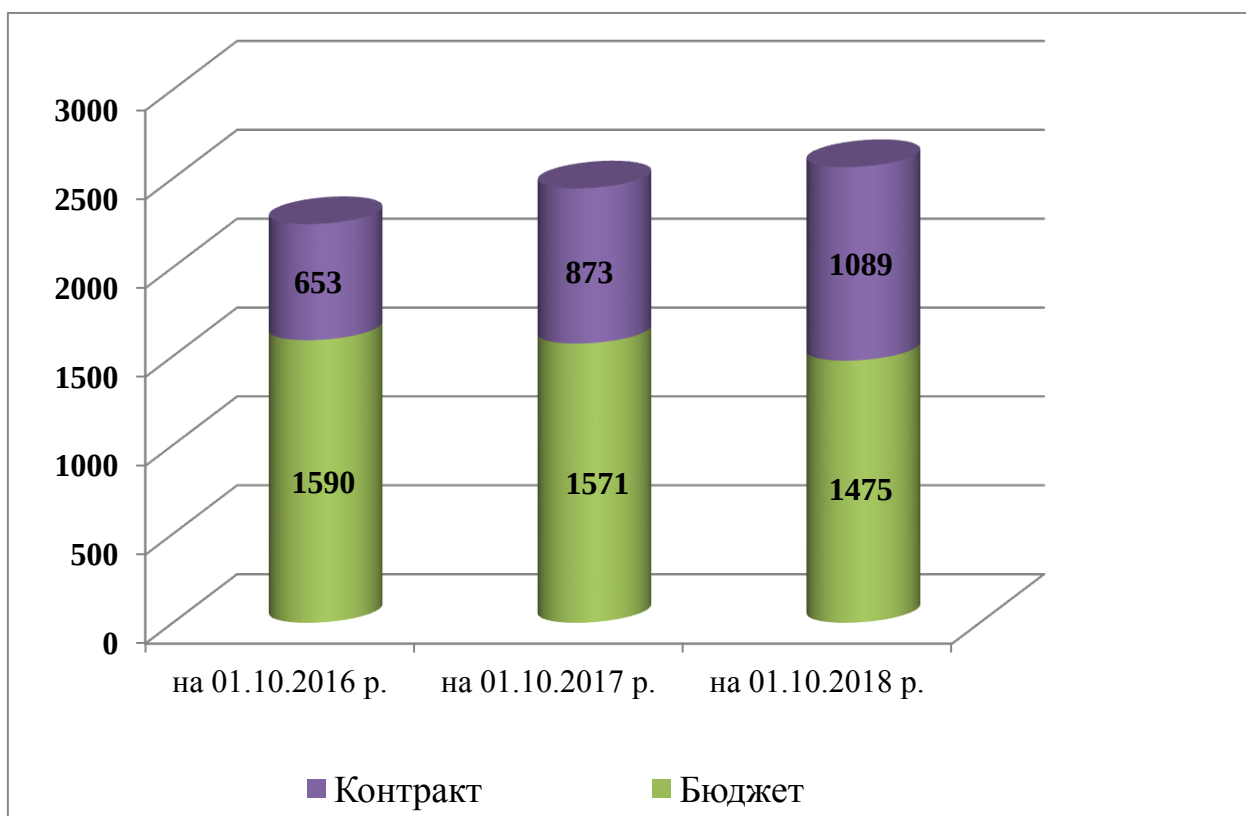
На денній формі навчається 2564 студенти. За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту за освітніми ступенями «Бакалавр» і

«Магістр» – 1475 студентів (на 01.10.2017 р. – 1571 студент, а на 01.10.2016 р. – 1590 студентів), а за кошти фізичних та юридичних осіб – 1089 студентів (на 01.10.2017 р. – 873 студенти, а на 01.10.2016 р. – 653 студенти).

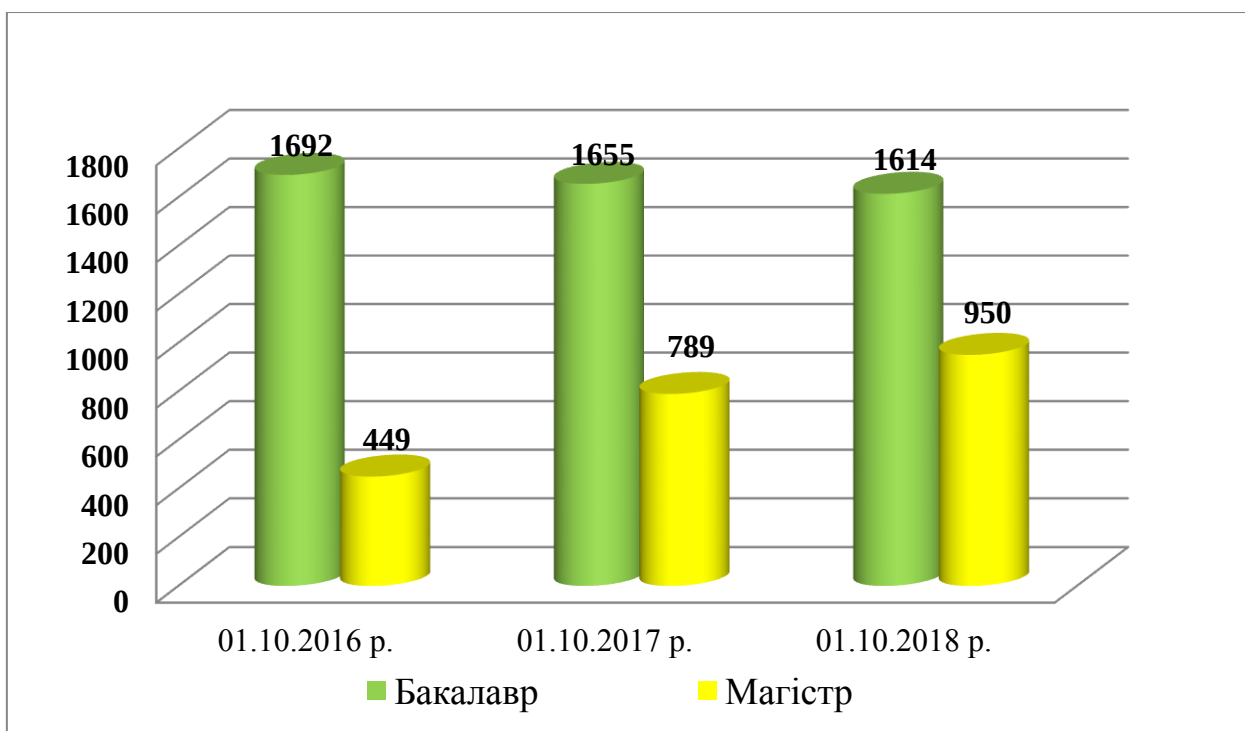
Таблиця 1.1.

Динаміка змін контингенту студентів денної форми навчання (ДФН)

	01.10.2016р.	01.10.2017р.	01.10.2018р.
За кошти державного бюджету	1590	1571	1475
За кошти фізичних та юридичних осіб	653	873	1089
ВСЬОГО	2243	2444	2564

Рис. 1.1. Динаміка змін контингенту студентів за формами навчання

Отже, кількість студентів, які навчаються за бюджетною формою, зменшилася порівняно з 2016, 2017 рр. Кількість студентів, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, збільшилася порівняно з 2017 р. на 216 осіб.

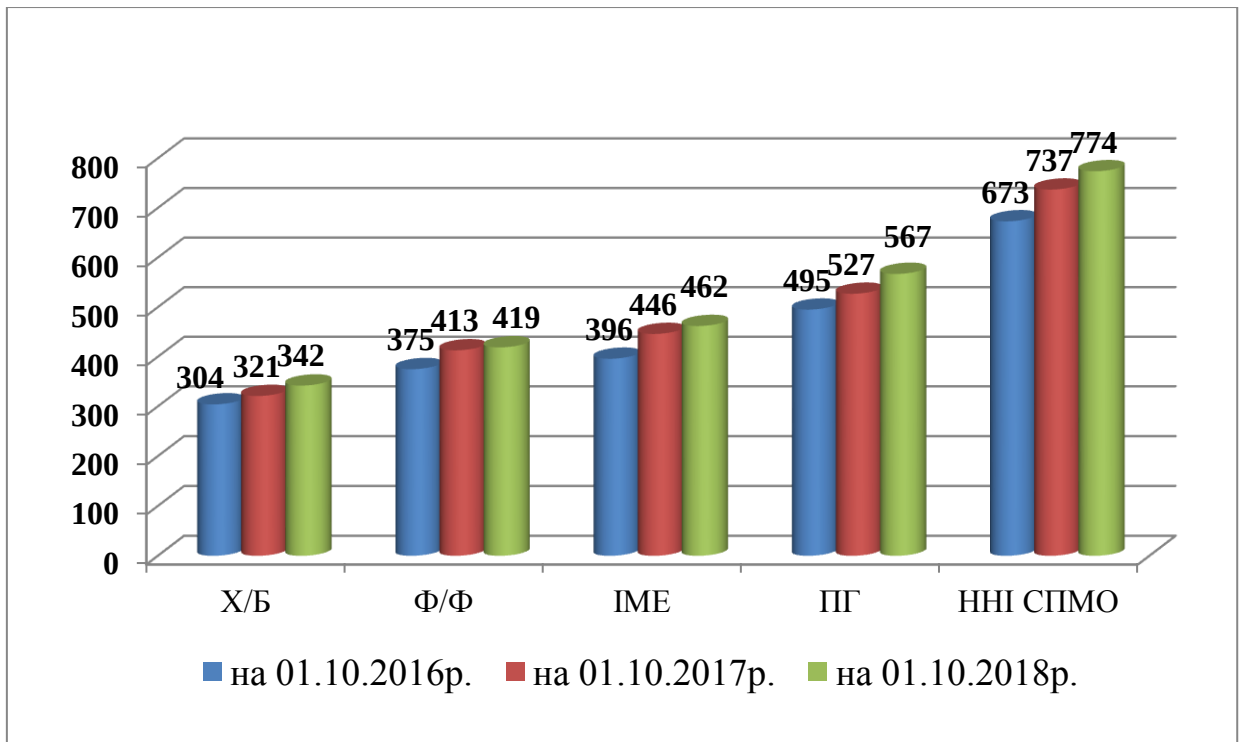

Рис. 1.2. Динаміка змін контингенту студентів за рівнями підготовки (ДФН)

Таблиця 1.2.

**Порівняльний аналіз контингенту студентів денної форми навчання (ДФН)
(за підрозділами)**

Інститут/ Факультети	на 01.10.2016р.	на 01.10.2017р.	на 01.10.2018р.
Хіміко-біологічний	304	321	342
Філологічний	375	413	419
Інформатики, математики та економіки	396	446	462
Природничо-географічний	495	527	567
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	673	737	774

Рис. 1.3. Порівняльний аналіз контингенту студентів денної форми навчання (за підрозділами)

Порівняно з минулим роком кількість здобувачів вищої освіти денної форми навчання збільшилася на 120 осіб. Зростання контингенту студентів відбулося в інституті та на всіх факультетах. Загалом, починаючи з 2016 року, намітилася системна тенденція зростання контингенту студентів денної форми навчання. Так, в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (ННІ СПМО) кількість студентів зросла на 37 осіб, на хіміко-біологічному факультеті (Х/Б) – на 21 особу, на факультеті інформатики, математики та економіки (ІМЕ) – на 16 осіб, на природничо-географічному факультеті (П/Г) – на 40 осіб, на філологічному факультеті (Ф/Ф) – на 6 осіб.

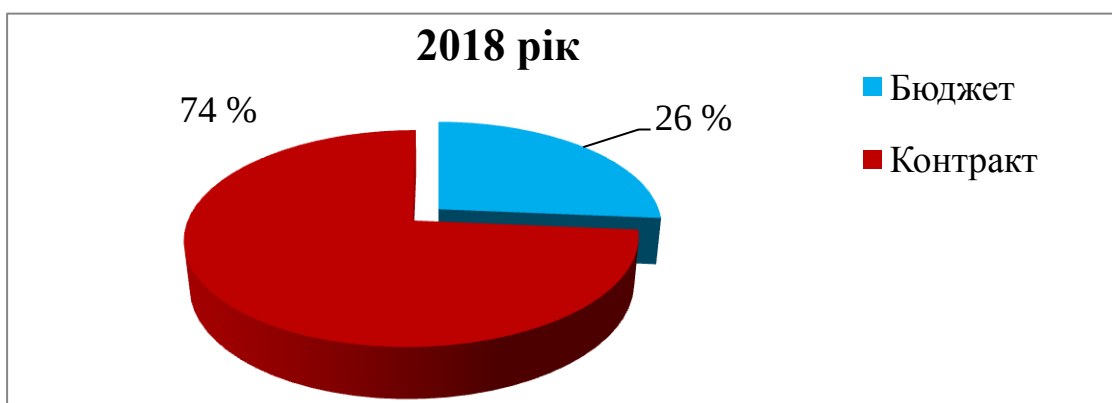
Контингент студентів заочної форми навчання на 01 жовтня 2018 року становить 1587 осіб. Загальний контингент за останні два роки також має позитивну тенденцію росту. Порівняно з 2017 роком контингент здобувачів вищої освіти збільшився на 156 осіб. Слід зазначити, що збільшення контингенту відбулося і на першому (бакалаврському), і на другому (магістерському) рівнях вищої освіти.

Таблиця 1.3.

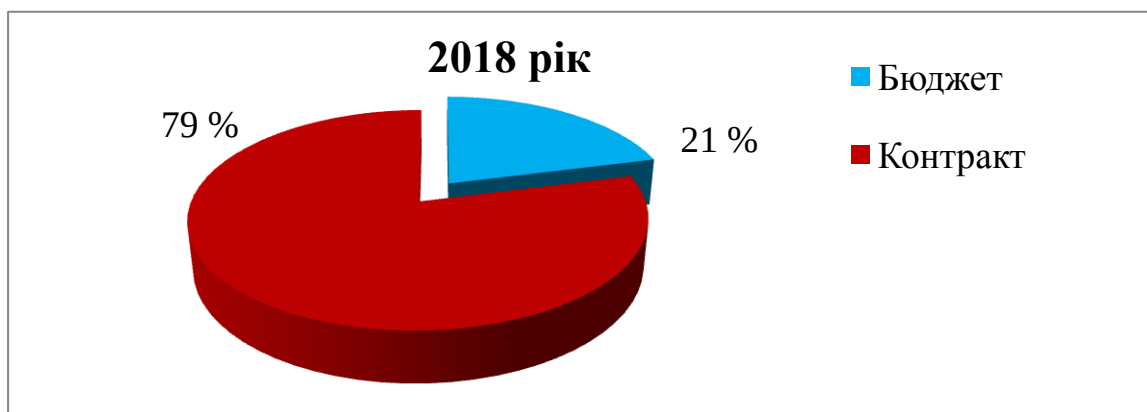
**Порівняльний контингент здобувачів вищої освіти
заочної форми навчання (ЗФН)**

	2016-2017н.р.		2017-2018н.р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
Загальний контингент	790	641	793	794
ВСЬОГО:	1431		1587	

Загальна кількість здобувачів вищої освіти – контрактників, які навчаються на заочній формі навчання, перевищує кількість студентів, які навчаються за рахунок державного бюджету. Порівняно з 2017 роком кількість здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок державного фінансування, зменшилась на 65 осіб, а загальна кількість осіб, яка навчається за контрактною формою навчання, збільшилась на 221 особу. (табл.1.3., рис.1.4., 1.5.).

Рис. 1.4. Контингент студентів заочної форми навчання (за формами фінансування). Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

Рис. 1.5. Контингент студентів заочної форми навчання. Ступінь вищої освіти «Магістр»

Протягом звітної періоду активізовано профорієнтаційну роботу у закладах вищої освіти I-II рівня акредитації, а саме: у Запорізькому, Нікопольському, Бериславському педагогічних коледжах, Запорізькому музичному училищі імені Платона Майбороди. Підтримується тісна співпраця з Хортицькою національною реабілітаційною академією. З огляду на те, що на низку спеціальностей («Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Музична освіта» тощо) набір переважно здійснюється на базі ОКР «Молодший спеціаліст», співпраця з цими навчальними закладами для заочно-дистанційного відділу є пріоритетною.

Кількість випускників Університету денної форми навчання в 2018 році склала 1204 студента: за ступенем вищої освіти «Бакалавр» – 489 осіб, а за ступенем вищої освіти «Магістр» – 714 осіб. У порівнянні з попереднім роком кількість здобувачів вищої освіти, які закінчили Університет, збільшилася на 599 осіб (Таблиця 1.4., рис. 1.6.).

Таблиця 1.4.

**Випуск здобувачів вищої освіти за останні три роки
(денна форма навчання)**

	2016	2017	2018
Бакалавр	439	477	489
Магістр	106	127	714
ВСЬОГО	545	604	1203

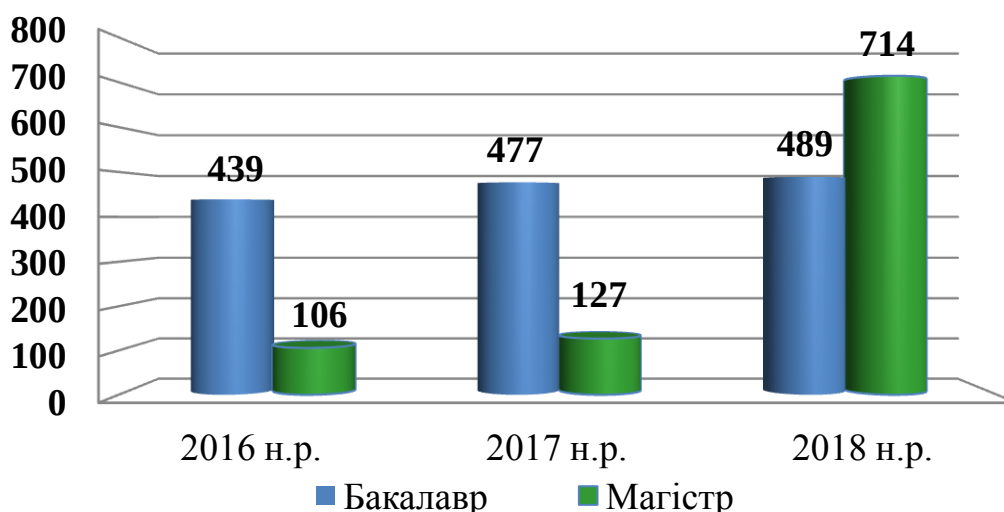

Рис. 1.6. Випуск студентів денної форми навчання

Випуск здобувачів вищої освіти заочної форми навчання у 2017–2018 н.р. порівняно з минулим роком за освітнім ступенем бакалавра зменшився на 62 особи, магістра – збільшився на 51 особу. Загальна кількість випускників зменшилася на 148 осіб (Таблиця 1.5.).

Таблиця 1.5.

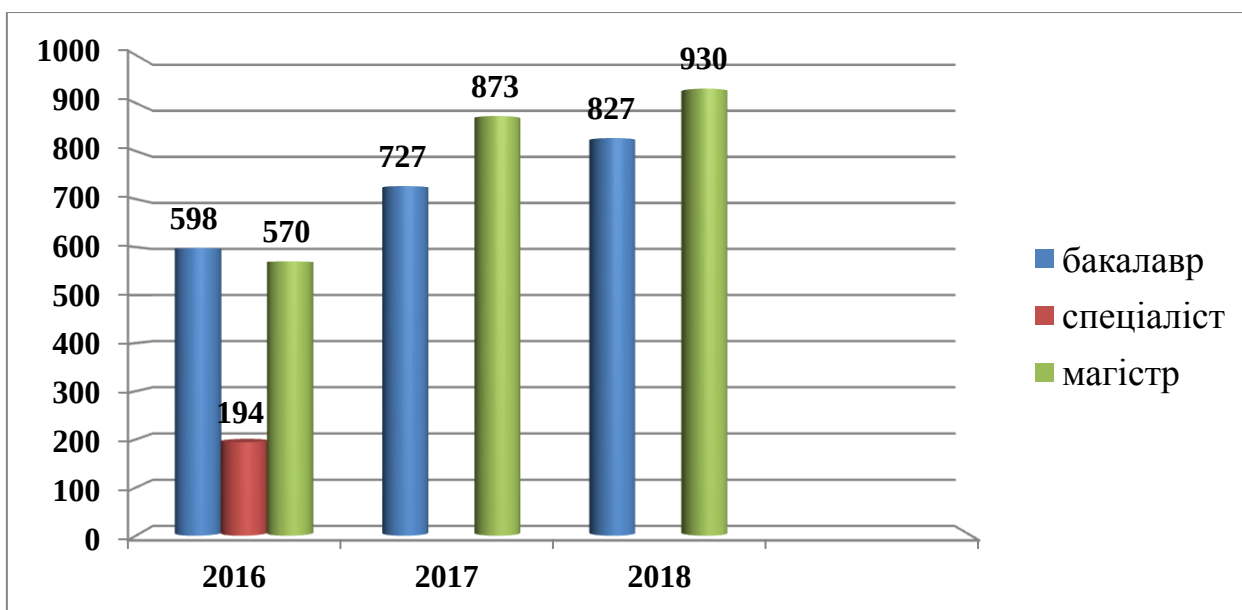
Випуск здобувачів вищої освіти (заочна форма навчання)				
	2016-2017н.р.		2017-2018н.р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
Загальний випуск	366	185	304	236
ДФН	127	63	101	106
КФН	239	122	203	130
із них з відзнакою	11	22	10	35
ВСЬОГО:	688		540	

Прийом на навчання до Університету

Прийом заяв та документів у 2018 році здійснювався за допомогою Єдиної державної електронної бази з питань освіти та Інформаційно-пошукової системи «Конкурс» для інформування абітурієнтів про надходження заяв на навчання до МДПУ імені Богдана Хмельницького за освітніми ступенями бакалавра та магістра на денній і заочній формах навчання.

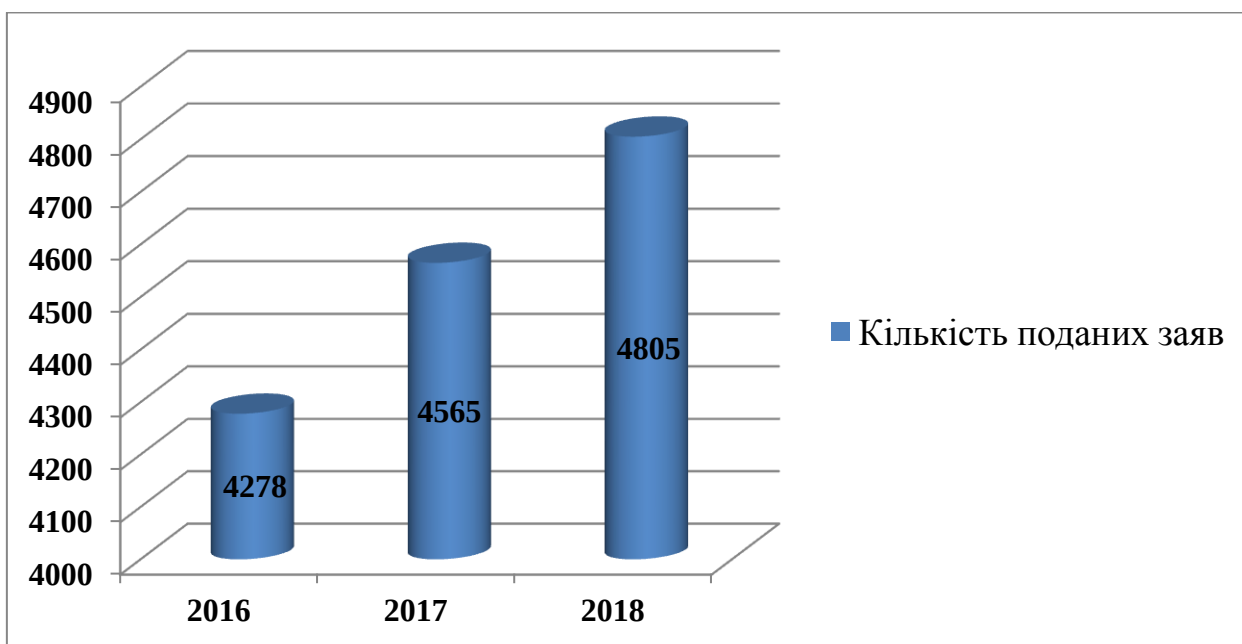
Упродовж року приймальна комісія працювала над формуванням якісного контингенту студентів Університету і чітко організувала роботу всіх структурних підрозділів під час вступної кампанії.

Вступна кампанія 2018 року характеризується такими показниками: зараховано на денну (ДФН) та заочну (ЗФН) форми навчання 1757 студентів (2017 р. – 1608 студентів, 2016 р. – 1362 студента): за освітнім ступенем бакалавра – 827 (2017 р. – 727, 2016 р. – 598), за освітнім ступенем магістра – 930 (2017 р. – 873, 2016 р. – 570) (рис. 1.7.).

Рис. 1.7. Динаміка прийому студентів до Університету за останні три роки

До Університету у 2018 році було подано **4805 заяв** (2017 р. – 4565 заяв, 2016 р. – 4278 заяв). Динаміку подання заяв можна спостерігати на рис. 1.8.

Рис. 1.8. Динаміка подання заяв до Університету

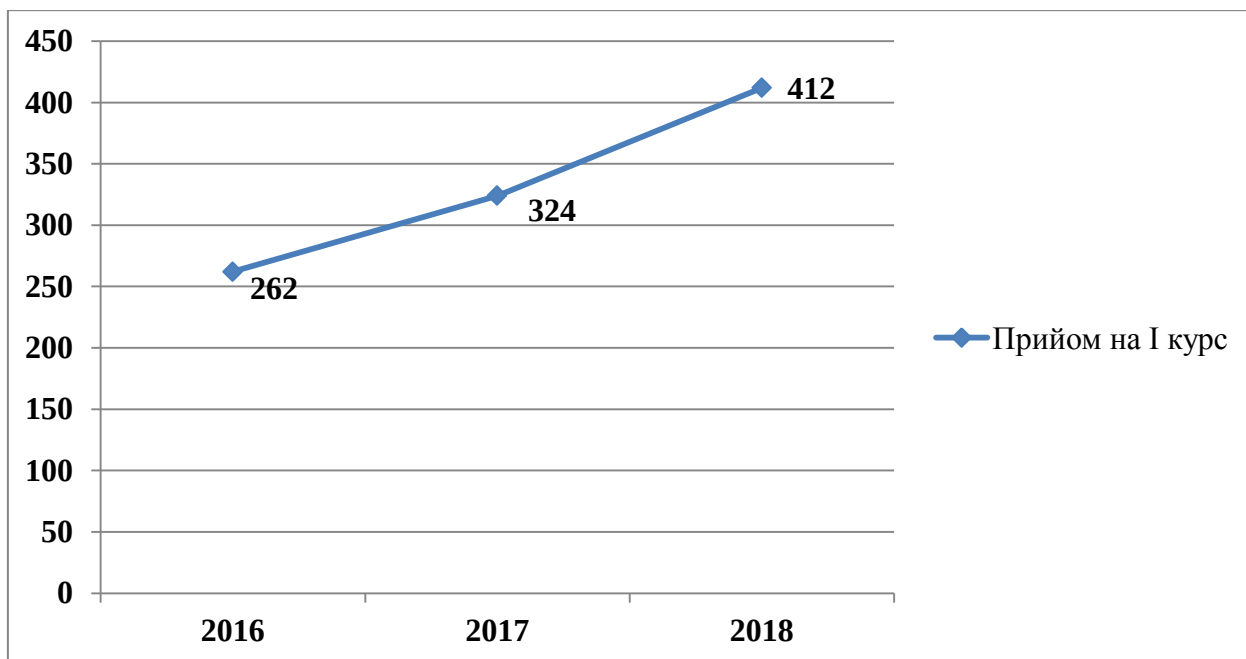
На перший курс було подано **2637 заяв** (2017 р. – 2590 заяв, 2016 р. – 2572 заяви). Усі заяви подавалися тільки в електронній формі через систему «Електронний вступ», окрім тих осіб, які користувалися квотами при зарахуванні на навчання на місця за державним замовленням. Із загальної кількості поданих заяв з:

I пріоритетом – подано 277 заяв (80 – рекомендовані)

II пріоритетом – подано 198 заяв (34 – рекомендовані)

III пріоритетом – подано 167 заяв (16 – рекомендовані)

Заяви подано з 8 регіонів України, але основний контингент складають Запорізька, Херсонська, Дніпропетровська, Луганська та Донецька області.

Рис. 1.9. Загальні показники прийому на 1 курс.

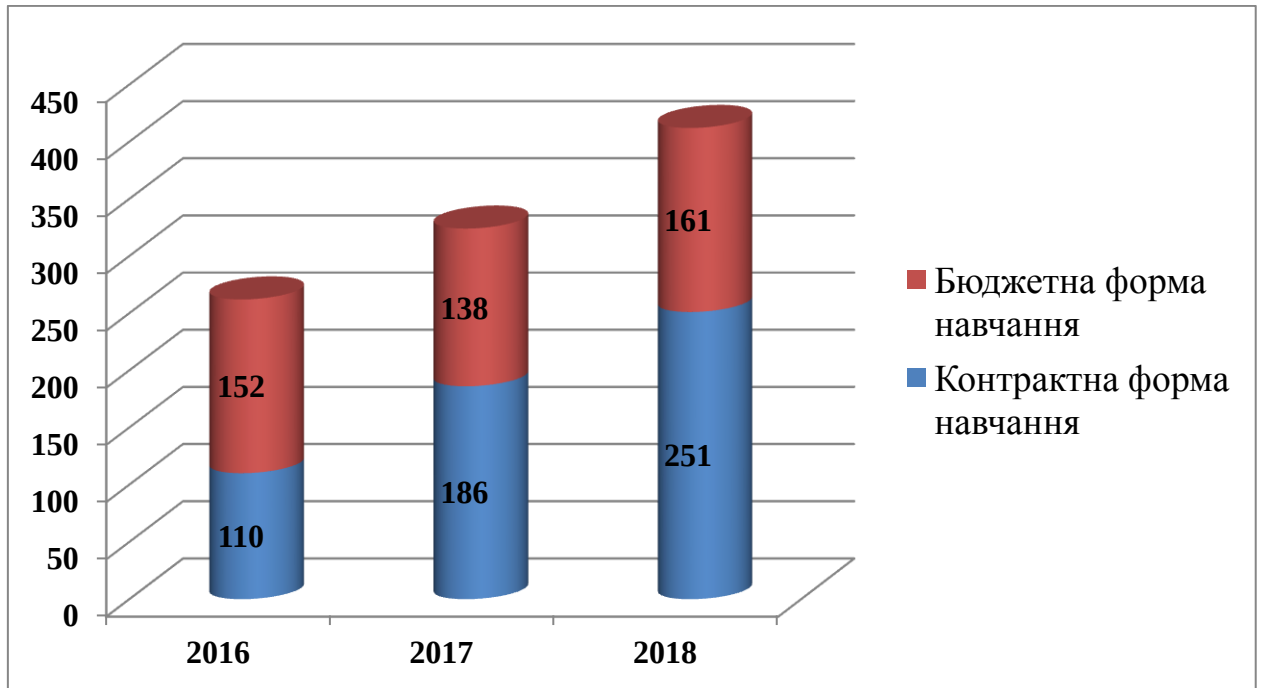
Загальний конкурс становив **12,4** (2017 р. – 11,1, 2016 р. – 9,1) осіб на 1 місце державного замовлення на денну форму навчання.

Конкурс на 1 місце ліцензійного обсягу становив **1,9** особи.

Найбільш популярні спеціальності:

- ✓ Дошкільна освіта
- ✓ Початкова освіта
- ✓ Право
- ✓ Психологія
- ✓ Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))
- ✓ Середня освіта (Українська мова і література)
- ✓ Середня освіта (Історія)
- ✓ Середня освіта (Фізична культура)

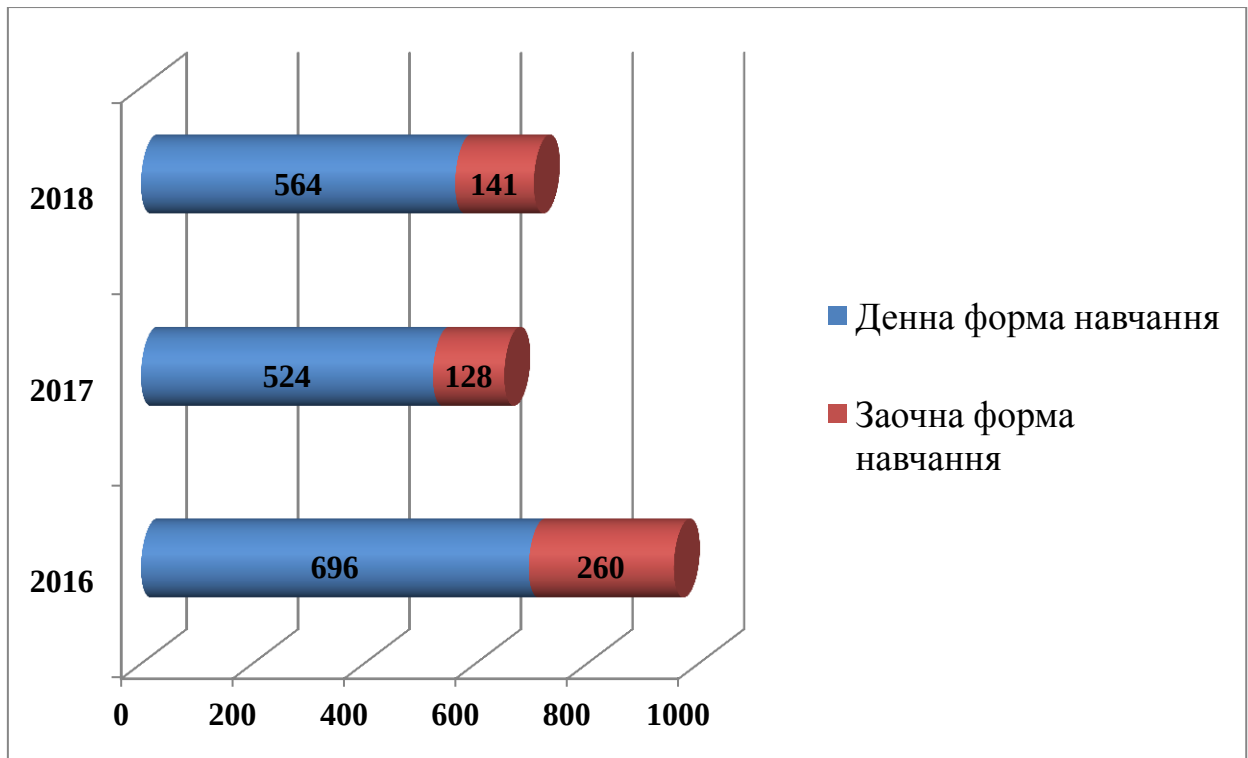
На інші напрями конкурс складав від 5 до 3 осіб на 1 місце державного замовлення.

Рис. 1.10. Загальні показники прийому на 1 курс за джерелами фінансування

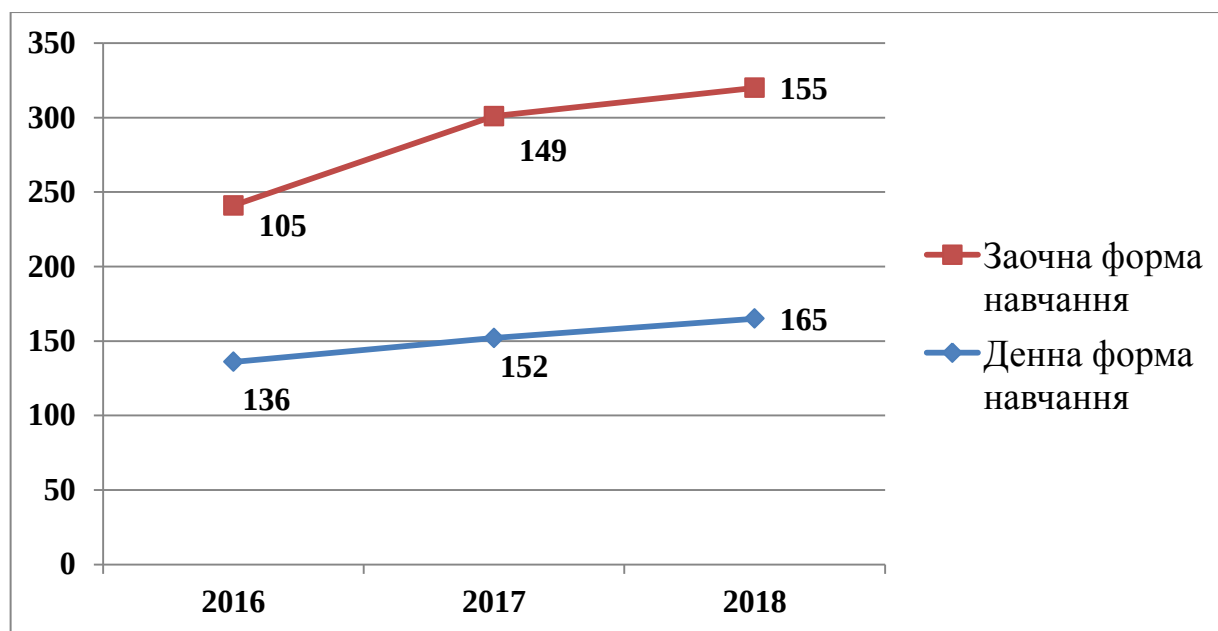
Загальний обсяг державного замовлення у 2018 році становив 705 місць: на денну форму навчання **564**, на заочну – **141** (для порівняння у 2017 році – 652 місця: на ДФН – 524, на ЗФН – 128 та у 2016 році – 956: на ДФН – 696 та на ЗФН – 260). Слід зазначити, що кількість місць державного замовлення зменшилась у порівнянні з минулими роками, та в цьому році жодне бюджетне місце не було повернене державі.

Крім того ректорат звертався до Міністерства освіти і науки України з проханням про виділення додаткових місць державного замовлення для тих осіб, що позбавлені батьківського піклування, осіб, які забезпечували проведення антитерористичної операції, осіб, які проживають на тимчасово окупованій території та які не пройшли за конкурсом на бюджетні місця і були рекомендовані на навчання на умовах контракту. Прохання ректорату було задоволено, і 35 осіб зараховано на додаткові місця державного замовлення.

Рис. 1.11. Загальні показники прийому до Університету на місця державного замовлення

У частині реалізації програми неперервної освіти в Університеті функціонує навчально-науковий педагогічний комплекс, до складу якого входять заклади вищої освіти I-II рівнів акредитації: Запорізьке музичне училище імені Платона Майбороди, Нікопольський, Запорізький, Бериславський, Дніпропетровський педагогічні коледжі, Запорізьке, Дніпропетровське, Мелітопольське училища культури, Хортицький багатoproфільний коледж, Великоанадольський лісовий коледж, Мелітопольський, Генічеський та Бердянський медичні коледжі. Впродовж багатьох років випускників цих закладів освіти було зараховано на старші курси Університету як за державним замовленням, так і на умовах контракту. З метою удосконалення системи безперервної педагогічної освіти в системі ННПК створено наскрізні плани підготовки молодшого спеціаліста з подальшим навчанням за освітнім ступенем бакалавра за нормативним навчанням, а три роки поспіль – і зі скороченим терміном навчання.

Рис. 1.12. Динаміка прийому на навчання на базі ОКР «молодший спеціаліст»

Організація прийому документів вступників, верифікація документів про навчання, отримання рейтингових списків та зарахування проводилося виключно в системі Єдиної державної електронної бази освіти, через яку щоденно надавалися оперативні дані до Міністерства освіти і науки України щодо конкурсної ситуації. Завдяки формуванню нової стратегії проведення підготовки до вступної кампанії, запровадженню нових організаційних форм роботи, оптимальної цінової політики, проведенню широкої агітації у засобах інформації, постійному оновленню інформації на web-сайті Університету, роботі телефонної лінії приймальної комісії та проведенню соціологічних опитувань потенційних абітурієнтів досягнуто підвищення кількісного та поліпшення якісного складу вступників.

Слід зазначити проблемні напрями роботи з формування контингенту на окремих спеціальностях, на яких чисельність студентів I курсу у групі складає менше 10 осіб: Екологія, Лісове господарство, Садово-паркове господарство, Хімія, Хореографія, Соціальна робота, Музичне мистецтво, Філософія, Математика.

Поновлення на навчання, переведення, відрахування студентів

За 2018 рік з Університету було відраховано 84 студента денної форми

навчання.

Основними причинами відрахування студентів на денній формі навчання стали:

- невиконання навчального плану – 52 студенти (62% від загальної кількості відрахованих студентів);
- власне бажання – 25 студентів (29,7% від загальної кількості відрахованих студентів);
- несплата за освітні послуги – 4 студенти (4,7% від загальної кількості відрахованих студентів);
- переведення на заочну форму навчання – 3 студенти (3,6% від загальної кількості відрахованих студентів).

Також слід зазначити, що в Університеті впродовж останнього року було поновлено на навчання на денну форму 15 студентів, серед них:

- студенти, яких поновлено з метою атестації – 1 особа;
- студенти, яких поновлено на навчання з інших навчальних закладів – 9 осіб;
- студенти, яких раніше було відраховано з Університету – 5 осіб (IV курси).

Таблиця 1.6.

**Відрахування студентів денної форми навчання
(за підрозділами)**

Інститут/факультети	2018 рік	
	Всього	З них переведено на заочну форму
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	21	2
Хіміко-біологічний	14	-
Інформатики, математики та економіки	16	-
Природничо-географічний	20	1
Філологічний	13	-
РАЗОМ в Університеті	84	3

У 2018 році найбільша кількість відрахованих студентів зафіксована на природничо-географічному факультеті – 28 осіб. У навчально-науковому

інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти відраховано 21 студента, на факультеті інформатики, математики та економіки – 25 студентів, на хіміко-біологічному – 12 студентів. Найнижчий показник відрахованих студентів (13 осіб) виявлено на філологічному факультеті.

Рух контингенту студентів заочної форми навчання за останні два роки відображено в таблицях 1.7., 1.8.

Таблиця 1.7.

Поновлення студентів заочної форми навчання

	2017 р.		2018 р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
ВСЬОГО:	37	6	32	2
ДФН:	7	1	1	0
КФН:	30	5	31	2

Таблиця 1.8.

Відрахування студентів на заочній формі навчання

	2017 р.		2018 р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
ВСЬОГО:	11	0	21	6
ДФН:	0	0	6	2
КФН:	11	0	15	4

За минулий навчальний рік поновлено 34 осіб, відраховано 27 осіб. Основними причинами відрахування студентів заочної форми навчання у 2018 році було невиконання навчального плану та умов контракту.

Заповнення вакантних місць державного замовлення на денній і заочній формі навчання здійснювалося на конкурсній основі згідно з Положенням про порядок переведення студентів на бюджетну форму навчання у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Отже, основними зовнішніми і внутрішніми чинниками, що впливали на формування контингенту студентів Університету у звітному періоді, стали – державне замовлення, економічна та політична ситуація в країні, профорієнтаційна робота інституту/факультетів та Університету в цілому,

конкурентоспроможність Університету, відрахування та поновлення студентів, переведення з інших освітніх закладів.

1.3. Внутрішня система забезпечення якості освітнього процесу

За звітний період основний пріоритет в забезпеченні якості освіти посідали заходи, спрямовані на забезпечення в освітньому середовищі такої атмосфери й практики, що актуалізували важливість культури якості освітньої діяльності і якості вищої освіти та її забезпечення й покращення.

Політика МДПУ імені Богдана Хмельницького у забезпеченні якості освітньої діяльності та якості вищої освіти реалізовувалась через: підвищення відповідальності за забезпечення якості вищої освіти інституту, факультетів, кафедр, науково-практичних лабораторій, різноманітних центрів (психологічних, реабілітаційних, юридичних тощо), інших структурних підрозділів, а також керівництва Університету, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти у межах їхньої компетенції; запобігання будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації щодо учасників освітнього процесу; залучення зовнішніх сторін до експертизи якості освіти в Університеті.

1.3.1. Розробка та вдосконалення освітніх програм підготовки фахівців

В Університеті розроблено та функціонують за освітнім ступенем магістра 4 освітньо-наукові та 35 освітньо-професійних програм; за освітнім ступенем бакалавра – 43 освітньо-професійні програми.

Із метою вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема якості освітніх програм, за звітний період до їхньої зовнішньої експертизи та рецензування долучено широке коло стейкхолдерів і всіх учасників освітнього процесу. Так, через спецсемінари і наради з керівництвом департаменту освіти і науки Запорізької області у контексті актуальних державних освітніх концепцій освіти переглянуто та

доопрацьовано програми з актуальних освітніх напрямів «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта».

У звітному навчальному році рішеннями Вченої ради Університету затверджено 60 нових навчальних планів, з них 39 навчальних планів – для освітнього ступеня бакалавра (20 – за скороченим терміном навчання на базі «молодшого спеціаліста») і 21 – для освітнього ступеня магістра.

Таблиця 1.9.

**Кількість узгоджених нових навчальних планів
за рівнями бакалавра та магістра**

Факультет/ інститут	2016		2017		2018	
	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр
ННІ СПМО	14	6	13	7	15	5
Х/Б	12	7	13	6	8	1
ІМЕ	10	6	12	8	7	6
Ф/Ф	6	6	8	6	4	4
П/Г	10	7	9	7	5	5
ВСЬОГО	52	32	55	34	39	21

Найбільшу кількість навчальних планів згідно зі спеціальностями (20) було розроблено Навчально-науковим інститутом соціально-педагогічної та мистецької освіти. Факультетом інформатики математики та економіки узгоджено 13 навчальних планів, хіміко-біологічним – 9, природничо-географічним – 10, філологічним факультетом – 8.

При розробці нових навчальних планів інститутом та факультетами особлива увага приділялася упорядкуванню загального часу на навчальні дисципліни, усуненню дублювання навчальних дисциплін на різних рівнях підготовки, плануванню часу на самостійну роботу, скороченню чисельності навчальних дисциплін та їх укрупненню, жорсткій регламентації тижневого навчального навантаження, забезпеченню права на вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти тощо.

1.3.2. Якість методичного забезпечення

У звітному періоді діяльність науково-методичної ради, науково-методичних комісій інституту/факультетів, кафедр Університету була переважно зосереджена на адаптації внутрішніх університетських методичних документів до вимог Закону «Про вищу освіту».

На сьогодні в Університеті розроблено та затверджено на Вченій раді МДПУ імені Богдана Хмельницького понад 30 програм та положень, що стосуються організації і забезпечення якості освітнього процесу. За поточний рік введено в дію низку нових нормативних документів і положень, а також змін та доповнень до чинних нормативних документів, а саме:

- Програма розвитку міжнародної діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;
- Програма наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;
- Програма іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти до складання зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на навчання за освітнім ступенем магістра;
- Положення про оздоровчий навчально-туристичний комплекс Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (с. Богатир Якимівського району);
- Зміни до Положення про наглядову раду Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;
- Доповнення до Правил призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Діяльність науково-методичної ради Університету, комісії із забезпечення якості освіти, науково-методичних комісій інституту та факультетів, кафедр, керівників освітніх програм була зосереджена на підвищенні якості методичного забезпечення освітнього процесу в

Університеті.

Протягом року:

1. Проводилася робота з удосконалення змісту підготовки фахівців, розроблення нових навчальних планів на компетентнісній основі з урахуванням потреб ринку праці.

2. Здійснювалося оновлення змісту навчальних дисциплін методичного та педагогічного спрямування тематиками, пов'язаними з впровадженням Концепції Нової української школи.

3. З метою поширення інноваційних методичних та практичних напрацювань досвідченими науково-педагогічними працівниками проводились відкриті заняття з дисциплін різних спеціальностей.

4. Провідними викладачами розпочато серію тренінгів з використання інноваційних освітніх технологій для науково-педагогічних працівників Університету.

5. Науково-педагогічним працівникам, які викладають фахові методики, та кафедрою педагогіки та педагогічної майстерності розробляються методичні рекомендації щодо застосування інноваційних підходів у викладанні.

6. Розширено практику викладання фахових дисциплін іноземною мовою.

7. Розроблено і введено в дію програму іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти до складання зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на навчання за освітнім ступенем магістра

8. Здійснювався моніторинг засобів діагностики результатів навчання здобувачів вищої освіти на предмет включення у контрольні завдання проблемних питань, творчих завдань та завдань практико-орієнтованого спрямування, тестових завдань відкритого типу відповідно до компетентнісного підходу, комплексних кваліфікаційних завдань для оцінки фахової (професійної) компетентності здобувачів вищої освіти.

З метою спрямування професійної підготовки здобувачів вищої освіти

на оволодіння майбутніми фахівцями новими методиками і технологіями навчання за принципами педагогіки партнерства, дитиноцентризму, компетентнісного підходу, зокрема ігровими та діяльнісними методами навчання LEGO (у тому числі спецкурсу «Навчання через гру»), МДПУ імені Богдана Хмельницького увійшов до пілотного освітнього проекту, що фінансується The LEGO Foundation та підтримується Міністерством освіти та науки України.

6 листопада 2018 року в Університеті з метою обговорення деталей підписання меморандуму з The LEGO Foundation відбулася зустріч з керівником освітнього проекту The LEGO Foundation Оксаною Ромою та тренером The LEGO Foundation Оленою Черевичною.

9 листопада 2018 року у Міністерстві освіти та науки України за участі заступника Міністра освіти і науки України Хобзея П.К. і заступника Директора Інституту модернізації змісту освіти Шиянова Р.Б. проходила робоча нарада з питань організації та впровадження освітнього проекту, на яку були запрошені науково-педагогічні працівники кафедри початкової освіти та кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти (ас. Саєнко Ю.О., доц. Приладишева Л.М., ст. викл. Житнік Т.С., доц. Кочкурова О.В.).

У рамках роботи над пілотним проектом розроблено план дій, що передбачає:

- організацію заходів щодо підготовки науково-педагогічних працівників Університету (тренінги, супервізія The LEGO Foundation);
- розробку програми спецкурсів «Навчання через гру» (ігрові та діяльнісні методи навчання в дошкільній \ початковій освіті, зокрема з ігровими наборами LEGO) та підготовку навчально-методичних матеріалів щодо його впровадження;
- внесення змін до освітньо-професійних програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта\Педагогіка

спеціальності: 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта; включення у зміст фахових дисциплін методики використання наборів LEGO;

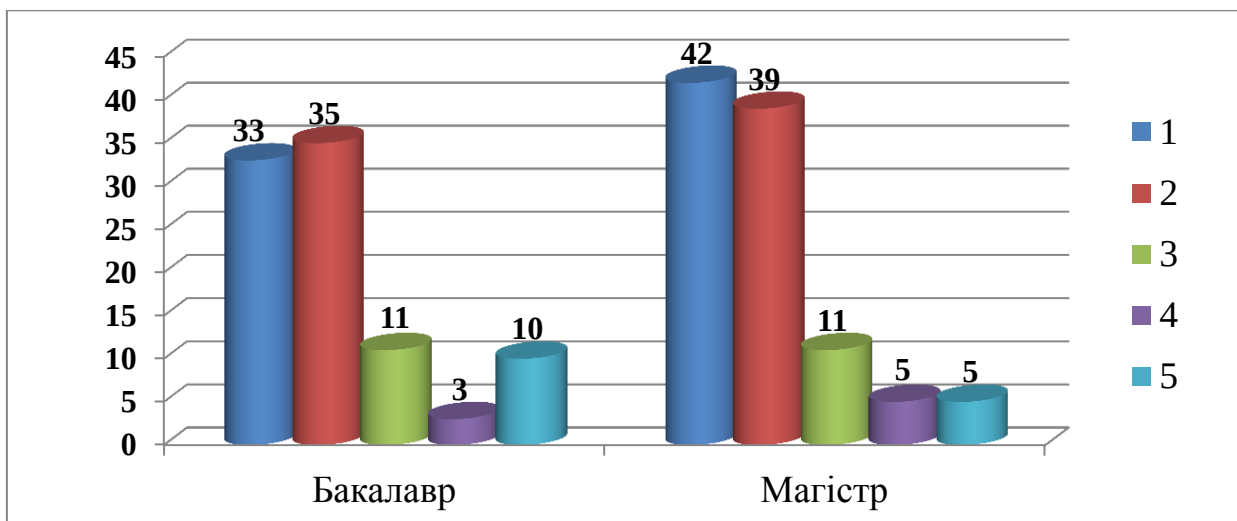
- апробацію спецкурсів у пілотних групах здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Залучення здобувачів вищої освіти до вдосконалення якості освітнього процесу

З метою реалізації в Університеті студентоцентрованого навчання та актуалізації участі студентів у вдосконаленні якості освітніх програм шляхом широкомасштабного анкетування було залучено здобувачів вищої освіти до обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, застосування різних способів подачі навчального матеріалу, впровадження інноваційних підходів до викладання. Так, членами комісії із забезпечення якості освіти в МДПУ імені Богдана Хмельницького у тісній співпраці зі студентським самоврядуванням було вивчено оцінку студентів випускних курсів стану забезпечення якості освітнього процесу. У цих заходах взяло участь 363 бакалаври (4 курсу), що склало 70% від загальної кількості випускників-бакалаврів, та 278 магістрантів 2 року навчання, що склало 61% від загальної кількості випускників магістратури.

Здобувачі вищої освіти випускових курсів впевнено відповіли, що підвищенню якості їх підготовки в Університеті, у першу чергу, сприятиме зміна власного ставлення до навчання, підвищення їх мотивації до навчання, надання їм права вибирати певні навчальні дисципліни, формувати індивідуальну освітню траєкторію, залучення їх до наукової, науково-дослідної роботи, широке впровадження активних і нетрадиційних методів, індивідуалізація навчання. 40% здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра і 52% – за освітнім ступенем магістра впевнено зазначили, що підвищення якості отримуваних знань в однаковій мірі залежить як особисто від кожного з них, від зміни ставлення до навчання та індивідуальної роботи і лише потім від зовнішніх чинників (викладачів, методів навчання, ситуації на ринку праці) та змісту освітньої програми спеціальності. Наступна гістограма

демонструє результати відповіді студентів на запитання «Чи задоволені Ви якістю отримуваної в університеті освіти». У кількісних показниках переважають позиції задоволення якістю освіти (Рис.1.13).

Рис. 1.13. Результати анкетування здобувачів вищої освіти

1-так, повністю задоволений

2-скоріше задоволений

3-скоріше незадоволений

5-важко сказати

4-зовсім незадоволений

Але наведені показники для Університету не є такими, що спонукають до уповільнення динаміки вдосконалення якості освітнього процесу. У результаті опрацювання отриманих кількісних показників зроблено висновок про те, що студенти Університету мають доволі високий рівень професійної самосвідомості, адже здатні критично оцінити як своє ставлення до освітнього процесу, так і певні позиції якості його забезпечення, зокрема, його максимальну орієнтацію на практичну підготовку, на оновлення змісту певних навчальних дисциплін, залучення студентів до розробки навчального плану. У зв'язку з тим, що приблизно 48% здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра і 37% – за освітнім ступенем магістра висловили потребу в актуалізації формування навичок практичної діяльності за фахом, навичок креативного мислення і самостійного навчання, Вченою радою Університету вже прийняті відповідні рішення, спрямовані на актуалізацію

інноваційних технологій підготовки особистісного і професійно компетентного фахівця, громадянина, особистості.

Забезпечення зв'язку зі стейкхолдерами

Стійка професійна спрямованість здобувачів вищої освіти випускових курсів Університету на самореалізацію у професійній діяльності (висловлені студентами випускних курсів – 68%) була досягнута й завдяки створенню масштабного культурно-освітнього простору, в якому важливим чинником стала реалізація інноваційного проекту «Методична майстерня педагога Нової української школи» як форми поширення кращих практик застосування інноваційних методів викладання та нових освітніх технологій. Означена діяльність Університету є обов'язковим елементом внутрішньої системи забезпечення якості освіти, адже демонструє плідну співпрацю зі стейкхолдерами з одного боку, з іншого – є якісним маркером активного включення Університету в імплементацію Закону України Про освіту, ст. 59 «Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

Розпочата у 2017 року реалізація ідеї «Методична майстерня педагога Нової української школи» у січні 2018 року була обговорена в Департаменті освіти і науки Запорізької області та схвалена в Інституті професійної освіти і освіти дорослих НАПН України. Впродовж 2018 року ця діяльність Університету впроваджується у формі сесійних заходів для усіх педагогів України, зацікавлених проблематикою запропонованих методичних заходів кафедр і структурних підрозділів Університету.

Проведені зимова і весняна сесії Методичної майстерні педагога Нової української школи вже в червні 2018 року набули іншого формату, запропонованого Університетом. Зокрема, 14–16 червня 2018 року на базі МДПУ імені Богдана Хмельницького відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Особистісно-професійний розвиток учителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи». У заході взяв участь заступник Міністра освіти і науки України Павло Хобзей.

Урядовець наголосив, що реформування системи освіти і реалізація Концепції Нової української школи передбачають, у першу чергу, появу вчителів нової формації.

З січня 2018 року було проведено 47 заходів, що були організовані 17 кафедрами та в роботі яких було залучено понад 1400 педагогів, які представляли не лише Запорізьку, але й Дніпровську та Херсонську області (Таблиця 1.10.).

Таблиця 1.10.

Заходи Методичної майстерні педагога Нової української школи за 2018 рік

№	Назва кафедри	Назва заходу	Кількість учасників
1	Кафедра історії, археології і філософії	Методичний семінар «Методична майстерня педагога нової української школи «Сучасні вимоги до написання робіт МАН»»	28
2	Кафедра інформатики і кібернетики	Науково-практичний семінар «Сучасні освітні технології навчання інформатики»	30
3	Кафедра української мови	Майстер клас «Підвищення навчально-пізнавальної діяльності учнів через призму лінгвістичних задач з української мови (на матеріалі розділу шкільної програми «Синтаксис. Пунктуація» Майстер клас «Упровадження електронного навчання на уроках української мови і літератури».	20 15
4	Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності	Тренінг «Застосування інтерактивних методів – засіб підвищення ефективності сучасного уроку та якості навчально-виховного процесу» Тренінг «Змістова лінія «Досліджуємо медіа» в початкових класах Нової української школи»	30 25
5	Кафедра української і зарубіжної літератури	Тьюторінг «Доступна освіта: реалії та перспективи» Воркшоп «Інноваційні підходи у філологічній освіті»	148 38

6	Кафедра німецької філології	Методична майстерня педагога Нової української школи «Креативний потенціал особистості в сучасному культурно-освітньому просторі»	37
		Майстер-клас «Алгоритм створення сайту вчителя іноземної мови»	10
		Майстер-клас для вчителів міста та району «Алгоритм створення сайту вчителя іноземної мови»	11
7	Кафедра ботаніки і садово-паркового господарства	Дослідницький практикум для вчителів біології «Тканини рослинного організму. Виготовлення тимчасових мікропрепаратів рослинних тканин» Регіональний навчально-методичний семінар для вчителів біології та природознавства Мелітопольського району Запорізької області на тему «Теоретичні та практичні аспекти навчання біології в закладах загальної середньої освіти (в рамках концепції «Нова українська школа»))»	27 10
8	Кафедра неорганічної хімії та хімічної освіти	Дослідницький практикум для вчителів біології, хімії, природознавства «Хімічний експеримент при вивченні тем дихання і метаболізм»	18
9	Кафедра психології	Науково-практичний семінар «Система роботи практичного психолога щодо створення умов для формування в учнів мотивації до навчання, самовиховання та саморозвитку»	47
		III Науково-практичний семінар «Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами» work-safe «Реалізація концепції Нової Української школи: науково-практичний супровід освітньої програми «Інтелект України»	40
		Регіональний науково-практичний семінар «Сучасні інноваційні технології в роботі практичного психолога»	48
			23

		Семінар-тренінг «Булінг у закладах освіти: реалії сучасності» 48 Майстер-клас «Сучасні інноваційні технології в освітньому процесі Нової української школи» Тренінг-соціодрама «Сучасна школа: інструкція користувача» 60 Науково-методичний семінар «Використання сучасних інноваційних інструментів в роботі психолога: на прикладі авторських метафоричних асоціативних карт «Пристань щастя» 30 Презентаційний майданчик «Сучасні інноваційні технології в освітньому процесі Нової української школи» (при участі Порошенка М.) 15 Майстер-клас об'ємна пісочна мандала «Грані власного Я» 25 Науково-методичний семінар з елементами тренінгової роботи «Психологічний супровід розвитку емоційної сфери дошкільника: проблеми та корекція» 15 Тренінг «Психологічна допомога дітям з ПТСР» 20 Регіональний практичний семінар «Використання методів арт-терапії в корекції емоційно-вольової сфери учасників освітнього процесу» 45	
10	Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства	Семінар-тренінг для вчителів географів та керівників туристичних гуртків загальноосвітніх закладів «Формування культурологічної компетентності учнів в шкільному курсі географії» 26 Методично-практичний семінар » для вчителів географів та керівників туристичних гуртків загальноосвітніх закладів «Практичні основи організації туристської діяльності в загальноосвітніх закладах» 22	

11	Кафедра математики і фізики	Семінар «Педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних плакатів»	30 27
12	Кафедра теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін	Методичний семінар «Вдосконалення фізичного стану учнів середнього та старшого шкільного віку засобами інноваційних технологій»	15
13	Кафедра фізичної географії і геології	Методично-практичний семінар «Практичні аспекти у вивченні географії у сучасній школі»	30
14	Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови	Методичні семінари: «Технологія навчання на основі комунікативних завдань», «Практичні аспекти навчання іноземних мов у середній та вищій школах», «Використання лінгвокраїнознавчих аспектів на уроках англійської мови».	10 8 10
15	Кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії	Методична майстерня педагога нової української школи як нова форма науково-практичного діалогу вчителів мистецтва і педагогічного університету Науково-практичні діалоги «Використання медіа-ресурсів на уроках художньо-естетичного циклу» Майстер-клас «Розвиток креативності підлітків на інтегрованих уроках мистецтва» Методичний тренінг «Сучасні підходи до методики вокально-хорової роботи на уроці мистецтва. Гігієна дитячого голосу» Проблемно-пошуковий практикум «Вдосконалення змісту дисципліни “Музичне мистецтво” у контексті сучасних освітніх тенденцій»	12 58 32 47
16	Кафедра інструментального виконавства і музичного мистецтва естради	Методичний семінар «Зміст музично-просвітницької компетентності педагога-музиканта»	63

17	Відділ міжнародних зв'язків Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	Пошуковий тренінг для студентів та молодих науковців із проектної діяльності у галузі освіти на міжнародному та вітчизняному рівнях «Створимо проект разом»	63
18	Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти	Тренінги «Технології застосування метафоричних асоціативних карток у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами», «Корекційно-розвивальний комплекс для дітей з особливими потребами – Speech Therapy» Семінари-тренінги «Розвиток початкової школи в умовах реалізації Концепції Нової української школи», «Успішний логопед (методика роботи з дизартрією)» (для логопедів, вчителів початкових класів)	27 43 21

У результаті діяльності центру неперервного професійного розвитку освітян Університет продемонстрував об'єктивні підстави та інноваційний потенціал для вдосконалення якості освітніх програм та розширення своєї присутності в культурно-освітньому середовищі післядипломної підготовки педагогічних працівників України.

Якість освітнього процесу значною мірою залежить від забезпечення навчальних дисциплін навчально-методичними матеріалами, що мають бути доступними для здобувачів вищої освіти як у друкованому, так і в електронному вигляді.

Кафедрами з використанням компетентнісного підходу розроблено навчально-методичні матеріали (підручники, навчальні посібники) для підготовки фахівців за новими освітніми програмами. За звітний період опубліковано 40 навчальних посібників і підручників, та 46 методичних рекомендацій.

Усі навчальні дисципліни забезпечені навчально-методичними

комплексами в електронному вигляді та представлені на сайті Центру освітніх дистанційних технологій Університету. Матеріали з навчальних курсів, електронні версії навчально-методичних комплексів розміщено науково-педагогічними працівниками на сайті за традиційною структурою, прийнятою в Університеті. Крім того, активно ведеться робота щодо розміщення на сайті навчально-методичної літератури.

В Університеті велика увага приділяється забезпеченню освітнього процесу методичною літературою за всіма спеціальностями та рівнями підготовки відповідно до вимог ліцензування та акредитації. Інформаційний супровід освітнього процесу здійснюється бібліотекою Університету, робота якої у 2018 р. була спрямована на підвищення якості інформаційного забезпечення освітньої та наукової діяльності здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, аспірантів і співробітників Університету, на подальше впровадження в роботу автоматизованих технологій.

Пріоритетними напрямками діяльності бібліотеки Університету в 2018 році стали:

- впровадження інноваційних підходів до формування інформаційних ресурсів, їхнє зберігання та використання;
- забезпечення оперативності та комфортності обслуговування користувачів бібліотекою;
- збільшення кількості зареєстрованих бібліотеки (2017 р. – 4494, 2018р. – 4890 користувачів);
- збагачення бібліотечного фонду (отримано 1464 примірників видань (757 назв) на загальну суму 25 680 грн., з них навчальної літератури –597 прим., наукової – 579, літературно-художніх видань – 227 прим.). Загальний бібліотечний фонд складає 408 271 документ;
- проведення виставкової діяльності (книжкових виставок – 129, експонування документів – 5748, віртуальні виставки – 3);

- максимальне наповнення сайту бібліотеки <http://lib.mdpu.org.ua/> актуальною інформацією. Кількість звернень на сайт за рік – 87635 (2017 р. – 52962 звернення);
- видання електронного інформаційно-розважального журналу «Libr@ry».
- підвищення рейтингу бібліотеки шляхом її популяризації в соціальних мережах – Facebook;
- наповнення електронного репозиторію, що створено на базі системи EPrints;
- проведення роботи в напрямку бібліометричного моніторингу та аналізу інформаційних ресурсів, створення профілів кафедр, відстеження індексу наукового цитування, кількісний аналіз публікацій науково-педагогічних працівників;
- впровадження Універсальної десяткової класифікації як міжнародної системи (УДК) в практику роботи, згідно з постановою Кабінету міністрів України «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації» від 22.03.2017 р. №177.

Діяльність інформаційно-обчислювального центру

Діяльність інформаційно-обчислювального центру Університету у 2018 році була спрямована на вирішення проблем використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у освітньому процесі, науковій, інноваційній та адміністративній діяльності.

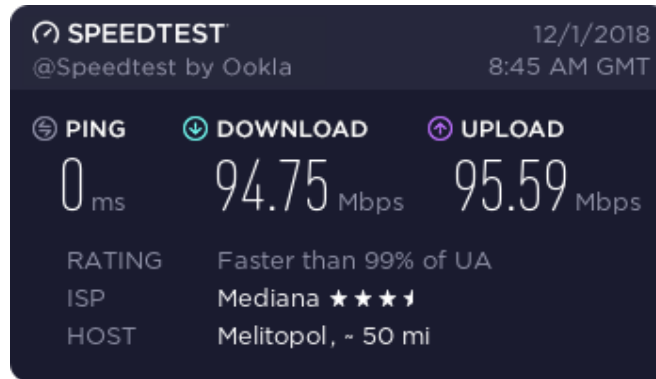
Інсталяція, супроводження, обслуговування комп'ютерної техніки та мережевого обладнання

У рамках реалізації пріоритетного напрямку щодо підвищення швидкості доступу до мережі Інтернет було вжито заходів щодо її оптимізації за допомогою перевірки та чистки локальної мережі від вірусних загроз. Це надало можливість на всіх факультетах, в інституті збільшити швидкість до 90–95 Мегабіт/секунду в залежності від можливостей ПК користувача,

мережевого обладнання та внутрішнього навантаження на мережу.

Рис. 1.14. Швидкість Інтернету до проведення оптимізації

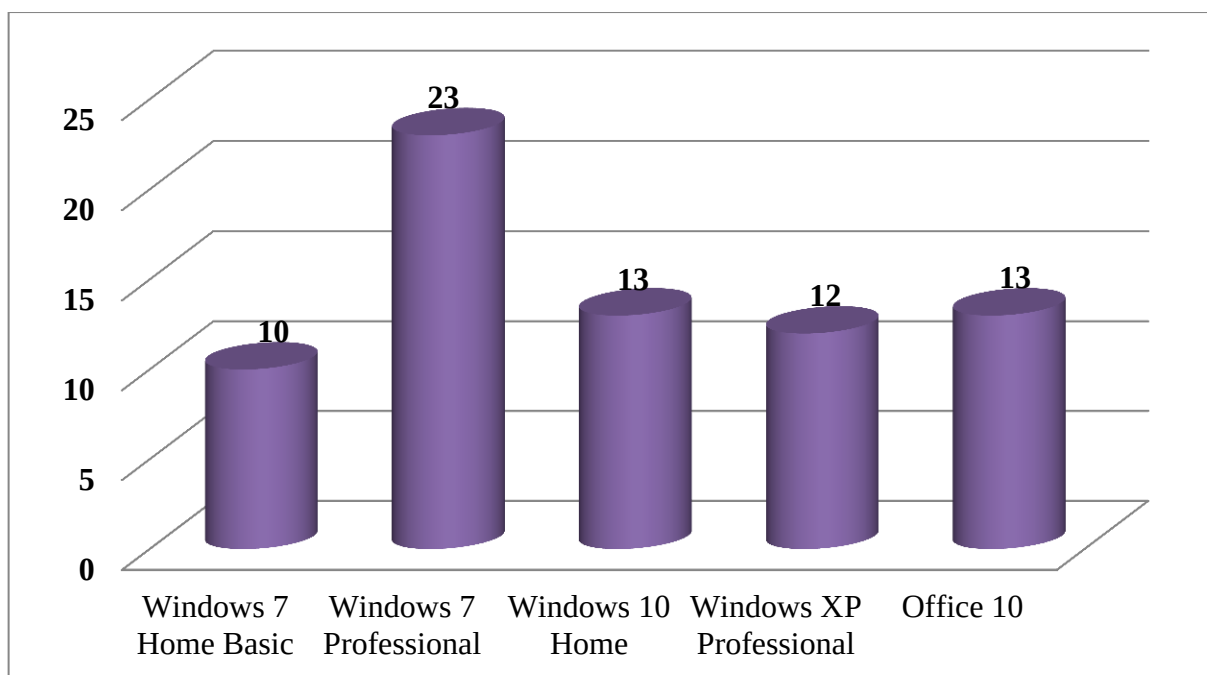
Рис. 1.15. Швидкість Інтернету після проведення оптимізації

У 2018 календарному році було підключено до мережі Інтернет такі аудиторії: кафедра екології та зоології, кафедра фізичної географії, відділ боротьби та протидії корупції, 1 користувач з матеріального відділу, кабінети деканів факультету інформатики, математики та економіки і хіміко-біологічного факультету, кабінет завідувача кафедри англійської мови, 131 аудиторія навчально-наукового інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти, 39 аудиторія корпусу № 1, кафедра права на природничо-географічному факультеті.

МДПУ імені Богдана Хмельницького було подано до внесення до участі у спеціальній програмі для навчальних закладів компанії Microsoft. У разі згоди з боку компанії, Університет матиме можливість отримувати безкоштовно відповідне ліцензійне програмне забезпечення. Будь-який науково-педагогічний працівник і здобувач вищої освіти матимуть змогу встановити на свій ПК ліцензійну ОС Windows 10 та Office. Теж саме стосується й комп'ютерних аудиторій.

На сьогодні кількість копій ліцензійного програмного забезпечення складає 71 примірник.

Рис. 1.16. Кількість ліцензійного програмного забезпечення

Також було замінено обладнання Windows-серверу, що призначений для навчальних цілей, та повністю перевстановлено операційну систему з оновленням програмного забезпечення на ньому. Завдяки цьому швидкість обробки даних ним підвищилась в 10 разів.

Компонент	Старий сервер	Новий сервер
Процесор	AMD Sempron 2.7Ghz	Intel i7-2600 3.4Ghz X8
Оперативна пам'ять (ОЗП)	4 Гб	32 Гб
Накопичувач	Жорсткий диск 1Тб +	Жорсткий диск 1Тб + Жорсткий диск 500Гб
Операційна система	Windows Server 2016 Datacenter	Windows Server 2012 Datacenter

Рис. 1.17. Порівняння Windows-серверів

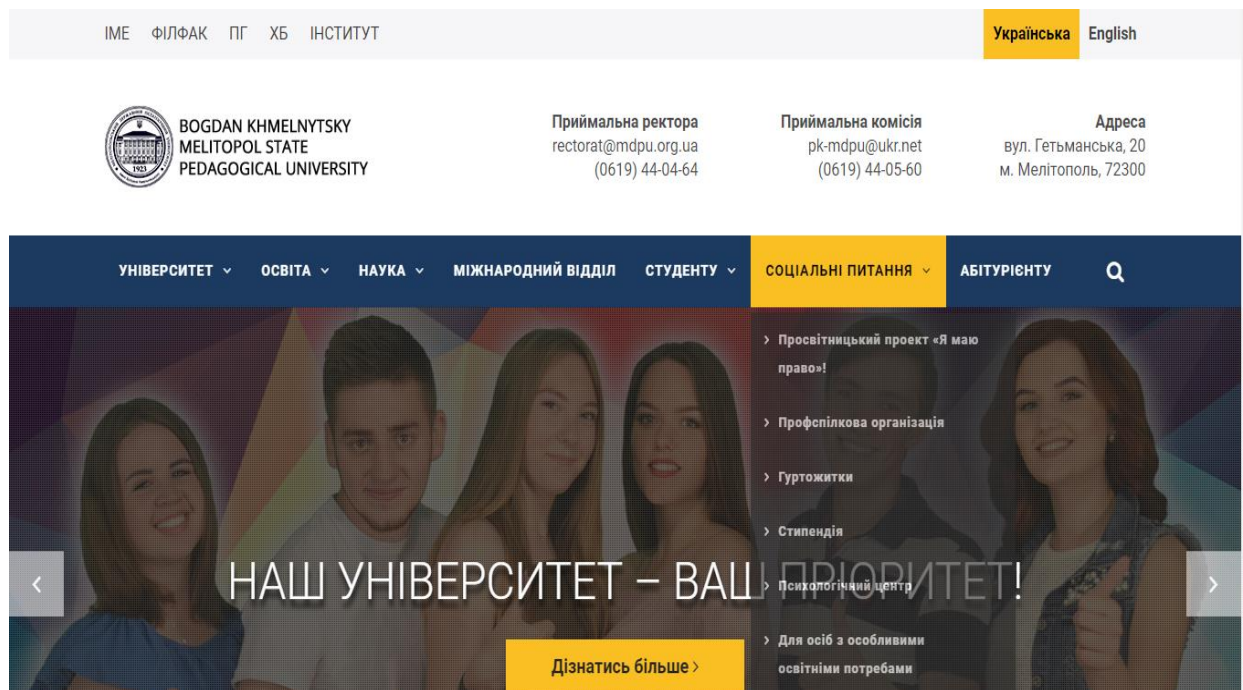
Ресурси дистанційного навчання є дуже зручним та важливим інструментом в організації навчального процесу. Але такі системи потребують постійного оновлення. Саме тому, середовище Moodle, на якій базується сайт Центру освітніх дистанційних технологій, було оновлено з версії 2.8 до версії 3.5.1. Завдяки цьому, в систему було привнесено багато нових функцій.

Протягом 2018 року здійснено значну оптимізацію роботи головного веб-серверу Університету, повністю перевстановлено операційні системи,

встановлено програмне забезпечення та налаштовано комп'ютерну техніку в аудиторіях № 30, 32, 74 та 75.

Веб-сайт Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

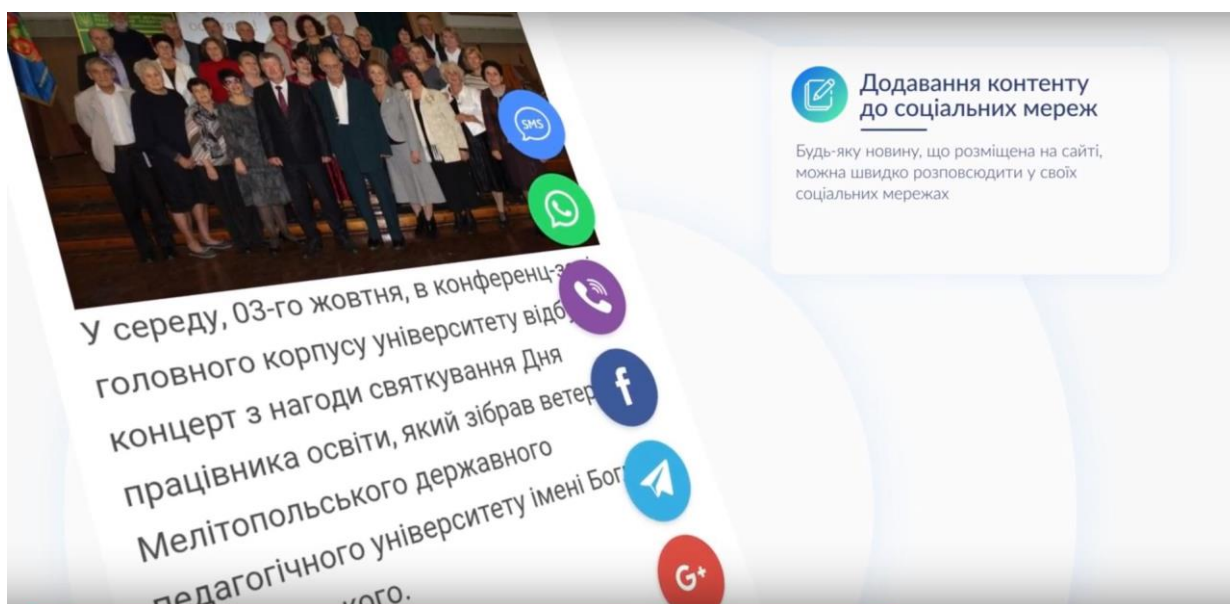
Створений у 2018 році новий головний сайт Університету призначений, насамперед, задовольнити потреби «зовнішніх» користувачів, формуючи інформаційний образ.

Рис. 1.18. Новий сайт Університету

Для забезпечення більш швидкої та стабільної роботи веб-сайт було перенесено на сторонній хостінг. Вперше за всю свою історію сайт отримав SSL-сертифікат (захищена версія HTTP), а його користувачі – спокій у тому, що їхня особиста інформація надійно захищена. Окрім стильного дизайну та зручного інтерфейсу сайт отримав «робочий пошук», можливість для швидкого перегляду відео та зображень, більш ніж 4000 сторінок, що індексуються Google. Також було розроблено англійську версію веб-сайту.

Завдяки інтегрованому плагіну для кнопок соціальних мереж, користувач має можливість будь-яку новину, що розміщена на сайті, швидко розповсюдити на своїй сторінці Facebook, Instagram, Twitter або поділитися з друзями у Viber, WhatsApp тощо.

Рис. 1.19. Додавання контенту до соціальних мереж

Перевагу також додає адаптивний дизайн. Тобто, можливість перегляду веб-сайту на різних мобільних пристроях (планшети, смартфони тощо).

Окрім головного сайту було створено сайти факультетів/інституту Університету (fim.mdpu.org.ua, inst.mdpu.org.ua, geo.mdpu.org.ua, filolog.mdpu.org.ua, hb.mdpu.org.ua), сайт абітурієнта (vstup.mdpu.org.ua), сайт міжнародного відділу (mv.mdpu.org.ua).

Інформаційно-обчислювальним центром створено умови для інформування щодо діяльності структурних підрозділів на сайті Університету.

Ступінь інтеграції будь-якого закладу вищої освіти в Інтернет-простір можна оцінити за допомогою Webometrics ranking of world's universities – Вебометричного рейтингу університетів світу, що відображає популярність та представництво навчальних закладів в мережі Інтернет та є складовою частиною консолідованого рейтингу закладів вищої освіти в Україні. Алгоритм розрахунку рейтингу Webometrics враховує загальну кількість сторінок сайту Університету, проіндексованих пошуковою системою Google, кількість зовнішніх гіперпосилань на домен Університету; кількість на сайті Університету файлів у форматах Adobe Acrobat (.pdf), Microsoft Word (.doc, .docx), Microsoft PowerPoint (.ppt) тощо.

Для підвищення світового інформаційного рейтингу всі веб-ресурси Університету (сайти факультетів, бібліотеки, приймальної комісії, відділу

міжнародних зв'язків) об'єднано під єдиним університетським доменом. Доречно також відкриття викладачам і науковцям офіційних електронних скриньок на університетському домені.

Дослідницька група Cybermetrics Lab оприлюднює рейтинг Webometrics двічі на рік (у січні та липні). Рейтинг Webometrics сайту Університету згідно даним за липень 2018 року посідає 119 місце серед 326 закладів вищої освіти України.

ranking	World Rank	University	Det.	Presence Rank*	Impact Rank*	Openness Rank*	Excellence Rank*
117	10046	(3) Kharkiv Regional Institute of Public Administration / Харківський регіональний інститут державного управління	★	7809	12185	7035	6008
118	10161	Vinnytsia State Agrarian University / Вінницький національний аграрний університет	★	4048	9700	10004	6008
119	10223	Melitopol State Pedagogical University / Мелітопольський державний педагогічний університет	★	5934	7789	10778	6008
120	10233	Odessa National University of Economics / Одеський національний економічний університет	★	4928	15182	3581	6008
121	10336	Kherson National Technical University / Херсонський національний технічний університет	★	6316	13812	5533	6008
122	10400	National University of Management Kyiv / Национальная академия управления	★	14618	11675	10113	5562

Рис. 1.20. Загальний рейтинг головного сайту Університету за даними Webometrics (станом на липень 2018 р.)

За даними рейтингу Веб-порталу UniRank, який представляє неакадемічний рейтинг вищих навчальних закладів світу, виходячи з популярності їхніх офіційних веб-сайтів, сайт mdrpu.org.ua посів 47 місце в Україні та 3 в Запорізькій області.

Нова версія офіційного веб-сайту Університету постійно оновлюється та поповнюється інформаційними ресурсами. Зокрема, регулярно публікуються новини із різних сфер діяльності Університету. Так само регулярно оновлюється інформація про діяльність Університету, що підлягає оприлюдненню, особливо підрозділ, що стосується фінансової діяльності Університету.

Виокремлено інформацію, що стосується роботи Відділу міжнародних зв'язків і приймальної комісії Університету. Ці підрозділи мають свої сайти.

Веб-сайт бібліотеки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Упродовж року проводилася робота з формування документів на електронних носіях. У фонді електронної бібліотеки нараховується **1502** електронні ресурси. Це праці науково-педагогічних працівників Університету **(104)**: повнотекстові версії підручників, методичних і навчальних комплексів дисциплін, лекційний матеріал тощо. Ці ресурси доступні в локальній університетській мережі. Також у бібліотеці для відвідувачів організований безкоштовний доступ до ресурсів Інтернет із використанням Wi-Fi технологій. Велика увага приділяється веденню сторінки бібліотеки Web-сайту, що є складником сайту Університету. Ця сторінка постійно оновлюється, виставляються електронні варіанти видань бібліотеки – бібліографічні покажчики, рекомендовані списки літератури та списки новинок літератури. Також на сайті можна ознайомитися із заходами, що були підготовлені та проведені працівниками бібліотеки.

Було проведено роботу по повній перестановці серверу електронного каталогу на основі АБІС ІРБІС. Сервер було встановлено на новий жорсткий диск та налаштовано автоматичне резервне копіювання на сторонній носій.

Завдяки АБІС ІРБІС вдосконалено БД «Електронний каталог», що постійно поповнюється. Станом на 20 листопада 2018 року введено 39044 записів.

Загальна відвідуваність сайту бібліотеки зростає у період вересень-червень.

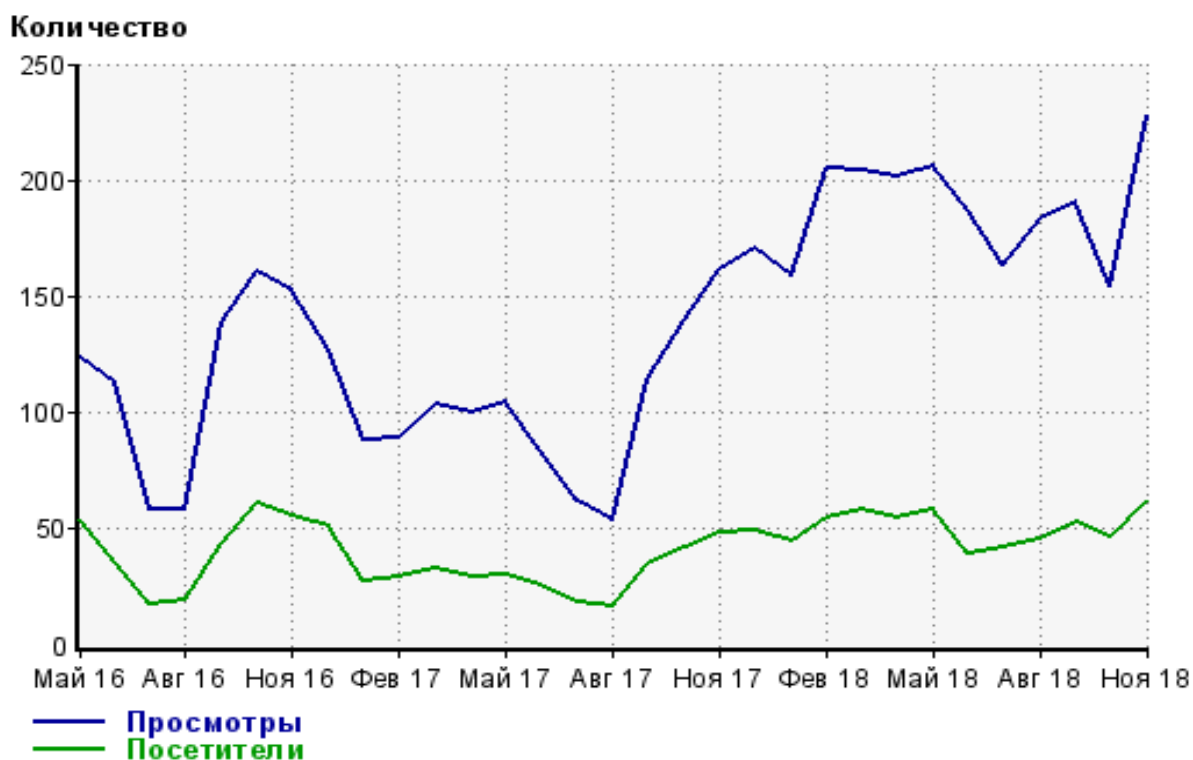

Рис 1.21. Середньомісячна кількість переглядів та відвідувачів сайту бібліотеки

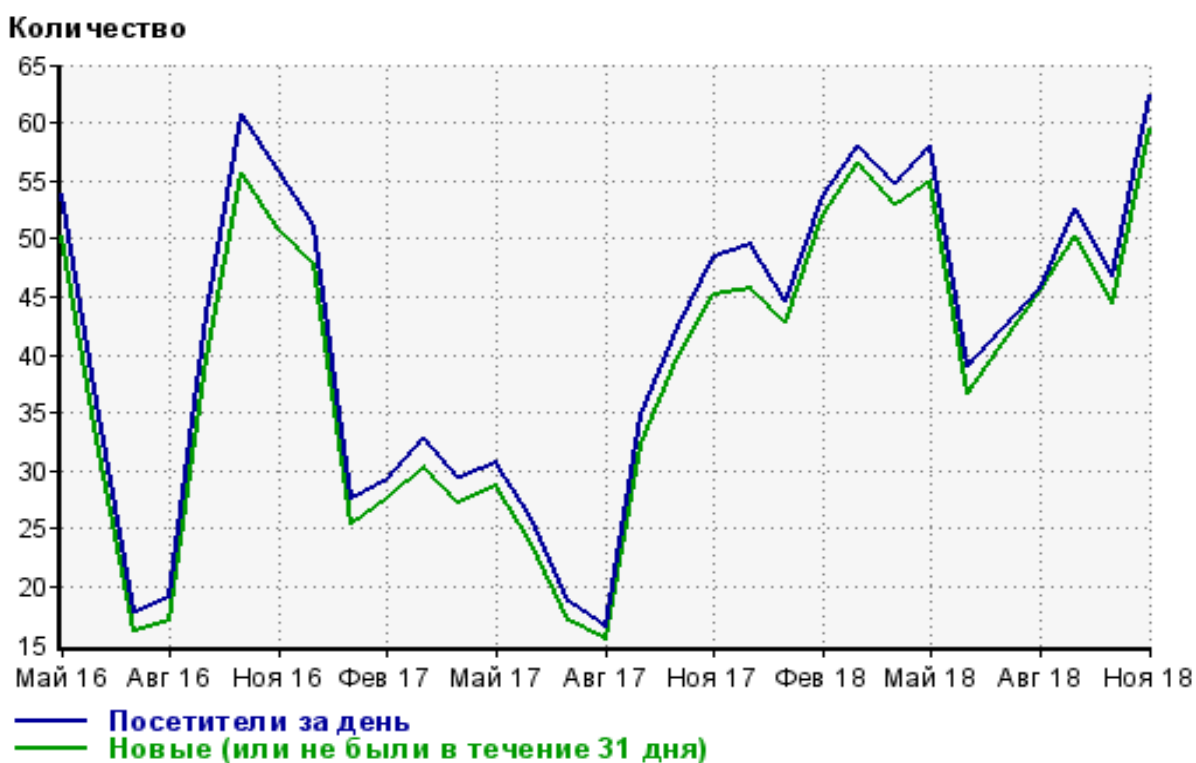
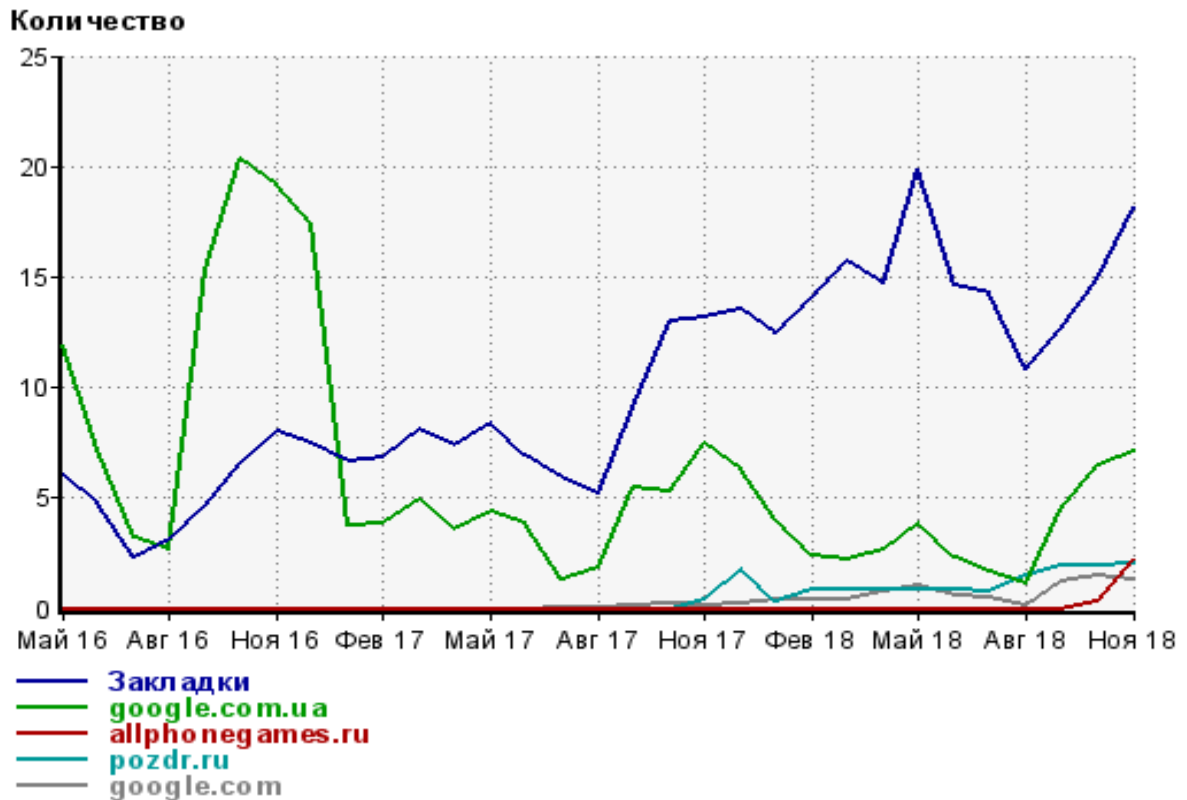

Рис 1.22. Середньодобова кількість переглядів та відвідувачів

Найчастіше користувачі знаходять сайт Університету через пошукові сервіси. Переважна кількість відвідувачів з України 88.2%

Рис 1.22. Перехід різних сайтів

Забезпечення супроводу заходів мультимедійною проекційною технікою

Співробітники інформаційно-обчислювального центру забезпечують мультимедійною проекційною технікою науково-практичні конференції різних рівнів, фестивалі науки, міжнародні фестивалі вокального естрадного мистецтва «Медовий край», конкурси студентських наукових робіт, різноманітні майстер-класи, заходи в межах міні-гранту «Мелітопольські голоси за демократію», університетські учнівські олімпіади «Інтелектуал», заходи Центру болгаристики, різноманітні заходи культурно-масової та іміджевої спрямованості. Забезпечення проведення відео-мостів, відео-конференцій, проходження атестації (захист дипломних робіт) з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій (зокрема відеоконференц-зв'язку). Забезпечується інформаційно-технічна підтримка підготовки та проведення засідань ректорату, Вченої ради, спеціалізованих Вчених рад, конференцій трудового колективу.

Щорічно інформаційно-обчислювальним центром здійснюється допомога підготовчому відділенню і лабораторії соціологічних досліджень у

проведенні діагностування професійної спрямованості слухачів підготовчого відділення у частині забезпечення працеспроможності апаратно-програмного забезпечення в комп'ютерних аудиторіях.

У 2018 році інформаційно-обчислювальним центром велася активна робота з розробки дизайну поліграфічної, рекламної та іміджевої продукції: логотип, буклети, обкладинки матеріалів та сертифікати учасників конференції «Особистісно-професійний розвиток учителя в умовах реалізації концепції Нової української школи»; білборди, буклети, запрошення, обкладинки матеріалів, флеш-носії та афіші до 95-річчя Університету; логотипи Центру освітніх дистанційних технологій та СТМ; рекламний плакат для кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; банери для шкіл міста та району; оформлення фотозони.

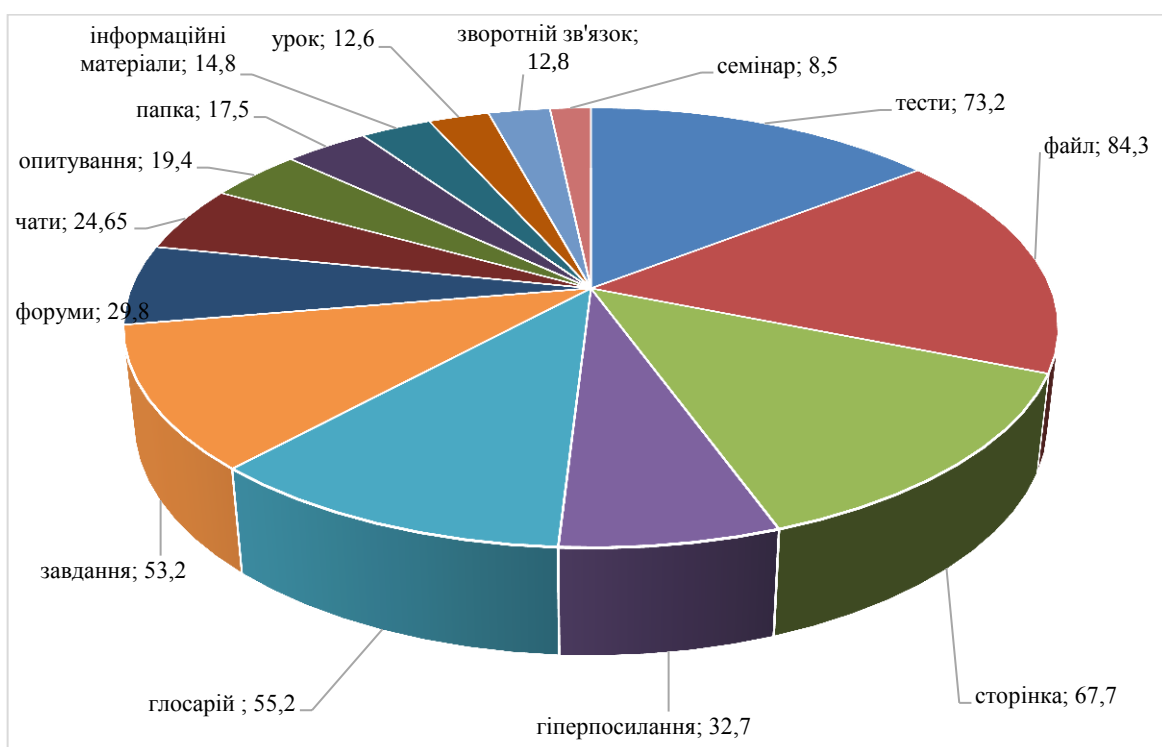
Зазначимо, що завдяки оновленню офіційного сайту Університету стала більш доступною інформація, яка демонструє кроки з реалізації політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, і відповідні процеси є доступними для широкого загалу на офіційному сайті Університету.

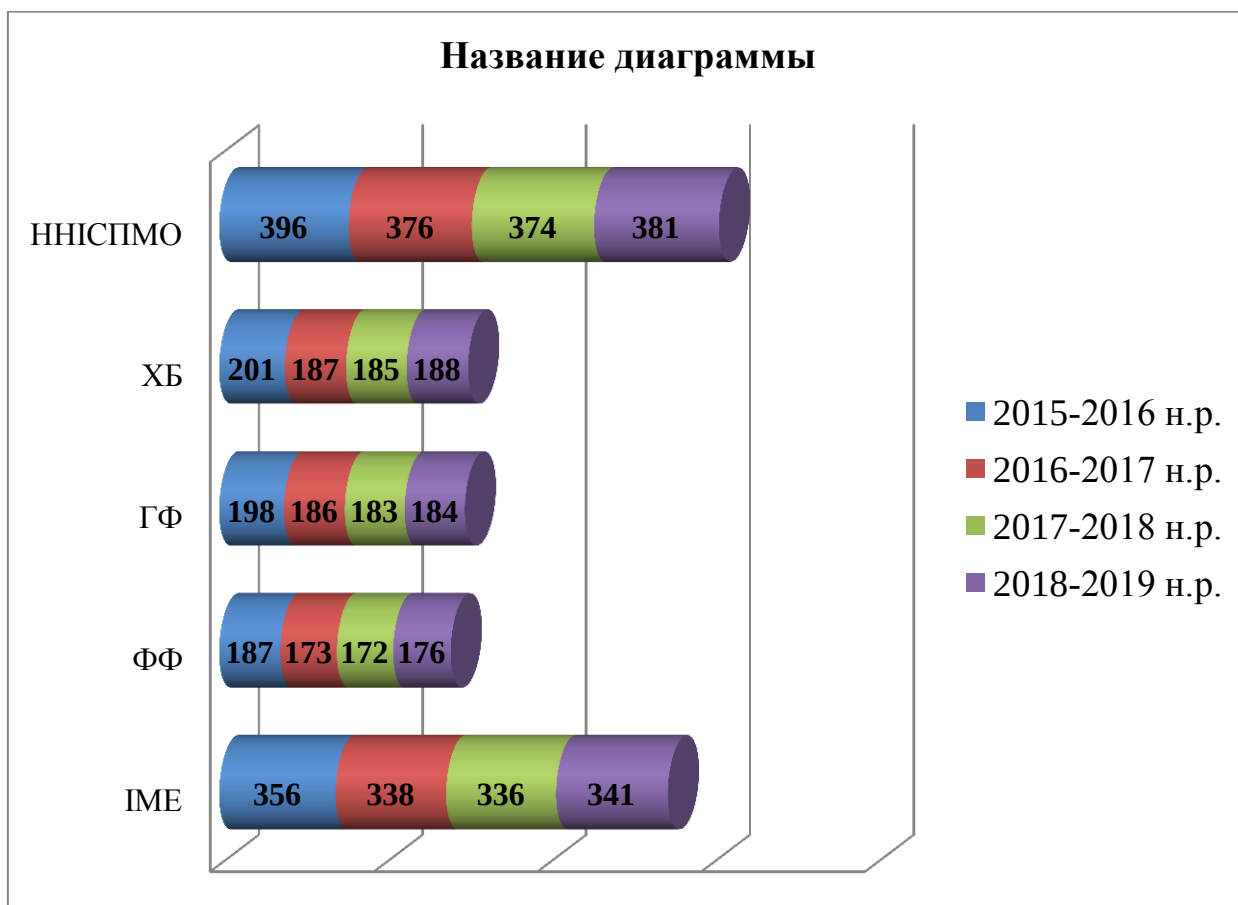
З метою забезпечення якості самостійної роботи студентів, професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності за індивідуальним графіком, шляхом використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій було вдосконалено роботу системи сайтів інституту/факультетів, кафедр, Центру освітніх дистанційних технологій, на яких розміщується навчально-методична інформація з навчальних дисциплін та систематично проводяться ознайомчі семінари зі здобувачами вищої освіти щодо використання цих матеріалів у освітній діяльності.

Зазначимо, що на оновленій платформі Moodle 3.5.1 спостерігається зростання зацікавленості співробітників, студентів та аспірантів Університету до використання різних інструментів, що надає платформа з дистанційного навчання. Так, найбільшою популярністю серед ресурсів, що надає платформа (Рис. 1.23.), користуються структурні елементи: тести (73,20%), файл (84,30%), сторінка (67,70%), гіперпосилання (32,70%), глосарій (55,20%), завдання (53,20%), форуми (29,80%), чати (24,65%), опитування (19,40%), папка (17,50%), інформаційні матеріали (14,80%), урок (12,60%), зворотній зв'язок (12,80%), семінар (8,5%).

Рис. 1.23. Структурні елементи дисциплін в системі ЦОДТ

На сайті Центру освітніх дистанційних технологій розміщено електронні навчально-методичні комплекси дисциплін (ЕНМКД). Загальна кількість ЕНМКД по Університету на 2015-2016 навчальний рік згідно з освітніми програмами і навчальними планами – 1338 курсів, на 2016-2017 навчальний рік – 1260 курсів, на 2017-2018 навчальний рік – 1250 курсів, на 2018-2019 навчальний рік – 1270 курсів відповідно (Рис. 1.24.).

Рис. 1.24. Кількість зареєстрованих курсів на сайті Центру освітніх дистанційних технологій

Традиційні форми організації освітнього процесу в Університеті доповнюються новими засобами і технологіями. Кожен науково-педагогічний працівник самостійно приймає рішення щодо інтенсивності та кількості використання цих засобів. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримувати доступ до лекційних, семінарських матеріалів, завдань для самостійної роботи, контрольних питань, які виносяться на екзамен. Під час проходження періодичного контролю відкривається доступ до тестових матеріалів, студенти у будь-який час можуть переглянути свій рейтинг успішності з дисциплін (Рис. 1.25).

- форум
- Чат курсу ☐
- Програма нормативної навчальної дисципліни
- Робоча програма ☐

Змістовний модуль 1

- Лекція №1. Стандарти в медіа
- Завдання до лекції 1
- Тест до лекції 1
- Лабораторна робота №1
- Матеріали до лабораторної роботи №1
- Завдання до лабораторної роботи №1

Змістовний модуль 2

- Лекція №5. Загальні тенденції в сфері нових медіа. Інтернет
- Завдання до лекції 5
- Тест до лекції 5
- Лабораторна робота №6
- Завдання до лабораторної роботи №6

Самостійна робота

- Самостійна робота №1 ☐
- Самостійна робота №2 ☐
- Самостійна робота №3 ☐
- Історія, предмет, мета і завдання медіаосвіти. Термінологія медіа й медіаосвіти ☐

Контроль

- Вхідний контроль ☐
- Тест до лекції ☐
- Тест 1 ☐
- Тест 2 ☐
- РКР ☐
- Іспит ☐
- Питання до екзамену ☐

Рис. 1.25. Складові елементи електронних навчально-методичних комплексів

Студенти виконують самостійні завдання, керуючись планом роботи та інструкціями науково-педагогічного працівника. Науково-педагогічний працівник спілкується зі студентом, допомагаючи в самостійному освоєнні матеріалу.

Центром освітніх дистанційних технологій протягом року проводилися навчальні семінари щодо опанування навичками роботи із платформою Moodle та методичного складника створення дистанційних курсів; надавалася системна технічна та консультаційна підтримка науково-педагогічним працівникам і здобувачам вищої освіти з використання електронно-комунікативних ресурсів в освітньому процесі.

Сертифікаційні освітні програми

З 2017 року в Університеті запроваджено нову освітню послугу – сертифікаційні освітні програми, що діють відповідно до Положення про порядок надання платних послуг Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького та Положення про сертифікаційні освітні програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Розроблені висококваліфікованими фахівцями інноваційні авторські курси сприяють розширенню професійних компетенцій у певній галузі знань, засвоєнню інноваційних технологій, форм, методів роботи в сучасних умовах, вивченню передового досвіду роботи підприємств, організацій, бізнес-структур, особливостей сучасного виробництва, методів управління, стають додатковим плюсом при працевлаштуванні.

Переваги опанування сертифікаційних програм виявляються в тому, що вони не потребують попередньої підготовки; не мають вікових обмежень; розраховані і на студентів (не обов'язково профільних спеціальностей), і на практиків-виробничників, і на пересічних громадян, які прагнуть розвиватися й самовдосконалюватися; передбачають скорочений термін навчання. Завершення курсу засвідчується відповідним сертифікатом.

На сьогоднішній день слухачі можуть обрати 50 сертифікаційних

освітніх програм, і робота з розширення тематики сертифікаційних програм продовжується.

Так, у звітному році Вченою радою Університету було затверджено 14 нових сертифікаційних освітніх програм:

- Спортивна анімація;
- Методика вокально-хорового навчання дітей шкільного віку в умовах недільних шкіл;
- Проектування технічних виробів у середовищі Компас 3D;
- Сучасні технічні засоби навчання;
- Організація інклюзивної освіти;
- Сучасні технології навчання англійської мови;
- Інформаційні технології. Базовий рівень;
- Комп'ютерні науки. Професійний рівень;
- Сучасні технології викладання інформатики;
- Медіапедагогіка, медіа грамотність та медіабезпека;
- Світова (зарубіжна) література;
- Практичний курс української мови для іноземців;
- Медіаграмотність та кібербезпека;
- Логопедична робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.

В Університеті продовжують діяти і раніше затверджені програми:

- Підготовка методиста-керівника з проведення географічних шкільних екскурсій;
- Організація екскурсійної діяльності;
- Основи логопедії;
- Основи професійної підготовки фахівців у галузі дошкільної освіти;
- Основи інклюзивної освіти;
- Мистецтво публічної промови;
- Майстер флорист;
- Сучасні практико-орієнтовані технології в психології;

- Менеджмент кризового та екстреного психологічного втручання;
- Діловий менеджмент;
- Перша долікарська допомога;
- Тьюторство в системі дистанційного навчання;
- Тьюторський супровід дітей шкільного віку;
- Паперова інженерія;
- Хімія навколо нас;
- Косметична хімія;
- Комп'ютерне аранжування та звукорежисура;
- Організатор музейної та виставкової діяльності;
- Логічна майстерність;
- Українська мова для держслужбовців;
- PR-технології роботи з громадською думкою;
- Українська мова для бізнесу та ділового спілкування;
- WEB-програмування;
- Візуальне програмування. Мова програмування C#;
- Організація діловодства та архівної справи;
- Англійська мова для бізнесу;
- Референт зі знанням німецької мови у сфері економіки;
- Секретар зі знанням німецької мови у сфері економіки;
- Оздоровча аеробіка та фітнес;
- Інструктор із атлетизму;
- Батьківська майстерня;
- Лікувальна фізкультура та масаж;
- Педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних плакатів».

Протягом 2018 року діяло 22 сертифікаційні освітні програми, слухачами яких стало 434 особи.

За рахунок проведення занять за сертифікаційними освітніми програмами науково-педагогічні працівники Університету окремо від

основного навантаження отримали ще й додатково погодинну оплату (всього 983 години – 1,55 ставки).

Великий досвід щодо організації та проведення навчання за сертифікаційними освітніми програмами накопичений на кафедрах:

- соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти (затверджено та введено в дію 5 програм, кількість слухачів – 188 осіб; 428 годин аудиторних занять – 0,7 ставки);
- психології (затверджено 3 програми, введено в дію 2 програми, кількість слухачів – 45 осіб; 162 години аудиторних занять – 0,3 ставки);
- теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін (затверджено 3 програми, введено в дію 1 програму, кількість слухачів – 22 особи; 64 години аудиторних занять – 0,1 ставки);
- економіки, управління та адміністрування (затверджено 2 програми, введено в дію 1 програму, кількість слухачів – 30 осіб; 30 годин аудиторних занять);
- анатомії і фізіології людини та тварин (затверджено 2 програми, введено в дію 1 програму, кількість слухачів – 26 осіб; 40 годин аудиторних занять);
- математики і фізики (затверджено та введено в дію 1 програму, кількість слухачів – 27 осіб; 35 годин аудиторних занять).

Формування та реалізація в Університеті навчання за сертифікаційними освітніми програмами характеризується як:

- метод реалізації Університетом права на надання додаткових освітніх послуг;
- з'єднувальна ланка між попитом на ринку праці, що реально існує на той чи інший набір професійних компетентностей, та наявною спроможністю вищої освіти забезпечити набуття здобувачем вищої освіти цього набору;
- модель налагодження стійкої системи взаємовідносин між наукою, освітою та бізнесом, що дасть змогу побудувати цикл підготовки затребуваних на ринку праці високоякісних професіоналів.

Діяльність центрів Університету

В Університеті успішно діють різноманітні центри, функціями яких є здійснення науково-методичної, культурно-просвітницької та організаційно-виховної діяльності, розширення міжнародних зв'язків Університету, забезпечення та підвищення ефективності професійно-особистісного зростання всіх учасників освітнього процесу, організація науково-практичної діяльності здобувачів вищої освіти, засвоєння теоретичних знань і формування практичних навичок у ході їх професійної підготовки, розробка і впровадження у навчальний процес освітніх інноваційних технологій тощо. Серед них:

Центр болгаристики

Центр трансферу технологій

Центр соціологічних досліджень

Психологічний центр МДПУ

Центр корекційно-розвивальних технологій для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку

Центр тьюторської майстерності

Освітньо-інформаційний центр «Інноваційні обрії української словесності»

Науково-навчальний центр «Біорізноманіття»

Науково-методичний центр екологізації освіти

Науковий центр «Еколайн»

Навчально-дослідницький центр «Германістика XXI століття»

Науково-дослідницький центр Дмитра Донцова

Науково-дослідний центр цивільного права та цивільного процесу

Науково-практичний центр захисту прав, свобод та законних інтересів громадян

Юридична клініка «Вікторія»

Інформаційно-обчислювальний центр

Центр освітніх дистанційних технологій

1.3.3. Практична підготовка здобувачів вищої освіти

Практика здобувачів вищої освіти є невід’ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців за освітніми ступенями бакалавра і магістра та проводиться згідно з графіком освітнього процесу на оснащених відповідним чином навчально-матеріальних базах Університету, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарювання (освіти, культури й державного управління тощо), що дають можливість виконати програму практики.

Керівництво Університету спрямовує увагу науково-педагогічних працівників інституту та факультетів на необхідність посилення практичної складової фахової підготовки здобувачів вищої освіти, пошуку нових підходів до організації та проведення практик, зокрема педагогічних відповідно до Концепції Нової української школи.

В Університеті, залежно від конкретної освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти, основними видами практик є навчальні і виробничі. Середня тривалість навчальних практик – 2 тижні (переважно – з відривом від навчання), виробничих – 6 тижнів. Загальна кількість практик у 2018 році в інституті, на факультетах представлена в таблиці 1.11.

Таблиця 1.11.

Загальна кількість практик в інституті, на факультетах

Інститут/факультети	Х/Б	Ф/Ф	ННІСПМО	ІМЕ	П/Г
Кількість практик	21	13	47	23	35

Зміст, послідовність та вимоги до практик визначаються наскрізною та робочою програмами, що розробляються кафедрами згідно з навчальним планом відповідно до освітньої програми. Впродовж звітнього періоду удосконалено програми проходження практик для здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра та магістра. З метою оптимізації процесу організації практичної підготовки, розширення можливостей працевлаштування випускників та вдосконалення їх вмінь і навичок, оновлено методичне забезпечення практик, активно використовуються

освітні електронні технології, змінено організацію проведення всіх видів практик в Університеті.

Результати практичної підготовки залежать від правильної та чіткої організації практики на кожній кафедрі, факультеті, в інституті. В Університеті до керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучають досвідчених науково-педагогічних працівників від профільних кафедр, які мають досвід практичної роботи та беруть безпосередню участь в освітньому процесі або у викладанні дисципліни, з якої проводиться практика. На базах практик до керівництва залучаються кваліфіковані спеціалісти, які надають студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами і інформаційними ресурсами та створюють належні умови для виконання програми практики.

Організаційні питання щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти, її хід і підсумки обговорюються на засіданнях Вченої ради університету, ректорату, навчально-методичної ради, вчених рад інституту, факультетів та на засіданнях кафедр. Результати та події, що відбуваються під час проходження практик, систематично висвітлюються на сайті Університету, інституту та факультетів.

За результатами виробничої практики (педагогічної) традиційно у 2018 році було проведено підсумкову конференцію – загальноуніверситетський творчий конкурс «Я – вчитель-професіонал». Результати виробничих практик педагогічних та непедагогічних спеціальностей висвітлювалися на підсумкових конференціях у формі звітів, творчих конкурсів, семінарів тощо. Для забезпечення якості практичної підготовки передбачено оцінювання виробничих практик спеціально створеними профільними комісіями.

У 2018 році розроблено і підписано Програму взаємодії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького з управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області, що сприятиме взаємодії між Університетом і закладами дошкільної та загальної середньої освіти м. Мелітополь, модернізації системи

підготовки здобувачів вищої освіти, педагогічних працівників, підвищенню ефективності практичної підготовки здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності та вирішенню нагальних завдань національної школи. Взаємодія за цією програмою у рамках здійснення практичної підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти забезпечила:

- посилення практичної складової у викладанні фахових дисциплін (практико-орієнтоване навчання);
- організацію зворотного зв'язку з методистами шкіл;
- організацію спільних круглих столів методистів шкіл та науково-педагогічних працівників Університету щодо виявлення актуальних питань підготовки здобувачів вищої освіти, проходження педагогічної практики;
- залучення здобувачів вищої освіти до відвідування відкритих занять провідних учителів, вихователів закладів дошкільної та загальної середньої освіти;
- створення умов практико-орієнтованого навчання здобувачів вищої освіти;
- укладання договорів про спільну підготовку фахівців, проведення наукових досліджень (формування тематики курсових, дипломних робіт студентів відповідно до актуальних проблем шкільної практики);
- виявлення та поширення передового педагогічного досвіду;
- запровадження нових форм і методів навчання, сучасних моделей освітнього процесу.

Упродовж звітнього періоду постійно оновлювалися бази для проходження практик здобувачами вищої освіти. Навчальні та виробничі практики (педагогічні) у 2018 році проходили на підставі укладених договорів із: управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області (від 20.02.2017 р. № 07 /48-19/2017 та від 27.03.2018 р. № 09/48-19/2018) в закладах дошкільної освіти м. Мелітополя: № 2, 5, 9, 20, 21, 24, 30, 40, 44, 47, 49, 99, 145 та загальної середньої освіти: № 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, КЗ «Мелітопольський педагогічний

ліцей-інтернат «Творчість»; відділом освіти Мелітопольської районної державної адміністрації Запорізької області та на підставі клопотань із інших закладів освіти: Запорізького, Василівського, Великобілозерського, Веселівського, Кам'янсько-Дніпровського, Приазовського, Якимівського, Бердянського, Приморського, Михайлівського, Оріхівського, Пологівського, Токмацького, Чернігівського та Вольнянського районів Запорізької області; Іванівського, Новотроїцького, Генічеського, Скадовського, Нижньосірогозького, Чаплинського районів Херсонської області; Криничанського, Нікопольського, Межівського, Покровського, Токмацького районів Дніпропетровської області; Бахмутського, Волноваського, Покровського, Мар'янівського району Донецької області, Підгаєцького району Тернопільської області та з інших районів областей України.

З урахуванням регіонального компонента та на підставі договорів із дитячими закладами оздоровлення та відпочинку (ДЗОВ), які було укладено та оновлено у звітний період, здобувачі вищої освіти III курсу мали можливість пройти виробничу практику (педагогічну) в ДЗОВ: смт Кирилівка («Северянин», «Зміна», «Чайка», «Морський», «Літо»); смт Приморськ («Гагаріна», «Прометей», «Ювілейний»); м. Бердянськ («Лазурний берег», «Райський куточок»); с. Богатир («Лісова пісня»); м. Мелітополь (ЦЕНТУМ, Мала академія наук учнівської молоді м. Мелітополь, Палац дитячої та учнівської творчості, Центр дитячої та юнацької творчості, ГО «Альянс нових мелітопольців», ЦДЮТ проект «Весела зарядка» тощо); м. Запоріжжя (Обласному центрі з організації дозвілля та оздоровлення дітей, конфесійному таборі Запорізького обласного об'єднання церков). Також цей вид практики здобувачі вищої освіти проходили під час літнього стажування за кордоном на курортах Болгарії та Туреччини.

Традиційно організовувалися навчальні практики на підприємствах за межами міста – на об'єктах дослідження та спостереження: Канівському природному заповіднику, Ландшафтному заказнику «Старобердянський», ДП

«Василівський лісгосп», Державному архіві Запорізької області, Національно-археологічному заповіднику «Кам'яна Могила», Тернопільському центрі туризму, ООО Інтрейд Микс, Міратон (м. Одеса), Азово-Сиваському національному природному парку, дитячому ботанічному саду (м. Запоріжжя), Ботієвській вітровій електростанції та ін.

Здобувачі вищої освіти непедагогічних спеціальностей проходили навчальні та виробничі практики на підприємствах, в організаціях і установах як міста: КВНЗ «Мелітопольський медичний коледж», Центрі туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді, Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Комітеті у справах сім'ї та молоді, службі в справах для неповнолітніх м. Мелітополя, територіальному центрі соціальної допомоги на дому, реабілітаційних центрах, Мелітопольському міському краєзнавчому музеї, інтеркультурному музеї «Кале», Приазовському природному національному парку, КП парк ім. М. Горького, НДІ зрошувального садівництва, Мелітопольській метеорологічній станції, Мелітопольському ТОВ «Азовстандарт», Маслоекстракційному заводі, заводах «Олком» і «Двигун», ММК Мелітопольський м'ясокомбінат, Мелітопольському КП «Водоканал», НІАМЗ «Кам'яна могила», ТОВ «Мелітопользеленбуд», ООО «Телеком Таврія», ТОВ «Кредо В», Хай ТЕК 2010, Туристичних фірмах «Караван- TRAVEL» та АГГ «Глобус», Мелітопольському ТА «Море турів», СЗТ «Гостини у Валентини», Мелітопольському агентстві нерухомості «Альянс-да», туристичному агентстві «Браво Тур», 9 державній пожежно-рятувальній частині ГТУ МНС України у Запорізькій області та ін., так і за його межами: ТОВ «Туристична компанія «СВІФТ ТРЕВЕЛ»» (м. Запоріжжя), КЗ «Дніпропетровська обласна клінічна психіатрична лікарня», Бердянському інституті рибного господарства та екології моря, Національному природному парку «Великий луг», ТОВ «Муніципальна екологічна компанія» (м. Запоріжжя), ТОВ «Торговий дім» Горностаївського райагрохіма, Біосферному заповіднику «Асканія-Нова» імені Ф. Фальц-Фейна, ДП «Бердянський морський торгівельний порт та ін.

Для проходження практик у звітний період використовувалися й наявні можливості структурних підрозділів Університету: Агробіологічний комплекс; Центр соціологічних досліджень; Науково-дослідний центр Цивільного права та Цивільного процесу, Науково-практичний Центр захисту прав, свобод та законних інтересів громадян, Юридична клініка «Вікторія», наукові лабораторії; навчально-наукова база с. Богатир, навчально-відновлювальний стенд-тренажер «Склея 1» та ін.

Із метою підвищення рівня національно-патріотичного виховання, громадянської активності та свідомості здобувачів вищої освіти у 2018 році студенти Університету мали можливості проходити практики із фаху у виконавчому комітеті м. Мелітополя, громадських організаціях міста: БО «Соціальний фонд», ГО «Посмішка дитини», ГО «Карітас», БО «Сяйво надії», ГО «Фокіс», ГО «Центр «Побратим», військовій частині А 3840 м. Мелітополь, Мелітопольській центральній районній лікарні та ін.

Результатом проходження здобувачами вищої освіти Університету якісної практичної підготовки було демонстрування ними під час звітних конференцій з навчальної або виробничої практики високих показників знань із теоретичної підготовки і практичної діяльності та вмінь застосовувати теоретичний матеріал у практичній діяльності.

Продовжується розширення баз практик за умови надання клопотань від установ та адміністрацій м. Мелітополь та за його межами щодо разового проходження студентами практик.

Зросла кількість довгострокових договорів із підприємствами, установами та організаціями, що свідчить про стабільність договірних відносин Університету, налагоджену систему партнерства з провідними установами та підприємствами. Понад 60 % студентів проходить виробничу практику (педагогічну) за довгостроковими угодами Університету, проте більшість практик непедагогічних спеціальностей проводяться на підставі короткострокових договорів з установами, підприємствами та організаціями різних форм власності.

Випускники Університету мають достатньо високий рейтинг на ринку праці і знаходять можливості для самореалізації та кар'єрного зростання не лише за напрямом фахової освіти, а й у інших галузях суспільно-економічного життя країни.

1.3.4. Оцінювання якості підготовки фахівців

Система внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Університеті передбачає щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти. Постійна увага приділяється здійсненню моніторингу академічних досягнень студентів. У звітному році традиційно проводилися заходи з оцінювання та контролю: 1) поточні та підсумкові (семестрові) оцінювання знань студентів; 2) ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти; 3) підсумкове оцінювання (атестація) випускників на екзаменах і захист кваліфікаційних робіт.

Ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти

Однією з форм внутрішнього контролю результатів навчання в Університеті є ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти. Ректорські контрольні роботи з дисциплін циклів загальної і професійної підготовки проводяться щорічно. Пакет завдань для ректорських контрольних робіт є частиною навчально-методичного комплексу дисципліни, і його якість істотно впливає на визначення рівня підготовки фахівців. Для проведення ректорського контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти сформована внутрішня електронна тестова база з понад 950 дисциплін. Ведеться системна робота з формування пакетів зовнішніх засобів діагностики, електронної бази за навчальними дисциплінами в межах першого та другого періодичних контролів.

Цього року з метою моніторингу якості освітнього процесу ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти проводився на 4-х факультетах та в інституті. Експертизою було охоплено 2166 студентів всіх спеціальностей I-х курсів за освітніми ступенями бакалавра і магістра

(для кожної академічної групи визначено 1 дисципліну циклу загальної підготовки і 1 дисципліну циклу професійної підготовки) та 4-х і 2-х курсів за освітніми ступенями бакалавра і магістра (для кожної академічної групи визначено 1 дисципліну циклу професійної підготовки). Ректорські контрольні роботи проведено зі 108 навчальних дисциплін.

Таблиця 1.12.

**Зведені дані ректорського контролю
якості підготовки здобувачів вищої освіти**

№ Інститут/ факультет	Кількість студентів	Виконували роботу	Не брали участь	Оцінки за роботу								Абсолютна успішність %	Якість знань %
				Відмінно	Відмінно %	Добре	Добре %	Задовільно	Задовільно %	Незадовільно	Незадовільно %		
ННІ СПМО	675	603	72	71	11,8	301	49,9	190	31,5	41	6,8	80,9	53,6
Хіміко-біологічний	301	289	12	40	13,8	117	40,5	100	34,6	32	11,1	85,3	52,1
Інформатики, математики та економіки	452	413	39	56	13,5	196	47,4	108	26,3	53	12,8	76,9	55,7
Природничо-географічний	588	513	77	43	8,4	214	42,0	200	38,9	56	10,7	77,7	43,7
Філологічний	406	348	56	77	22,3	146	41,9	80	22,9	45	12,9	74,6	54,9
ВСЬОГО	2422	2166	256	287	13,5	974	44,8	678	31,3	227	10,4	80,1	52,1

Студенти виявили достатній рівень знань: абсолютна успішність по Університету становить 80,1 % і якість знань – 52,1%. Найбільш високі якісні показники зафіксовано на факультеті інформатики, математики та економіки: 55,7% студентів написали контрольні роботи на «відмінно» та «добре».

Якісні показники результатів навчання здобувачів вищої освіти з дисциплін представлені в таблиці 1.13.

Таблиця 1.13.

**Кількісні та якісні показники написання
ректорських контрольних робіт за дисциплінами**

Інститут/ факультети	Кількість дисциплін, за якими виконувалися РКР	Кількість дисциплін з якістю знань від 0% до 49%	Кількість дисциплін з якістю знань від 50% до 75%	Кількість дисциплін з якістю знань від 76% до 100%
Навчально-науковий інститут соціально- педагогічної та мистецької освіти	23	5(21,7%)	15(65,3%)	3 (13%)
Хіміко-біологічний	20	7(35%)	9(45%)	4(20%)
Філологічний	14	3(21,4%)	9(64,3%)	2(14,3%)
Інформатики, математики, економіки	24	9(37,5%)	7(29,2%)	8(33,3%)
Природничо- географічний	27	11(40,7%)	13(48,2%)	3(11,1%)
Всього в Університеті	108	35(32,4%)	53(49,1%)	20(18,5%)

Обробка результатів контрольних вимірювань здійснювалася навчальним відділом разом з комісією Вченої ради МДПУ імені Богдана Хмельницького із забезпечення якості освіти, навчально-методичними комісіями інституту/факультетів. Проведено ретельний аналіз показників успішності та якості результатів навчання студентів, засобів діагностики, внутрішньої тестової бази Університету. На засіданнях вчених рад інституту/факультетів та Вченої ради Університету складено перелік навчальних дисциплін з низкою якістю знань, зі значними розбіжностями за результатами порівняльного аналізу кількісних і якісних показників І контрольної точки та ректорського контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти, розроблено пропозиції щодо забезпечення якості викладання зазначених навчальних дисциплін, об'єктивності та принциповості в оцінюванні навчальних результатів, визначено заходи з удосконалення якості освітнього процесу.

Поточні та підсумкові (семестрові) оцінювання знань студентів

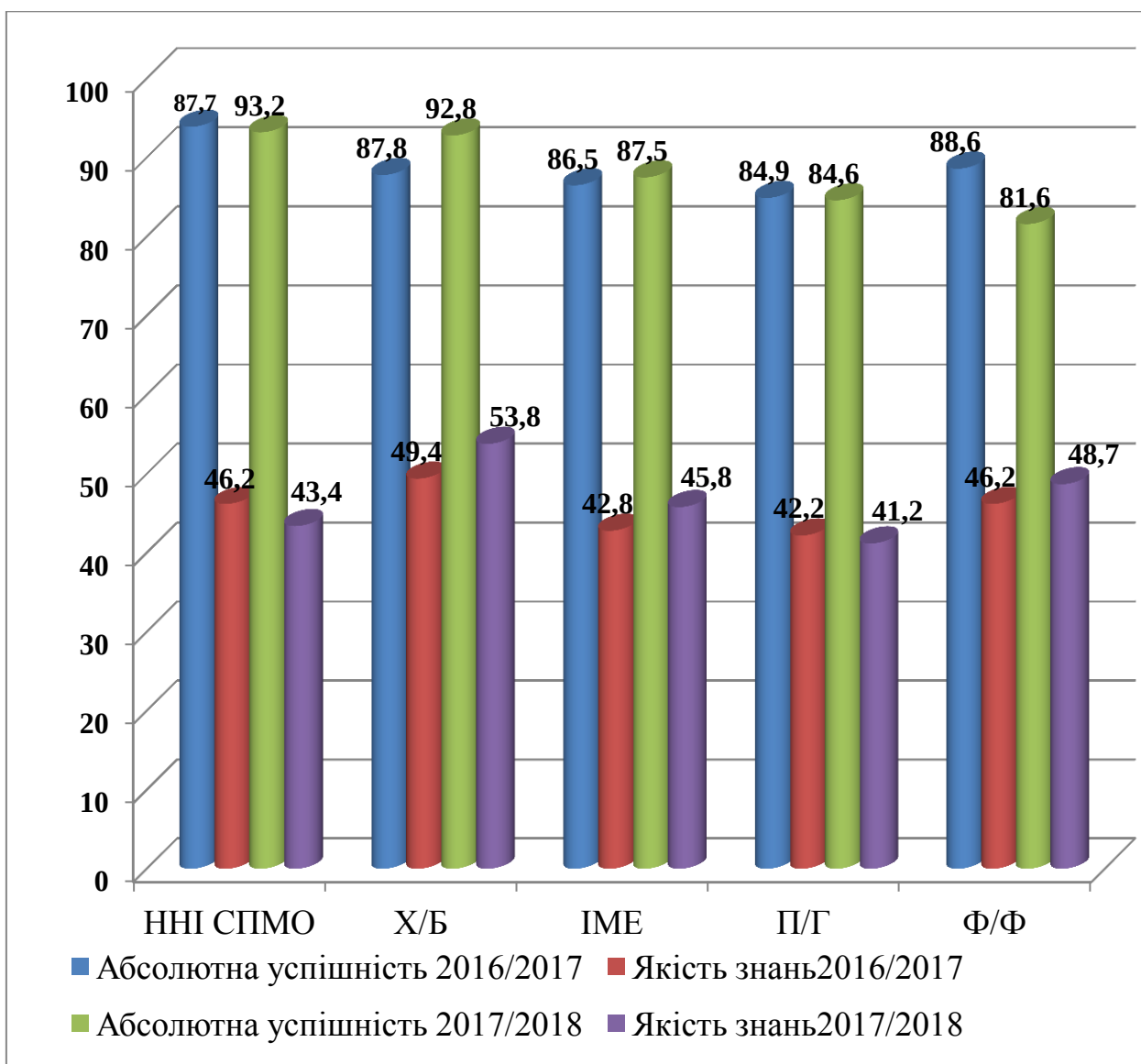
Відповідно до нормативно-правових документів, передбачених чинним українським законодавством, Університет постійно вдосконалює внутрішньоуніверситетську нормативну базу, методичне забезпечення процедур оцінювання і, використовуючи можливості інформаційних систем, здійснює постійний моніторинг за дотриманням стандартів якості вищої освіти при оцінюванні у всіх структурних підрозділах.

Впроваджена в освітній процес Університету бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти включає поточний, періодичний і підсумковий/семестровий контроль знань студентів із кожної дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних функціональних обов'язків. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять, критерії оцінювання рівня знань визначені відповідними кафедрами. Періодичний контроль (періодична контрольна робота) з курсу дисципліни проводиться двічі на семестр. Формою підсумкового (семестрового) контролю є екзамен, бали якого разом із накопиченими балами за поточний і періодичний контроль складають загальний рейтинг із дисципліни.

За результатами зимової та літньої екзаменаційних сесій 2017/2018 н.р. порівняно з минулим роком (2016/2017 н.р.) навчальні здобутки студентів утримуються на достатньому рівні, якість знань (на «4» і «5») та абсолютна успішність (без «2») на денній формі навчання загалом по Університету становлять відповідно 45,6% і 88,3% (2016/2017 – 46,2% і 88,6%). По підрозділам: на хіміко-біологічному факультеті показники якості знань підвищилися порівняно з 2016/2017 н.р. на 4,4% і становлять 53,8%; підвищення якісних показників на факультеті інформатики, математики та економіки склало 3% і становить 45,8%, на філологічному факультеті – 5,8% і становить 48,7%; показники якості знань на природничо-географічному

факультеті коливаються в межах 1% і становлять 41,2%, у Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти – у межах 2,8% і становить 43,4%.

Рис. 1.26. Порівняльні дані успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання по підрозділах (2016-2017/2017-2018 н. р.)

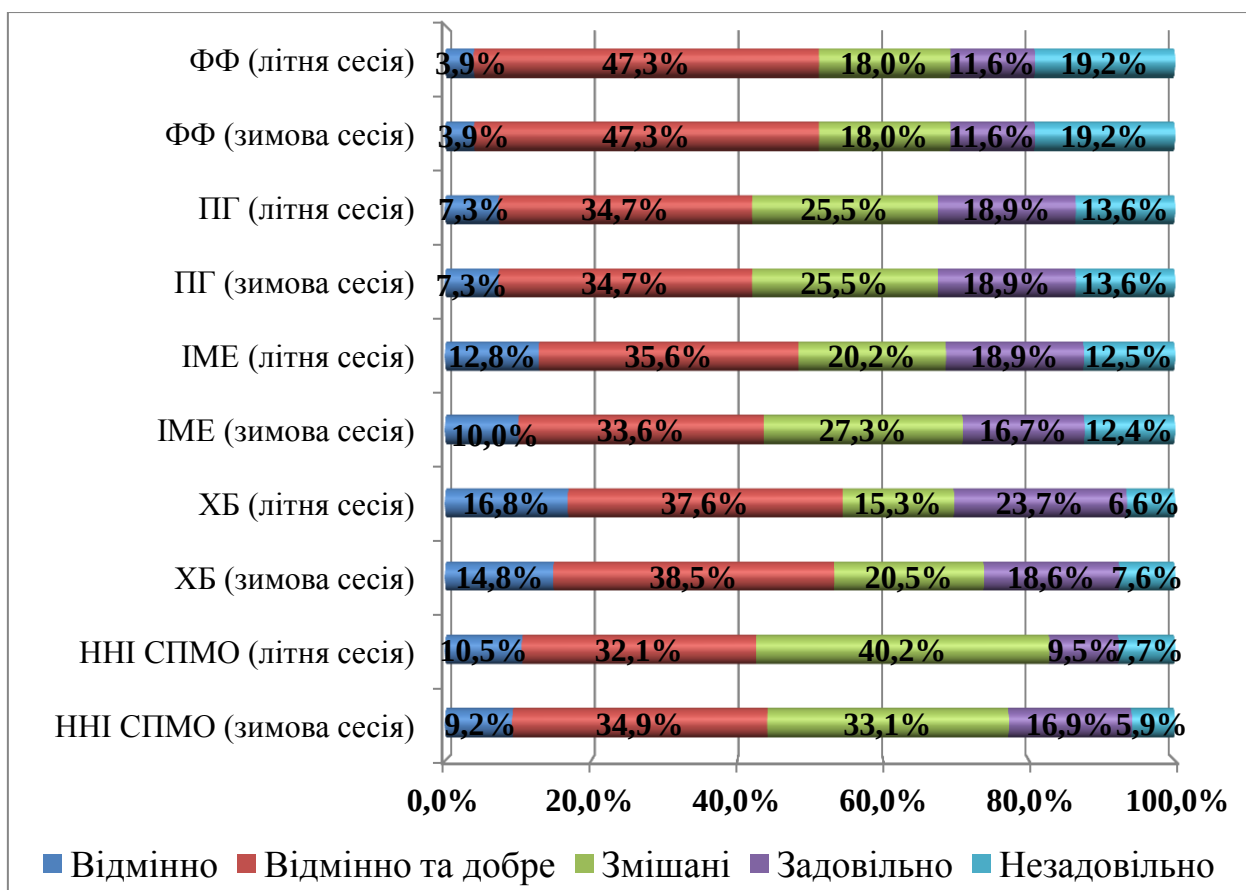

Рис. 1.27. Зведені дані результатів екзаменаційних сесій 2017-2018 н. р. по підрозділах (денна форма навчання)

Таблиця 1.14.

**Порівняльні результати успішності здобувачів вищої освіти
денної форми навчання**

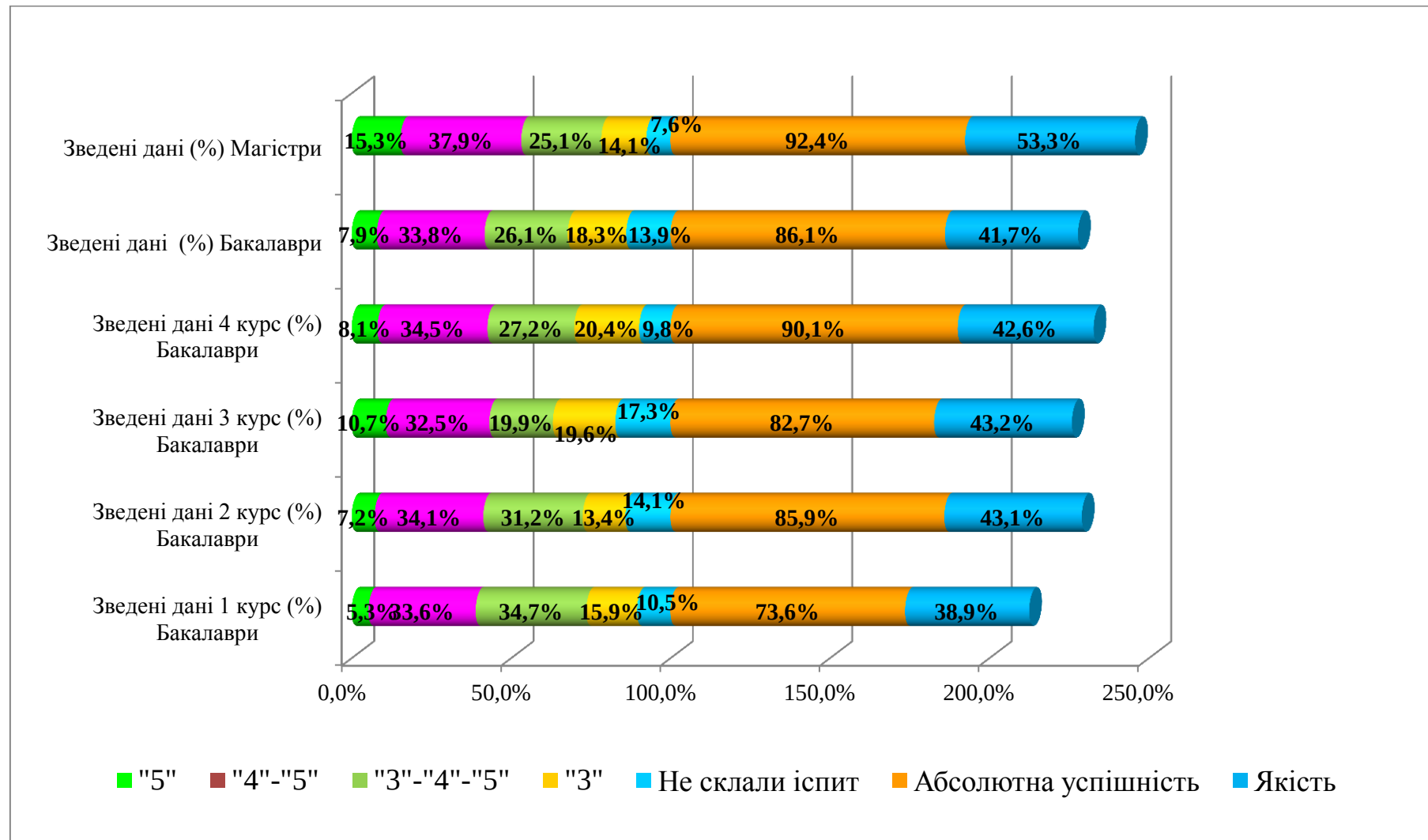
Інститут/ факультети	Абсолютна успішність (%)		Якість знань (%)	
	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	93,9	93,2	46,2	43,4
Хіміко-біологічний факультет	87,8	92,8	49,4	53,8
Факультет інформатики, математики та економіки	86,5	87,5	42,8	45,8
Природничо-географічний факультет	84,9	84,6	42,3	41,2
Філологічний факультет	90,1	81,6	50,2	48,7
ВСЬОГО	88,6	88,3	46,2	45,6

Якість знань та абсолютна успішність студентів за рівнями підготовки по Університету у 2017-2018 н.р становила:

- за освітнім рівнем бакалавра – 41,7% і 86,1%;

- за освітнім рівнем магістра – 53,3% і 92,4%.

Зведені дані результатів екзаменаційних сесій студентів денної форми навчання за курсами і рівнями підготовки представлено в таблиці 1.15., рис.1.28.

Рис. 1.28. Зведені дані результатів екзаменаційних сесій 2017-2018 н. р. за курсами та рівнями підготовки (денна форма навчання)

Таблиця 1.15.

**Результати зимової та літньої екзаменаційної сесії 2017/18 н.р.
за ступенем вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» (денна форма навчання)**

№	Інститут/ факультет	Кількість студентів		«Відмінно»		«Відмінно» і добре»		Змішані оцінки		«Задовільно»		Не склали іспит		Абсолютна успішність		Якість знань	
		Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018
Бакалавр 1 курс																	
ННІСПМО		147	143	8	7	54	35	53	84	26	10	6	7	95,9	95,1	42,2	29,4
Хіміко- біологічний		55	55	7	5	19	23	12	6	15	15	2	6	96,4	89,1	47,3	50,9
Інформатики, математики та економіки		66	65	0	6	15	22	31	17	19	7	1	13	98,5	80,0	22,7	43,1
Природничо- географічний		91	88	0	3	27	33	29	24	27	6	8	22	61,5	75,0	29,7	40,9
Філологічний		66	66	0	9	34	21	19	17	6	3	7	16	89,4	75,8	51,5	45,5
Усього		425	417	15	30	149	134	144	148	93	41	24	64	94,3	84,6	38,6	39,2
Зведені дані за зимову і літню сесії 1 курс (%)				5,3		33,6		34,7		15,9		10,5		73,6		38,9	

2 курс																
ННІСПМО	120	118	4	7	40	40	47	51	20	12	9	8	92,5	93,2	36,7	39,8
Хіміко-біологічний	25	26	4	3	13	14	5	4	2	1	1	4	96,0	84,6	68,0	65,4
Інформатики, математики та економіки	44	40	2	6	14	10	11	6	9	12	8	6	81,8	85,0	36,4	40,0
Природничо-географічний	70	69	5	5	27	22	17	19	11	5	10	18	70,0	73,9	45,7	39,1
Філологічний	57	55	1	8	17	16	20	15	7	4	12	12	78,9	78,2	31,6	43,6
Усього	316	308	16	29	111	102	100	95	49	34	40	48	94,8	84,4	43,6	42,5
Зведені дані за зимову і літню сесії 2 курс (%)			7,2		34,1		31,2		13,4		14,1		85,9		43,1	
3 курс																
ННІСПМО	112	112	12	15	39	36	31	32	14	18	16	11	85,7	90,2	45,5	45,5
Хіміко-біологічний	66	66	8	12	24	21	8	7	14	20	12	6	81,8	90,9	48,5	50,0
Інформатики, математики та економіки	82	81	10	11	23	25	27	13	11	13	11	19	86,6	76,5	40,2	44,4
Природничо-географічний	114	112	8	9	40	35	25	21	24	25	17	22	64,0	80,4	42,1	39,3
Філологічний	73	73	3	7	26	20	7	7	14	22	23	17	68,5	76,7	39,7	37,0
Усього	447	444	41	54	152	137	98	80	77	98	79	75	82,3	83,1	43,2	43,0
Зведені дані за зимову і літню сесії 3 курс (%)			10,7		32,5		19,9		19,6		17,3		82,7		43,2	

4 курс																
ННІСПМО	108	109	7	15	38	34	30	46	25	13	8	1	92,6	99,1	41,7	45,0
Хіміко-біологічний	68	69	7	10	24	22	16	16	17	21	4	0	94,1	100	45,6	46,4
Інформатики, математики та економіки	88	88	7	9	30	29	14	22	11	28	26	0	70,5	100	42,0	43,2
Природничо-географічний	106	103	11	1	33	38	27	42	10	22	25	0	67,0	100	41,5	37,9
Філологічний	81	82	2	4	32	31	11	21	14	23	22	3	72,8	96,3	42,0	42,7
Усього	451	451	34	39	157	154	98	147	77	107	85	4	81,2	42,3	99,1	42,3
Зведені дані за зимову й літню сесії 4 курс (%)			8,09		34,5		27,2		20,4		9,8		90,1		42,6	
Зведені дані за зимову й літню сесії бакалаври (%)			7,9		33,8		26,1		18,3		13,9		86,1		41,7	
I Магістр																
	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018
ННІСПМО	152	151	16	21	56	57	48	44	28	8	4	21	97,4	86,1	47,4	51,7
Хіміко-біологічний	57	55	11	14	25	22	8	9	10	8	3	2	94,6	96,4	62,5	65,5
Інформатики, математики та економіки	100	97	18	15	44	44	24	18	7	11	7	9	93,0	91,0	62,0	60,8

Природничо-географічний	87	87	7	14	34	25	16	21	19	9	11	18	66,0	79,3	47,0	44,8
Філологічний	73	72	6	16	41	22	10	17	4	1	12	16	83,6	77,8	64,4	52,8
Усього	469	462	58	80	200	170	106	109	68	37	37	66	92,1	85,7	55,0	54,1
Зведені дані за зимову й літню сесії ІМ курс (%)			14,8		39,7		23,1		11,3		11,1		88,9		54,5	
II Магістр																
	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018	Зима 2017	Літо 2018
ННІСПМО	90	12	20	3	28	5	32	2	10	0	0	2	100	83,3	53,3	66,7
Хіміко-біологічний	44	3	10	2	17	1	16	0	1	0	0	0	100	100	61,4	100
Інформатики, математики та економіки	63	5	7	1	23	4	14	0	17	0	2	0	96,8	100	47,6	110
Природничо-географічний	54	-	7	-	20	-	19	-	8	-	-	-	85,1	-	50,0	-
Філологічний	62	18	4	4	45	10	7	3	3	1	3	0	95,2	100	79,0	77,8
Усього	313	38	48	10	133	20	88	5	39	1	5	2	98,4	94,7	57,8	78,9
Зведені дані за зимову й літню сесії ІІМ курс (%)			16,5		43,6		26,5		11,4		2,0		98,0		60,1	
Зведені дані за зимову й літню сесії магістри (%)			15,3		37,9		25,1		14,1		7,6		92,4		53,3	

Слід зазначити, що в Університеті загальна кількість студентів денної форми навчання, які склали літню та зимову екзаменаційні сесії на «відмінно», коливається в межах від 5,% до 15,3%. Найвища частка відмінників у період літньої екзаменаційної сесії (16,8%) зафіксована на хіміко-біологічному факультеті. Якщо проаналізувати результати навчання здобувачів вищої освіти за курсами, то можна констатувати, що найнижчі показники зафіксовані у студентів I-х курсів бакалаврського рівня підготовки (якість знань – 38,9%). І, навпаки, найкращі результати показали студенти II-х курсів магістерського рівня підготовки (якість знань – 60,1%).

Також предметом постійного моніторингу якості освіти є результати екзаменаційних сесій студентів заочної форми навчання. Показники абсолютної успішності та якості знань студентів за ступенем вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» за останні два роки наведено в таблицях 1.16., 1.17.

Таблиця 1.16.

**Порівняльні результати екзаменаційних сесій здобувачів вищої освіти
за освітнім ступенем бакалавра
заочної форми навчання за спеціальностями**

№	Назва спеціальності	2016-2017н.р.		2017-2018н.р.	
		Абс. усп.	Якість знань	Абс. усп.	Якість знань
1	Дошкільна освіта	93,5	29,5	96	41,8
2	Психологія	87,4	51,2	92	49,9
3	Соціальна робота	100	66,7	93	42,2
4	Соціологія	100	90	94	81,2
5	Право	-	-	97	41,3
6	Початкова освіта	99,4	59,3	94	48,2
7	Середня освіта (Географія)	87,5	47,7	96	62,0
8	Середня освіта (Історія)	100	35	98	61,9
9	Середня освіта (Математика)	91,6	71,2	97	59,6
10	Середня освіта (Інформатика)	98,1	68	94	58,3
11	Середня освіта (Мова і література (англійська))	98	50,2	98	56,8
12	Середня освіта (Українська мова і література)	98	38,5	100	43,5
13	Біологія	98	48,6	100	55,7
14	Екологія	88	30,5	100	41,7
15	Лісове та садово-паркове господарство	100	40,3	98	38,6

16	Середня освіта (Фізична культура)	89,5	30,3	93	44,6
17	Середня освіта (Музичне мистецтво)	98,8	50,8	99	56,7
18	Хореографія	100	-	100	68,7
19	Філологія	-	69,2	100	56,7
ВСЬОГО:		95,8	51,6	97	53,1

Таблиця 1.17.

**Порівняльні результати екзаменаційних сесій здобувачів вищої освіти
за освітнім ступенем магістра
заочної форми навчання за спеціальностями**

	Назва спеціальності	2016-2017н.р.		2017-2018н.р.	
		Абс. усп.	Якість знань	Абс. усп.	Якість знань
1	Дошкільна освіта	100	70,6	97,6	84,6
2	Психологія	90	53	96,2	67,1
3	Соціальна робота	87,5	75	100	76,1
4	Соціологія	100	100	100	92
5	Хімія	100	70	83,3	62
6	Початкова освіта	100	80	96,3	89
7	Середня освіта (Географія)	100	40	98	84
8	Середня освіта (Історія)	100	40	98	89
9	Середня освіта (Математика)	100	88,9	100	100
10	Середня освіта (Мова і література (німецька))	100	98	100	97,8
11	Середня освіта (Українська мова і література)	100	70,5	100	98,8
12	Біологія	100	72,4	96	96,7
13	Лісове та садово-паркове господарство	100	100	100	100
14	Середня освіта (Фізична культура)	100	96	98,5	93,6
15	Середня освіта (Музичне мистецтво)	100	95,3	100	96,7
16	Освітні педагогічні науки	100	100	100	100
17	Менеджмент	100	100	96,5	96,6
18	Філософія	-	-	100	100
19	Філологія	-	-	100	97,8
ВСЬОГО:		98,7	79,4	97,9	90,6

За результатами підсумкового (семестрового) контролю у 2017–2018 н.р. порівняно з 2016–2017 н.р. (зимова і літня екзаменаційні сесії) простежується тенденція зростання рівня абсолютної успішності та якості знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за всіма рівнями підготовки. Достатньо високий рівень знань продемонстровано студентами магістерського рівня підготовки. Показники якості знань магістрантів знаходяться в межах 60 – 100%, при середньому значенні 90,6%; показники абсолютної успішності в межах 80-100%, при середньому значенні 97,9%. Слід зазначити, що показники абсолютної успішності та якості знань здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра на заочній формі навчання є достатньо стабільними протягом останніх двох років та в цілому відповідають нормативним вимогам до підготовки фахівців.

Підсумкова атестація студентів

В Університеті існує відпрацьована система організації та проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.

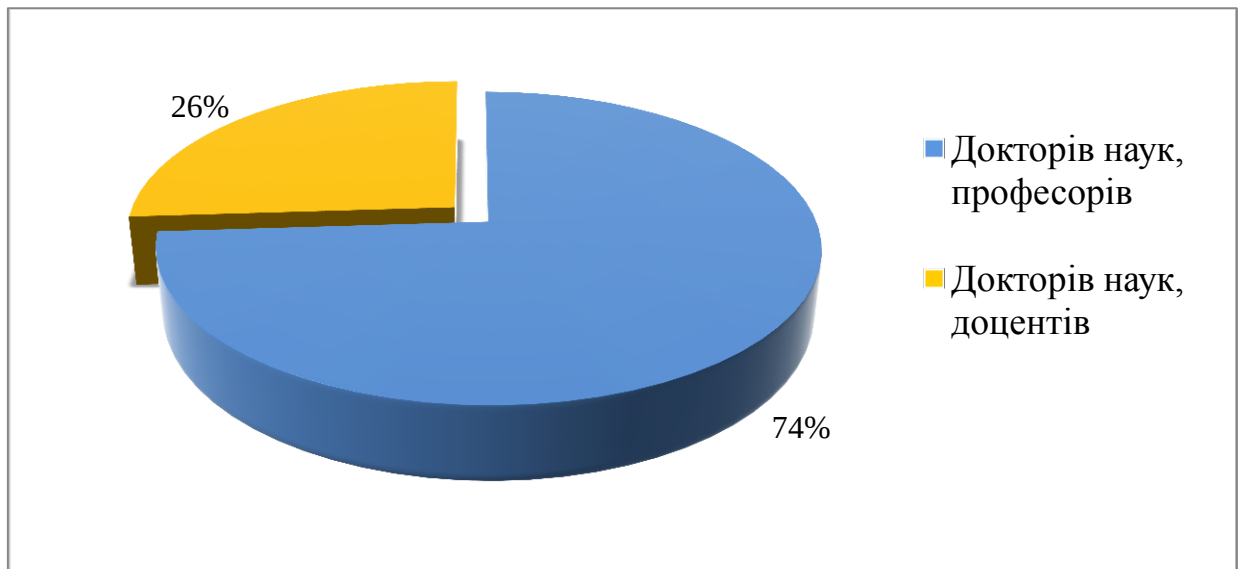
У 2018 році згідно з графіком освітнього процесу атестація за рівнем підготовки магістра (освітньо-професійна програма) здійснювалася в січні, за рівнем підготовки бакалавра, магістра (освітньо-наукова програма) – в червні місяці.

Атестація здобувачів вищої освіти включала в себе державні екзамени, комплексні кваліфікаційні екзамени, захист випускних кваліфікаційних проектів (робіт). Вимоги до захисту дипломних проектів (робіт), програми та екзаменаційні білети з державних екзаменів визначалися випусковими кафедрами з урахуванням вимог освітньо-професійних і освітньо-наукових програм. Теми дипломних робіт обговорювалися на засіданнях випускових кафедр і затверджувалися наказом ректора. Керівники дипломних робіт – досвідчені науково-педагогічні працівники, переважно доктори та кандидати наук.

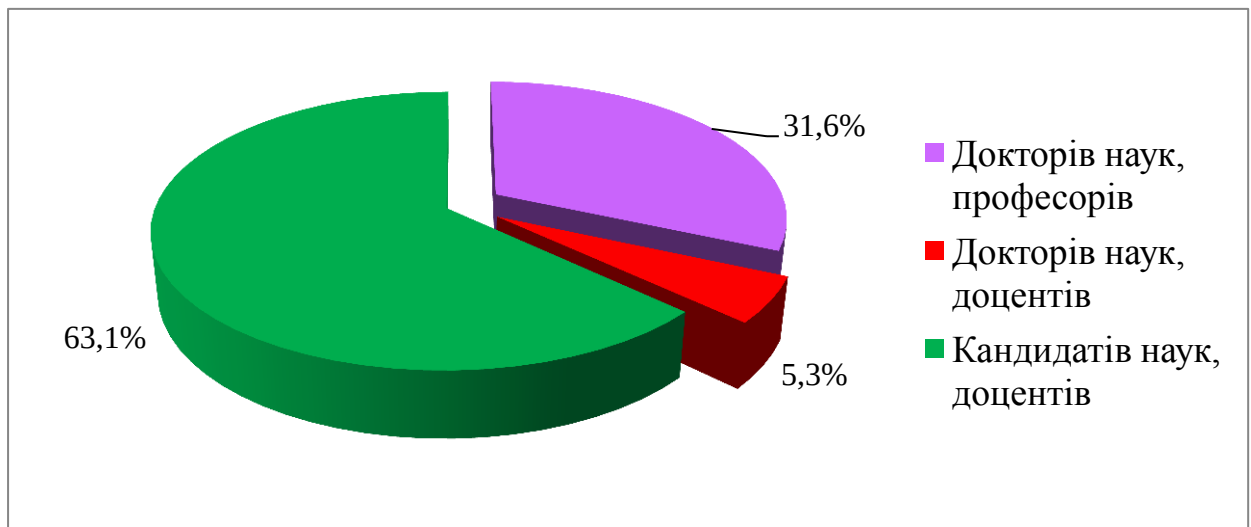
В Університеті атестаційні комісії формуються з фахівців найвищої кваліфікації, які мають значний досвід наукової та практичної діяльності й бездоганну репутацію.

Головами атестаційних комісій зазвичай призначаються провідні профільні науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, керівники підприємств та організацій-замовників.

У 2018 р. в Університеті на денній формі навчання було сформовано 42 атестаційні комісії, що практично не відрізняється від минулорічної кількості (39). До головування в атестаційних комісіях, зокрема, були залучені: 23 доктори наук, професори, 7 докторів наук, доцентів, 12 кандидатів наук, доцентів. Для підвищення об'єктивності головами деяких комісій було призначено осіб, які не брали участі в підготовці випускників, із числа провідних фахівців у відповідних галузях (провідних закладів вищої освіти, виробничих організацій, професійних асоціацій тощо). Наприклад, головами атестаційних комісій у 2018 р. були запрошені за освітнім ступенем магістра: Бейдик О.О. – доктор географічних наук, професор кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка (спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)), Павленко А.І. – доктор педагогічних наук, професор Хортицької Національної Навчально-реабілітаційної Академії (спеціальність 014.04 Середня освіта (Математика)), Катаєв С.Л. – доктор соціологічних наук, професор Класичного приватного університету м. Запоріжжя (спеціальність – 054 Соціологія), Білоусенко П.І. – доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник інституту української мови НАН України; за освітнім ступенем бакалавра: Приходько Г.І. – доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології Запорізького національного університету (спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))).

Рис. 1.29. Якісний склад голів атестаційних комісій із присвоєння ступеня вищої освіти «Магістр» у 2018 р. (денна форма навчання)

Рис. 1.30. Якісний склад голів атестаційних комісій із присвоєння ступеня вищої освіти «Бакалавр» у 2018 р. (денна форма навчання)

Таблиця 1.18.

**Якісний склад голів екзаменаційних комісій Університету
(денна форма навчання)**

Рік	Кількість комісій	З них очолюють науково-педагогічні працівники з науковими ступеннями та званнями			
		Доктор наук, професор	Доктор наук, доцент	Кандидат наук, професор	Кандидат наук, доцент
		ступінь вищої освіти «магістр»			
2017р.	17	12	5		
2018 р.	23	17	6		

	ступінь вищої освіти «бакалавр»				
2017р.	20	7	1		12
2018 р.	19	6	1		12

Для виконання обов'язків членів атестаційних комісій було залучено 208 осіб, із яких 42 були представниками потенційних роботодавців, ще 166 – працівниками Університету, зокрема: 25 завідувачів кафедр, 8 професорів, 84 доценти.

Для виконання обов'язків голів екзаменаційних комісій у 2017–2018 н.р. було залучено 5 професорів інших закладів вищої освіти України. Слід зазначити, що для забезпечення якості оцінювання та підвищення перспектив працевлаштування випускників Університет і надалі залучатиме зовнішніх експертів (потенційних провідних фахівців інших організацій, установ і роботодавців) до складу екзаменаційних комісій.

У 2018 р., після закінчення відповідного циклу навчання, за результатами атестації екзаменаційні комісії атестували як таких, що здобули вищу освіту, і присвоїли відповідну кваліфікацію (бакалавра, магістра) 898 здобувачам вищої освіти денної форми навчання. У звітному році здобули:

диплом бакалавра – 489 випускників (14 – з відзнакою);

диплом магістра – 306 випускників (54 – з відзнакою).

Випуск за освітнім рівнем бакалавра порівняно з минулим роком збільшився на 15 осіб, за рівнем магістра – на 180 осіб.

За результатами атестації здобувачів вищої освіти 2018 р. (денна форма навчання) показники якості знань та абсолютної успішності випускників становлять:

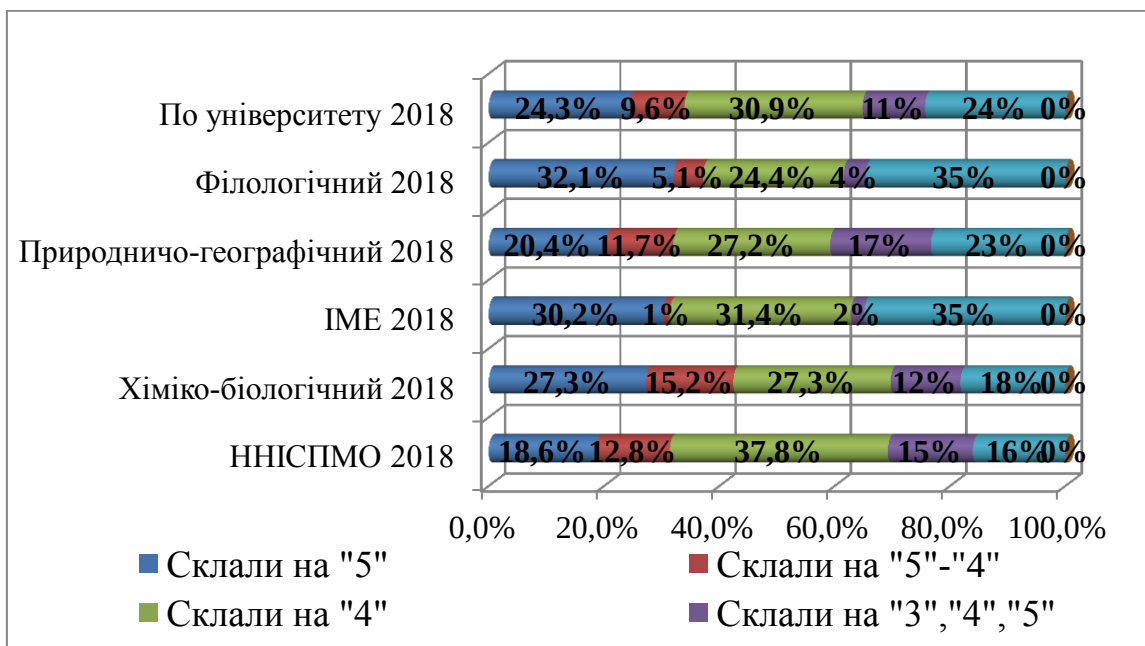
за ступенем вищої освіти «Бакалавр» – 64,8% і 100% (2016/2017 – 66,1% і 99,8%);

за ступенем вищої освіти «Магістр» – 88,3% і 99% (2016/2017 – 83,3% і 100%).

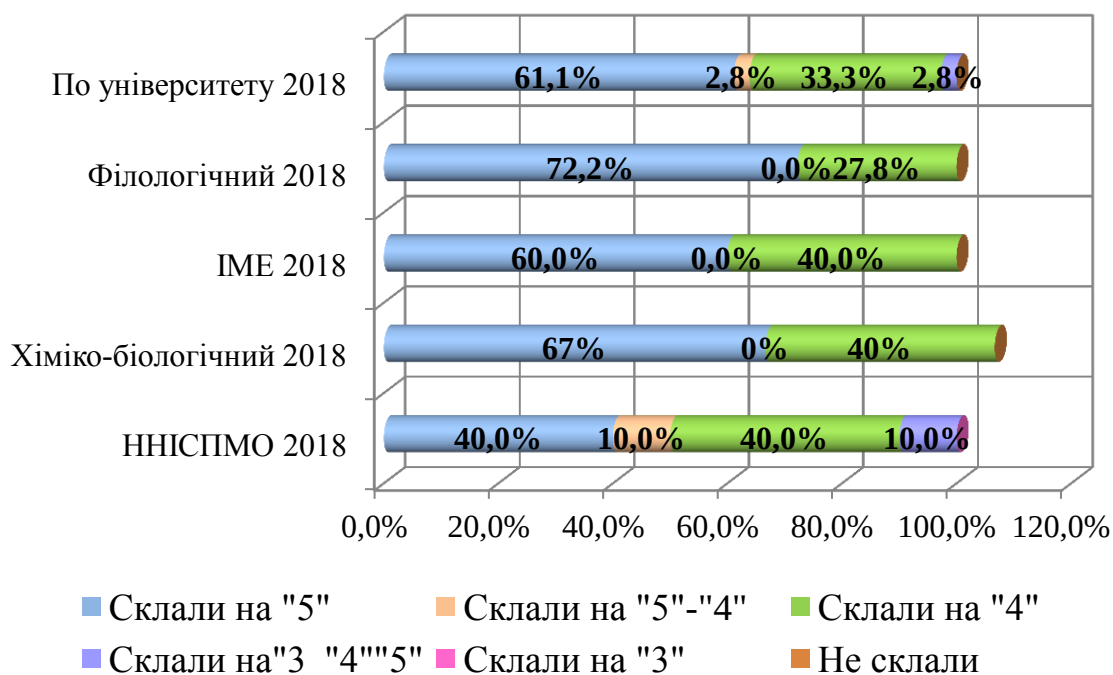

Слід зазначити, що якість знань здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра підвищилася у порівнянні з попереднім навчальним роком на 5%, за освітнім ступенем бакалавра залишається в межах 64,8% (2017-2018 н. р.) і 66,1% (2016-2017 н. р.), що становить різницю у 1,3%.

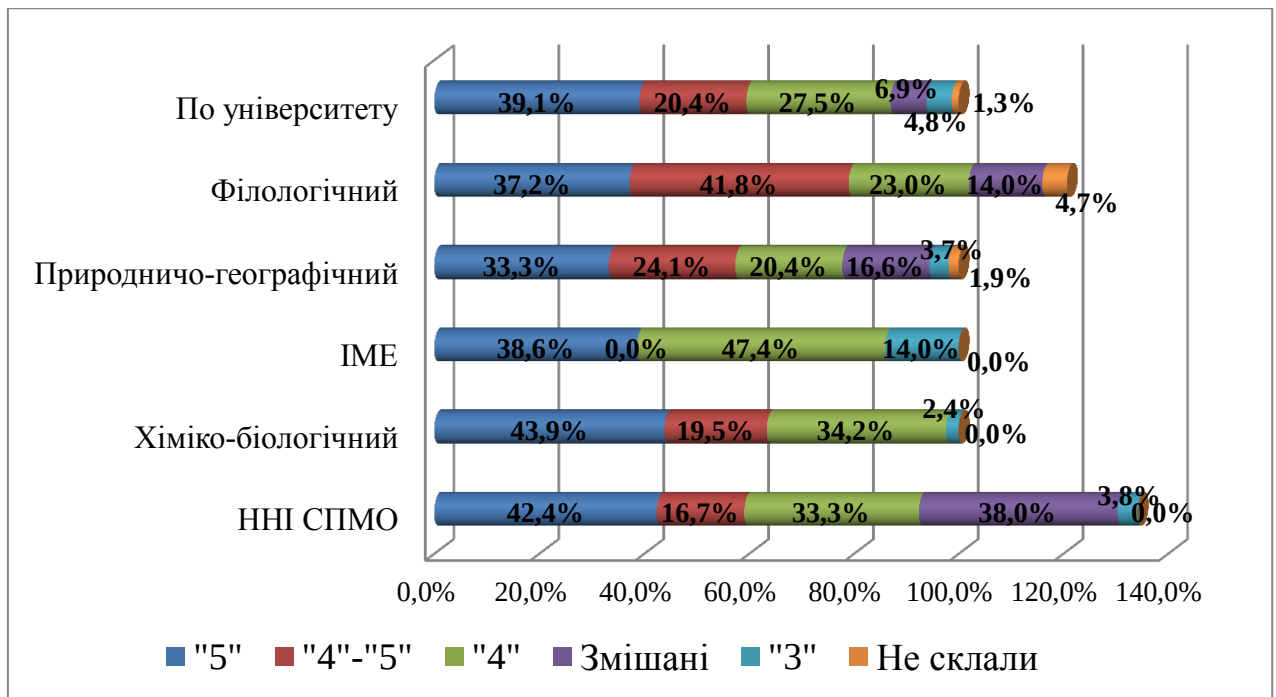
Результати атестації 2018 р. студентів денної форми навчання представлені в таблицях 1.19., 1.20., рисунках 1.31., 1.32., 1.33.

Рис. 1.31. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра 2018 р.

Рис. 1.32. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра (червень 2018 р.)

Рис. 1.33. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра (січень 2018 р.)

Таблиця 1.19.

Загальні дані успішності здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра за підсумковою атестацією 2018 р.

№ Інститут/ факультети	2016-2017 н. р.			2017-2018 н. р.		
	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
ННІСПМО	149	99,3	72,5	156	85,2	69,2
Хіміко-біологічний	64	100	54,3	66	89,3	69,7
Інформатики, математики та економіки	93	100	65,5	86	97,6	62,8
Природничо-географічний	98	100	54,1	103	100	59,2
Філологічний	74	100	73,0	78	100	61,5
Всього	474	99,8	66,1	489	100	64,8

Таблиця 1.20.

Загальні дані успішності здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за підсумковою атестацією (січень-червень 2018 р.)

Інститут/ факультети	2016-2017 н. р			2017-2018 н. р		
	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
ННІСПМО	47	100	87,2	88	100	90
Хіміко-біологічний	17	100	88,2	44	100	100
Інформатики, математики та економіки	22	100	90,9	62	100	100
Природничо-географічний	31	100	64,5	54	98,1	77,8
Філологічний	9	100	100	61	100	97,2
Всього	126	100	83,3	309	99,0	88,3

Дипломи з відзнакою	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
Бакалавр	17	14
Магістр	32	54

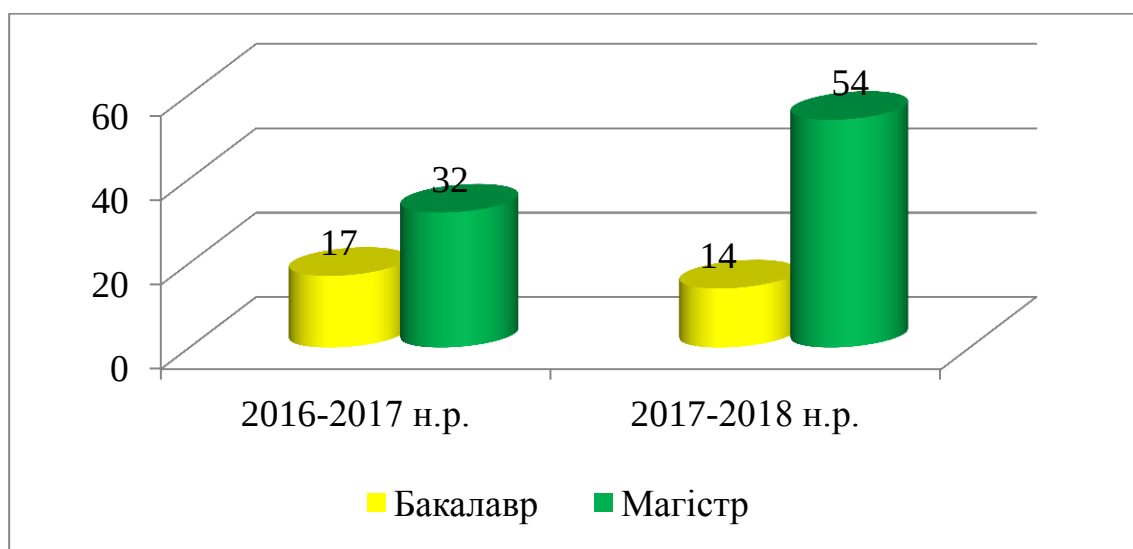

Рис. 1.34. Дипломи з відзнакою

На посадах голів атестаційних комісій на заочній формі навчання працювало 18 осіб: 13 – докторів наук, професорів; 5 – кандидатів наук, доцентів. Комісіями було проведено атестацію здобувачів вищої освіти і

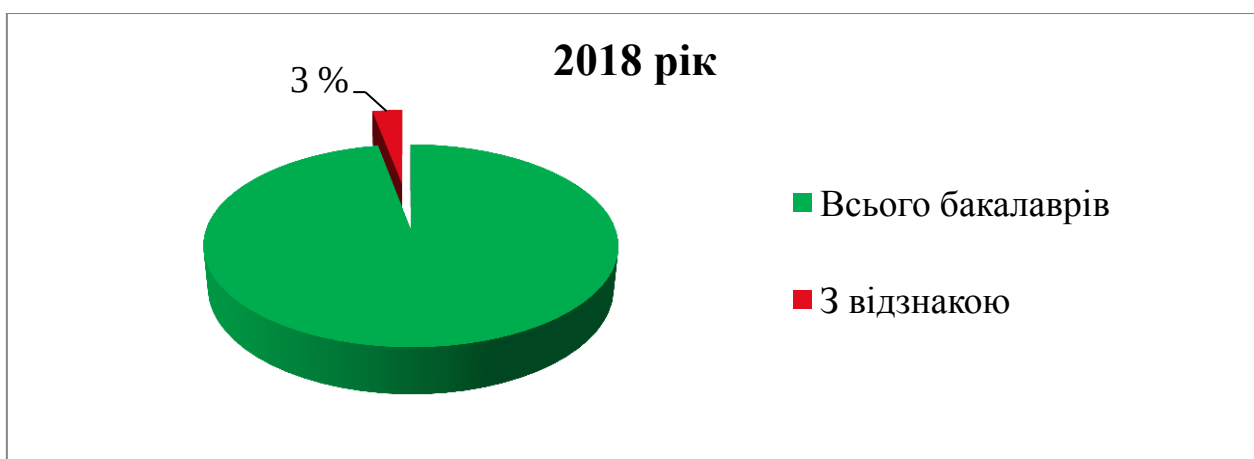
здійснено наступний випуск студентів заочної форми навчання: за освітнім ступенем бакалавра – 304 особи, за освітнім ступенем магістра – 236 осіб.

Таблиця 1.21.

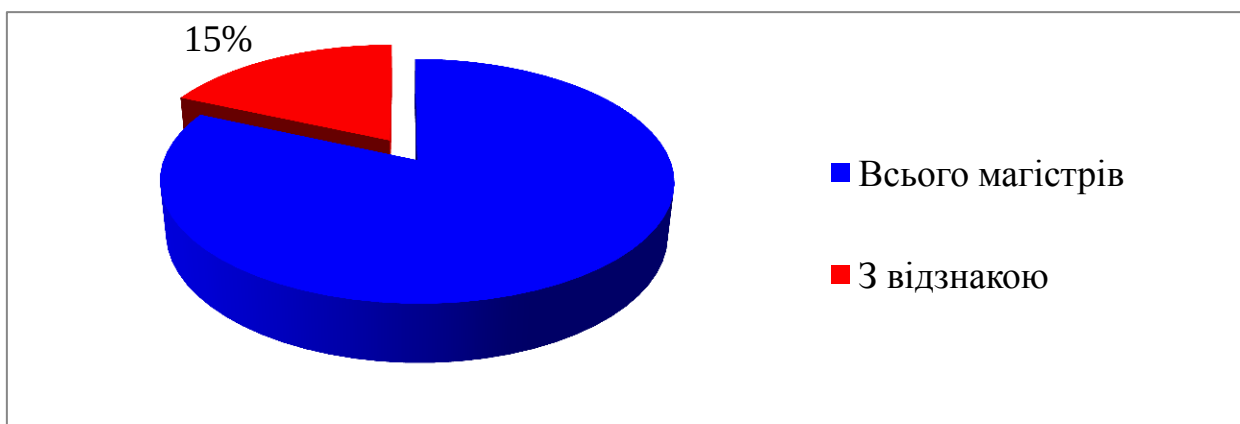
Загальні показники результатів навчання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за атестацією 2017, 2018 років (якість знань)

Ступінь вищої освіти	2017 р.	2018 р.
Бакалавр	85,4	87
Магістр	88,9	97

Випускники заочної форми навчання у 2018 р. виконали та захистили 276 випускних робіт: 40 – на здобуття освітнього ступеня бакалавра та 236 – на здобуття освітнього ступеня магістра. Тематика дипломних робіт була актуальною, мала прикладний характер, відповідала напрямам наукових досліджень випускових кафедр. Усі випускні роботи пройшли на кафедрах попередню процедуру перевірки щодо запобігання академічному плагіату.

Рис. 1.36. Дипломи з відзнакою. Бакалаври

Рис. 1.36. Дипломи з відзнакою. Магістри

Кількість фахівців, які одержали дипломи з відзнакою, збільшилася порівняно з 2017 роком на 12 осіб та становить 8,3% від загального випуску.

Аналіз результатів атестації здобувачів вищої освіти 2018 року свідчить про достатній рівень підготовки випускників (усереднений показник якості знань по Університету на заочній формі навчання становить 92%; абсолютна успішність – 100%) та його відповідність акредитаційним вимогам.

У 2017–2018 н.р. всі випускники денної та заочної форм навчання отримали додатки до диплому про вищу освіту європейського зразка (DIPLOMA SUPPLEMENT).

1.4. Планування та виконання навчального навантаження

Звітний рік був часом упровадження в Університеті нових нормативів навантаження науково-педагогічних працівників. Ці нормативи сформовані відповідно до вимог нового Закону України «Про вищу освіту» про встановлення максимуму навчального навантаження в обсязі 600 годин. Були змінені не лише нормативи навантаження викладачів, а й внесені зміни до структури навчальних планів (у першу чергу для забезпечення права студентів щодо вибору навчальних дисциплін). Змінилися обсяги навчального навантаження студентів, зросла роль практик і самостійної роботи.

Відповідно до вимог підпункту 2 пункту 7 Розділу XV Прикінцевих і перехідних положень Закону України «Про вищу освіту», рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо реалізації окремих норм Закону України «Про вищу освіту» (лист МОНУ від 13.03.2015 № 1/9-126) рішенням Вченої ради Університету від 17.06.2015 р. (протокол № 12) затверджено поступовий перехід із 900 до 600 годин максимального обсягу навчального навантаження науково-педагогічних працівників Університету на одну ставку, а саме: на 2015 – 2016 н.р. – 825 годин, на 2016 – 2017 н.р. – 750 годин, на 2017 – 2018 н.р. – 675 годин, на 2018 – 2019 н.р. – 600 годин.

Виконання навчального навантаження у 2017-2018 н.р.

У 2017-2018 н.р. факультети та інститут Університету виконали 152996,18 годин навчального навантаження, з них – 123661 година аудиторних занять. У зв'язку зі зменшенням максимального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника (ст. 56 Закону України «Про вищу освіту»), змінами навчальних планів спеціальностей порівняно з попереднім навчальним роком на 38638 годин зменшилися обсяги навчального навантаження, а кількість аудиторного навантаження зменшилась на 10777 годин (у т.ч. лекцій – на 669 год., практичних і лабораторних занять – на 10105 год.).

Аналіз навчального навантаження кафедр підтверджує наявність відмінностей у його структурі, зокрема, частка аудиторного навантаження в загальній структурі навчального навантаження становить: від 93,5 до 97,9 % – на кафедрах мистецького спрямування; від 70,5 до 85,2 % – на кафедрах природничих і точних наук; від 55,6 до 81 % – на кафедрах гуманітарного спрямування; від 78,8 до 88,8 % – на кафедрах економічних наук. Найбільша диспропорція частки аудиторного навантаження в загальному навчальному навантаженні зафіксована між кафедрою інструментального виконавства та музичного мистецтва естради і кафедрою початкової освіти (42,3%), що на 11,3% менше, ніж попереднього навчального року. Частка аудиторного навантаження розподілена більш рівномірно на кафедрах факультету інформатики, математики та економіки (від 81% до 88,8%) та філологічного факультету (від 77,9 % до 79,8 %).

Серед науково-педагогічних працівників (на повну ставку) найбільше навчальне навантаження у 2017 – 2018 н.р. за посадами виконували:

- асистенти на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 692 год.; інструментального виконавства та музичного мистецтва естради – 686 год., англійської мови – 698 год.;

- старші викладачі на кафедрах: екології та зоології – 687 год., органічної і біологічної хімії – 675 год., теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін – 668 год.;

- доценти на кафедрах: історії – 675 год.; економіки, управління та адміністрування – 663 год., прикладної математики та інформаційних технологій – 655 год.;

- професори на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 564 год., англійської філології та методики викладання англійської мови – 556 год.

Найменшу кількість навчального навантаження у 2017 – 2018 н.р. за посадами виконали:

- асистенти на кафедрах: німецької філології – 619 год., інформатики і кібернетики – 622 год., економіки, управління та адміністрування – 628 год.;

- старші викладачі на кафедрах: математики і фізики – 525 год., анатомії і фізіології людини та тварин – 549 год., фізичної географії та геології – 559 год.;

- доценти на кафедрах: української мови – 509 год., німецької філології – 513 год., права – 519 год.;

- професори на кафедрах: філософії – 426 год., неорганічної хімії та хімічної освіти – 464 год., анатомії і фізіології людини та тварин – 466 год.

Планування навчального навантаження у 2018 – 2019 н.р.

При плануванні навчального навантаження щороку в Університеті затверджується максимальний обсяг навчального навантаження відповідно до посад штатних науково-педагогічних працівників Університету (із розрахунку на 1 ставку):

Посада	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.	2018-2019 н.р.
Асистент	750	675	600
Старший викладач	750	675	600
Старший викладач (кандидат наук)	725	650	575

Доцент (кандидат наук)	700	600	550
Професор	650	550	510
Завідувач кафедри (доцент)	400-600	500-550	500-550
Завідувач кафедри (професор)	400-550	450-500	450-500

Рішенням Вченої ради Університету від 10 жовтня 2017 р. затверджено нову редакцію Положення про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Зменшення навчального навантаження у 2018 – 2019 н.р. до 600 годин, зважаючи на загальний річний робочий час науково-педагогічного працівника (1548 годин), потребувало перегляду нормативів щодо обчислення навчального навантаження науково-педагогічних працівників Університету і врахування нових видів навчальної, методичної, наукової та організаційної діяльності.

У 2018 – 2019 н.р. факультети та інститут Університету запланували до виконання 156133,51 години навчального навантаження, зокрема 126514 годин аудиторних навчальних занять. Порівняно з 2017 – 2018 н.р. на 6880 години збільшилось навчальне навантаження, у тому числі на 4476 годин аудиторних навчальних занять. Зростання навчального навантаження обумовлено збільшенням загального контингенту здобувачів вищої освіти в Університеті, впровадженням нової моделі підготовки докторів філософії (PhD), що містить освітню складову і передбачає вивчення з кожної спеціальності в середньому 10 навчальних дисциплін.

У 2018 – 2019 н.р. середнє значення обсягу навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника по Університету становило 582 годин, зокрема для професорів – 529 годин, для доцентів – 577 годин, для старших викладачів – 597 годин і асистентів – 602 годин. Реалізація норм Закону України «Про вищу освіту» про встановлення максимального навчального навантаження на одну ставку науково-

педагогічного працівника зумовила зменшення середнього навантаження, порівняно з попередніми роками. Наприклад, у 2017 – 2018 н.р. середнє навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника по Університету становило 600 годину, у 2018 – 2019 н.р. – 582 години.

Найвищі середні значення кількості навчального навантаження на одну ставку у 2018 – 2019 н.р. заплановано на кафедрах: історії, археології і філософії (605 год.), інформатики і кібернетики (604 год.), теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін (604 год.); найменше – на кафедрах: анатомії і фізіології людини та тварин (526 год.), неорганічної хімії та хімічної освіти (535 год.), соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти (545 год.). Незважаючи на зміну структури навчального навантаження науково-педагогічних працівників, у 2018 – 2019 н.р. збереглися диспропорції при його плануванні. Відмінність середнього навантаження між кафедрами порівняно із минулим роком дещо зменшилася, проте становить 88 год. (у попередньому навчальному році – 162 год.).

Диспропорції у навантаженні зберігаються і при розподілі за посадами. Серед науково-педагогічних працівників на повну ставку найбільшу кількість навчального навантаження у 2018 – 2019 н.р. заплановано за посадою:

- асистента на кафедрах: фізичної географії та геології – 606 год., туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства – 604 год.;
- старшого викладача на кафедрах: німецької філології – 605 год., англійської філології та методики викладання англійської мови – 605 год.;
- доцента на кафедрах: англійської філології та методики викладання англійської мови – 603 год., математики і фізики – 605 год.;
- професора на кафедрах: інформатики і кібернетики – 546 год., органічної і біологічної хімії – 563 год.

Найменшу кількість навчального навантаження у 2018 – 2019 н.р. заплановано за посадою:

- асистента на кафедрах: економіки, управління та адміністрування – 539 год., початкової освіти – 541 год.;

- старшого викладача на кафедрах: анатомії і фізіології людини та тварин – 528 год., соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти – 541 год.;

- доцента на кафедрах: англійської мови – 510 год., екологічної безпеки та раціонального природокористування – 516 год.;

- професора на кафедрах: неорганічної хімії та хімічної освіти – 411 год., прикладної математики та інформаційних технологій – 429 год.

Щорічне навантаження науково-педагогічних працівників формується з урахуванням різних чинників, кожен з яких може пояснювати загальні диспропорції та диспропорції в межах окремого факультету/інституту, а саме: відмінність загального контингенту здобувачів вищої освіти за спеціальностями на факультетах, в інституту, специфіка підготовки фахівців випусковими кафедрами (наприклад, мистецького чи гуманітарного спрямування).

2. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

2.1. Кадрове забезпечення виконання науково-дослідних робіт

У 2018 в Університеті при виконанні науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, брали участь працівники, подані у таблиці 2.1., 2.2., 2.3.:

Таблиця 2.1.

**Тема: Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії
релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів
Північного Приазов'я**

№ п/п	Прізвище та ініціали	Вчене звання та ступінь
1	Москальова Л.Ю.	д.пед.н., професор
2	Троїцька О.М.	д.філос.н., професор
3	Аверіна К.С.	к.пед.н., доцент
4	Канарова О.В.	к.пед.н., доцент
5	Мільчевська Г.С.	к.пед.н., старший викладач
6	Чорна В.В.	к.пед.н., старший викладач
7	Яковенко І.О.	к.пед.н., старший викладач
8	Курносова К.В.	аспірант
9	Єрьоміна Л.Є.	асистент
10	Єфімочкін В.Ю.	студент
11	Демченко Д.С.	студент

Таблиця 2.2.

**Тема: Моніторинг сезонних орнітокомплексів
трансконтинентальних міграцій птахів і кажанів в Азово-
Чорноморському регіоні як важлива складова у формуванні
позитивного міжнародного інвестиційного іміджу щодо розвитку мережі
вітрових електростанцій в Україні**

№ п/п	Прізвище та ініціали	Вчене звання та ступінь
1	Сіохін В.Д.	к.б.н., директор ННЦ «Біорізноманіття»
2	Єремєєв В.С.	д.тех.н., професор
3	Осадчий В.В.	д.пед.н., професор
4	Черничко Й.І.	д.б.н., старший дослідник

5	Андрющенко Ю.О.	к.б.н., доцент
6	Анненков О.Б.	н.с., директор компанії «Java Develor»
7	Винокурова С.В.	н.с. лабораторії управління водно болотними угіддями
8	Сальнікова-Буденко І.Б.	н.с., штатний співробітник
9	Костюшин В.А.	к.б.н., п.н.с.
10	Сидоренко А.І.	аспірант
11	Долинний В.І.	н.с., штатний співробітник

Таблиця 2.3.

Тема: Розробка науково-інформаційної системи моніторингу та оцінки трансграничних міграцій птахів на Афро-Євразійському прольотному шляху в Азово-Чорноморському регіоні України у розрізі реалізації секторального принципу Директив Євросоюзу

№ п/п	Прізвище та ініціали	Вчене звання та ступінь
1	Черничко Й.І.	д.б.н., старший дослідник
2	Осадчий В.В.	д.пед.н., професор
3	Єремєєв В.С.	д.тех.н., професор
4	Горлов П.І.	к.б.н.
5	Осадча К.П.	к.пед.н.
6	Сидоренко А.І.	аспірант
7	Долинний В.І.	штатний співробітник
8	Долинна О.М.	завідувач відділом аспірантури та докторантури
9	Винокурова С.В.	н.с. лабораторії управління водно болотними угіддями
10	Анненков О.Б.	н.с., директор компанії «Java Develor»
11	Андрющенко Ю.О.	к.б.н., доцент
12	Кірікова Т.О.	науковий співробітник
13	Ільчов О.А.	провідний інженер
14	Катиш С.В.	науковий співробітник

Базова освіта наукових та інженерно-технічних працівників переважно відповідає рівню вищої освіти (магістерський, бакалаврський). Усі вчені працюють згідно зі спеціальностями відповідних галузей науки, які підтверджують науковий ступінь доктора наук, кандидата наук.

2.2. Організаційне та фінансове забезпечення науково-дослідної роботи

До тематичного плану НДДКР Університету у 2018 році увійшли 3 науково-прикладні роботи та 6 госпдоговірних робіт.

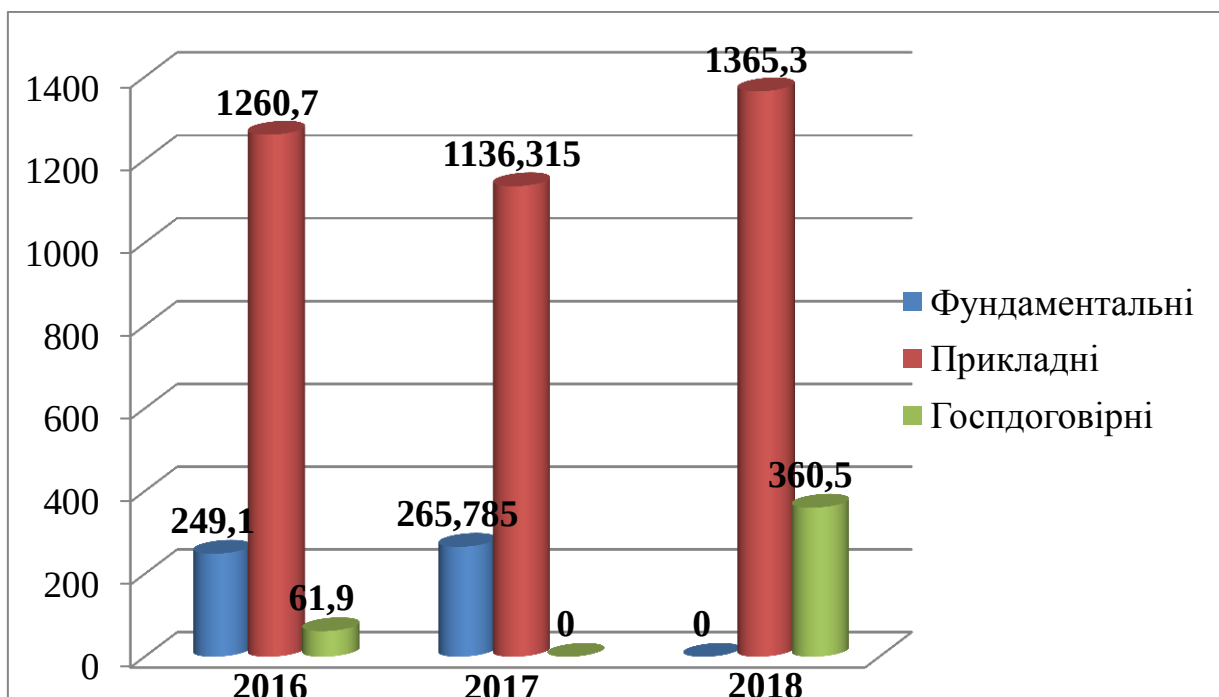
Зазначені три науково-прикладні роботи фінансувалися Міністерством освіти і науки України за рахунок державного бюджету, загальний обсяг фінансування яких становив 1365,3 тис. грн. У порівняльній таблиці 2.4. наведено дані щодо обсягу фінансування НДР за три роки.

Таблиця 2.4.

Обсяг фінансування НДР у 2016 – 2018 роках (тис. грн.)

Категорії робіт	2016		2017		2018	
	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.
Фундаментальні	1	249,1	1	265,785	-	-
Прикладні	4	1260,7	3	1136,315	3	1365,3
Госпдоговірні	6	61,9	-	-	6	360,5

Наочне відображення змін у структурі фінансування наукових досліджень по роках наведено у рис. 2.1.

Рис. 2.1. Динаміка обсягів фінансування наукових досліджень у 2016 – 2018 роках (тис. грн.)

2.3. Тематика наукових досліджень. Показники наукової діяльності

Провідні вчені Університету проводять фундаментальні, прикладні та пошукові науково-дослідні роботи, що зареєстровані в УкрІНТЕІ, включені до тематичного плану Університету та виконуються за рахунок держбюджетного фінансування, за державними та міжнародними проектами і грантами, а також за рахунок власних коштів і коштів замовників. Виконання фундаментальних досліджень в Університеті має на меті отримання наукового продукту – нових теорій, концепцій, методів, методик, моделей тощо. Прикладні дослідження спрямовані на виконання інноваційних розробок, зорієнтованих на кінцевий результат у вигляді нових технологій, нових матеріалів, комп'ютерних програм та ін., що дасть змогу істотно підвищити їх конкурентоспроможність і значно розширить впровадження результатів. Наукова робота у 2018 році в Університеті здійснювалась на 26 кафедрах. Результати наукової роботи відображено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Результати наукової роботи

Назва науково-дослідницької роботи	Дата	Керівник роботи	Реєстраційний №
Актуальні проблеми нової й новітньої історії, історіографії та історіософії України	01.18-12.20	Ситник О.М.	0117U006712
Фізико-географічні дослідники Запорізького краю	01.18-12.20	Прохорова Л.А.	0118U004194
Туризм і краєзнавство як чинник соціально-економічного розвитку Запорізького регіону	01.18-12.20	Арсененко І.А.	0118U004192
Основні напрями формування здорового способу життя студентів засобами фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації	01.18-12.20	Білогур В.Є.	0118U004191
Теоретичні та практичні аспекти розвитку окремих галузей права в Україні	01.15-12.18	Гапотій В.Д.	0115U001732
Українська література в загальноєвропейському контексті	01.17-12.19	Землянська А.В.	0117U006708

Німецька повсякденність в умовах євроінтеграції та її концептуальне вираження у німецькій мові	01.18-12.20	Жигоренко І.Ю.	0118U004187
Закономірності розвитку та функціонування української мови в освітньо-науковому просторі	01.18-12.20	Сіроштан Т.В.	0118U004193
Новий формат фахової підготовки майбутніх перекладачів і учителів англійської мови до професійної діяльності у полікультурному суспільстві	01.17-12.19	Матюха Г.В.	0117U006705
Методологічні засади педагогіки мистецтва для культурного зростання особистості в умовах вітчизняних реформ загальної і вищої освіти	01.18-12.20	Сегеда Н.А.	0118U004185
Теоретичні та практичні аспекти формування загальнолюдських цінностей особистості у культурно-освітньому просторі	01.18-12.20	Ляпунова В.А.	0118U004190
Психологічні засади гармонізації освітнього простору: проектування, моделювання та експертиза здоров'язберігаючого професійного зростання майбутніх фахівців	01.18-12.20	Фалько Н.М.	0118U004188
Теоретико-методичний супровід підготовки майбутніх учителів початкової школи	01.18-12.20	Дубяга С.М.	0118U004189
Теорія і методика формування музично-виконавської компетентності в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва	01.17-12.19	Білецька М.В.	0117U006706
Теорія і практика інтегрованого навчання англійської мови студентів немовних спеціальностей ВНЗ	01.17-12.19	Музя Є.М.	0117U006707

Використання сучасних інформаційних технологій у професійній підготовці та роботі вчителя математики	01.18-12.20	Бєльчев П.В.	0118U004184
Варіативне дискретне геометричне моделювання об'єктів, явищ та процесів	01.18-12.20	Найдиш А. В.	0118U004182
Соціокультурне середовище міста як синтез розвитку соціальної та культурної сфер життєдіяльності міської спільноти	01.17-12.19	Афанасьєва Л.В.	0117U006711
Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій	01.17-12.19	Коробченко А.А.	0117U006709
Система підготовки майбутніх фахівців з комп'ютерних наук та інформаційних технологій до професійної діяльності	01.17-12.19	Осадчий В.В.	0117U004246
Антикризове управління сучасною економікою України та її регіонів в умовах трансформаційних перетворень	01.18-12.20	Петренко В.А.	0118U004183
Формування екологічної грамотності здорового способу життя учнівської молоді у навчанні хімії	01.18-12.20	Максимов О.С.	0118U004195
Біохімічні та технологічні аспекти охорони навколишнього середовища та його комп'ютерний моніторинг	01.18-12.20	Дюжикова Т.М.	0118U004186
Інвентаризація міської фауни, растрове картування та створення атласу урбанізованих видів тварин малого міста (північно-Західне Приазов'є)	01.16-12.18	Кошелєв О.І.	0116U006756
Антропогенна динаміка та біорізноманіття екосистем Північного Приазов'я (діагностика, моніторинг, соціально-екологічний аспект)	01.16-12.18	Мальцева І.А.	0116U006755
Психосоматичні особливості здоров'я студентської молоді	01.17-12.19	Аносов І.П.	0117U006704

Механізми розвитку гіпоксичного стану під час нітратної меттемоглобінемії	01.17-12.19	Сидоряк Н.Г.	0117U006710

Основними пріоритетними напрямками наукової діяльності Університету є:

- наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства та держави;
- раціональне природокористування;
- інформаційні й комунікаційні технології;
- науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань;
- актуальні проблеми педагогіки, психології та соціології; інтеграція до європейського науково-освітнього простору; соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців з місць військових конфліктів, сімей поранених і загиблих; підтримка обдарованої молоді та формування у них сучасного світогляду, моральної і громадянської позиції.

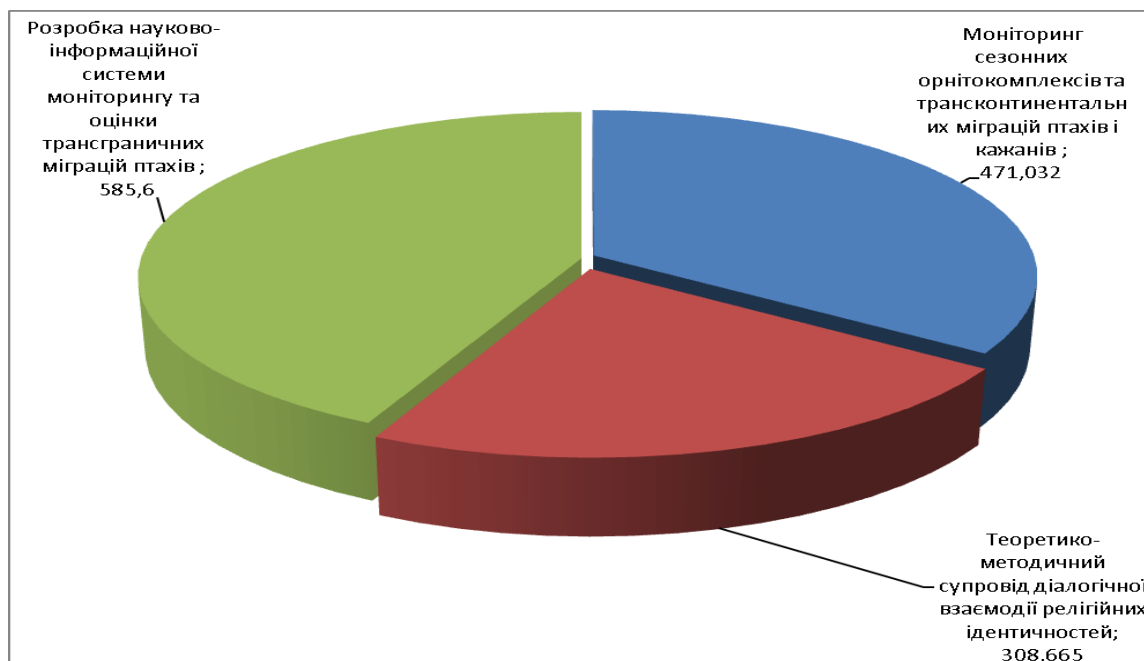
Відповідно до наказу МОН України від 10.02.2016 р. № 198 «Про обсяги фінансування науково-дослідних робіт, наукових заходів та інфраструктури у 2018 році за КПКВК 2201040» було встановлено обсяг видатків Державного бюджету України на 2018 рік для фінансування наукової та науково-технічної діяльності в розмірі 1365,3 тис. грн.

Перелік науково-дослідних робіт та тем, які виконувались в Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (таблиця 2.6.), та наочне відображення частки фінансування надано на рис. 2.2.

Таблиця 2.6.

**Інформація про науково-дослідні роботи, які виконувалися в
Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету**

№ п/п	Назва теми	Науковий керівник:	Сума (тис. грн.)
Прикладні			
1.	Розробка науково-інформаційної системи моніторингу та оцінки трансграничних міграцій птахів на Афро-Євразійському прольотному шляху в Азово-Чорноморському регіоні України у розрізі реалізації секторального принципу Директив Євросоюзу № держреєстрації: 0118U003262	доктор біологічних наук Черничко Й.І.	585,600
2.	Моніторинг сезонних орнітокомплексів та трансконтинентальних міграцій птахів і кажанів в Азово-Чорноморському регіоні як важлива складова в формуванні позитивного міжнародного інвестиційного іміджу щодо розвитку мережі вітрових електростанцій в Україні. № держреєстрації: 0117U004266	кандидат біологічних наук, доцент Сіохін В.Д.	471,032
3.	Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я. № держреєстрації: 0116U006913	доктор педагогічних наук, професор Москальова Л.Ю.	308,665
ВСЬОГО			1365,3

Рис. 2.2. Інформація про науково-дослідні роботи, які виконувалися в Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (тис. грн.)

Слід зазначити, що у 2018 році у проектах, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, молоді вчені МДПУ імені Богдана Хмельницького, згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 р. № 973 «Про затвердження переліку проектів, що пройшли конкурсний відбір проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, і формування тематичних планів у 2016 році» завершено роботу над проектом «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я».

У виконанні перелічених завдань взяли участь вчені чотирьох підрозділів Університету, а саме: науково-навчального центру «Біорізноманіття», навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти, факультету інформатики, математики та економіки та хіміко-біологічного факультету.

В інтересах поширення наукових здобутків та обміну інформацією з іншими науковими й освітніми закладами України в Університеті функціонують фахові журнали вільного доступу категорії В, що зазначено у Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 р. № 32, зареєстрованого в Мін'юсті України 06.02.2018 р. за № 148/21600.

Таблиця 2.7.

Наукові фахові видання Університету

Назва видання	Засновник (співзасновники)	Галузь науки
Versus	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	філософські
Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	педагогічні
Сучасні проблеми моделювання	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	технічні
«Бранта: Збірник наукових праць Азово-Чорноморської орнітологічної станції.	Мелітопольський державний педагогічний університет МОН України, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України	біологічні

2.4. Конкурс проектів науково-дослідних робіт

Відбір проектів наукових досліджень, фінансування яких розпочнеться у 2019 році за рахунок коштів державного бюджету, здійснювався на основі положень Постанови Кабінету Міністрів України від 25.08 2004 р. №1084 «Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок

за рахунок коштів державного бюджету».

Конкурсний відбір проектів наукових досліджень і розробок проводився в Університеті проводився на основі розробленого у цьому році Порядку проведення першого етапу конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Для участі в другому етапі конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок співробітниками Університету подано 3 проекти наукових досліджень із річним обсягом фінансування 900,000 тис. грн. Слід додати, що в цьому році було представлено проекти у секціях:

- 1) охорона навколишнього середовища;
- 2) педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту.

Результати експертизи поданих проектів затверджені наказом МОН України від 09.11.2018 р. № 1223, за якими отримані наступні бали:

Таблиця 2.8.

Результати конкурсного відбору у 2018 році

Перелік проектів	Науковий керівник	Тематичний напрям	Середній бал експертів	Середній бал по секції	Місце в секції (кількість робіт у секції)
Фундаментальні НДР					
Дослідження готовності студентів до прийняття стратегічних рішень в умовах реалізації етичних принципів інформаційного суспільства	Аносов І.П., доктор педагогічних наук, професор	Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту	57,5	52,3	26 (60)
Прикладні НДР					
Системна модель управління ліманами Азово-	Демченко В. О. доктор	Охорона навколишнього	69,5	53,7	6 (20)

Чорноморського регіону як інструмент екологічного менеджменту та раціонального використання природно-ресурсного потенціалу	біологічних наук, старший науковий співробітник	середовища			
Інформаційно-методична система професійної підготовки майбутніх ІТ-фахівців у закладах вищої освіти	Осадчий В.В. професор, доктор педагогічних наук	Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту	52,5	52,3	31 (60)

У 2018 році молоді вчені Університету взяли участь у другому етапі конкурсного відбору проектів наукових робіт та науково-технічних розробок молодих вчених, який проводився відповідно до наказу МОН України від 16.08.2018 р. № 915.

Для участі у другому етапі конкурсного відбору проектів було подано 1 проект. Результати експертизи проекту наведено у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9.

**Результати конкурсного відбору проектів
молодих вчених у 2018 році**

Перелік проектів	Науковий керівник	Тематичний напрям	Середній бал експертів
Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами	Царькова О.В. доктор психологічних наук, доцент	Актуальні проблеми педагогіки, психології та соціології; інтеграція з європейським науково-освітнім простором; соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців з місць військових	76,7

		конфліктів, сімей поранених і загиблих; підтримка обдарованої молоді й формування у дітей сучасного світогляду, моральної й громадянської позиції	

Запропонована тема є актуальною і рекомендована експертною радою МОН України для її фінансування за рахунок коштів державного бюджету, починаючи із 2019 року.

2.5. Публікації співробітників Університету у виданнях, що індексуються світовими наукометричними базами

Значущим елементом міжнародного визнання Університету та підтвердженням високої якості друкованої продукції є презентація результатів наукових досліджень у виданнях, що індексуються світовими наукометричними базами Scopus видавництва Elsevier. Науковими та науково-педагогічними працівниками Університету упродовж 2018 року опубліковано ряд робіт у вітчизняних і світових виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus і Web of Science (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10.

Список наукових праць

№	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Рік, том, номер (випуск, перша-остання сторінка роботи)	Наукометрична база даних
1.	Zhiryakov A, Pachev S., Zamuruysev A., Krylova A., Schkoda N.	Historiography of the socio-economic and cultural development of German settlements of Tavriangubernia (middle XIX - the beginning of XX c.)	"Scientific discussion" journal (Scientific Discussion, Praha, Czech Republic) Наукометричне видання (ResearchBib)	2018, №17, Р.34-36.	Наукометричне видання Research Bib прирівнюється до Web of Science
2.	Oleksenko R., Molodychenko. V.,	Neoliberalism in Higher	Philosophy and Cosmology-	2018. – Vol. 20. – P. 113 – 119.	Web of Science

	Shcherbakova N.	Educationasa Challenge for Future Civilization	Filosofiya I Kosmo-logiya	ISSN 2518-1866 (Online), ISSN 2307-3705 (Print)	
3.	Solonenko A. N., Maltseva I.A., Maltsev Y. I., Bren A. G.	Using of the soil biota in the assessment of ecological potential of urban soils	Biosystems Diversity	2018. - Vol 25, №4 (2017) P.258-269	Web of Science
4.	Maltseva I.A. Maltsev Y. I., Konovalenko T.V Barantsova I.A., Maltseva K.I.	<u>Prospects of using algae in biofuel production</u>	Regulatory Mechanisms In Biosystems. DOI: http://dx.doi. org/10.15421/0217 70	2018. Vol. 8, № 3. - P. 455- 460	Web of Science
5.	Solonenko A.N., Maltseva I.A. Shcherbyna V.V., Maltsev Y.I.	Post-Pyrogenic Changes in Vegetation Cover and Biological Soil Crust in Steppe Ecosystems	Regulatory Mechanisms In Biosystems.	2018, Vol. 8, N 4. - P. 555-560	Web of Science
6.	Didur O.A., Kulbachko Y.L., KonovalenkoT.V., Maltsev Y.I.	Ecology of soil algae cenoses in Norway maple plantation in the recultivated territory of the Western Donbas (Ukraine).	Ukrainian Journal of Ecology.	2018. – №8 (1). – P. 865–872.	Web of Science
7.	Didur O.A., Kulbachko Yu.L., Maltsev Y.I.	Impact of tropho- metabolic activity of earthworms (Lumbricidae) on distribution of soil algae within Acer platanoides L. plantation in recultivated territories of Western Donbass (Ukraine).	Ukrainian Journal of Ecology.	2018. – № 8(2). – P. 18–23.	Web of Science
8.	Kunakh O., Kramarenko S., Zhukov A.,	Fitting competing models and	Regulatory Mechanisms in Biosystem	2018. №9(2), P. 198–202. ISSN 2519-8521	Web of Science

	Kramarenko A., Yorkina N.	evaluation model parameters of the abundance distribution of the land snail Vallonia pulchella (Pulmonata, Valloniidae)	doi: 10.15421/021	(Print) ISSN 2520-2588 (Online)	
9.	Hrybova D. Kalchenko, S. Trusova, N. Serhii, B.	The small and large business interaction within national economy's gross added value reproduction in Ukraine	Oeconomia Copernicana: is a journal devoted to contemporary economics http://oeconomia.pl (p-ISSN 2083-1277, e-ISSN 2353-1827).	2018. 9(3), Poland, P. 403-417.	Web of Science
10.	Biliaiev S. Hrybova D. Vlasiuk Y. Tebenko V. Zavadskih H.	The influence of small business spreading on the dynamics of the labor costs share in value added generated by leading industries of Ukrainian economy (Вплив поширення малого бізнесу на динаміку частки витрат на оплату праці у доданій вартості провідних галузей економіки України)	Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць http://fkd.org.ua (ISSN (print) 2306-4994).	2018. Том 3, № 26, С. 123-132	Web of Science
11.	Hrybova D. Kalchenko S Yeremenko D.	Features of the use of resource potential and peasant farms	Baltic Journal of Economic Studies, http://www.baltijapublishing.lv (ISSN: 2256-0963)	2018. Vol. 4 No. 4 September	Web of Science
12.	Osadcha K. P.; Chemerys H. Y.	Three-dimensional modeling tools in the process of	Інформаційні технології і засоби навчання (Information	2018. Vol. 62 (6). P. 70-85	Web of Science

		formation of graphic competence of the future bachelor of computer science	Technologies and Learning Tools)		
13.	Maltseva I., Maltsev Y., Gusev E., Kulikovskiy M., Namsaraev Z., Petrushkina M., Filimonova A., Sorokin B., Golubeva A., Butaeva G., Khrushchev A., Zotko N., Kuzmin D.	Description of a new species of soil algae, <i>Parietochloris grandis</i> sp. nov., and study of its fatty acid profiles under different culturing conditions	Algal Research. – doi: 10.1016/j.algal.2018.06.008	2018. №33. – P. 358–368.	Scopus
14.	Maltsev Y., Mamaeva A., Namsaraev Z., Gusev E., Kulikovskiy M., Petrushkina M., Filimonova A., Sorokin B., Zotko N., Vinokurov V., Kopitsyn D., Petrova D., Novikov A., Kuzmin D.	Simultaneous increase in cellular content and volumetric concentration of lipids in <i>Bracteacoccus bullatus</i> cultivated at reduced nitrogen and phosphorus concentrations	Journal of Applied Phycology. doi: 10.1007/s10811-018-1471-9	2018. – 30(4). – P. 2237–2246.	Scopus
15.	Maltsev Y.I., Pakhomov A.Ye., Maltseva I.A.	Specific features of algal communities in forest litter of forest biogeocenoses of the Steppe zone	Contemporary Problems of Ecology. Doi:10.1134/S1995425517010085	2018. – Vol. 10, №. 1. – P. 71–76.	Scopus
16.	Yorkina N., Maslikova K., Kunah O., Zhukov O.	Analysis of the spatial organization of <i>Vallonia pulchella</i> (Muller, 1774) ecological niche in Technosols (Nikopol manganese ore basin, Ukraine)	Ecologica Montenegrina	2018. № 17, 2018, P. 29-45.	Scopus

17.	Naydysh A. Havrylenko Y., Kholodniak Y., Vershkov O.	Development of the method for the formation of one-dimensional contours by the assigned interpolation accuracy	Eastern-European Journal of Enterprise Technologies.	2018. Vol. 1, Iss. 4(91). – P. 76-82.	Scopus
18.	Telichenko V., Rimshin V., Eremeev V., Kurbatov V.	Mathematical modeling of groundwaters pressure distribution in the underground structures by cylindrical form zone	XXVII R-S-P Seminar, Theoretical Foundation of Civil Engineering (27RSP) (TFoCE2018)	2018. Vol. 196, 02025	Scopus

За період 2018 року науковцями Університету було опубліковано 18 публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science.

У цьому році проводилася відповідна робота з формування цифрового іміджу вчених, без якого не можливо сформувати імідж Університету в цілому. На сьогодні профіль Університету представлений у базах даних української бібліометрики. У ResearchID – зареєстровано 122 науково-педагогічних працівника, а унікальний ідентифікатор дослідників (ORCID) мають 120 представників Університету.

Вперше у 2018 році Університет увійшов до рейтингу у базі даних Scopus, де зайняв 127 місце. Також у цьому році вперше Університетом отримано безкоштовний доступ до бази даних Scopus.

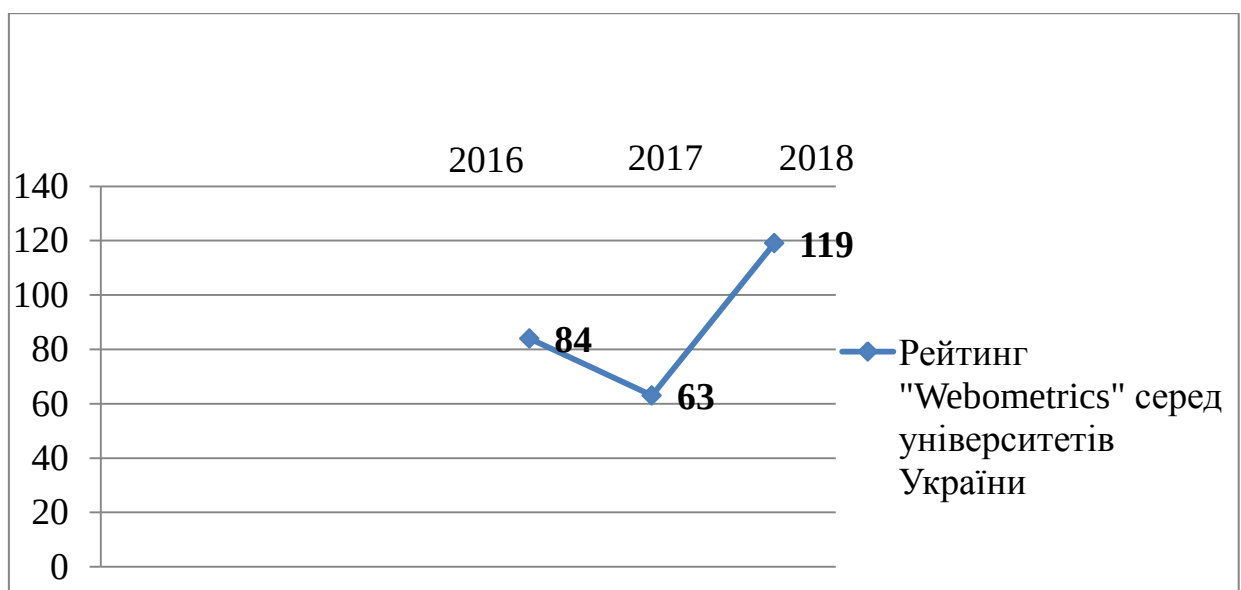
2.6. Університет у міжнародних та всеукраїнських рейтингах

Рейтинг "Вебометрик" (Webometrics) - міжнародний рейтинг (ranking) веб-сайтів ВНЗ, який готує лабораторія Cybermetrics Lab, що входить до національного Центру інформації і документації (Centro de Informacion y Documentacion, CINDOC) при Вищій раді Іспанії з наукових досліджень.

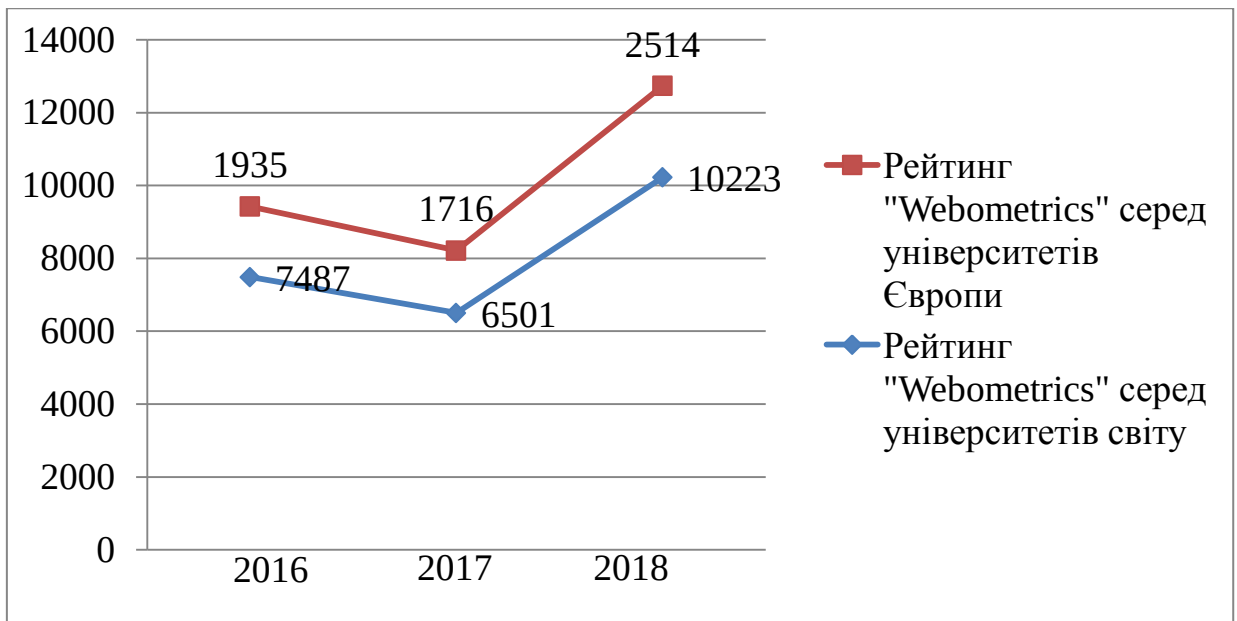
Рейтинг Webometrics аналізує не науково-освітню діяльність університетів в цілому, а тільки в мережі Інтернет. Рейтинг Webometrics дозволяє лише непрямым чином оцінити науково-дослідні досягнення університетів через порівняння їх сайтів; при підготовці рейтингу враховується тільки інформація, доступна на сайті ЗВО.

Списки учасників рейтингу формуються на підставі інформації, представленої на сайтах міністерств освіти, а також на порталах, що містять посилання на веб-сайти ЗВО. Предметом аналізу є домен університету, через що сайти підрозділів за межами домену не розглядаються

МДПУ імені Богдана Хмельницького у 2018 році посів 119 місце серед 326 ЗВО України, 10223 місце серед 11994 ЗВО світу, 2514 місце з 5892 університетів Європи. Зазвичай, бібліометричні профілі розглядаються як наукові декларації вчених і використовуються в якості джерельної бази для експертного оцінювання результативності їх дослідницької діяльності. Система Google Scholar надає можливість створення таких профілів університетам і науково-дослідним інститутам. МДПУ імені Богдана Хмельницького займає 118 місце (21 h-індекс) в таблиці значень Гірша серед 152 ЗВО України. Динаміка змін рейтингу «Webometrics» за 2016-2018 рр. наведено у рис. 2.4. та 2.5.

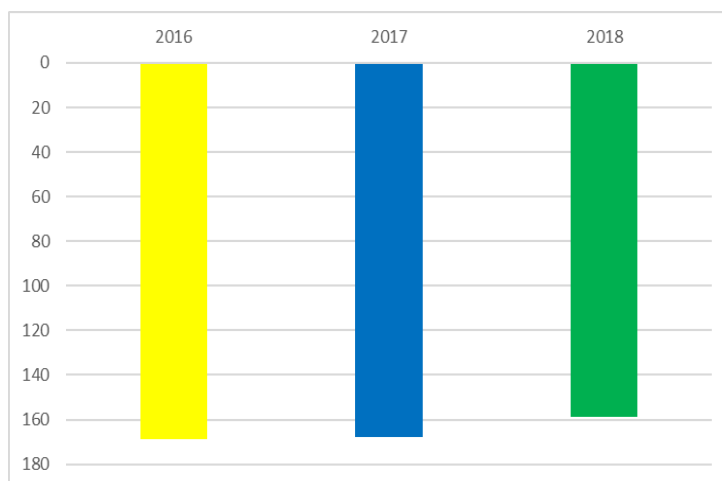

Рис. 2.4. Динаміка змін рейтингу «Webometrics» серед університетів України 2016-2018 рр.

Рис. 2.5. Динаміка змін рейтингу «Webometrics» серед університетів Європи та світу 2016-2018 рр.

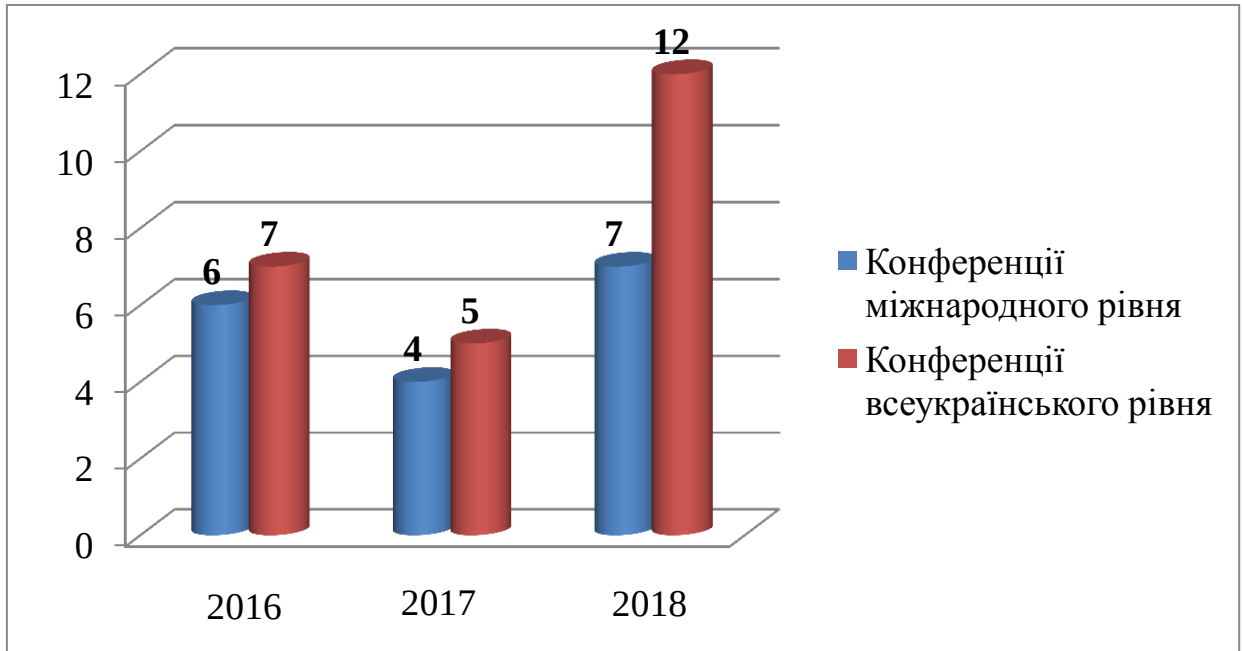
За даними Центру міжнародних проєктів «Євроосвіта», в партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, у 2018 році академічний рейтинг Університету порівняно з 2016 та 2017 роками підвищився. На сьогодні Університет займає 159 місце серед 200 університетів України (у 2016 р. – 169 місце, а у 2017 – 168 місце) (рис. 2.6.).

Рис. 2.6. Динаміка змін рейтингу «ТОП-200» МДПУ імені Богдана Хмельницького серед університетів України (2016-2018 рр.)

2.7. Конференції, семінари

Традиційно Університет є ініціатором і організатором ряду наукових заходів регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, генератором нових знань із різних актуальних питань сучасної науки.

Рис. 2.7. Динаміка проведення конференцій на базі МДПУ імені Богдана Хмельницького

Так, з 2016 року до 2018 року на базі Університету було проведено 47 науково-практичних конференцій, семінарів, із них 7 – міжнародного рівня (рис. 2.7.). Понад 620 вчених із 10 країн світу та 64 наукових і навчальних закладів України обговорювали актуальні проблеми світоглядно-ціннісної орієнтації сучасної людини, гармонізації життєвого й освітнього простору особистості; теоретико-методологічні засади художньої культури та проблеми спадкоємності в мистецькій освіті; розглядали широкий спектр природоохоронних аспектів і оцінювали антропогенний вплив на довкілля тощо.

У 2018 році на Університету проведено наступні конференції та семінари (таблиця 2.11.).

Таблиця 2.11.

**Перелік конференцій та семінарів, що проведені на базі
МДПУ імені Богдана Хмельницького**

№	Назва	Дата проведення
1.	Міжнародна науково-практична конференція «Асоціація. Психодром.»	31 березня-01 квітня 2018 р.
2.	II Міжуніверситетська студентська науково-практична конференція «Сучасна філологія: наукові проблеми та їх дослідження»	27 квітня 2018 р.
3.	XX Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми геометричного моделювання»	05-08 червня 2018 р.
4.	Міжнародна науково-практична конференція «Формування стратегій міжкультурної комунікації особистості учня в онтогенезі: від методики до методології»	13-14 вересня 2018 р.
5.	IV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві»	25 жовтня 2018 р.
6.	Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні підходи до розвитку творчої активності дітей та молоді в культурно-освітньому просторі»	01-02 листопада 2018 р.
7.	Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка мистецтва для культурного зростання особистості протягом життя»	07-09 листопада 2018 р.
8.	Всеукраїнська науково-практична конференція «Дискурс в умовах мінливості соціокультурного простору»	20-21 квітня 2018 р.
9.	Всеукраїнський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми теорії і практики художньої освіти та музичного виконання»	27 квітня 2018 р.
10.	Всеукраїнська конференція «Форум-презентація «Етика релігій і конфесій»	17-18 травня 2018 р.
11.	VIII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Соціально-психологічні особливості професійної діяльності працівників соціальної сфери в ситуаціях сьогодення»	18-20 травня 2018 р.

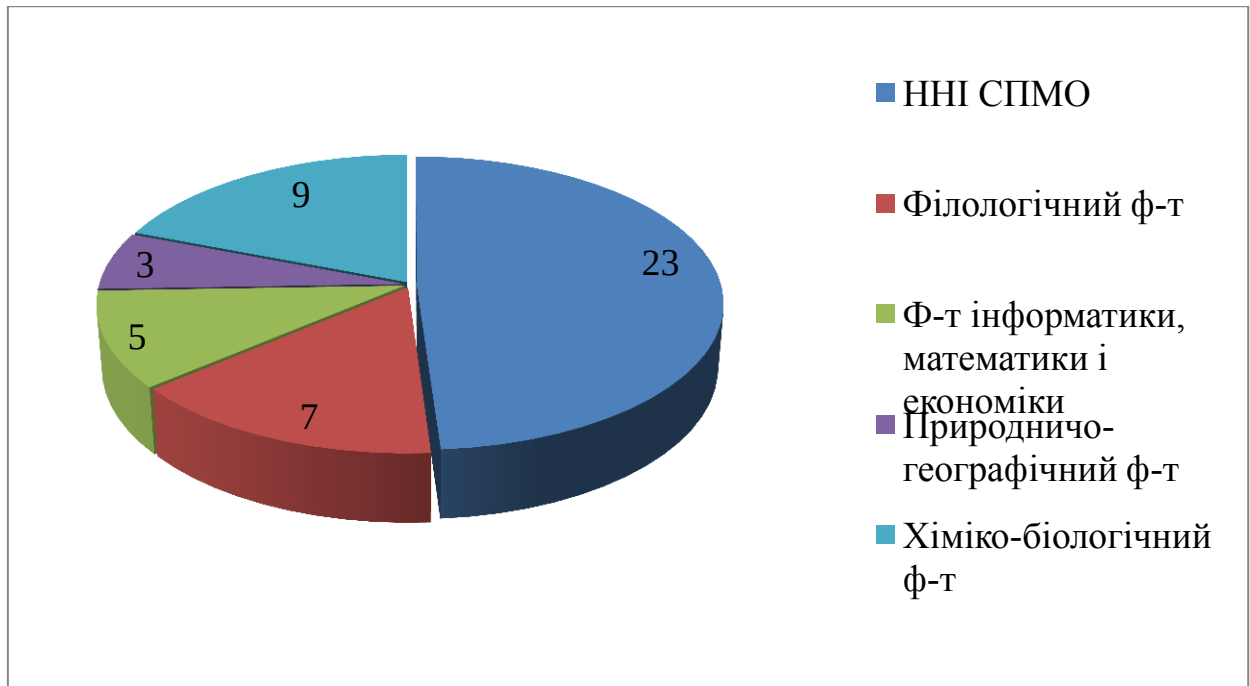
12.	X Всеукраїнська науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті та науці»	14-15 червня 2018 р.
13.	Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Особистісно-професійний розвиток учителя в умовах реалізації концепції нової української школи»	14-16 червня 2018 р.
14.	Всеукраїнська науково-практична конференція IV-ті Донцовські читання – «Дмитро Донцов: постать на тлі епохи»	05-06 жовтня 2018 р.
15.	II Всеукраїнська Наукова інтернет-конференція з міжнародною участю «Сучасний світ як результат антропогенної діяльності»	10-12 жовтня 2018 р.
16.	Всеукраїнська конференція Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку у міжнародному контексті	11-12 жовтня 2018 р.
17.	Всеукраїнський науково-методичний семінар «Професійно-компетентнісна самореалізація музиканта у виконавській та педагогічній діяльності»	30-31 жовтня 2018 р.
18.	IV Регіональна науково-практична конференція учнівської молоді «Людина і світ»	02 лютого 2018 р.
19.	Студентська науково-практична конференція до 100-річчя від дня народження Шалімова Олександра Олексійовича «Підводься, якщо впав, і йди далі»	28 лютого 2018 р.
20.	Інтернет-конференція «Сучасна наука: тенденції та перспективи»	15-17 травня 2018 р.
21.	Тренінг «Виготовлення тимчасових мікропрепаратів» У рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Особистісно-професійний розвиток учителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи»	14 червня 2018 р.
22.	Регіональна науково-практична конференція «Соціально-психологічна підтримка осіб з травмою війни: міжнародний досвід та українські реалії»	08-09 листопада 2018
23.	Семінар-тренінг «Розвиток початкової	04 січня 2018 р.

	школи в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»	
24.	Науково-практичний семінар «Система роботи практичного психолога щодо створення умов для формування в учнів мотивації до навчання, самовиховання та саморозвитку»	04 січня 2018 р.
25.	Круглий стіл «Підготовка майбутнього вчителя початкової школи в умовах реалізації Концепції «Нової української школи»	11 січня 2018 р.
26.	Круглий стіл до Дня рідної мови «Мово рідне, слово рідне!»	19 лютого 2018 р.
27.	Науково-методичний семінар: «Методика формування здоров'я збережувальної компетентності у майбутніх вчителів біології і хімії»	21 лютого 2018 р.
28.	III Науково-практичний семінар «Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами»	28 лютого 2018 р.
29.	Науково-практичний семінар «Репродуктивне здоров'я молоді – запорука щасливого материнства»	21 березня 2018 р.
30.	Науково-методичний семінар «Зв'язок дошкільних навчальних та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах у вихованні дітей старшого дошкільного віку художньо-естетичного спрямування»	29 березня 2018 р.
31.	Всеукраїнський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми теорії і практики художньої освіти та музичного виконавства»	27 квітня 2018 р.
32.	Круглий стіл на тему «Застосування польової методики при дослідженні української мовної концептуальної картини світу», присвячений Дню Науки	16 травня 2018 р.
33.	Міжнародний науково-методичний семінар «Актуальні проблеми теорії і практики художньої освіти, вокального та інструментального естрадного виконавства»	17 травня 2018 р.

34.	Виїзний міжкафедральний науково-методичний семінар «Проблеми походження мов і культур»	25 травня 2018 р.
35.	Тренінг кафедри педагогіки і педагогічної майстерності «Підготовка вчителів закладів загальної середньої освіти до впровадження медіаграмотності в Новій українській школі»	14 червня 2018 р.
36.	Польовий еколого-ландшафтознавчий семінар-практикум «Молочний лиман як унікальний природно-територіальний комплекс півдня України»	15 вересня 2018 р.
37.	Науково-методичний семінар «Використання сучасних інноваційних інструментів в роботі психолога: на прикладі карт «Пристань щастя»	18 вересня 2018 р.
38.	Навчально-методичний семінар «Теоретичні та практичні аспекти навчання біології в закладах середньої освіти (в рамках концепції «Нова українська школа»)»	26 вересня 2018 р.
39.	IV Науково-просвітницький семінар вчителів початкових класів «Екологічні знання-основа життєвих компетентностей»	24 жовтня 2018 р.
40.	Всеукраїнський науково-методичний семінар «Професійно-компетентнісна самореалізація музиканта у виконавській та педагогічній діяльності»	30-31 жовтня 2018 р.
41.	Науково-методичний семінар «Хімічний експеримент як засіб інтеграції природничих знань у позакласній роботі»	01 листопада 2018 р.
42.	Семінар-тренінг «Методична скарбничка майбутнього вчителя Нової української школи»	06 листопада 2018 р.
43.	Регіональний практичний семінар «Використання методів арт-терапії в корекції емоційно-вольової сфери учасників освітнього процесу»	09 листопада 2018 р.
44.	III Міжнародний філологічний форум для молодих дослідників (співучасть) М. Софія, Болгарія	15-17 листопада 2018 р.
45.	Науково-практичний семінар з водно-болотних угідь України	19 листопада 2018 р.
46.	Науково-методичний семінар з елементами	22 листопада 2018 р.

	тренінгової роботи «психологічний супровід розвитку емоційної сфери дошкільника: проблеми та корекція»	
47.	Круглий стіл «Українсько-Болгарські мовні та літературні взаємовпливи»	24 листопада 2018 р.

Рис. 2.8. Розподіл проведення конференцій на базі Університету за структурними підрозділами

2.8. Патентна діяльність

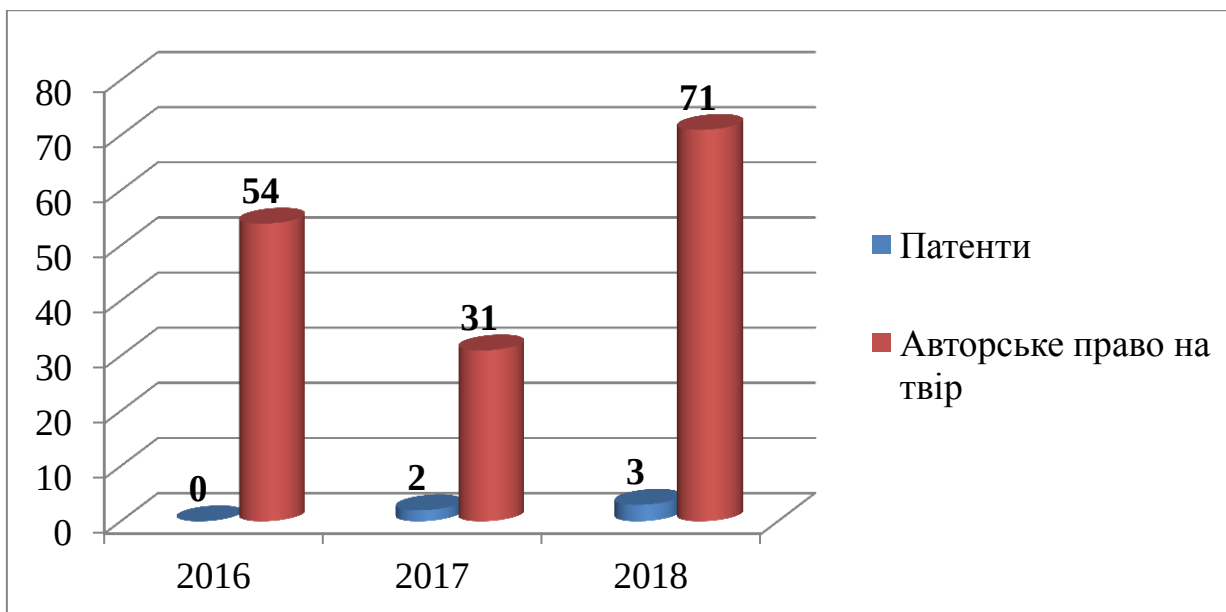
У 2018 році вченими Університету було отримано патенти на корисну модель:

- «Теплоакумуючий матеріал на базі мірабіліту» (Винахідники: Жарков А.В., Жарков В.Я., Лазурова О.П., Черкашина Г.І., Речина О.М., Шалигіна О.В., Хромишев В.О., Хромишева О.О., Бож'єв М.В., Шаров С.В.);

- «Теплоакумуючий матеріал фазового переходу для джерела низько потенційної теплоти приватного домогосподарства» (Винахідники: Жарков А.В., Жарков В.Я., Лазурова О.П., Черкашина Г.І., Речина О.М., Шалигіна О.В., Хромишев В.О., Хромишева О.О., Бож'єв М.В., Шаров С.В.);

- «Когенераційний вітропарк з вітроелектрогенератором і тепловим акумулятором фазового переходу» (Винахідники: Жарков В.Я., Лазуренко О.П., Черкашина Г.І., Жарков А.В., Хромишев В.О., Хромишева О.О., Новах Б.С.).

Окрім цього у 2018 році науково-педагогічними працівниками Університету було отримано 71 авторське свідоцтво. На рис. 2.9 представлено динаміку отримання патентів та авторських свідоцтв у 2016-2018 рр.

Рис. 2.9. Охоронні документи, що отримані вченими Університету.

Розподіл охоронних документів між структурними підрозділами наведено в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12.

Розподіл охоронних документів між структурними підрозділами

Структурний підрозділ	2016		2017		2018	
	патент	авторське свідоцтво	патент	авторське свідоцтво	патент	авторське свідоцтво
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти		20		3		15
Природничо-географічний факультет		13		15		24

Філологічний факультет		3		4		8
Факультет інформатики, математики та економіки		8	1	7		23
Хіміко-біологічний факультет		10		2	3	1

Комерціалізація наукових досліджень, продуктивна робота з замовниками, пошук інвесторів, презентація наукового потенціалу для потенційних партнерів і захист інтелектуальної власності шляхом отримання охоронних документів як для розроблених, так і для впроваджених проектів – завдання на найближчу перспективу. У 2019 році Університет продовжить роботу щодо отримання охоронних документів на розробки, які будуть впроваджені у роботу підприємств і освітніх установ.

2.9. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетентностей та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності Університету.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету в 2018 році відбувалося на підставі Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів (наказ МОН від 24.01.2013 р. № 48), Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та планом підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу Університету

у 2018 році.

Метою стажування є вдосконалення професійної підготовки науково-педагогічних працівників шляхом поглиблення і розширення професійних знань, умінь і навичок, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності.

Основною формою підвищення кваліфікації є стажування (на підставі договорів) у вищих навчальних закладах, наукових і науково-дослідних установах за відповідними напрямками підготовки.

У 2018 році укладено 14 договорів про співпрацю та підвищення кваліфікації (Класичний приватний університет, Херсонський державний університет, Сумський національний педагогічний університет імені Антона Макаренка, Одеський національний університет імені Мечникова, Центрально-український державний педагогічний університет імені В.Винника, Ужгородський національний університет, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний університет імені Тараса Шевченка), поновлено договори з Донбаським державним університетом, Бериславським медичним коледжем.

На сьогоднішній день підписано понад 40 договорів з закладами вищої освіти та установами про співпрацю та підвищення кваліфікації (список закладів оприлюднено на сайті Університету).

У 2018 році було заплановано підвищення кваліфікації 60 науково-педагогічних працівників Університету

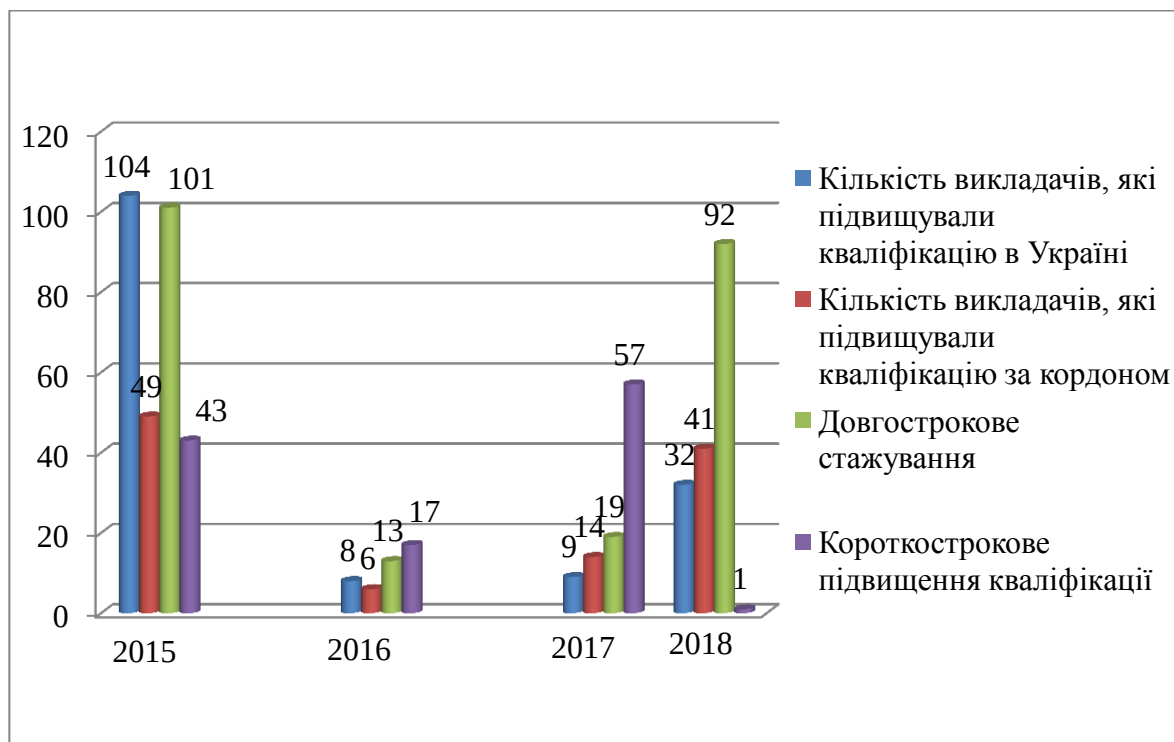
Підвищення кваліфікації за видами показано у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13.

**Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
за видами**

Підвищення кваліфікації	Роки			
	2015	2016	2017	2018
Кількість викладачів, які підвищили кваліфікацію в Україні	104	49	101	43

Кількість викладачів, які підвищили кваліфікацію за кордоном	8	6	13	17
Довгострокове стажування	9	14	19	57
Короткострокове підвищення кваліфікації	32	41	92	1

Рис. 2.10. Динаміка підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за 2015-2018 рр.

Результати підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників враховуються при атестації, укладанні контрактів і проходженні конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників.

По структурним підрозділам розподіл даних представлений у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14.

**Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників
(по структурним підрозділам)**

Факультет	Заплановано	Закордонні	В Україні	Підтвердили проходження	Продовжують стажування
Хіміко-	14	0	14	9	5

біологічний					
Природничо-географічний	8	4	4	3	5
Філологічний	8	1	7	6	2
ННІ СПМО	21	10	11	9	2
Інформатики, математики, економіки	8	2	6	6	0

Університет тісно співпрацює з питань наукового стажування із закордонними ЗВО-партнерами (79 закордонних наукових та освітніх установ з 21 країни ЄС).

Мобільність є одним із базових принципів сучасної європейської освітньої політики, адже у сучасному світі відкритих кордонів освіта та нові знання стають транскордонним і транснаціональним явищем.

Науково-педагогічні працівники Університету беруть участь у міжнародному стажуванні (країни стажування у 2018 р.: Польща, Іспанія, Чехія, Словаччина, Фінляндія).

2.10. Центр трансферу технологій

У 2018 році продовжив свою роботу Центр трансферу технологій, метою діяльності якого є розвиток співробітництва з провідними європейськими науковими центрами трансферу технологій та університетами, удосконалення стану підготовки кваліфікованих фахівців і проведення наукових досліджень, що відповідають світовому рівню, сприяння розвитку інноваційної діяльності в Університеті та регіоні, забезпечення трансферу результатів (проектів) науково-дослідної діяльності за допомогою патентування технологій, розвитку міжнародної кооперації та співробітництва у галузі трансферу технологій.

Центр трансферу технологій надає такі послуги:

- розміщення інформації в Національній мережі трансферу технологій, міжнародних мережах комерціалізації (технологічні запити та пропозиції);

- надання послуг технологічного брокера в мережі трансферу технологій;
- пошук перспективних проектів за замовленням інвестора;
- пошук інвесторів і партнерів для реалізації інноваційних проектів;
- пошук для замовника технологічних рішень, нових технологій і продуктів;
- просування та супровід пропозиції (запиту) замовника;
- комплексні послуги мережевого трансферу (від технологічного аудиту та маркетингу до просування й супроводу пропозиції/запиту замовника).

Центром трансферу технологій у 2018 році проведено заходи:

1. Участь у розробці, моніторингу й імплементації Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 рр.
2. Проведення консультацій щодо розробки Концепції та проекту Індустріальний Парк «МЕЛІТОПОЛЬ». Консультантом виступив доцент А.В. Орлов у співпраці з Агенцією розвитку індустріальних парків України (березень-серпень 2018 р).
3. Участь у тренінговій програмі «Іноваційний маркетинг» освітньої платформи LABA. Лектор курсу – Микола Такзей. Керівник маркетингу Philip Morris на ринках України, Молдови та країн Кавказа. Директор інноваційного центру Philip Morris International в Тель-Авіве. (доцент АВ. Орлов, серпень-вересень 2018 р.).
4. Експертна підтримка проекту «Інклюзивна майстерня демократичного діалогу» в рамках проекту «Регіональні голоси – громадянська освіта дорослих для розширення прав і можливостей локальних громад в Україні та Білорусі», що реалізується за підтримки Німецької асоціації народних університетів DVV International в Україні та Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини. Експерт доцент А.В. Орлов (серпень-жовтень 2018 р.).
5. Експертна підтримка робочої групи з написання Стратегії

інтеркультурності м.Вінниці. Skype-конференція з відкритим діалогом у межах розвитку практик міжміського Benchmarking. Експерт Орлов А.В. (листопад 2018 р.).

Директор Центру трансферу технологій, доцент Афанасьєва Л.В. є членом Координаційної ради з розвитку промисловості та підприємництва відповідно до Комплексної міської програми «Сприяння розвитку підприємництва в м. Мелітополі Запорізької області 2017-2018 роки». Представники Центру трансферу технологій Університету входять до робочої групи з розробки плану Маркетингової стратегії міста Мелітополя та Стратегії розвитку міста Мелітополь до 2030 року.

2.11. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів

З метою підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в університеті функціонують постійні аспірантура за 9 спеціальностями та докторантура за 3 спеціальностями (відповідно до переліку спеціальностей, що затверджений наказом МОН України від 14.09.2011р. №1057). Зокрема, спеціальність 012 Дошкільна освіта успішно пройшла процедуру ліцензування в поточному році (наказ МОН України від 20.07.2018р.№1373). Діяльність докторантури та аспірантури регламентується Законами України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», постановою Кабінету Міністрів України «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Наукове консультування та керівництво дисертаційними роботами докторантів, аспірантів забезпечують 19 докторів наук, професорів та 12 кандидатів наук. Серед докторів наук наукове консультування докторантів та наукове керівництво аспірантами впродовж останніх років здійснювали 12 академіків та членів-кореспондентів галузевих академій наук.

Міністерством освіти і науки України затверджені ліцензійні обсяги на провадження освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні з

наступних спеціальностей, які наведено у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15.

Ліцензовані спеціальності

Спеціальність	Керівник групи забезпечення	Ліцензійний обсяг
011 Освітні, педагогічні науки	Елькін М.В. к.пед.н., проф.	15
012 Дошкільна освіта	Ляпунова В.А. д. пед. н., проф.	5
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	Сегеда Н.А. д.пед.н., проф.	5
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	Круглик В.С. д.пед.н., доц.	10
032 Історія та археологія	Ситник О.М. д. і. н., проф.	5
033 Філософія	Троїцька Т.С. д.філос.н., проф.	5
091 Біологія	Станішевська Т.І. д.б.н., проф.	15
101 Екологія	Воровка В.П. д.г.н., доц.	5
131 Прикладна механіка	Балюба І.Г. д.т.н., проф.	5

На 01.12.2018 року в аспірантурі Університету навчається 62 особи. За галузями наук розподіл аспірантів виглядає наступним чином: Освіта/Педагогіка – 41 особа, Біологія –7, Технічні – 1, Гуманітарні – 11, Природничі – 2. Статистичні дані щодо розподілу аспірантів за курсами та спеціальностями наведено у таблицях 2.16., 2.17.

Таблиця 2.16.

Статистичні показники чисельності аспірантів - здобувачів ступеня доктора філософії за роками навчання

Шифр та назва спеціальності	I рік	II рік	III рік
011 Освітні, педагогічні науки	3	9	9
012 Дошкільна освіта	2		
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)		1	1
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	5	2	4

032 Історія та археологія	4	2	1
033 Філософія	2	1	1
091 Біологія	2	2	2
101 Екологія	1	1	
131 Прикладна механіка	1		
ВСЬОГО:	20	18	18

Аспірантуру Університету закінчують 6 аспірантів четвертого року навчання за науковими спеціальностями, що були чинні до 2015 р.).

Таблиця 2.17.

**Статистичні показники чисельності аспірантів
четвертого року навчання**

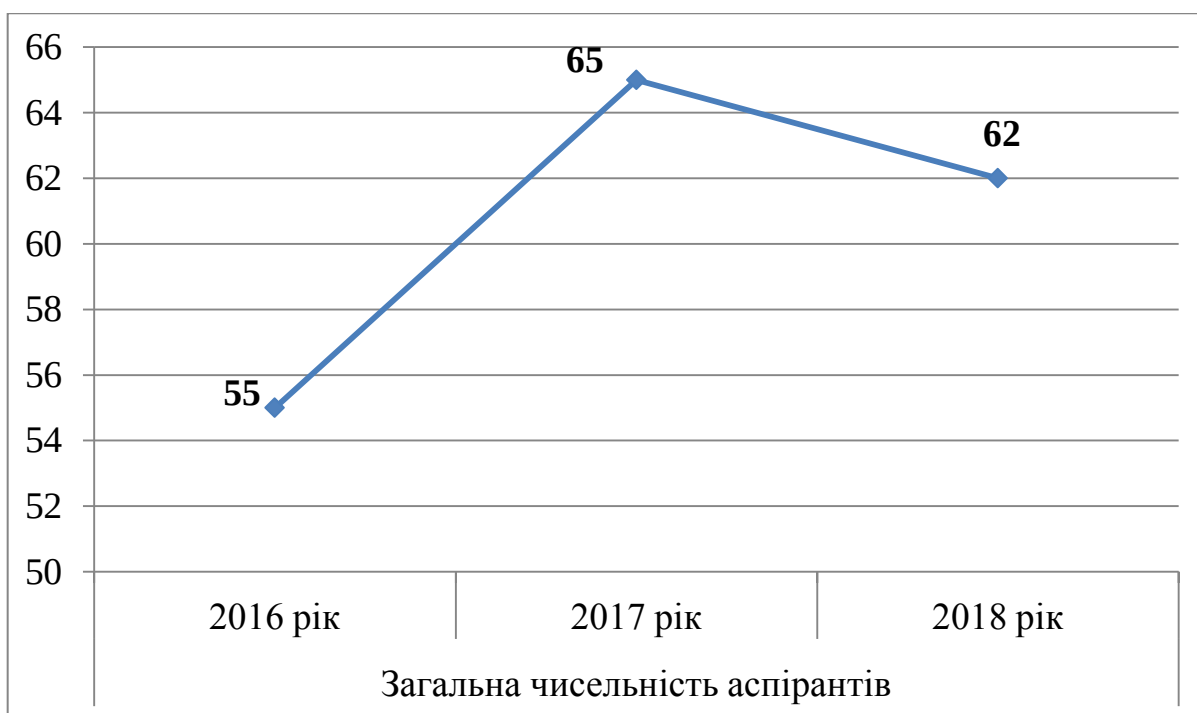
№	Назва та шифр спеціальності	Кількість аспірантів
1.	03.00.04 Біохімія	1
2.	13.00.04 Теорія та методика професійної освіти	5
Всього		6

Таблиця 2.18.

Загальна чисельність аспірантів за 2018 р.

Рік	2016	2017	2018
Кількість аспірантів	55	65	62

На рис 2.11. графічно подано динаміку чисельності аспірантів Університету за 2016–2018 рр.

Рис. 2.11 Чисельність аспірантів Університету впродовж 2016–2018 рр.

Незначне зменшення загальної чисельності аспірантів пов'язане з масовим випуском аспірантів 3 та 4 року навчання, що навчалися за старими шифрами (15) та певним відсотком відрахованих за невиконання індивідуального плану та за власним бажанням (8) .

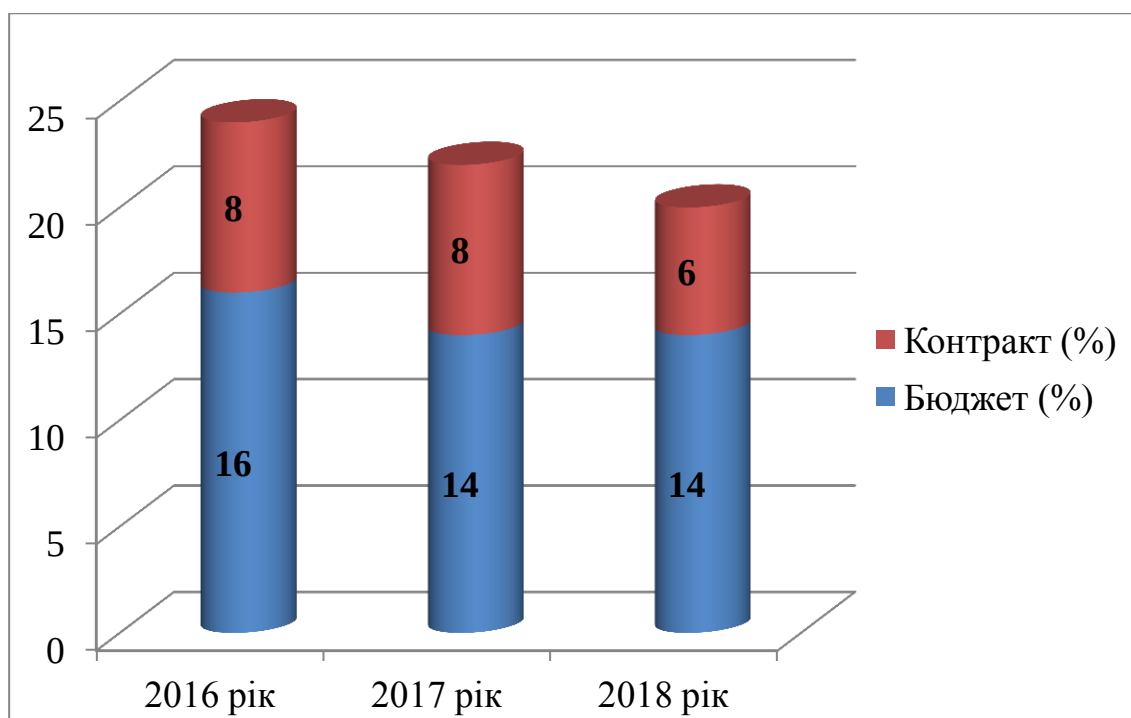
Завдяки потужному науковому потенціалу та спектру відкритих спеціальностей в аспірантурі Університету активно використовується контрактна форма навчання. Щороку близько третини аспірантів проходять підготовку за кошти фізичних і юридичних осіб. Розподіл аспірантів за джерелами фінансування наведено в таблиці 2.19.

Таблиця 2.19.

Розподіл аспірантів за джерелами фінансування

Рік вступу:	2016	2017	2018
Бюджет	16	14	14
Контракт	8	8	6
% контракту	33,3	36,4	30

На діаграмі показано відсоток аспірантів контрактної форми навчання від загальної чисельності аспірантів (рис. 2.12).

Рис. 2.12. Відсоток аспірантів контрактної форми навчання від загальної чисельності аспірантів

У 2018 році аспірантуру закінчили 15 аспірантів, 2 з них захистилися достроково, ще 7 пройшли процедуру попереднього захисту і готують дисертаційну роботу до подання у спеціалізовані вчені ради (3 дисертаційні роботи вже на розгляді спецрад).

Загалом науково-педагогічними працівниками і аспірантами Університету у 2018 році захищено 3 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук, зокрема: Мілько Н.Є. – к.пед.н. (н.к. проф. Т.С.Троїцька), Терещенко С.В. – к.пед.н. (н.к. проф. Сегеда Н.А.), Проценко А.А. – к.пед.н. (н.к. доц. Воровка М.І.). Наукові досягнення аспірантів відзначені преміями та стипендіями, зокрема академічну стипендію імені М.С. Грушевського впродовж року отримував аспірант спеціальності 03.00.08 – зоологія Сидоренко А.І., науковий керівник – доцент Горлов П.І. (наказ МОН України від 24.10.2017 р. № 1410).

Одним з елементів інтеграції освіти і науки є використання потенціалу докторантів та аспірантів у виконанні науково-дослідницьких робіт в університеті в цілому, і конкурсних бюджетних як найбільш рейтингових та

пріоритетних, зокрема, 3 аспірантів були залучені упродовж 2018 року до виконання бюджетних науково-дослідних тем.

Аналіз контингенту вступників до аспірантури

До аспірантури Університету в 2018 році було оголошено прийом на 9 проліцензованих спеціальностей. Наказом МОН України від 20.07.18 № 795 затверджено показники державного замовлення на підготовку кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на 2018 рік у кількості 15 місць.

Упродовж вступної кампанії 2018 року подано 21 заяву для вступу до аспірантури, у тому числі:

- до денної аспірантури – 17 заяв;
- до заочної аспірантури – 4 заяви.

Конкурс серед вступників до аспірантури у розрізі спеціальностей наведено в таблиці 2.20.

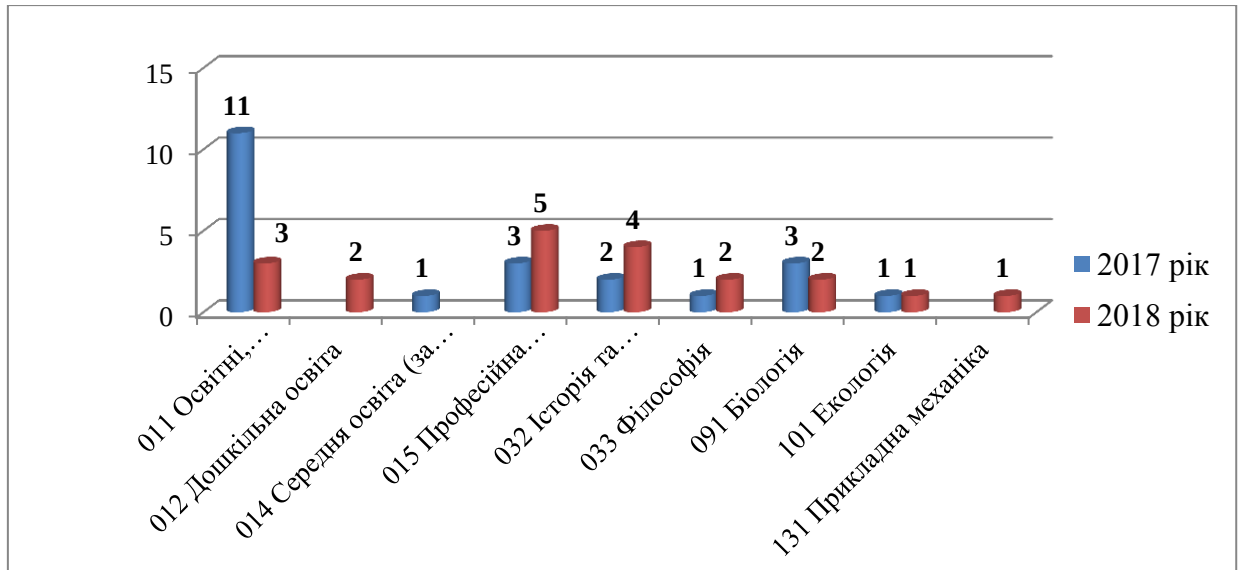
Таблиця 2.20.

Виконання Державного замовлення на підготовку кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі

Спеціальність	Кількість ліцензійних місць	Бюджет	Кількість заяв		Зараховано	
			Бюджет	Контр акт	Денна	Заочна
011 Освітні, педагогічні науки	15	2	3	1	2	1
012 Дошкільна освіта	5	2	2		2	
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	5					
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	10	3	3	1	4	1
032 Історія та археологія	5	1	1	3	2	2
033 Філософія	5	1	1	1	2	
091 Біологія	15	2	2		2	
101 Екологія	5	1	1		1	
131 Прикладна механіка	5	1	1		1	

Набір до аспірантури за спеціальностями та роками наведено на рис.

2.13.

Рис. 2.13 Кількісний аналіз вступу до аспірантури за спеціальностями (2017, 2018 рр.)

Якісний аналіз контингенту вступників показав, що:

- 1) 1 (5%) вступників мали рекомендацію Вченої ради;
- 2) 7 (35%) майбутніх аспірантів мали диплом магістра/спеціаліста з відзнакою;
- 3) 4 (15%) вступники мали наукові статті у вітчизняному фаховому виданні; 4 (15%) - мають сертифікат учасника міжнародної конференції;
- 4) 10 майбутніх аспірантів брали участь у наукових всеукраїнських конференціях;
- 5) Вступний іспит зі спеціальності складено з такими результатами (складали іспит 21 особа): 90-100 балів набрали 14 вступників (67%); 89-75 балів набрали 7 вступників (33%);
- 6) Вступний іспит з іноземної мови складено з такими результатами (складали іспит 21 особа): 90-100 балів набрали 11 вступників (52%); 89-75 балів набрали 10 вступників (48%);
- 7) Найвищий середній рейтинговий бал (86,4) – спеціальність 131 Прикладна механіка;

8) Найнижчий середній рейтинговий бал: 015 Професійна освіта – 69,9 бала, 033 Філософія – 71 бал;

9) Найвищий додатковий рейтинговий бал у вступній кампанії 2018 року показала Лисенко К.Ю. (65 балів). У її доробку на момент вступу до аспірантури три наукові статті у вітчизняному фаховому виданні, участь у наукових всеукраїнських конференціях та участь у трьох наукових міжнародних конференціях.

10) Серед аспірантів 3 призери Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Докторантура

Усього в докторантурі Університету, яка веде підготовку кадрів з 2012 року, на сьогодні відкрито 3 спеціальності:

- 011 Освітні, педагогічні науки;
- 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями);
- 131 Прикладна механіка.

Над докторськими дисертаціями в межах докторантури у 2018 році працювали 7 докторантів. Наразі двоє докторантів знаходяться в академічній відпустці. Закінчили докторантуру 4 особи. Наразі проходить доопрацювання та підготовка до подання у спеціалізовані вчені ради.

У провідних навчальних закладах України над докторськими дослідженнями працювали і цього року повернулись після навчання ще 4 викладачі Університету.

Ще понад 15 викладачів працюють над завершенням докторських дисертацій самостійно.

Співробітники і докторанти Університету у 2018 році захистили 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, зокрема:

Круглик В.С. – д.пед.н. спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Воровка В.П. – д.геогр.н. спеціальності 11.00.11- Конструктивна географія і раціональне природокористування

Атестація наукових та науково-педагогічних кадрів

Атестацію наукових та науково-педагогічних кадрів здійснюють спеціалізовані вчені ради. У 2018 році в Університеті функціонували 2 спеціалізовані вчені ради для захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Спеціалізована вчена рада К 18.053.01 була заснована в Університеті у 2011 році. Голова ради: Максимов О.С., д.пед.н., професор, завідувач кафедри. У 2016 році Спеціалізована вчена рада К 18.053.01 відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.10.2016 р. № 1222 отримала дозвіл на новий строк роботи з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальностями 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки та 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Протягом 2018 року спеціалізована вчена рада К. 18.053.01 провела 6 засідань, на яких проведено захист 5 кандидатських дисертацій, з них дві за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, та три за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки:

1. Загребельна Олена Олександрівна, тема «Формування професійної компетентності майбутніх менеджерів освіти у процесі магістерської підготовки у вищому педагогічному навчальному закладі», спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник к.п.н., проф. Сипченко В.І. Робота виконана в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет», Міністерство освіти і науки України.

2. Мілько Наталя Євгенівна, тема «Підготовка майбутніх учителів іноземної мови до організації міжкультурного діалогу в навчальному процесі», спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник д.філос.н., проф. Троїцька Т.С. Робота виконана у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Міністерство освіти і науки України.

3. Березіна Ольга Олексіївна, тема «Організаційно-педагогічні умови освітньої діяльності дошкільних навчальних закладів нового типу (кінець XX – початок XXI століття)», спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, науковий керівник к.п.н., проф. Щербакова К.Й. Робота виконана в Маріупольському державному університеті, Міністерство освіти і науки України.

4. Маврін Віталій Володимирович, тема «Розвиток теорії і практики педагогіки життєтворчості особистості у вітчизняній освіті (друга половина XX – початок XXI століття)», спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, науковий керівник д.п.н., доц. Нечипоренко В.В. Робота виконана в Класичному приватному університеті, Міністерство освіти і науки України.

5. Єщенко Марина Георгіївна, тема «Розвиток довузівської підготовки випускників загальноосвітніх шкіл у вищих педагогічних закладах України (друга половина XX століття)», спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, науковий керівник к.п.н., доц. Сипченко О.М. Робота виконана в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет», Міністерство освіти і науки України.

У 2015 році наказом МОН України від 7.10.15 № 1021 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад» було створено спеціалізовану вчену раду К 18.053.02. Голова ради: Найдиш А.В., д.т.н., професор, завідувач кафедри. Наказом МОН України від 13.12.2016 р. № 1604 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад» було подовжено роботу спецради К18.053.02 протягом на 3 роки з правом приймати до розгляду та проводити захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.01.01 – «Прикладна геометрія, інженерна графіка».

Упродовж 2018 року відбувся захист 1 дисертації:

Данілін Олександр Миколайович, тема «Геометричне моделювання розміщення неорієнтованих еліпсів за заданими обмеженнями» зі спеціальності 05.01.01 – прикладна геометрія, інженерна графіка, здобувач Національного університету цивільного захисту України, м. Харків.

До експертного аналізу було прийнято 2 роботи, захист яких планується у 2019 році.

Протягом звітнього терміну робота спеціалізованих вчених рад виконувалася відповідно до вимог МОН України. Це стосується кворуму на засіданнях Ради по захисту, вимог до змісту та оформлення дисертацій, авторефератів та необхідних документів.

2.12. Діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету

Рада молодих вчених (далі – РМВ) Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького є колегіальним виборним об'єднанням молодих вчених, створеним для сприяння науковому становленню та забезпечення захисту прав та інтересів молодих вчених.

Метою діяльності РМВ є сприяння реалізації прав молодих вчених, забезпечення їх активної участі у проведенні наукових досліджень та захисту їх прав та інтересів.

Основні завдання Ради молодих вчених:

–сприяння взаємодії між ректором, проректором з наукової роботи, Вченою радою Університету та молодими вченими;

–підготовка пропозицій щодо створення правових і соціально-економічних умов для залучення молодих вчених до роботи в різних галузях науки, стимулювання професійної діяльності молодих вчених, сприяння підвищенню їх професійного рівня і реалізації їх творчої та професійної активності;

–сприяння встановленню тісних зв'язків між старшим і молодшим поколіннями науковців, забезпечуючи тим самим спадкоємність у науковій діяльності;

–стимулювання професійної діяльності молодих вчених, сприяння підвищенню їх професійного рівня й реалізації їх творчої та професійної активності;

– консультативна підтримка молодих вчених щодо здійснення наукової діяльності, співробітництва з іноземними замовниками наукової продукції;

–сприяння залученню молодих вчених до участі у конкурсах наукових робіт, формуванню колективів молодих вчених для виконання перспективних наукових проектів;

–підтримка молодих вчених у проведенні ними науково-організаційних, наукових та освітніх заходів;

–сприяння розвитку і вдосконаленню наукової діяльності Університету та її інтеграції до світового та Європейського дослідницького простору: інформування молодих вчених університету про наукові дослідження та заходи, здійснення пошуку грантів, проектів, обмінних програм, стажувань і поширення інформації про них серед молодих вчених університету для стимулювання наукових досліджень;

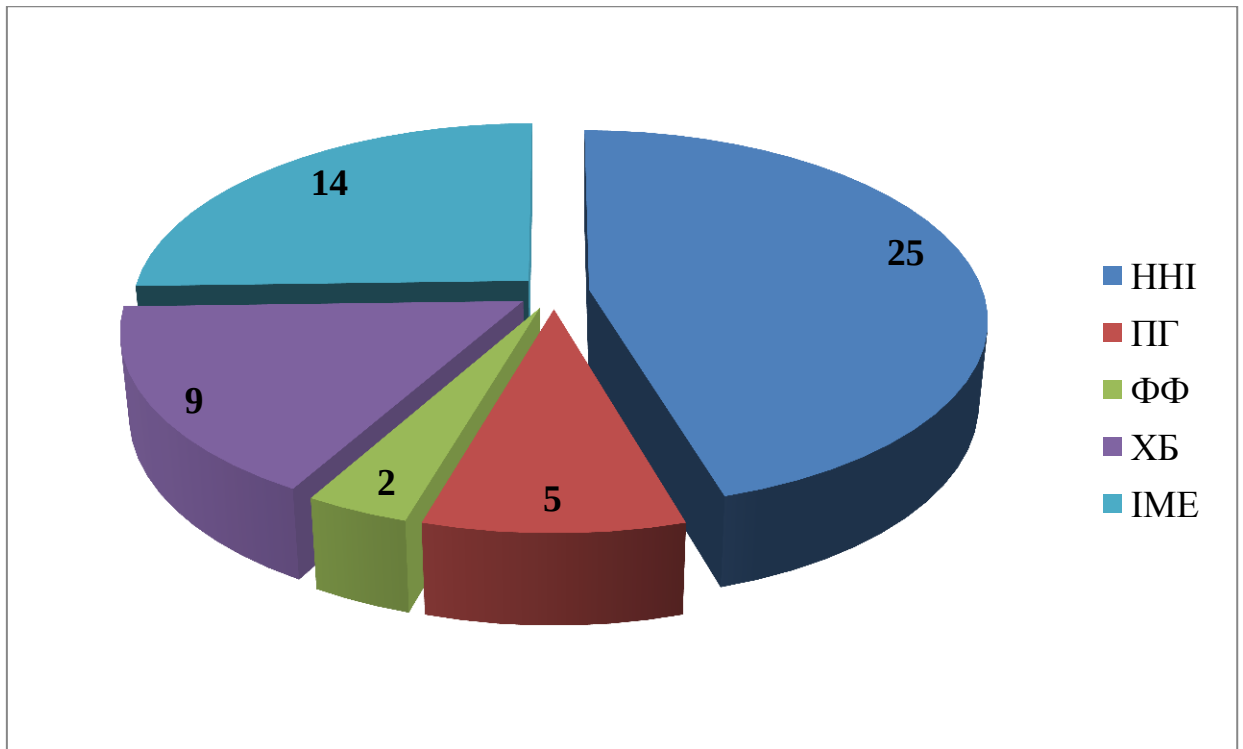
–здійснення інших видів діяльності, що відповідають меті РМВ й не суперечать чинному законодавству.

РМВ Університету реалізує свою діяльність у тісному зв'язку з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету (далі – Наукове товариство)

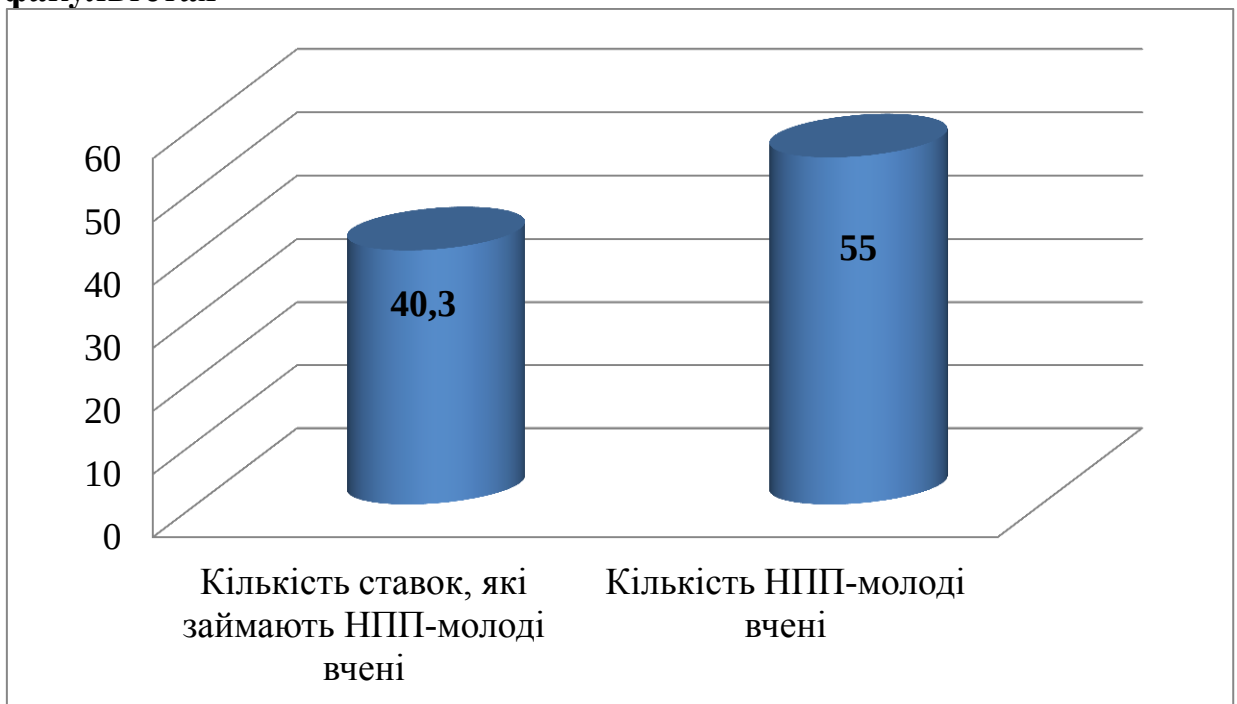
Організаційна діяльність

Щорічно оновлюється банк даних про молодих вчених Університету. Статистична інформація наведена на рисунках 2.14.-2.20.

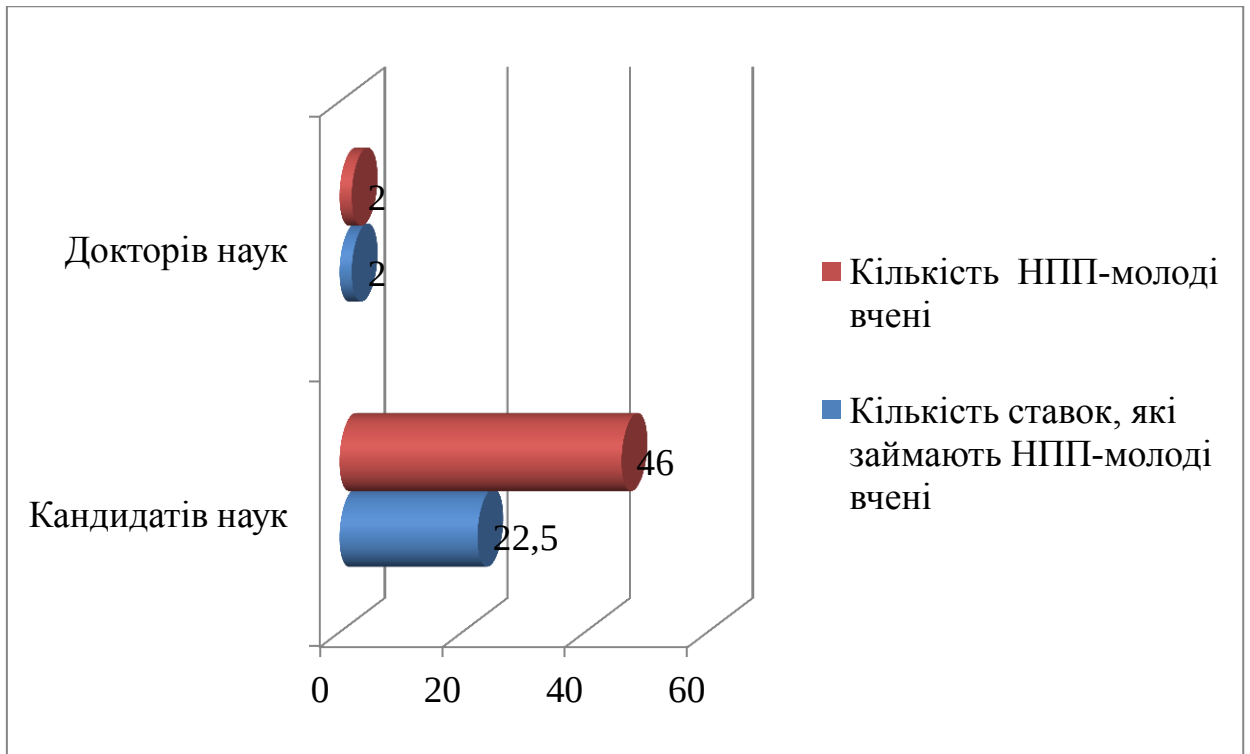
Філологічний факультет і природничо-географічний факультет має найменшу кількість молодих вчених.

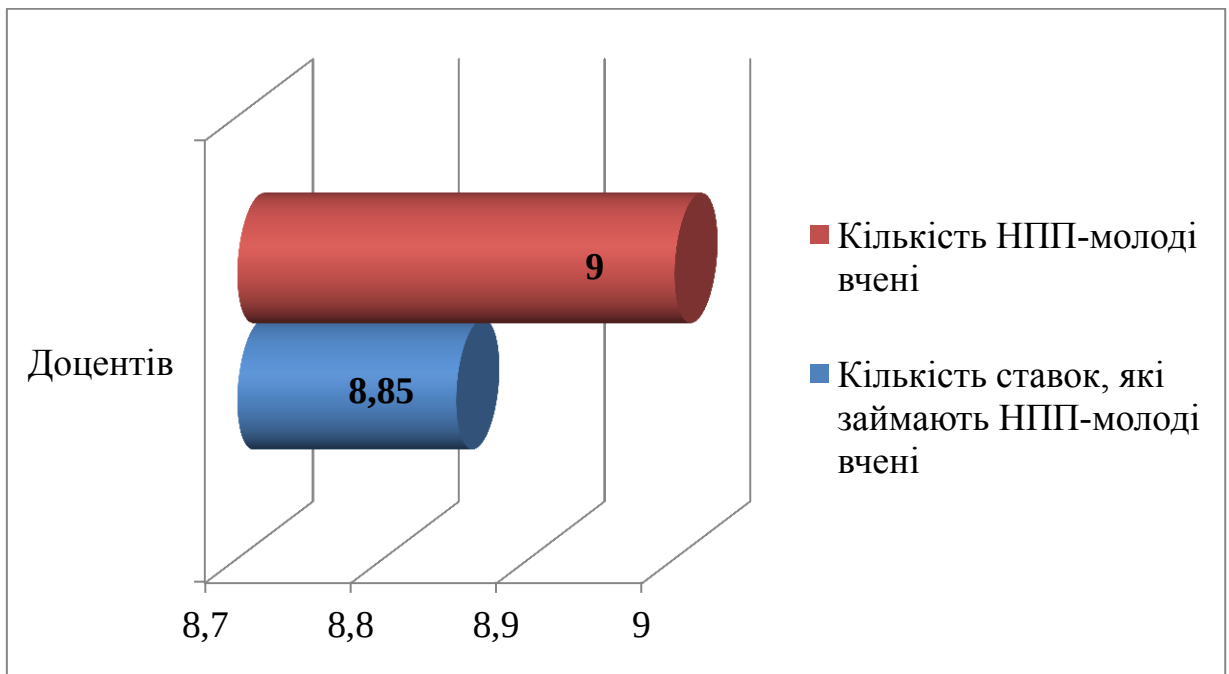
Рис. 2.14. Кількість НПП-молодих вчених в інституті, на факультетах

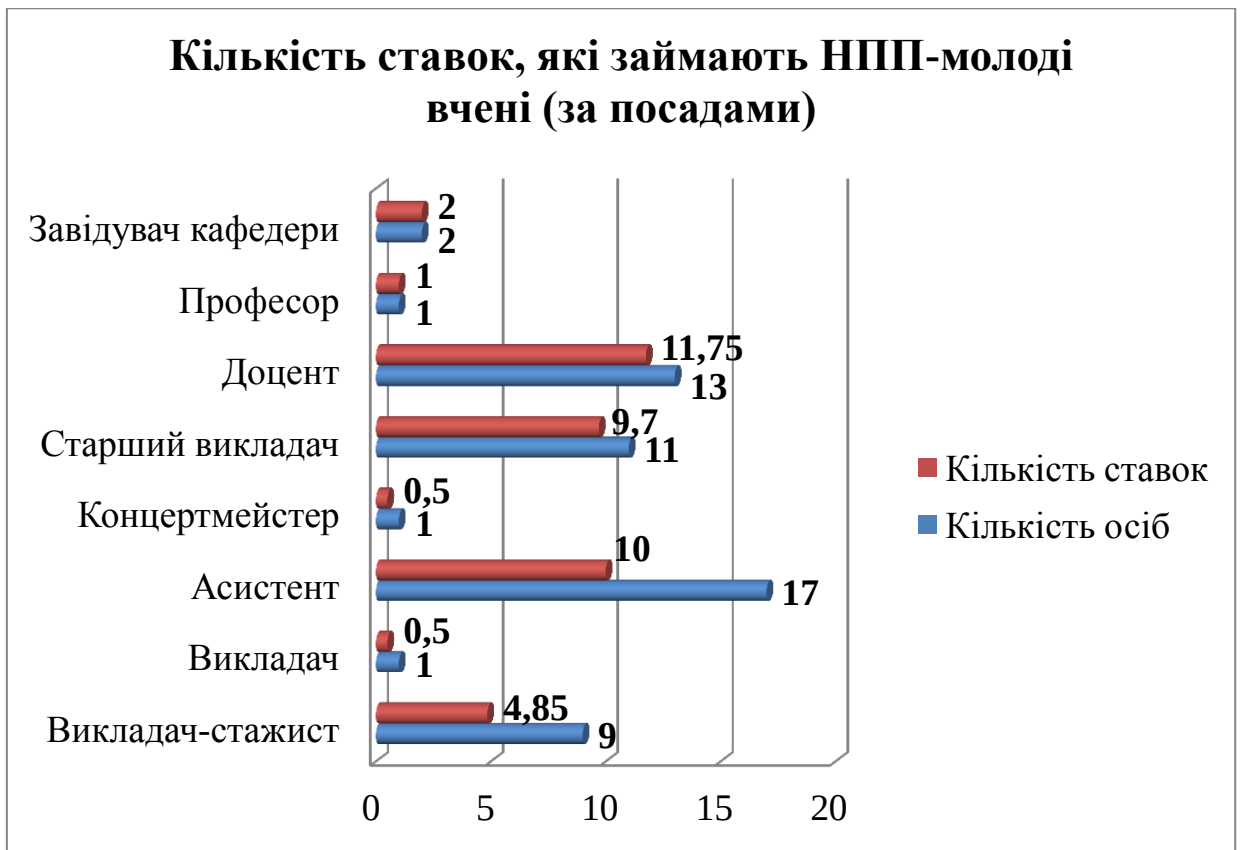
Рис. 2.15. Кількість ставок, які займають НПП-молоді вчені відносно до їх кількості

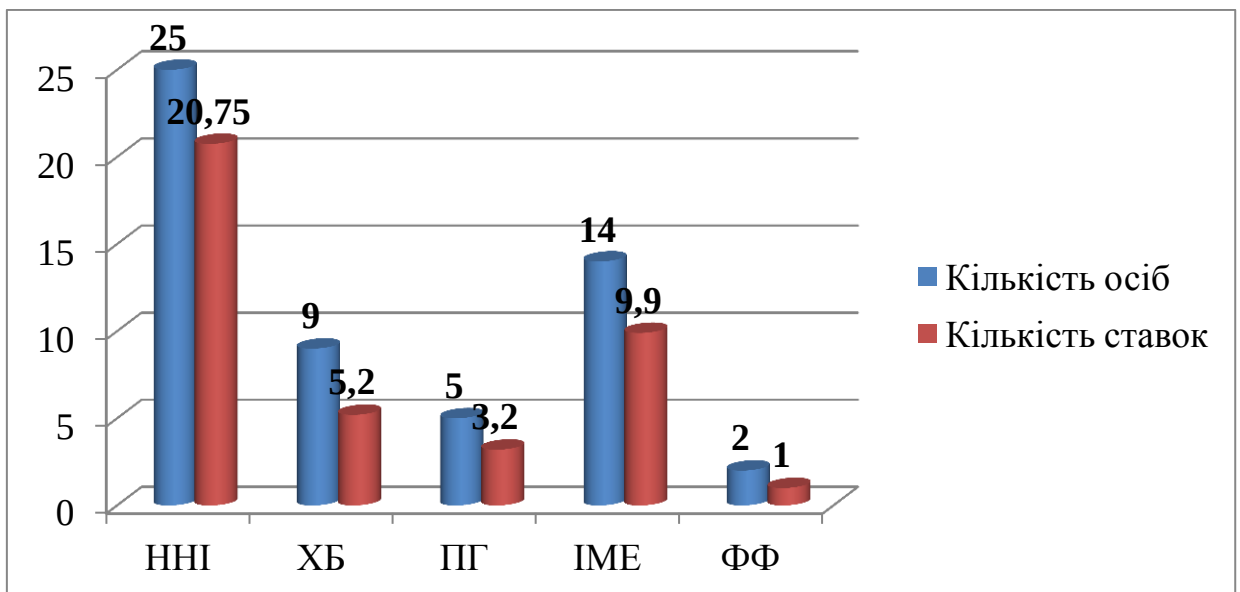
Рис. 2.16. Кількість ставок, які займають НПП-молоді вчені з науковим ступенем

Рис. 2.17. Кількість ставок, які займають НПП-молоді вчені з науковим званням

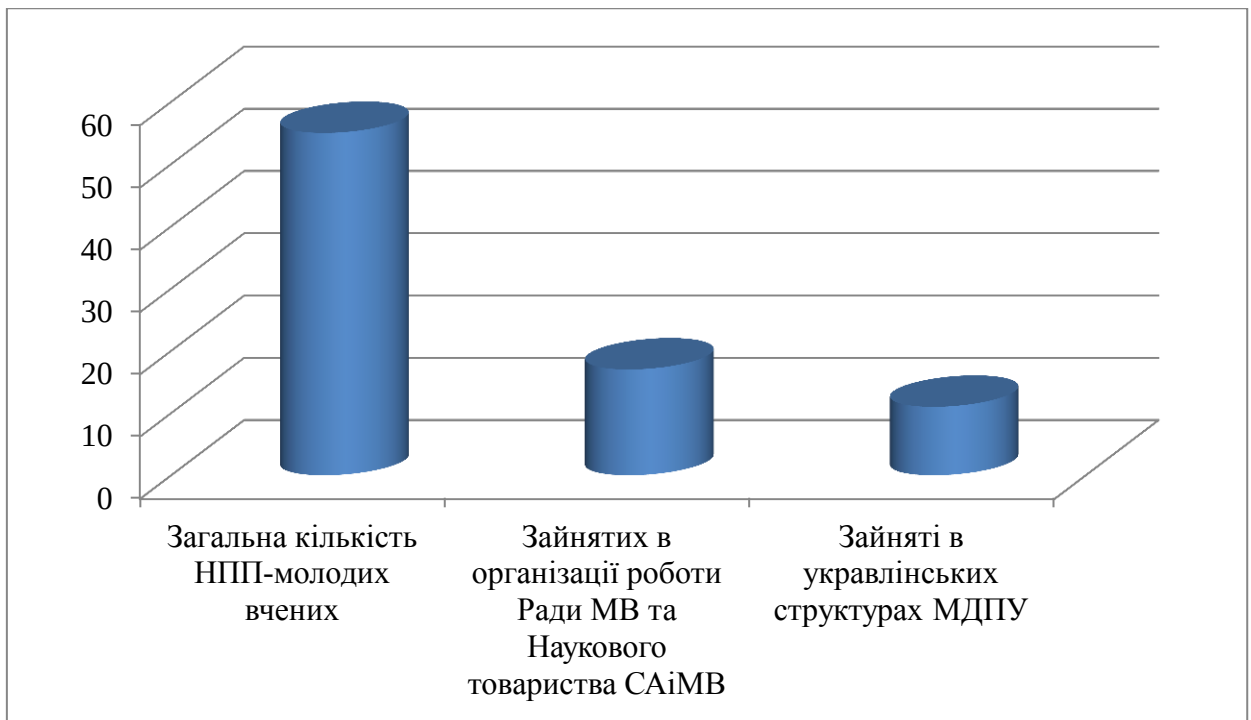

Рис. 2.18. Кількість ставок, які займають НПП-молоді вчені за займаними посадами

Рис. 2.19. Кількість ставок, які займають НПП-молоді вчені за інститутом, факультетами

Рис. 2.20. Представленість НПП-молодих вчених в організаційних структурах МДПУ

РМВ здійснює моніторинг та аналіз наукової діяльності молодих вчених, презентацію наукових заходів та результатів науково-дослідної роботи аспірантів, докторантів та молодих вчених **на сайті** Університету в рубриці «Рада молодих вчених» – <https://mdpu.org.ua/nauka/rada-molodih-vchenih/>

РМВ займається організацією роботи Наукових товариств на факультетах, про що ітиметься в розділі «Наукове товариство» цього звіту.

Інформаційна діяльність

РМВ здійснює інформаційну діяльність з приводу наукової роботи і міжнародної діяльності для молодих вчених Університету, веде свою сторінку в мережі Facebook <https://www.facebook.com/groups/1620089248053554/>

Проведення заходів

РМВ і Науковим товариством проведено Всеукраїнську Internet-конференцію [«Сучасна наука: тенденції та перспективи»](#), Мелітополь 15-19 травня 2018 р.

Члени РМВ організовують і беруть участь у проведенні науково-практичних конференцій та інші наукових заходів:

1. Конкурсний відбір проектів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених.

2. Тренінг-соціодрама «Сучасна школа: інструкція користувача» (15 червня 2018 р.)

3. Реалізація бюджетної теми «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я», до 30 серпня 2018 р., Троїцька О.М., Чорна В.В., Яковенко І.О.

Співпраця у ЗВО

Члени РМВ, згідно з розпорядженням ректора, запрошуються на засідання Вченої ради Університету. РМВ подає пропозиції щодо вдосконалення розпорядчих документів в Університеті.

Основною метою діяльності Наукового товариства Університету є створення умов для розкриття наукового і творчого потенціалу осіб, які навчаються та працюють в Університеті, розвиток в них наукового мислення і навичок дослідницької роботи, популяризація різних галузей науки в закладі вищої освіти, розвиток інноваційної діяльності, організаційна допомога керівництву Університету в оптимізації наукової та навчальної роботи.

Головним напрямом роботи Наукового товариства є наукова робота, для реалізації завдань якої протягом звітного періоду проведено ряд загальноуніверситетських заходів, у яких брали участь молоді науковці Університету, зокрема V регіональний культурно-просвітницький захід «Духовна весна» (квітень 2018 р., м. Мелітополь).

Крім того, протягом звітного періоду велась активна робота членів Наукового товариства щодо організації та публікації науково-практичного журналу для школярів та студентів «Еврика». Шостий номер журналу планується до друку у грудні 2018 року.

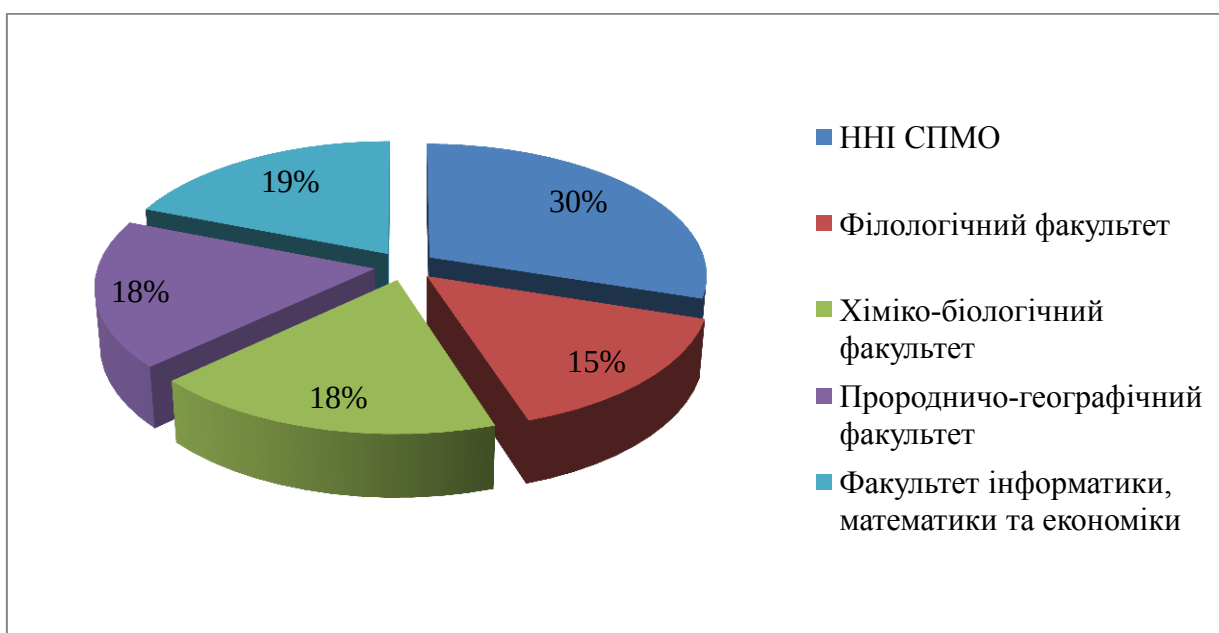
Крім загальноуніверситетських наукових заходів, на факультетах, в інституті з метою популяризації наукової діяльності були апробовані

альтернативні організаційні форми взаємодії зі студентською та науковою молоддю.

Однією з таких форм є співробітництво зі студентськими науковими гуртками.

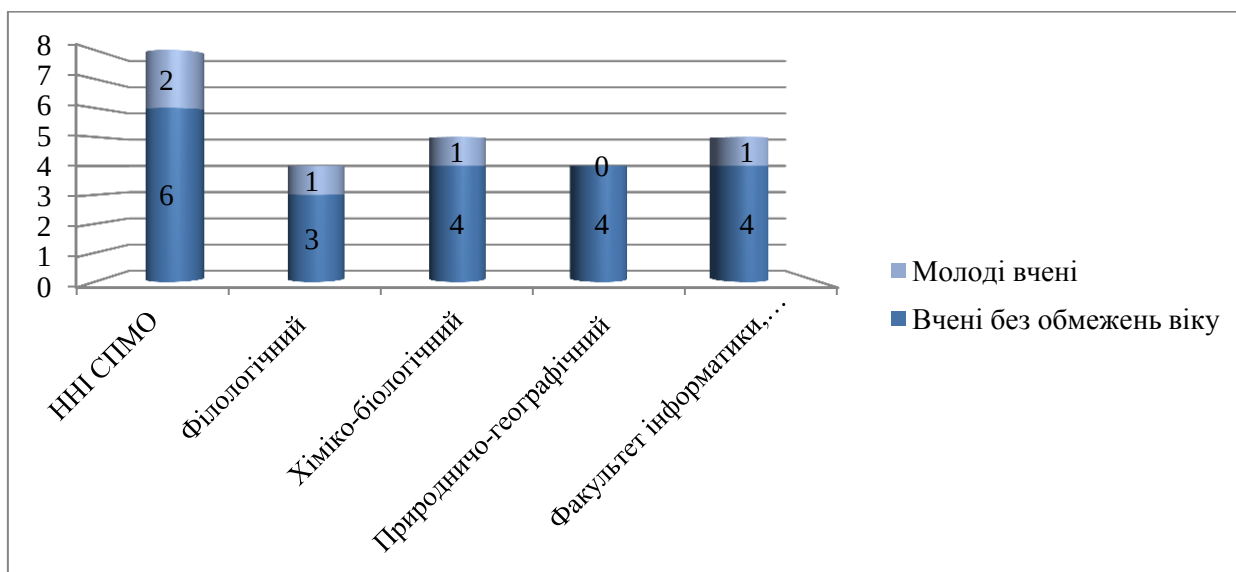
Одним із пріоритетних напрямів роботи Наукового товариства є залучення до науково-пошукової діяльності талановитих студентів. Саме з цією метою при кафедрах Університету створюються наукові студентські гуртки. Робота у гуртках забезпечує необхідне поєднання масових форм роботи (бесіди, диспути, тематичні вечори, обговорення доповідей тощо) з обов'язковим дослідженням кожним студентом індивідуальної теми. Робота у науковому гуртку має творчий характер і виховує у студента якості дослідника, збагачує і закріплює знання й уміння студентів, готує їх до розв'язання завдань, які мають практичне значення для держави.

На сьогодні в Університеті функціонує 27 гуртків, з них: на хіміко-біологічному факультеті – 5 гуртків, природничо-географічному факультеті – 5 гуртків, на факультеті інформатики, математики та економіки – 5 гуртків, філологічному факультеті – 4 гуртки, а на базі ННІ СПМО функціонує 8 студентських наукових гуртків (рис. 2.21).

Рис. 2.21. Співвідношення гуртків Університету за структурними підрозділами

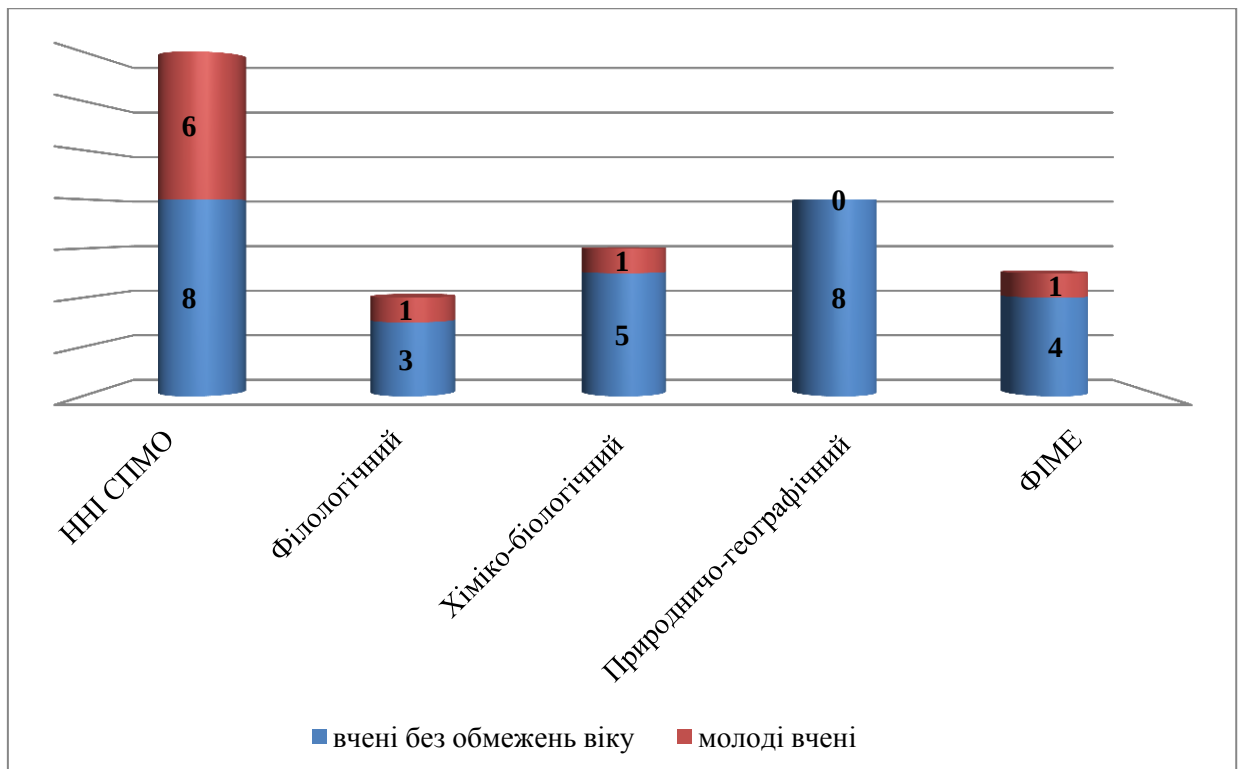
Необхідно додати, що серед керівників наукових студентських гуртків є молоді вчені Університету, а саме: навчально-науковий інститут – Чорна В.В. (гурток кафедри початкової освіти «Ерудит»); філологічний факультет – Землянська А.В. (гурток кафедри української і зарубіжної літератури «Літературознавчі студії»); хіміко-біологічний факультет – Ніколаєва Ю.В. (гурток кафедри органічної і біологічної хімії «Спектр»); факультет інформатики, математики, економіки – Єрмак Ю.І. (гурток кафедри педагогіки та педагогічної майстерності «АКМЕ») (рис. 2.22.).

Рис. 2.22. Співвідношення керівництва науковими гуртками серед НПП без обмежень віку та молодими вченими.

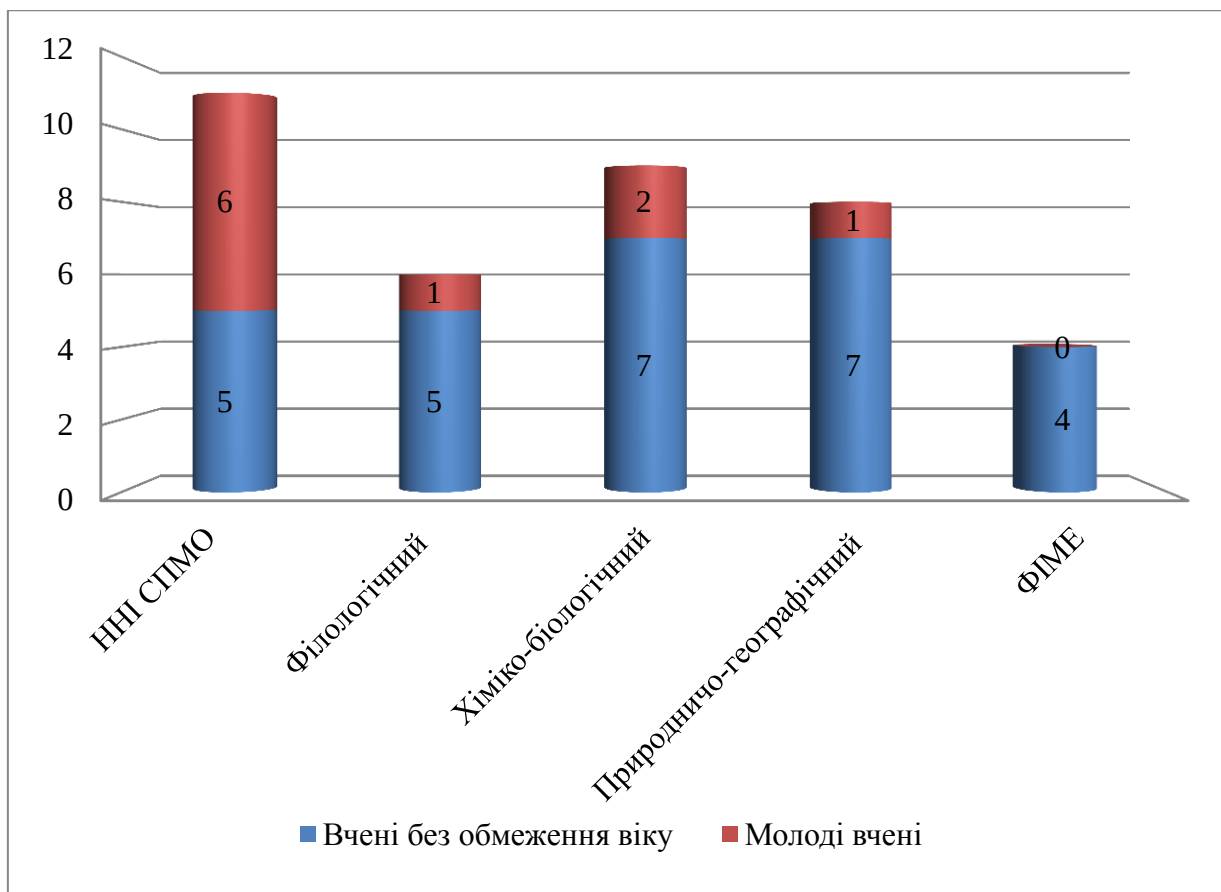
Молоді вчені також активно беруть участь у підготовці студентської молоді до всеукраїнських профільних олімпіад та всеукраїнських конкурсів наукових робіт.

Так, у підготовці студентів до II турів всеукраїнських профільних олімпіад брали участь молоді вчені: інститут – Чорна В.В., Меркулова Н.В., Прокофєва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В., Антоненко О.М.; філологічний факультет – Землянська А.В., хіміко-біологічний факультет – Яковійчук О.В., факультет інформатики, математики, економіки – Бунчук О.В. (рис. 2.23.).

Рис. 2.23. Підготовка студентів до всеукраїнських профільних олімпіад

До того ж, молоді вчені Університету активно займаються керівництвом студентських наукових робіт для участі у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт у галузі природничих, технічних та гуманітарних наук, а саме: інститут – Єрємін Л.Є., Федорова Л.М., Чорна В.В., Кочкурова О.В., Троїцька О.М.; філологічний факультет – Землянська А.В., хіміко-біологічний – Яковійчук О.В., природничо-географічний – Карабанов Є.О. (рис. 2.24).

Рис. 2.24. Підготовка студентів до всеукраїнських конкурсів наукових студентських робіт

Отже, молоді вчені Університету беруть активну участь у залученні студентської молоді до пошуково-наукової діяльності.

2.13. Участь здобувачів вищої освіти у всеукраїнських студентських олімпіадах та у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт

В Університеті ведеться системна робота щодо залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності, до виконання наукових тем. Найталановитіші студенти щороку беруть участь і перемагають у всеукраїнських студентських олімпіадах та всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук.

Перелік здобувачів вищої освіти, які стали переможцями у II етапі всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальностей у 2017-2018 н.р.:

- Камарін О.В., науковий керівник – Антоненко О.М., доцент

кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради (Музичне мистецтво) I місце;

- Семенченко Ю.О., науковий керівник – Осадча К.П., доцент кафедри інформатики і кібернетики (Професійна освіта) II місце;

- Безушко А.О., науковий керівник – Станішевська Т.І., професор кафедри анатомії і фізіології людини та тварин (Біологія) II місце.

Перелік здобувачів вищої освіти, які стали переможцями у II турі всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2017/2018 н.р.:

- Шолохова А.О., науковий керівник – Власенко Е.А., старший викладач кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради (Освітні, педагогічні науки) диплом II ступеня;

- Шиян І.О., Компанієць А.А., науковий керівник – Чорна А.В., асистент кафедри інформатики і кібернетики (Інформаційно-комунікаційні технології в освіті) диплом II ступеня);

- Філіпов І.К., Фролова Н.Д., науковий керівник – Шаров С.В., доцент кафедри інформатики і кібернетики (Професійна освіта) диплом III ступеня);

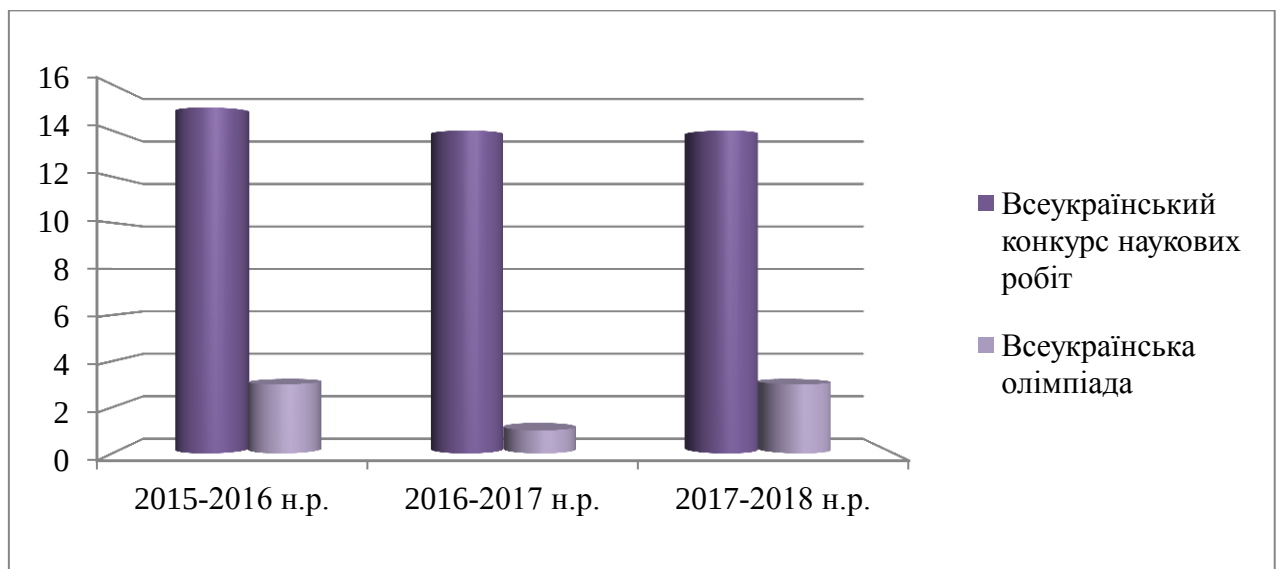
- Скиданенко А.С., науковий керівник – Землянська А.В., доцент кафедри української і зарубіжної літератури (Українська мова, література (з методикою їх викладання) диплом II ступеня;

- Корнієць Т.В., науковий керівник – Матюха Г.В., доцент кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови (Романо-германські мови та літератури (з методикою їх викладання) диплом II ступеня;

- Балаєва А.Р., науковий керівник – Насалевич Т.В., доцент кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови (Романо-германські мови та літератури (з методикою їх викладання) диплом II ступеня;

- Солов'ян Т.В., науковий керівник – Орлов А.В., доцент кафедри соціології (Соціологія) диплом III ступеня;
- Костючик Є.І., науковий керівник – Прохорова Л.А., доцент кафедри фізичної географії і геології (Географія) диплом III ступеня;
- Лазаренко М.В., Шилова О.В., науковий керівник – Спірінцев Д.В., доцент кафедри математики і фізики (Прикладна геометрія, інженерна графіка та технічна естетика) диплом III ступеня;
- Пюрко В.Є., науковий керівник – Христова Т.Ю., професор кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін (Фізична терапія, ерготерапія) диплом III ступеня;
- Єфімочкін В.Ю., науковий керівник – Федорова Л.М., доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти (Соціальна робота) диплом III ступеня.

У наступній діаграмі висвітлено порівняльні дані про кількість призових місць у період з 2016-2018 рр.

Рис. 2.25. Кількість призових місць всеукраїнських олімпіад та всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук

3. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УНІВЕРСИТЕТУ

3.1. Співпраця з закордонними партнерами

Університет цього року вступив до Обсерваторії Великої Хартії Університетів, де став єдиним із представників закладів вищої педагогічної освіти півдня України. Також Університет є членом таких міжнародних асоціацій, як: «Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи», «Мережа університетів Чорноморського регіону», «Центральноазіатська асоціація університетів».

На сьогодні в Університеті є чинними 40 договорів із закордонними вищими навчальними закладами та установами, міжнародними організаціями, фундаціями та посольствами.

У 2018 р. Університет активно працював у напрямі інтенсифікації міжнародного академічного співробітництва. Найбільшого поступу досягнуто в стосунках із польськими, болгарськими, казахстанськими та китайськими партнерами. Список закордонних установ-партнерів чинних подано в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Закордонні установи - партнери Університету

№ п/п	Країна-партнер	Установа-партнер
1.	Білорусь	Білоруський державний педагогічний університет ім. Максима Танка
2.	Білорусь	Гомельський державний університет імені Франциска Скорини
3.	Білорусь	Могильовський державний університет ім. А. А. Кулешова
4.	Білорусь	Могильовський державний університет продовольства
5.	Білорусь	Мозирський державний педагогічний університет ім. І.П. Шамякіна
6.	Білорусь	Німецька асоціація освіти дорослих
7.	Болгарія	Болгарська академія наук, Інститут етнології та фольклористики
8.	Болгарія	Болгарська академія наук, Інститут історичних досліджень (Софія)

9.	Болгарія	Пловдивський університет ім. Паїсія Хілендарського (м. Пловдив)
10.	Болгарія	Регіональний історичний музей (м. Слівен)
11.	Болгарія	Софійський університет «Св. Климент Охридський»
12.	Болгарія	Великотирновський університет Св. Кирила і Мефодія
13.	Болгарія	Технічний університет Софія, ІПФ та Коледж-Слівен
14.	Болгарія	Шуменський університет «Єпископ Костянтин Преславський»
15.	Болгарія	Південно-західний університет «Неофіт Рильський»
16.	Болгарія	Громадська рада Бессарабсько-Таврійської діаспори - Центр Слівен
17.	Болгарія	Міністерство освіти та науки Республіки Болгарія
18.	Грузія	Технічний університет Горі
19.	Казахстан	Національна академія освіти ім. І. Алтинсаріна
20.	Казахстан	Північно-Казахстанський державний університет імені М. Козібаєва
21.	Китай	Народний університет Китаю
22.	Китай	Альянс міст Шовкового Шляху
23.	Македонія	Міжнародний слов'янський університет «Гаврило Романович Державін»
24.	Молдова	Державний університет Молдови
25.	Молдова	Кишинівський державний педагогічний університет імені Іона Крянге
26.	Молдова	Інститут культурної спадщини Академії наук Молдови
27.	Польща	Природничо-гуманітарний університет в Седліце
28.	Польща	Поморська академія в Слупську
29.	Польща	Університет в Лодзі
30.	Польща	Вища лінгвістична школа в Ченстохові
31.	Польща	Природничо-гуманістичний університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові
32.	Польща	Глобальна мережа ЮНЕСКО. Бібліотечна асоціація України
33.	Туреччина	Ардаханський державний університет
34.	Туреччина	Ширнакський університет
35.	Туреччина	Ерзурумський технічний університет
36.	Туреччина	Академія туризму в Анталії
37.	Туреччина	Близькосхідний університет Північного Кіпру
38.	Швейцарія	Відкритий університет Швейцарії
39.	США	Національний фонд на підтримку демократії. Молодіжна громадська організація «Стан»
40.	Франція	Глобальна мережа ЮНЕСКО
41.	Франція	Організація місцевих координаторів української мережі інтеркультурних міст України Програми Ради

		Європи
42.	Шотландія	Міжнародна Асоціація Розвитку Співтовариств

У 2018 році було підписано угоду про подвійне дипломування з Гуманістично-природничим університетом імені Яна Длугоша. З цього року в Університеті працює 2 програми білатеральних дипломів, що охоплюють майже всі спеціальності.

3.2. Участь в міжнародних освітніх проектах і програмах

Співробітники відділу міжнародних зв'язків систематично інформують підрозділи Університету про нові можливості міжнародної співпраці у сфері вищої освіти, сприяють подачі заявок для участі в конкурсах на отримання грантів програм ЄС.

На сьогодні в Університеті створені робочі групи, що працюють над поданням заявок щодо участі в програмі «Еразмус+».

Відомості про міжнародні програми, проекти, що реалізуються науково-педагогічними працівниками Університету, наведено в таблиці 3.2.

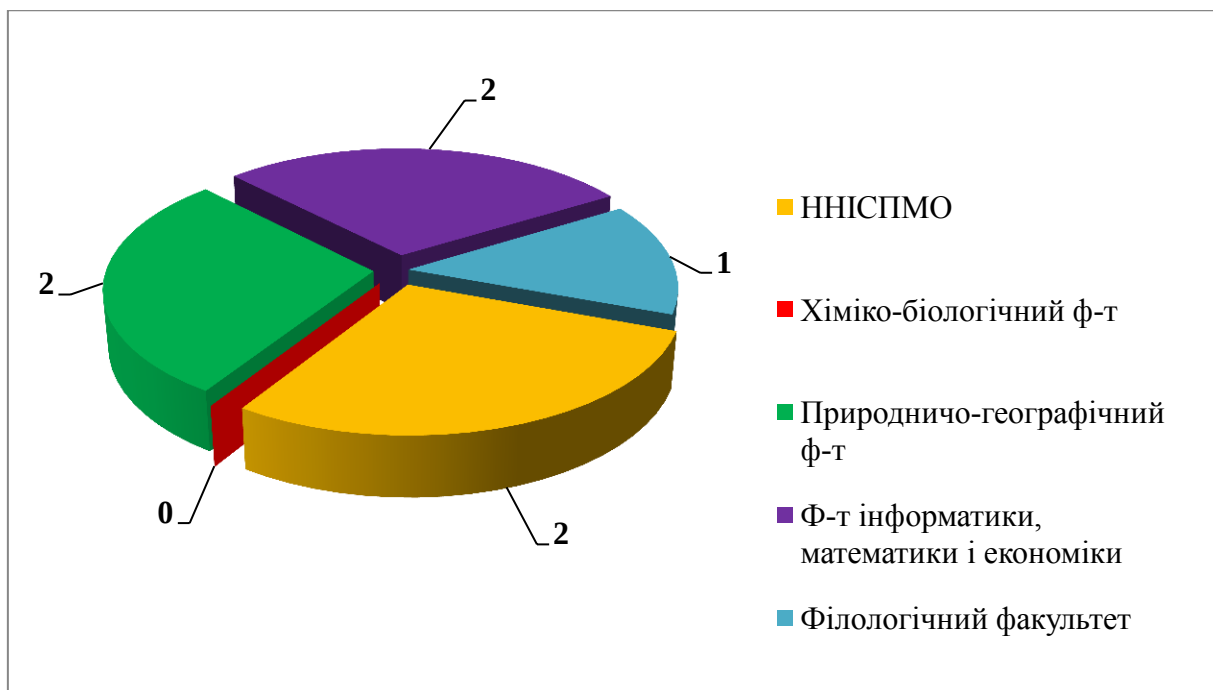
Таблиця 3.2.

Міжнародні програми та проекти, що реалізуються науково-педагогічними працівниками МДПУ імені Богдана Хмельницького

Рік	Кафедра	Проекти, програми
2018 рік	Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства (доцент Арабаджи О.С.)	Учасник проекту соціально-культурного проекту за підтримки ЮНЕСКО «Охорона нематеріальної культурної спадщини народів Приазов'я».
	Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства (доцент Донченко Л.М., ст. викладач Топалова О.І.)	Учасник Україно-китайського проекту в галузі освіти та культури «Silk Road and Young Dreams. Шовковий шлях та молоді мрії». (КНР)
	Кафедра соціології, центр соціологічних	Учасник соціального проекту за підтримки National Endowment for

	досліджень	Democracy (США) «Діалог та активізація громадян» (кафедра соціології, центр соціологічних досліджень).
	Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови	Учасник проекту «Шкільний учитель нового покоління» (МОН України і Британської Ради).
	Кафедра соціології (доцент Афанасьєва Л.В.)	Учасник соціально-культурного проекту за підтримки Глобальної мережі ЮНЕСКО «Міста, що навчаються».
2018 рік	Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти (к.п.н., ст.викладач Житнік Т.С.)	Учасник проекту DVV (Мінськ) РГД 3 «Regional Voices-Civic Adult Education for Community Empowerment in Ukraine and Belarus» (зміцнення процесів демократизації в Україні та Білорусі через освітні програми для дорослих - імплементація освітньої програми для представників партнерських організацій, реалізацію мікропроектів в регіонах, серію інформаційно-лобістських публічних заходів з представниками місцевої та національної влади).
	Кафедра початкової освіти, кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти	Учасник проекту НО «INCLUSIVE PRACTICES» за підтримки Міжнародної Асоціації Розвитку Співтовариств (IACD Global), Всесвітньої організації акредитованої ООН.

На рис. 3.1. представлені показники участі інституту/факультетів у міжнародних програмах та проектах (станом на 1 грудня 2018 р.).

Рис. 3.1. Показники участі інституту/факультетів у міжнародних програмах та проектах

3.3. Організація закордонних відряджень

Протягом 2018 року у зарубіжні відрядження до 9 країн світу направлено 28 науково-педагогічних працівників, представників адміністрації Університету. Із них:

16 – для проходження науково-професійного стажування та підвищення кваліфікації;

12 – на міжнародні конференції, симпозиуми, семінари тощо;

2 – для обговорення питань про співпрацю, для вивчення досвіду іноземних університетів та підписання угод.

Переважна більшість викладачів та науковців виїздили до закладів вищої освіти і наукових установ Болгарії, Білорусі, Молдови, Литви та Польщі.

Для участі у міжнародній конференції «IHBCN ELT Conference» у Національному інституті Каталонії терміном з 07.02.2018 р. по 14.02.2018 р. було відряджено до м. Барселона (Іспанія) старшого викладача кафедри англійської мови О.О. Чорну .

Для проходження курсів післядипломного стажування в Інституті

етнології та фольклористики з етнографічним музеєм БАН (м. Софія, Р. Болгарія) було відряджено старшого викладача кафедри історії Красько Н.С. Також Красько Н.С. брала участь з 05.05.2018 р. по 08.05.2018 р. у складі журі у Міжнародному конкурсі «Народне відродження» м. Тараклія (Молдова).

Декан філологічного факультету, професор кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови Коноваленко Т.В., та доцент секції іноземних мов кафедри початкової освіти Гончарова О.А. з 15.03.2018 року по 18.03.2018 рік брали участь у IV Міжнародному симпозіумі «Inspiring Professional Excellence in Teaching Languages» у м. Бельці (Молдова).

Проректор з наукової роботи професор Москальова Л.Ю. була відряджена:

- на термін з 23.04.2018 р. по 30.04.2018 р. до м. Кошице (Словаччина) для участі у Міжнародній науково-практичній конференції «Україна – ЄС. Сучасні технології, економіка та право»;

- на термін з 14 вересня 2018 р. по 21 вересня 2018 р. – для підписання Великої Хартії Університетів до м. Саламанка (Іспанія).

До закладу вищої освіти Маріямпольської Колегії «Університету прикладних наук» (м. Маріямполь, Литва) з 07.05.2018 р. по 13.05.2018 р. був професор Олексенко Р.І. для участі у науковому стажуванні та конференції.

Завідувач кафедри української і зарубіжної літератури доцент Шарова Т.М. була відряджена:

- на термін з 16 травня по 20 травня 2018 р. до м. Гомель (Білорусь) для участі у Міжнародній конференції «Традиції матеріальної і духовної культури Східного Полісся»;

- на термін з 14 вересня 2018 р. по 21 вересня 2018 р. для участі у конференції «Університетські цінності в умовах мінливого світу» і святкуванні 30-ї річниці підписання Великої Хартії Університетів до

м. Саламанка (Іспанія).

Для участі у координаційній зустрічі з 25.05.2018 р. по 30.05.2018 р. у рамках реалізації проекту «Регіональні голоси – громадянська освіта дорослих для розширення прав і можливостей локальних громад в Україні та Білорусі» за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини були відряджені старший викладач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Житнік Т.С. та керівник практик старший викладач Кучина Л.І. до м. Мінськ (Білорусь).

З метою налагодження професійних та наукових контактів, обміну досвідом в галузі освіти та ініціювання спільних наукових проектів за програмою Регіонального центру охорони нематеріальної культурної спадщини в Південно-Східній Європі під егідою ЮНЕСКО, проректора із заочної (дистанційної) форми навчання, доцента Арабаджи О.С. було відряджено 8.06.2018 р. для участі у першій зустрічі університетської мережі до м. Софія (Болгарія).

Доцент кафедри історії Гудзь В.В. був відряджений з 15.09.2018 р. по 21.09.2018 р. до м. Вільнюс (Литва) для участі у круглому столі телекомпанії Белсат «Радянські репресії та голодомори 30-х років».

Старший викладач кафедри початкової освіти Чорна В.В. брала участь у програмі стажування «Школа англійської мови та стажування для освітян» польсько-української фундації «Інститут міжнародної академічної та наукової співпраці» з 16.11.2018 р. по 25.11.2018 р. (Фінляндія).

Концертмейстер кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Мітева А.М. була відряджена на термін з 26.11.2018 р. по 3.12.2018 р. для оформлення документів про навчання в докторантурі Національної музичної академії «Проф. Панчо Владигерова» до м. Софія (Болгарія).

Для участі у міжнародному турнірі з футболу «Kedainiai Arena Cup - 2018» було відряджено старшого викладача кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін Проценка А.А. з

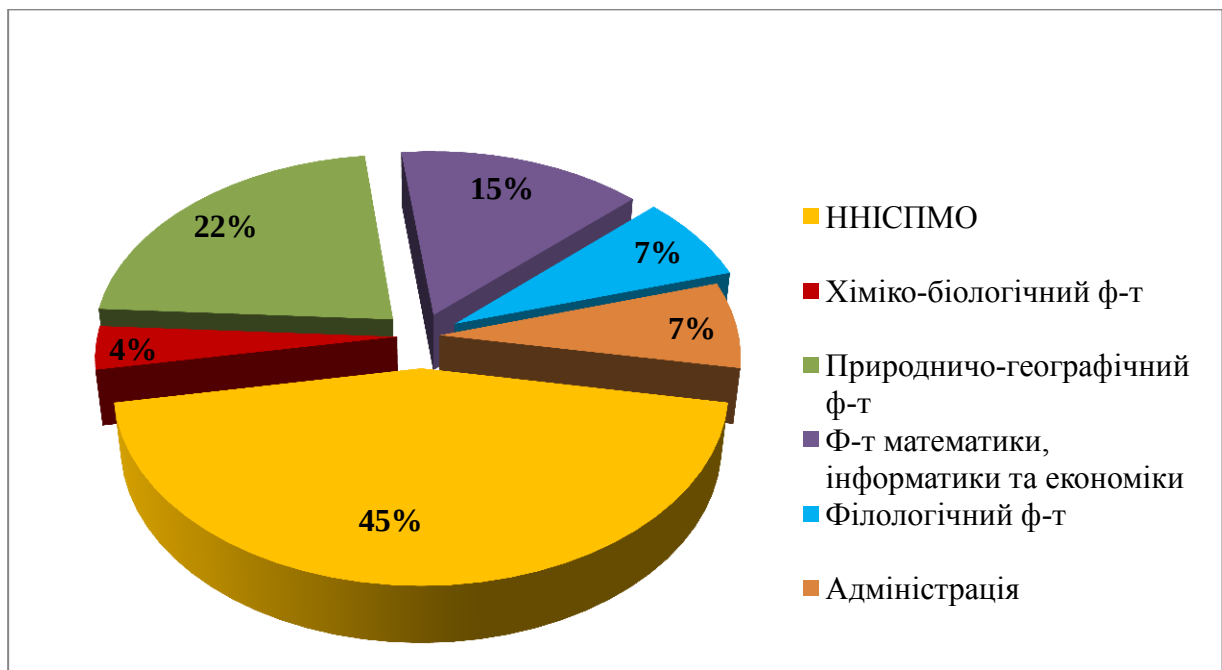
29.11.2018 р. по 5.12.2018 р. в якості тренера команди до м. Кедайняй (Литва).

Для участі у Всеєвропейській конференції «European Crane Conference» до м. Арти (Франція) було відряджено старшого наукового співробітника П.І. Горлова на термін з 02.12.2018 р. по 12.12.2018 р.

Для проходження науково-професійного стажування та для участі у програмі «Розвиток мовленнєвої компетентності на рівні В2» у Вищій лінгвістичній школі м. Ченстохова (Польща) були відряджені 14 науково-педагогічних працівників: Аверіна К.С., Антоненко О.М., Біляєв С.С., Варіна Г.Б., Грибова Д.В., Майба О.К., Поправко О.В., Прохорова Л.А., Троїцька О.М., Царькова О.В., Черняк Є.Б., Йоркіна Н.В., Павленко О.М., Шевченко С.В..

Станом на 01 грудня 2018 року кількість науково-педагогічних працівників, які проходять професійні стажування за кордоном, становить 16 осіб.

На рис. 3.2. відображено академічна мобільність науково-педагогічних працівників та адміністрації Університету у 2018 році.

Рис. 3.2. Академічна мобільність науково-педагогічних працівників та адміністрації Університету у 2018 році

3.4. Зустрічі із зарубіжними викладачами, вченими

Зустрічі із зарубіжними викладачами, вченими є вагомим показником інтернаціоналізації Університету.

У жовтні 2018 року було організовано зустріч лекторів німецької служби академічних обмінів (DAAD) зі здобувачами вищої освіти і науково-педагогічними працівниками Університету, які презентували особливості та можливості системи вищої освіти Німеччини, а також грантові програми щодо навчання у вищих навчальних закладах країни.

Регулярно в Університеті проводяться освітні, культурні та наукові заходи за ініціативи лектора з болгарської мови, літератури та культури МОН Республіки Болгарія Красимири Колевої, яка є постійно діючим лектором-волонтером в Університеті з 2016 року.

3.5. Академічна мобільність, виконання угод про подвійне дипломування

Відділом міжнародних зв'язків Університету створено потужну систему підтримки тих, хто прагне взяти участь у програмах міжнародних академічних обмінів:

- протягом весняного та осіннього семестрів проведено презентації щодо можливостей академічних обмінів для студентів, аспірантів, викладачів, науково-педагогічних працівників та адміністративного персоналу всіх структурних підрозділів Університету з додатковим роз'ясненням нормативно-правового врегулювання питань академічної мобільності та правил визнання результатів навчання/стажування;
- представлено рекомендації щодо отримання стипендій на навчання, стажування чи проведення наукових досліджень під час зустрічей зі студентами та викладачами;
- репрезентовано під час зустрічей ресурси для пошуку грантових програм, що допомагають підготувати аплікаційні документи;

Відповідно до Положення про академічну мобільність учасників

освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького в Україні та за кордоном Університет пропонує здобувачам вищої освіти такі освітні програми: програму подвійного диплому Вищої лінгвістичної школи в м. Ченстохова для спеціальностей: «Соціальна робота», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Економіка», програму подвійного диплому за магістерськими програмами в Гуманістично-природничому університеті імені Яна Длугоша, програма посеместрового навчання в Гуманістично-природничому університеті імені Яна Длугоша та програму посеместрового навчання Mobility Direct в Лодзинському університеті та Природничо-гуманітарному університеті в м. Седльце. Характеристика програм подана в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Програми академічної мобільності Університету

Країна	Назва програми	Опис
Польща	Освітня програма « Подвійний диплом » Вищої лінгвістичної школи у Ченстохові (Польща)	Вища лінгвістична школа в Ченстохові (Польща) згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою «Подвійний диплом» здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького за філологічним напрямом з отриманням диплому європейського зразка
Польща	Освітня програма « Подвійний диплом » Гуманістично-природничого університету імені Яна Длугоша у Ченстохові(Польща)	Гуманістично-природничий університет імені Яна Длугоша згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою «Подвійний диплом» здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького майже за усіма освітніми напрямами з отриманням диплому європейського зразка
Польща	Освітня програма « Семестрове навчання » Гуманістично-природничого університету імені Яна Длугоша у	Гуманістично-природничий університет імені Яна Длугоша згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Семестрове навчання » студентів МДПУ імені Богдана Хмельницького за усіма освітніми напрямами з отриманням

	Ченстохові (Польща)	семестрового сертифіката про освоєння в Гуманістично-природничому університеті імені Яна Длугоша відповідних дисциплін
Польща	Освітня програма « Mobility direct » Лодзинського університету (м. Лодзь, Польща)	Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща) згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Mobility direct » здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького за різноманітними напрямками з отриманням семестрового сертифіката про освоєння в Лодзинському університеті відповідних дисциплін
Польща	Освітня програма « Mobility direct », Природничо-гуманітарний університет в Седльце (Польща)	Природничо-гуманітарний університет в Седльце (Польща) згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Mobility direct » здобувачів вищої освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького за різноманітними напрямками з отриманням семестрового сертифікату про освоєння в Природничо-гуманітарному університеті відповідних дисциплін та практики

На період 2018 року:

- 2 здобувачів вищої освіти філологічного факультету спеціальностей Середня освіта (Мова і література (німецька)), Середня освіта (Мова і література (англійська)) проходили навчання за програмою Mobility Direct. Наразі 2 здобувачів вищої освіти факультету математики, інформатики та економіки спеціальності «Інформатика» та Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти спеціальності Початкова освіта проходять навчання за програмою Mobility Direct у м. Лодзь (Польща);

- здобувач вищої освіти філологічного факультету, спеціальності Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) взяла участь у програмі «Study Tours to Poland» (Республіка Польща);

- здобувач вищої освіти філологічного факультету, спеціальності Філологія. Українська мова і література взяла участь у Міжнародній конференції «Традиції матеріальної і духовної культури Східного Полісся»

(Білорусь);

- здобувач вищої освіти природничо-географічного факультету, спеціальності Середня освіта (Фізична культура) взяв участь у міжнародних змаганнях у складі збірної команди України з кіокушинкай карате (Болгарія);

- 2 здобувачів вищої освіти філологічного факультету спеціальності Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) та Середня освіта (Мова та література) проходять паралельне навчання в університетах Німеччини;

- здобувач вищої освіти філологічного факультету спеціальності Філологія бере участь у програмі міжнародного обміну студентів «Соціальний рік» у Німеччині;

- здобувач вищої освіти філологічного факультету спеціальності Середня освіта (Мова та література) взяв участь у проекті Generation Europe у м. Ратцебург (Німеччина);

- 2 здобувачів вищої освіти філологічного факультету спеціальності Філологія беруть участь у програмі міжнародного обміну студентів «Au-pair» (Німеччина);

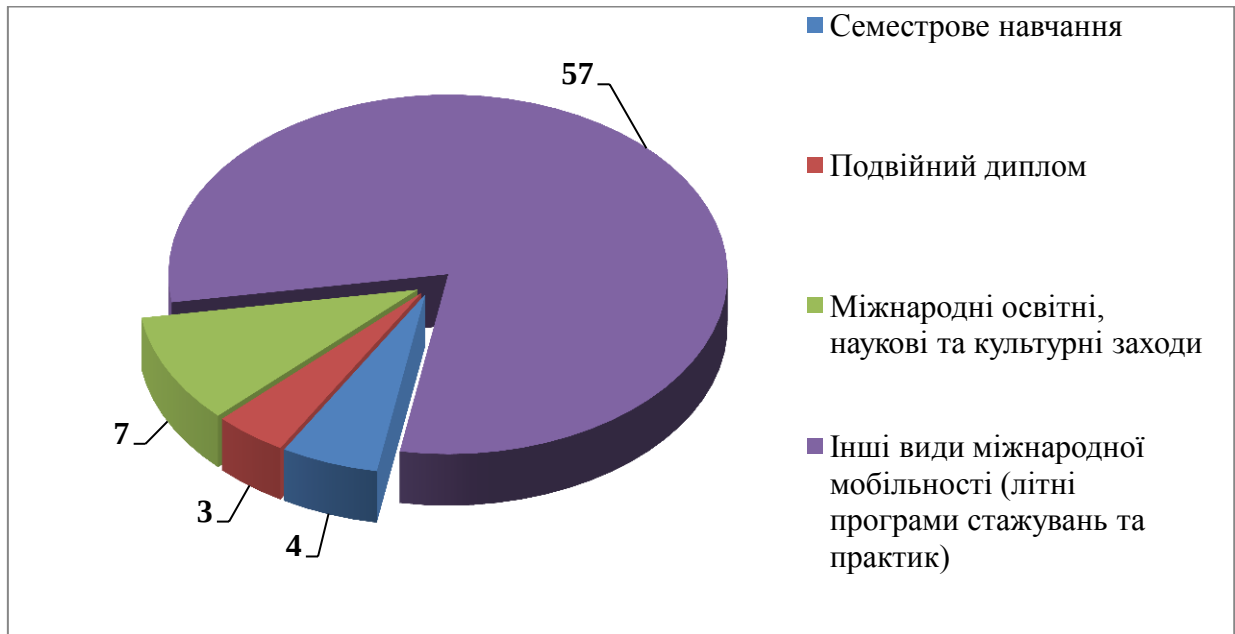
- здобувачу вищої освіти філологічного факультету спеціальності Середня освіта (Мова та література) проходить стажування за фахом в компанії DAVITA (Чехія);

- здобувач вищої освіти природничо-географічного факультету спеціальності Середня освіта (Фізична культура) проходить стажування за фахом в танцювальній студії FRED ASTAIRE (США);

- 3 здобувачів вищої освіти природничо-географічного факультету спеціальностей Середня освіта (Історія), Середня освіта (Географія), Історія та археологія беруть участь у науково-дослідній роботі на підприємстві «Sony» (Чехія);

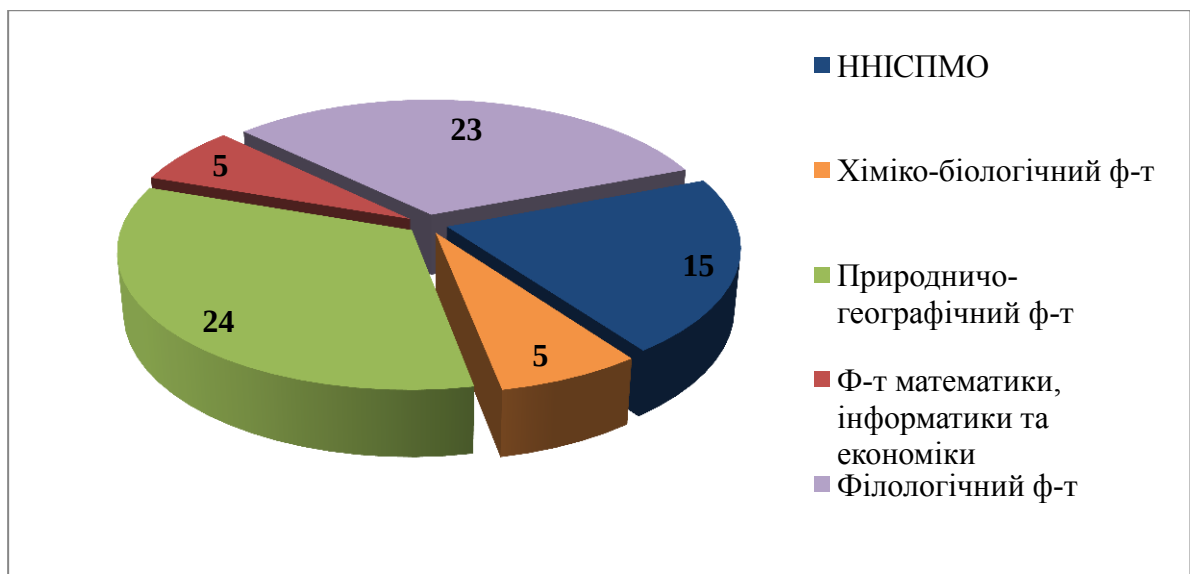
- здобувач вищої освіти природничо-географічного факультету спеціальності Середня освіта (Географія) брав участь у виконанні науково-

дослідної роботи на підприємстві «Niwea» (Польща). Участь здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної мобільності у 2018 році відображена на рис. 3.3.

Рис. 3.3. Участь здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної мобільності у 2018 році

У межах інституту/факультетів відображено активність здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних освітніх, наукових та культурних заходах та інших видах міжнародної мобільності (літні програми стажувань та практик) протягом 2018 року (рис. 3.4.).

Рис. 3.4. Міжнародна мобільність здобувачів вищої освіти у 2018 році за структурними підрозділами

4. КАДРОВА ПОЛІТИКА УНІВЕРСИТЕТУ

Важливою умовою стабільного розвитку Університету є конкурентоспроможний склад науково-педагогічних працівників, що сформувався впродовж останніх років.

Кадрова політика Університету була спрямована на зміцнення кадрового потенціалу.

Штат науково-педагогічних працівників в Університеті на 2018 рік було затверджено в кількості 308 осіб, серед яких: докторів наук, професорів – 43, кандидатів наук, доцентів – 158, що становить 65,2 % від загальної кількості науково-педагогічних працівників.

Якісні показники складу науково-педагогічних працівників подано у таблиці 4.1.

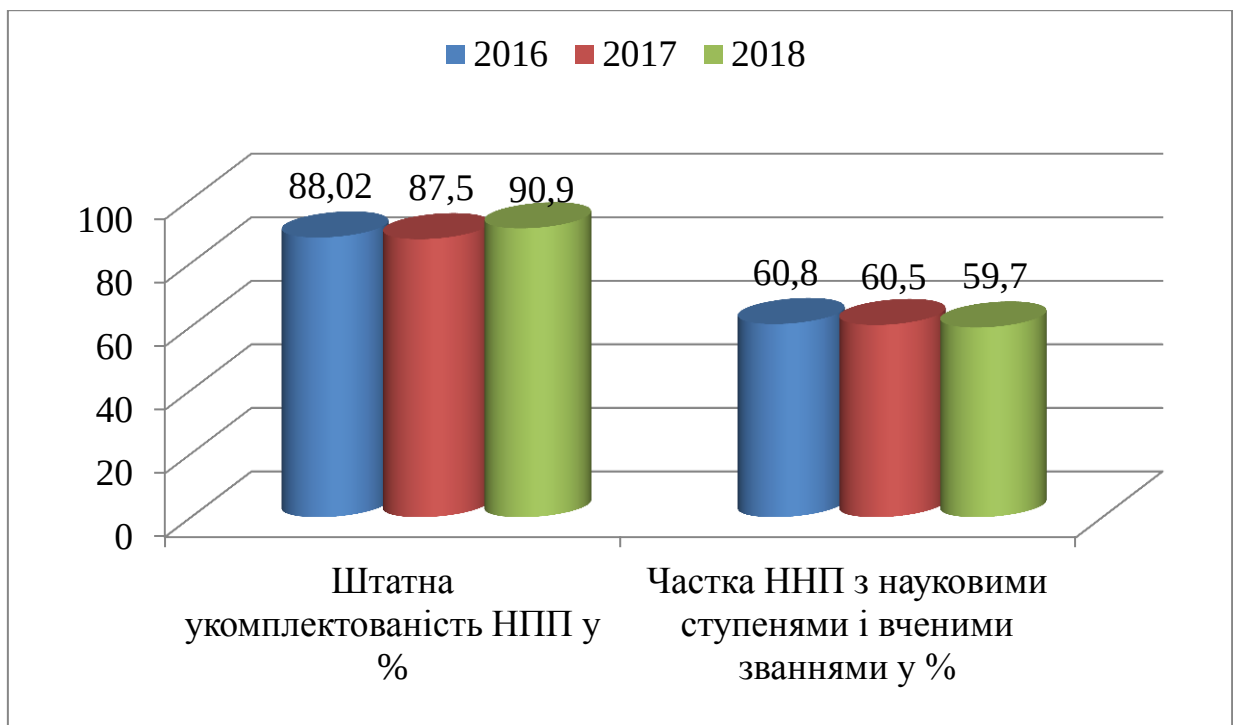
Таблиця 4.1.

Характеристика складу науково-педагогічних працівників протягом 2016-2018 років

№ з/п	Показник	Роки		
		2016	2017	2018
1.	Штатна чисельність науково-педагогічних працівників (осіб)	279	266	280
	із них: докторів наук, професорів	34	35	34
	кандидатів наук, доцентів	159	149	150
2.	Штатна укомплектованість (всього, %):	88,02	87,5	90,9
	із них: докторів наук, професорів (%)	10,7	11,5	11,04
	кандидатів наук, доцентів (%)	50,2	49,01	48,7
3.	Кількість сумісників (всього)	38	38	28
	у т.ч. докторів наук, професорів	15	11	9
	кандидатів наук, доцентів	9	16	8
4.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступенями і вченими званнями:	46	46	46
	у т.ч. докторів наук, професорів	56	56	56
	кандидатів наук, доцентів	43	43	44
5.	Кількість викладачів пенсійного віку	41	43	42
	у т.ч. докторів наук, професорів	19	19	15
	кандидатів наук, доцентів	15	17	16
6.	Частка кафедр, які очолюються особами з науковими ступенями і вченими званнями (%)	100	100	100

	у т.ч. докторами наук, професорами	60,8	48,2	42,3
	кандидатами наук, доцентами	39,2	51,8	57,7
7.	<i>Випускову кафедру очолює фахівець відповідної спеціальності:</i>	28	27	26
	• доктор наук, професор	17	13	11
	• кандидат наук, доцент	11	14	15

Цілеспрямована діяльність ректора, ректорату, директора інституту, деканів факультетів і завідувачів кафедр протягом 2016-2018 років дала змогу збільшити штатну укомплектованість складу науково-педагогічних працівників від 88,02% у 2016 році до 90,9% у 2018 році на 2,88 %. Однак, зменшення частки зовнішніх сумісників та приведення кадрового складу у відповідність до чинних вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності зумовило зниження частки штатних науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та званнями з 60,8% у 2016 році до 59,7% у 2018 році на 1,1%, що продемонстровано на рис. 4.1.

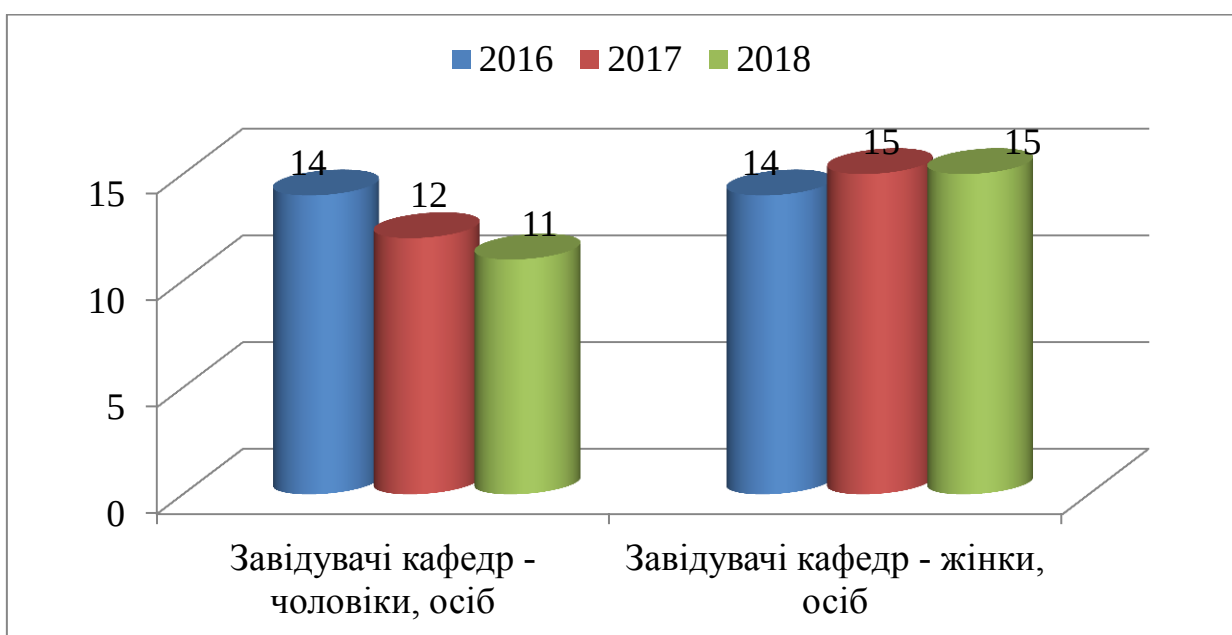

Рис. 4.1. Штатна укомплектованість складу науково-педагогічних працівників (НПП) протягом 2016-2018 років

Кадровий склад кафедр, що забезпечують освітній процес в інституті та на факультетах, є збалансованим. До їхнього складу входять кандидати та

доктори: біологічних, хімічних, сільськогосподарських, географічних, геологічних, технічних, економічних, педагогічних, філологічних, соціологічних, історичних, філософських, психологічних, фізико-математичних, медичних, мистецтвознавчих наук, фізичного виховання та спорту. Склад усіх кафедр сформовано відповідно до вимог чинного Закону України «Про вищу освіту».

26 кафедр Університету очолюються фахівцями з відповідними науковими ступенями та вченими званнями. Термін здійснення завідувачами кафедр своїх повноважень з 2014 року регламентується вимогами Закону України «Про вищу освіту». Понад 15 років, до прийняття законодавчих змін, кафедри очолюють 2 доктори наук, професори – Аносов І.П. та Максимов О.С.. Розподіл керівників кафедр за статтю наведено на рис.4.2.

Рис. 4.2. Гендерний розподіл завідувачів кафедр протягом 2016-2018 років

Середній вік науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями в Університеті впродовж 2016-2018 років залишається стабільним і становить 46 років, зокрема докторів наук, професорів – 56 років. Зміни простежуються лише при віковій характеристиці кандидатів наук, доцентів – середній вік 44 роки (для порівняння: у 2016 – 2017 рр. – 43 роки).

У закладі вищої освіти працює 42 викладачі пенсійного віку, що становить 13,6% від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників (у 2016 р. – 41 викладач (12,9%)). Середній вік завідувачів кафедр протягом останніх трьох років залишається незмінним і становить 51 рік.

Паспортом Бюджетної програми на 2018 рік затверджена середньорічна чисельність штатних одиниць – 615,84, зокрема за загальним фондом – 525,15 та за спеціальним фондом – 90,69. Розподіл співробітників відповідно до затвердженого Штатного розпису на 2018 рік подано у наведеній таблиці 4.2.

Таблиця 4.2.

**Розподіл чисельності штатних одиниць
серед категорій співробітників у 2018 році**

Тип персоналу	Загальний фонд	Спеціальний фонд
Науково-педагогічний персонал	234,3	45,24
Адмінперсонал, що за умовами оплати праці зараховується до науково-педагогічного персоналу	8	1
Адміністративно-управлінський персонал	51,6	7,3
Навчально-допоміжний персонал	91,75	11,75
Обслуговуючий персонал	139,5	25,4
РАЗОМ	525,15	90,69

Із нагоди відзначення 95-річчя від дня заснування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького протягом 2018 року за значний особистий внесок у забезпечення розвитку вищої освіти, вагомі професійні здобутки, досягнення у науково-дослідній діяльності, багаторічну сумлінну й плідну працю, високий професіоналізм **було нагороджено 328** співробітників різноманітними нагородами, серед яких:

Вид нагороди	Кількість нагороджених
Почесне звання «Заслужений працівник освіти»	1
Почесне звання «Заслужений працівник науки і техніки»	1
Почесна грамота Кабінету Міністрів України	2
Почесна грамота Верховної Ради України	3
нагрудний знак Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти»	3
нагрудний знак Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення»	2
нагрудний знак Міністерства освіти і науки України «Василь Сухомлинський»	2
Почесна грамота Міністерства освіти і науки України	1
Грамота Міністерства освіти і науки України	2
Подяка Міністерства освіти і науки України	10
Почесна грамота Міністерства молоді та спорту України	2
Почесна грамота та Грамота Запорізької обласної ради	15
Подяка Запорізької обласної державної адміністрації	21
Почесна грамота Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації	26
Почесна грамота та Подяка Виконавчого комітету Мелітопольської міської ради	48
Медаль Національної академії Педагогічних наук України «Григорій Сковорода»	1
Медаль Національної академії Педагогічних наук України «Ушинський К.Д.»	1
Почесна грамота та Подяка Національної академії Педагогічних наук України	12
Почесна грамота Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України	3
Почесна грамота Запорізької обласної ради професійних спілок	1
Почесна грамота Запорізького обласного комітету Профспілки працівників освіти і науки України	9
Почесна грамота Президії Федерації Профспілок України	1
Грамота Первинної профспілкової організації	3
Грамота, Подяка Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	87
Медаль «Ветеран університету»	71

Колектив Університету було також відзначено орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня (розпорядження голови Запорізької обласної ради від 09.10.2018 р. № 385-н), Почесною грамотою Виконавчого

комітету Мелітопольської міської ради (розпорядження міського голови від 18.10.2018 р.) та Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України (Постанова Президії НАПН України від 18.10.2018 р. № 1-2/11-309).

За поданням рейтингової комісії, погодженим ректором, головним бухгалтером і профспілковим комітетом Університету, відповідно до підсумків рейтингового оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності у 2017-2018 навчальному році науково-педагогічні працівники, які зайняли найвищі позиції у рейтингу, окремо за займаними посадами, були нагороджені грошовою премією у розмірі окладу (проф. Волков О.Г., доц. Гапотій В.Д., доц. Глебова Н.І., ст. викл. Непша О.В., ст. викл. Житник Т.С., ас. Купреєнко М.В., ас. Проценко А.А., викл.-стаж. Чемерис Г.Ю., викл.-стаж. Яковійчук О.В.).

5. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ

Головною метою профорієнтаційної роботи у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького є інформування випускників закладів середньої освіти щодо спеціальностей, за якими здійснюється навчання за освітнім ступенем бакалавра, особливостей вступної кампанії, науково-пізнавальних та розвиваючих заходів, основних подій в освітянському просторі.

В Університеті формується система профорієнтаційної роботи, що покликана упорядкувати та оптимізувати всі навчально-пізнавальні та інформаційно-профорієнтаційні заходи.

Інформаційно-профорієнтаційна робота проводиться співробітниками всіх підрозділів Університету у відповідності до планів роботи в межах зазначеної діяльності.

У поточному навчальному році було проведено наступні профорієнтаційні заходи:

1. З метою формування системної профорієнтаційної роботи і взаємодії з управліннями та відділами освіти за кафедрами закріплені заклади загальної середньої освіти. У цих навчальних закладах при особистому спілкуванні та через засоби масової інформації організовано та проведено роботу з інформування молоді щодо актуальності та переваг професій, що ліцензовані в Університеті.

2. Підтримується зв'язок із центрами зайнятості міста та районів в питанні надання інформації про Університет та участі в акціях ринку професій.

3. Університет взяв активну участь у акціях «Випускник – 2019» для учнівської молоді випускних класів Мелітопольського, Енергодарського, Василівського, Веселівського, Михайлівського, Приазовського, Якимівського районів Запорізької області. У заходах взяли участь понад 600 випускників шкіл.

4. З метою ознайомлення випускників з Університетом та успішної адаптації до студентського середовища для учнів-випускників закладів загальної середньої освіти м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського, Михайлівського, Приазовського, Якимівського районів Запорізької області з 30.10 по 22.11.2018 р. було проведено акції «День відкритих дверей – відчуй себе студентом МДПУ». У заходах взяли участь понад 400 учнів.

Запроваджено новий формат «Дня відкритих дверей». Він проводиться в інтерактивній формі у вигляді квесту, що дає змогу школярам зануритися у світ студентської діяльності та відчути себе студентами університету. Викладачі та студенти Університету під час проведення заходу представили учням свої напрацювання, ознайомили їх зі специфікою навчання в Університеті, з особливостями та перевагами студентського життя, розповіли про програми та акції, що реалізуються в Університеті.

5. З профорієнтаційною метою кафедрами було проведено низку зустрічей із випускниками навчальних закладів у Бериславському та Каховському районах Херсонської області (КВНЗ «Бериславський педагогічний коледж імені В.Ф. Беньковського» та КЗ «Бериславський медичний коледж») та відправлено матеріали на пошту коледжів та училищ України (Василівський коледж ТДАТУ, м. Василівка, Каховський державний агротехнічний коледж, м. Нова Каховка).

6. Усі профорієнтаційні заходи анонсувалися на сайті Університету. Активно використовувались соціальні мережі з метою інформування та популяризації профорієнтаційних заходів.

Проведено роботу щодо розміщення на сайтах шкіл міста Мелітополя, Мелітопольського, Веселівського, Михайлівського, Приазовського, Якимівського районів, банера з посиланням на головний сайт МДПУ імені Богдана Хмельницького з метою інформування про основні події в освітянському просторі, науково-пізнавальних та розвиваючих заходах тощо.

7. Під час профорієнтаційних заходів проведено анкетне опитування учнів 10-х та 11-х класів із метою виявлення молоді, яка потенційно схильна здобути професії зі спеціальностей, що акредитовані в Університеті. У ньому взяли участь учні старших класів закладів загальної середньої освіти м. Мелітополя, Мелітопольського, Веселівського, Михайлівського, Приазовського, Якимівського районів. Створено орієнтовну базу даних майбутніх абітурієнтів, які планують вступати до МДПУ імені Богдана Хмельницького.

8. Співробітники Центру профорієнтаційної роботи і практичної підготовки студентів, підготовчого відділення, науково-педагогічні працівники кафедр взяли участь у батьківських зборах випускних класів шкіл м. Мелітополь, смт Якимівка, смт Приазовське.

9. Підготовлено і видано рекламні матеріали:

- об'яви про набір на підготовчі курси;
- рекламна продукція за всіма спеціальностями підготовки, з зарубіжної практики, громадського життя Університету (спортивні секції, видатні спортсмени, гуртки художньої самодіяльності, спортивно-оздоровча база, комп'ютерні курси тощо).

10. Співробітниками підготовчого відділення, науково-педагогічними працівниками кафедр Університету з метою виявлення, розвитку обдарованих вступників, надання їм допомоги у виборі професії, залучення їх до навчання в Університеті, реалізації здібностей талановитих учнів та формування контингенту абітурієнтів Університету була організована і проведена Всеукраїнська олімпіада Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького для професійної орієнтації вступників «Інтелектуал» на основі повної загальної середньої освіти. Олімпіада проводилась в дві сесії, кожна з яких складалася з двох турів з предметів: біологія, хімія, географія, українська мова та література, англійська мова, німецька мова, математика, історія України. У заході прийняли участь 229 осіб, з яких 55% учасників склала міська молодь, 45%

– сільська. Рішенням оргкомітету було визначено 78 переможців (38 – основна сесія, 40 – додаткова сесія). До Університету вступили 26 переможців олімпіади, яким під час вступної компанії надавалися і враховувалися додаткові бали.

11. До профорієнтаційної роботи залучені лідери студентського самоврядування, випускники Університету. Студентами проводиться профорієнтаційна робота серед учнів закладів загальної середньої освіти під час проходження педагогічної практики.

З метою поліпшення практичної підготовки студентів і сприяння їх працевлаштуванню створено сторінку на офіційному сайті Університету і Facebook, де студенти і випускники мають можливість ознайомлюватись із робочими вакансіями, розміщувати своє резюме для роботодавців.

Для вирішення питань щодо працевлаштування молодих фахівців упродовж 2018 року Університет підтримував зв'язки з роботодавцями. Протягом 2018 року збільшилась кількість дипломних робіт, що виконуються здобувачами вищої освіти на замовлення установ та підприємств.

Продовжується укладання тристоронніх угод за схемою «ЗВО-студент-роботодавець».

Співробітниками центру соціологічних досліджень Університету та випускових кафедр вивчається сучасна поточна ситуація та перспективи працевлаштування випускників.

Університет, виконуючи положення Закону «Про вищу освіту» щодо сприяння держави у створенні умов для працевлаштування студентів, реалізує право надавати допомогу й відстежувати подальшу професійну траєкторію своїх випускників.

Спираючись на досвід останніх років, працевлаштуванню випускників Університету сприяють:

- системна робота підрозділів Університету з потенційними роботодавцями;

- співпраця з Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, міськими та районними управліннями освіти, міським і районними центрами зайнятості населення;

- укладання угод про підготовку фахівців із установами освіти, культури та іншими підприємствами регіону;

- розміщення на сайті Університету матеріалів з працевлаштування та переліком вакантних місць і характеристикою умов, які роботодавці зобов'язуються створити для випускників;

- формування електронної бази даних студентів і випускників Університету, що містить інформацію про випускників, працевлаштованих студентів і про тих, хто потребує працевлаштування (з урахуванням побажань студентів щодо особливостей та характеристик першого робочого місця);

- організація та проведення семінарів «Випускник» для здобувачів вищої освіти Університету;

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із законодавчими та нормативно-правовими положеннями щодо державного регулювання зайнятості й трудових відносин;

- надання консультаційних послуг випускникам при підготовці особистих презентаційних матеріалів (резюме, професійний життєпис тощо).

Підрозділами Університету формуються зв'язки зі стейкхолдерами та проводяться семінари з питань забезпечення ефективності та реалізації освітніх програм.

Під час семінарів обговорюються питання готовності здобувачів вищої освіти до проходження стажування, можливості працевлаштування, виконання своїх професійних обов'язків.

6. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА УНІВЕРСИТЕТУ

В Університеті створено розгалужену систему організаційно-виховної роботи, важливими складниками якої є національно-патріотичне, естетичне, фізичне та правове виховання; формування здорового способу життя; екологічне виховання, спрямоване на формування ціннісного ставлення до навколишнього середовища; формування професійної самосвідомості студентів; профорієнтаційна робота тощо.

Виховна робота в Університеті здійснюється на основі Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах», а також Положення про студентське самоврядування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та Статуту Університету відповідно до затверджених планів організаційно-виховних заходів інституту/факультетів та Університету.

Виховну роботу здійснюють куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю Університету, куратор із національно-патріотичного виховання, куратори академічних груп у тісній співпраці з органами студентського самоврядування.

В Університеті у звітному році проведено низку заходів, що можна розподілити на декілька основних напрямів. Це заходи:

- національно-патріотичного спрямування;
- мистецького, естетичного, культурно-просвітницького спрямування;
- екологічного спрямування;
- фізичного виховання та формування здорового способу життя.

Заходи національно-патріотичного спрямування

В Університеті створено постійну Комісію з національно-патріотичного виховання студентської молоді, під координацією якої протягом 2018 р. проводилися заходи національно-патріотичного спрямування.

Зокрема, протягом року відбувалися заходи, спрямовані на відзначення дат національного значення:

- 22 січня 2018 року у рамках віншування Дня Соборності України: відбувся круглий стіл «Нехай ніхто не половинить твоїх земель, не розтина, бо ти на світі Україна, бо ти на всіх у нас одна!», ініціаторами та організаторами якого виступили Університет, відділ культури Мелітопольської міської ради Запорізької області, Спілка громадських організацій «Рада національних товариств», Мелітопольський міський краєзнавчий музей; проведено флеш-моб «Україна Єдина» за участю студентів Університету, молодіжної ГО «Ком'юніті Плюс», співробітників кафе «Львівські круасани»;

- 20 лютого 2018 року – заходи щодо вшанування героїв Небесної сотні;

- 21 лютого 2018 року до Міжнародного дня рідної мови відбулася творча зустріч з колективом педагогів та учнів Мелітопольської ЗОШ № 22 на тему «Школа полікультурної освіти»;

- 8-9 травня 2018 року День пам'яті та примирення;

- 27 червня 2018 року День Конституції;

- 23 серпня 2018 року День Незалежності;

- 12 жовтня 2018 року День Українського Козацтва та захисника України.

- 22 жовтня 2018 року – мітинг, присвячений 75 річниці визволення м. Мелітополя від німецько-фашистських загарбників.

- 18 жовтня 2018 року – національно-патріотичний квест «Ми кохаємо Україну!» за участю студентів Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти;

- 09 листопада 2018 року – загальноуніверситетська кураторська година, присвячена Дню української мови та писемності;
- 15 листопада 2018 – захід до 85 річниці голодомору 1932-1933рр.

Заходи естетичного, мистецького, культурно-просвітницького спрямування

В Університеті створено сприятливі умови для духовно-естетичного розвитку особистості, формування її творчих здібностей, здатності до творчої самореалізації. Серед низки заходів естетичного, культурно-просвітницького спрямування, проведених протягом року, слід виокремити наступні:

- Концерт, присвячений пам'яті Костянтина Тучі (за участі науково-педагогічних працівників кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії, здобувачів вищої освіти спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво));

- Гала-концерт II Відкритого міського мистецького проекту «Віночок Кобзареві» (за участі науково-педагогічних працівників кафедри інструментального виконавства і музичного мистецтва естради, здобувачів вищої освіти спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво));

- XX Регіональний конкурс обдарованої молоді в галузі музичного мистецтва та хореографії (кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради й кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);

- VIII Міжнародний фестиваль естрадного вокального мистецтва «Медовий край» (кафедра інструментального виконавства і музичного мистецтва естради);

- Творча майстерня «Осінні мелодії», «Червневе сузір'я» (концертні виступи науково-педагогічних працівників кафедри інструментального виконавства і музичного мистецтва естради й кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії, студентів спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво));

- Форум-фестиваль «Полікультурні діалоги» (кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);

- Концерт до 20-річчя лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів народного колективу Університету Джаз-квартету «Soud-Version» (художній керівник – Відмінник освіти України, доцент Стотика О.В).

Протягом року здобувачі вищої освіти Університету брали активну участь у мистецьких заходах міжнародного, всеукраїнського, регіонального рівнів. Зокрема, у звітному році студенти демонстрували свої творчі здібності й стали переможцями в таких фестивалях і конкурсах:

- V Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового співу та інструментальної музики «Галицькі самоцвіти» (диплом лауреата I ступеня – Мішана хорова капела Університету «Дарина Лада», керівник – професор Сегеда Н.А.);

- Всеукраїнська студентська олімпіада з музичного мистецтва (I місце у II етапі студент спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Камарін О. (керівник – доцент Антоненко О.М.);

- Всеукраїнський конкурс наукових робіт із галузі «Освітні, педагогічні науки» (II місце у II етапі – студентка 515-с групи спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Шолохова А. (керівник – ст. викладач Е.А. Власенко);

- VIII Міжнародний фестиваль вокального естрадного мистецтва «Медовий край» (Гран-прі фестивалю – студентка спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Рева А., диплом лауреата I ступеня – студент спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Камарін О., диплом лауреата II ступеня – студентка спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Селіванова С., диплом лауреата III ступеня – студентка спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Новікова О., диплом лауреата II ступеня у номінації ансамблі – студентки спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Файтельсон В. та Селіванова С.

- V Всеукраїнський конкурс виконавців-інструменталістів та фольклорних колективів «Грай, музико!» (диплом Лауреата I-ступеня – студентка спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Антонова Н., диплом лауреата II ступеня – студент спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво Демченко В.).

- Форум-фестиваль «Полікультурні діалоги» (у номінації «інструментальна музика» диплом I ступеня отримали студенти спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Невинна Г., Піперков І., Тверда Ю., диплом II ступеня – Турко Н., диплом III ступеня – Трушкіна М.; в номінації «Академічний вокал» диплом I ступеня – студентка спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво) Авакімова А., у номінації «Хореографія» диплом II ступеня – Новікова О., дипломом лауреата I – студентський хореографічний колектив Університету «Цвіт папороті»).

Традиційними в Університеті залишаються такі святкові заходи, студентські конкурси та фестивалі, як: Свято першого дзвоника, конкурс «Марафон першокурсників», святковий концерт до Дня працівника освіти, урочистий концерт із нагоди святкування 95-річного ювілею університету, низка профорієнтаційних квест-марафонів «Шлях, до мети якої йдеш, в МДПУ ти віднайдеш», концерт до Міжнародного Дня студента, конкурс талантів МДПУ «Star-fest», конкурси Містер і Міс Університет, святкові заходи до Дня Святого Миколая та Нового Року, Свято вручення дипломів, святковий концерт до Міжнародного дня прав жінок і миру, фестиваль національних меншин «Віночок дружби», святковий концерт до Дня перемоги від фашистських загарбників, виступи творчих мистецьких колективів та сольних виконавців Університету на інститутських, факультетських, загальноуніверситетських та міських урочистостях тощо.

Заходи екологічного спрямування

Кожного року студентський та викладацький колективи традиційно беруть участь в наступних заходах:

- арт-фестиваль «Том Соєр FEST» з благоустрою Мелітополя; екоарт «Мій рідний край – моя земля» (навчально-науковий інститут соціально-педагогічно та мистецької освіти);

- благодійний концерт на допомогу притулку для безпритульних собак «Надія»;

- суботники у рамках благоустрою міста Мелітополя;

- участь студентів та викладачів Університету в акції «Зробимо своє місто краще», ініційованою Мелітопольським міським головою (висадження на території Алеї Слави зелених насаджень).

Заходи з фізичного виховання та формування здорового способу життя

Серед заходів із формування здорового способу життя студентів, проведених протягом року, можна виокремити наступні:

1. 4 квітня 2018 року відбувся конкурс стінгазет до Всесвітнього дня здоров'я; організовано флеш-моб «Рухова активність запорука здоров'я» за підтримки кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін.

2. 6 квітня 2018 року в парку культури та відпочинку імені М.Горького за участі студентів Університету відбулася благодійна акція «Заради здоров'я, заради життя!», під час якої було зібрано 7723 грн. для лікування двох тяжкохворих дітей.

3. 18 квітня 2018 року проведено засідання круглого столу на тему «Вплив освіти на здоров'я та довголіття» для здобувачів вищої освіти природничо-географічного факультету (відповідальні – асистенти Хрущ Ю.М., Сапун Т.О.).

Традиційно на базі Університету проводяться спортивні змагання різного рівня, а саме:

- 15 квітня 2018 р. пройшов Всеукраїнський турнір із вільної боротьби на кубок ректора Університету, що зібрав понад 140 найкращих спортсменів Запорізької та сусідніх областей;

- 22 квітня 2018 року відбувся жіночий весняний профорієнтаційний турнір з баскетболу, в якому взяли участь команди: ДЮСШ (Мелітополь), Веселе-1, Веселе-2, с. Семенівка, с. Трудове, с. Фруктове, Спарта (Мелітополь), МДПУ-1, МДПУ-2;

- 10 травня 2018 року організовано міжфакультетські змагання зі стрітболу, волейболу та настільного тенісу;

- 1 червня 2018 р. у міському парку імені М. Горького відбувся Всеукраїнський легкоатлетичний пробіг серед студентської молоді «Зелена миля – 2018».

З 1 червня протягом трьох днів на навчально-науковій базі «Ромашка» (с. Богатир Якимівського району) пройшов I Регіональний туристичний зліт учнівської молоді Запорізької області, приурочений до 95-річчя Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

В Університеті створено умови для формування фізичної культури здобувачів вищої освіти. Матеріальна база для занять спортом включає 4 спортивні зали, тренажерний зал, стенд-тренажер «Скеля». Студенти займаються в спортивних секціях із волейболу, легкої атлетики, настільного тенісу, баскетболу, футболу, вільної боротьби, аеробіки.

Власні спортивні здобутки студенти Університету представляли на:

- Чемпіонаті Світу з кікбоксингу (Італія): три I-х місця – Панайотов І.;
- Кубку Європи з боксу (Венгрія): II місце – Шевченко О.;
- Чемпіонаті України з кікбоксингу (м. Харків): I місце – Панайотов І., I місце – Дурмаджи А.;
- Чемпіонаті України з французького боксу (сават) (м. Одеса): I місце – Панайотов І., I місце – Дурмаджи А.;
- Чемпіонаті України з вільної боротьби (м. Полтава): I місце – Хасай Г.;
- Міжнародному турнірі з вільної боротьби (м. Русе, Болгарія): III місце – Хасай Г.;

- Всеукраїнських змаганнях з єдиноборства (м. Київ): III місце – Інодін В.;
- Всеукраїнському турнірі на призи «Мелітопольська черешня» з вільної боротьби серед чоловіків та жінок (м. Мелітополь): I – Карпенко Г., Атамасов В., II місце – Лукашенкова А., III місце – Скірко К.;
- Чемпіонатах Запорізької, Дніпропетровської, Одеської областей з танців «Соло Денс» : I місце – Федоренкова Є.;
- Чемпіонаті Запорізької області серед чоловіків і жінок з вільної боротьби (м. Мелітополь): I місце – Карпенко Г., Лукашенкова Г., Скірко К., Лісовик А., Атомасов В., II – місце Старостенко В., Малєєв В., III місце – Пчельников О., Бахур С., Барішполь Н., Бутенко В.;

Також протягом 2018 року високі результати на чемпіонатах і змаганнях всеукраїнського та обласного рівнів із баскетболу та стрітболу показали університетські збірні жіночі та чоловічі команди.

Більшість студентів-переможців із різних видів спорту представлено до присвоєння звання кандидата в майстри спорту. Майстра спорту в 2018 р. отримали: Карпенко Г., Атамасов В., Заслуженого майстра спорту України – Панайотов І.

Робота органів студентського самоврядування

Студентське самоврядування в Університеті здійснюється на рівні інституту/факультету, гуртожитку. Адміністрація Університету, директорат інституту, деканати факультетів, куратори академічних груп плідно співпрацюють зі Студентською радою Університету, студентськими радами інституту/факультетів, гуртожитку, які стали досить впливовими органами студентської самоврядування. Представники студентських рад входять до складу Вченої ради Університету, вчених рад інституту/факультетів, робочих та дорадчих органів. До складу Студентської ради Університету входять представники студентського самоврядування від кожного структурного підрозділу (інституту/факультетів).

Студентською радою Університету в 2018 р. проводилася робота за такими напрямками: наукова робота, освітня діяльність, спортивна та культурно-масова робота, благодійна та інформаційна діяльність. Протягом звітного періоду проведено понад 75 різноманітних заходів: спортивних, національно-патріотичних, культурних, наукових тощо. Найбільш вагомими серед них є:

- благодійна акція «Дерево життя», благодійний марафон для студента природничо-географічного факультету Ковтуна В. (на лікування було зібрано кошти на суму 10.853 грн.);
- свято Масляної (корпусу № 1);
- звітно-виборча студентська конференція, на якій було обрано новий склад Студентської Ради;
- конкурс «Міс гуртожиток 2018»;
- благодійна акція «Долоні надії»;
- конкурс краси та грації «Міс університет 2018»;
- патріотичний захід «День Вишиванки»;
- змагання з футболу між командами гуртожитку №1 та №2;
- фінал закритої ліги з гумору за участю команд із телевізійної «Ліги Сміху»;
- студентське КІНО під відкритим небом;
- семінар на тему: «Молодь як агенти змін соціокультурного простору»;
- святкова акція до 95-річчя університету – «Напиши побажання рідному МДПУ»;
- Осінній Бал 2018;
- воркшоп на тему: «Участь молоді – право на зміни»;
- засідання УАС щодо обговорення Типового положення студентського самоврядування (м. Київ);
- вибори голів студентських рад гуртожитків, факультетів, інституту;
- воркшоп на тему: «Мелітополь – молодіє!».

23 жовтня 2018 року студенти Університету взяли участь у III Всеукраїнській конференції програми обміну студентами «Студ-Бумеранг» (за підтримки Управління молоді, фізичної культури та спорту Запорізької обласної державної адміністрації), під час якої відбулася зустріч студентської ради Університету з Харківською обласною студентською радою, проводилися тренінги, обговорювалися питання співпраці між студентами закладів вищої освіти України.

До Міжнародного дня студента 16 листопада 2018 р. студенти Університету були відзначені такими нагородами на рівні області:

- Почесна грамота голови Запорізької обласної державної адміністрації – Власенко О. (студентка факультету інформатики, математики та економіки);
- Почесна грамота від Голови Запорізької обласної державної адміністрації – Багунц О. (студентка магістратури факультету інформатики, математики та економіки) – переможець обласного конкурсу «Студент року – 2018» в номінації «Студент – суспільний діяч року»;
- Почесна грамота від Голови Запорізької обласної державної адміністрації – Панайотов І. (студент магістратури природничо-географічного факультету) – переможець обласного конкурсу «Студент року – 2018» в номінації «Студент – спортсмен року».

Під час святкування Дня студента до Університету з концертом завітали команди телевізійної «Ліги сміху» – «Ветерани космічних військ», чемпіони сезону «Загорецька Людмила Степанівна», «Відпочиваємо разом».

Згідно з планом роботи Запорізької обласної державної адміністрації протягом року відбувалися регулярні зустрічі Голови облдержадміністрації зі студентською молоддю області, у тому числі, зі студентським активом Університету.

За результатами засідання експертної комісії з визначення кандидатів на призначення стипендії Мелітопольського міського голови стипендії за активну наукову, громадську та спортивну діяльність стипендію отримали

студенти Університету: Панасенко К. (студентка група М-547 спеціальності «Соціальна робота») та Хассай Г. (студент група М-537 спеціальності Середня освіта (Фізична культура)).

В Університеті продовжує активно працювати студентське телебачення «STM», яке висвітлює в інформаційному просторі заходи, що проводяться в навчальному закладі та за його межами. За 2018 рік студентським телебаченням випущено близько 20 випусків новин та відеороликів профорієнтаційної спрямованості.

6 листопада 2018 р. в стінах Університету відбувся круглий стіл «Патріотизм очима молоді» за участі заступника Міністра молоді та спорту України Яреми О.Й., науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Університету, представників громадськості тощо. Під час зустрічі заступник Міністра нагородив Почесними грамотами Міністерства молоді та спорту України за вагомий особистий внесок у національно-патріотичне виховання молоді, реалізацію державної молодіжної політики, професіоналізм, відданість справі куратора з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю, кандидата педагогічних наук, доцента Муртазієв Е.Г., куратора з національно-патріотичного виховання, кандидата історичних наук, доцента Полякову Л.І. та голову студентської ради Передрій Д.І.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України Про порядок проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України від 9 грудня 2015 року № 1045 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 року № 461) кафедрою теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін проводиться щорічне оцінювання фізичного стану студентської молоді Університету.

В Університеті набувають освіти 2564 студента денної форми навчання. До тестування допущено 2360 здобувачів вищої освіти, з них чоловіків – 630, жінок – 1730. Не здавали випробування 204 студенти, які зараховані до спеціальної медичної групи за результатами медичного

обстеження. Підсумкова оцінка рівня фізичної підготовленості учасників віком від 21 до 40 років складається за сумою набраних балів, одержаних ними за виконання 5 видів тестів (Рівномірний біг 3000 м, хв., 2000 м, хв., підтягування на перекладині, разів, стрибок у довжину з місця, см, згинання і розгинання рук в упорі лежачи, кількість разів, біг на 100 м, с, човниковий біг 4 x 9 м, с, нахил тулуба вперед з положення сидячи, см) на вибір та додаткових балів за розрахунок індексу маси тіла. Результати перевірки наведені в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.

Шкала результатів виконання тестів і нормативів											
Бали			Рівень фізичної підготовленості			Оцінка рівня фізичної підготовленості					
30-26			Високий			Відмінно					
25-21			Достатній			Добре					
20-16			Середній			Задовільно					
15 та менше			Низький			Незадовільно					
Кількість осіб, які отримали результати за рівнем фізичної підготовленості											
високий			достатній			середній			низький		
всього	з них		всього	з них		всього	з них		всього	з них	
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки		чоловіки	жінки		чоловіки	жінки
224	107	117	335	105	230	577	121	456	1224	297	927

7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА Й ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Підтримання якості освіти на найвищому рівні вимагає відповідного фінансування, що є актуальним і проблематичним для нашої держави в умовах обмеженості фінансових ресурсів в економіці. Отже, переймаючи світові тенденції, Україна рухається в напрямі забезпечення ЗВО автономії, зокрема, й фінансової, відповідно до Лімської декларації «Про академічну свободу і автономію вищих навчальних закладів». Адже, як зазначається в цьому документі, автономія, тобто, незалежність ЗВО від держави та інших суспільних сил у прийнятті рішень стосовно внутрішнього управління, фінансів, адміністрації, встановленні власної лінії поведінки у сфері освіти, науково-дослідної роботи, викладання та інших, пов'язаних із цими видами діяльності, є необхідною передумовою для того, щоб ЗВО виконували належні їм функції. Отже, автономія є не самоціллю, а необхідною передумовою діяльності університету.

Витрати Університету

Порівняльний аналіз обсягу фінансування наведено у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1.

**Порівняльний аналіз кошторисних призначень із Законами України
«Про Державний бюджет України на 2017 рік» та
«Про Державний бюджет України на 2018 рік», у розрізі КПКВК**

Найменування показників згідно з класифікацією видатків та кредитування державного бюджету	Обсяг фінансування, тис.грн.	
	2017 рік (факт виконання)	2018 рік (за 11 місяців)
Загальний фонд державного бюджету, всього	58191,8	59600,3
у тому числі:		
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики»	47014,7	49809,3
2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за	1455,7	1045,4

державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка преси, розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних»		
2201190 «Виплата академічних стипендій студентам(курсантам)вищих навчальних»	9721,4	8745,6
Спеціальний фонд державного бюджету, всього	12016,55	18451,6
у тому числі:		
1. Кошти, отримані як плата за послуги	14917,0	17467,2
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики»	14917,0	17106,7
2201040«Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка преси, розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних»	-	360,5
2. Кошти, отримані за іншими джерелами власних надходжень		
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики», а саме:	668,5	984,4
- благодійна фінансова допомога від Міністерства Закордонних Справ Республіки Болгарія	165,2	-
- інша благодійна допомога у натуральній формі	441,7	502,1
- відсотки від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів	61,6	482,3
РАЗОМ	73777,3	78051,9

Обсяг фінансування Університету за 11 місяців 2018 року склав **78051,9тис.грн.** По відношенню до 2017 року спостерігається підвищення кошторисних призначень по загальному та спеціальному фондах (на 5,8%).

Надходження з Державного бюджету України (загальний фонд) за 11 місяців 2018 року становили 59600,3 тис. грн., що спрямовані на:

- Виплату заробітної плати з нарахуваннями – **45126,9 тис.грн.;**
- Оплату комунальних послуг – **1164,1 тис.грн.;**
- Виплату стипендій аспірантам та докторантам – **2184,1 тис.грн.;**
- Виплату академічних стипендій – **8745,6 тис.грн.;**
- Забезпечення дітей-сиріт – **2212,3 тис.грн.;**
- Придбання товарів, робіт, послуг для виконання науково-дослідних робіт – **167,3 тис.грн.**

У грудні планується:

- виплата одноразової адресної грошової допомоги випускникам – **123,34тис.грн.;**
- придбання та встановлення металопластикових конструкцій приблизно на суму **119,0 тис.грн.**

Коштів спеціального фонду витрачено на суму 10525,4тис.грн.та спрямовано на:

- Виплату заробітної плати з нарахуваннями – **7520,6 тис.грн.;**
- Оплату комунальних послуг –**1522,4тис.грн.;**
- Відрядження для участі студентів в олімпіадах та конкурсах – **46,2 тис. грн.;**
- Службові відрядження – **102,7 тис. грн.;**
- Відрахування Профспілковій організації згідно Колективного договору – **27,5тис.грн.;**
- Придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – **261,3тис.грн.,**
- з них:
- пально-мастильні матеріали та запчастини на транспортні засоби - **36,5 тис.грн.;**
- запчастини та матеріали до комп'ютерної техніки та офісної техніки – **19,2 тис.грн.;**

- обладнання, інвентар, інструмент та витратні матеріали для господарської діяльності – 48,5тис.грн.;
  - будівельні матеріали для підтримання власними силами території та будівель Університету в належному стані – 44,0 тис.грн.;
  - сукні для хору та футболки для спортивної команди – 18,8тис.грн.;
  - запрошення, бланки, афіші, грамоти, листівки, буклети, плакати – 38,0тис.грн.;
  - інші предмети, матеріали, обладнання та інвентар (канцтовари, сувеніри, вогнегасники, конверти, марки, печатки, штампи тощо) – 56,3тис.грн.
  - Придбання медикаментів та медичне обслуговування – **29,8тис.грн.;**
  - Оплата послуг (крім комунальних) – **441,0 тис.грн.,**
- з них:
- рекламні послуги – 22,7тис.грн.;
  - послуги зв'язку та Інтернет – 52,3тис.грн.;
  - вивіз сміття та твердих побутових відходів – 62,1тис.грн.;
  - підтримка доступу до ЄДЕБО – 25,5тис.грн.;
  - участь у виставках та конференціях – 25,3тис.грн.;
  - послуги з поточного ремонту обладнання котельні, перевірки та експертизи газового обладнання – 43,1тис.грн.;
  - послуги з технічного обслуговування мереж теплопостачання гуртожитків – 10,0тис.грн.;
  - послуги з перевірки електролічильників, заміру та випробування електрообладнання – 24,5тис.грн.;
  - інші послуги (обслуговування та ремонт комп'ютерної та оргтехніки, ліфтів, профдезінфекція, поточний ремонт та страхування авто, розробка кошторисної документації, банківські послуги тощо) – 175,5тис.грн.
  - Витрати на товари, роботи, послуги та відрядження для виконання науково-дослідних робіт – **27,5тис.грн.;**

- Сплата податків, плата за отримання ліцензій, оплата послуг з проведення акредитації – **8,4тис.грн.;**

- Придбання комп'ютерної техніки для поліпшення навчального процесу (комп'ютери у кількості 11 шт., ноутбук та комплект інтерактивної панелі) – **324,0тис.грн.;**

- Розробка проектно-кошторисної документації по капітальному ремонту газової котельні навчального корпусу № 2 та сплата авансу на капітальний ремонт – **214,0тис.грн.**

У грудні за рахунок спеціального фонду планується:

- Придбання періодичних видань навчальної літератури для поповнення бібліотечного фонду на суму **38,5 тис.грн.;**

- Придбання робототехніки та 3D-принтеру для конструювання та програмування у навчальному процесі на суму **132,0 тис.грн.**

Структуру надходжень до спеціального фонду за 11 місяців 2018 року наведено у таблиці 7.2.

Таблиця 7.2.

Структура надходжень до спеціального фонду за 11 місяців 2018 року

Джерела надходжень	Сума, тис. грн.
Надання освітніх послуг	13596,0
Інші послуги (кандидатські іспити)	10,5
Проживання в гуртожитках	2909,1
Оренда приміщень	311,3
Відшкодування орендарями вартості спожитих комунальних послуг у 2017р.	19,1
Інші надходження(мед, металообробт, субсидії та пільги студентам)	260,7
Виконання науково-дослідних робіт	360,5
Благодійні внески, гранти, дарунки	502,1
Відсотки від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів	482,3
ВСЬОГО	18451,6

Основним джерелом надходжень до спеціального фонду в Університеті є платні освітні послуги, що складають 73,7 % від загальної

суми надходжень. Структура надходжень за надані освітні послуги з підготовки студентів наведена в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3.

**Структура
надходжень від надання освітніх послуг за 11 місяців 2018 року
в розрізі факультетів/інституту**

Факультет/інститут	Надходження від надання платних послуг, тис.грн
Філологічний факультет	1237,4
Природничо-географічний факультет	1927,4
Хіміко – біологічний факультет	391,3
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	2260,2
Факультет інформатики, математики та економіки	1531,0
Відділ заочно - дистанційної освіти	5713,9
Аспірантура, докторантура	210,5
Сертифікатні програми	98,4
Підготовче відділення	154,2
Інші надходження	71,7
ВСЬОГО	13596,0

Заробітна плата працівників Університету за загальним і спеціальним фондом

Підвищення посадових окладів працівників здійснювалось з 01.01.2018 р. Так, якщо на 01.01.2017 р. в Університеті посадовий оклад працівника 1-го тарифного розряду становив – 1600,00грн., а мінімальна заробітна плата – 3200,00 грн., то з 01.01.2018 року відповідно – 1762,00 грн. та 3723,00грн.

Станом з 01.01.2018року розмір заробітної плати в Університеті становив: професор (з відповідними доплатами і надбавками за стаж, вчений ступінь та наукове звання) – 11416,92 грн., доцент – 9641,60 грн., асистент, кандидат наук – 5653,4 грн., асистент (без ступеня) – 4916 грн., для інших категорій співробітників (без доплат) від 3723,00 до 4546,00 грн.

На виконання абзацу 11 частини першої статті 57 Закону України «Про

освіту» у 2018 році надавалася допомога для оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу всім педагогічним і науково-педагогічним працівникам Університету.

Таблиця 7.4.

Найменування	Всього за 11 місяців 2018р.		Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
Заробітна плата з нарахуваннями	52647,5	100,0	45126,9	85,7	7520,6	14,3

Стипендіальне забезпечення

На 01.12.2018 року стипендію отримує 791 особа, у тому числі – 750 студентів (з них 146 осіб отримує соціальну стипендію), 39 аспірантів та 2 докторанта.

Таблиця 7.5.

Категорії стипендіатів	Кількість стипендіатів на 01.12.2018 р.
Студенти-сироти та позбавлені батьківського піклування	75
Студенти з малозабезпечених сімей	2
Студенти, які є інвалідами	26
Студенти, які мають сім'ї з дітьми	-
Студенти за напрямками підготовки педагогічної освіти	130
Студенти, які навчаються на відмінно	33
Студенти, які мають середній бал 4–4,99	441
Студенти, батьки яких є шахтарями, які мають стаж підземної роботи не менш ніж 15 років	1
Студенти, які зареєстровані як внутрішньо переміщені особи	17
Студенти, визнані учасниками бойових дій (або студенти, батьки яких визнані учасниками бойових дій)	24
Студенти, один із батьків яких загинув у районі проведення АТО	1
ВСЬОГО	750

Фінансування органів студентського самоврядування

Кошти, визначені вченою радою Університету, органами студентського самоврядування було спрямовано на:

- витрати студентів на відрядження для участі в олімпіадах і конкурсах у сумі **46,2 тис.грн.**;

- витрати на придбання канцелярських товарів, запрошень, афіш, кульок повітряних, рамок для фото та банеру для студентського комітету у сумі **9,6 тис.грн.**

У грудні планується придбання обладнання для студентського телебачення приблизно на суму **46,0 тис.грн.**

Господарська діяльність, експлуатація споруд та інфраструктури Університету

У звітному періоді діяльність ректорату, підрозділів і структур Університету спрямовувалася на збереження та підтримання в належному стані майна та інфраструктури навчального закладу.

Зокрема за 11 місяців 2018 року було проведено:

- послуги з поточного ремонту обладнання котельні, повірки та експертизи газового обладнання – 43,1 тис.грн.;

- послуги з технічного обслуговування мереж теплопостачання гуртожитків – 10,0 тис.грн.;

- послуги з повірки електролічильників, заміру та випробування електрообладнання – 24,5 тис.грн.;

- розробка проектно-кошторисної документації по капітальному ремонту газової котельні навчального корпусу № 2 та сплату авансу на капітальний ремонт – 214,0 тис.грн. (в грудні буде сплачено остаточну суму за капітальний ремонт – 316,0 тис.грн.)

Для підтримання власними силами території та будівель Університету в належному стані придбано:

- будівельних матеріалів – 44,0 тис.грн.;

- обладнання, інвентар, інструмент та витратні матеріали для господарської діяльності (напороміри, манометри, лічильники, трансформатор струму, лампочки, миючі засоби, мітла, віники, замки тощо) – 48,5тис.грн.

З метою здійснення заходів з енергоефективності в грудні 2018 року планується придбати металопластикові вікна для спортивного залу навчального корпусу №2 та матеріали на суму 150,00 тис.грн. для виготовлення металопластикових вікон власними силами. Також планується придбати енергоощадні лампи на суму 55,0 тис.грн.

Фінансово-господарська діяльність, що проводилась і проводиться Університетом, дає можливість вирішити не тільки значну низку життєво необхідних питань, а й закріпити фінансові та економічні позиції, стабільний та поступальний розвиток Університету.

Заходи, проведені по ремонту будівель Університету АГЧ у 2018 році:

I Навчальний корпус №1

1. Ремонт фасаду I поверху вул. Чернишевського
2. Улаштування ганку (Кафедра інформатики)
3. Ремонт шиферної покрівлі (ауд. 65)
4. Ремонт коридорів ректорату
5. Ремонт фасаду ректорату.

II Навчальний корпус №2

1. Капремонт (ауд. 106, 109)
2. Ремонт стелі та підлоги (ауд. 108)
3. Ремонт м'якої покрівлі газової котельні
4. Закладка цеглою двох віконних прорізів (Кафедра туризму)
5. Обладнання панелі Євродошкою (ауд. 88)
6. Ремонт віконних укосів (ауд. 91, 95, 96, коридор II поверх)
7. Ремонт шиферної покрівлі (ауд. 106)

8. Капремонт газової котельні

III Навчальний корпус №4

1. Виготовлення та вставлення метал/пластикових вікон 8 шт.
2. Капремонт комп'ютерного класу (ауд. 115)
3. Ремонт укосів (ауд. 121, 122, 123)

IV Гуртожиток №2

1. Заміна труб холодної води 92 м (підвал)
2. Заміна електрокабелю окремої ділянки

Основні показники бюджету на 2019 рік

Основні показники бюджету на 2019 рік вказані у таблиці 7.6.

Таблиця 7.6.

Проект по спеціальному фонду на 2019 рік		
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького		
Вид бюджету <u>Державний</u>		
Код та назва відомчої класифікації видатків головного розпорядника коштів <u>220 Міністерство освіти і науки України</u>		
Код та назва програмної класифікації видатків державного бюджету <u>2201160 Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики</u>		
		тис.грн.
		Спеціальний фонд
НАДХОДЖЕННЯ - усього	x	17580,00
Надходження коштів із спеціального фонду бюджету, у т.ч.	x	17580,00
Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	25010000	17580,00
-плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	25010100	13544,00
-надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	25010200	3635,20
-плата за оренду майна бюджетних установ	25010300	400,80
-надходження бюджетних установ від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)	25010400	
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ-усього	x	17580,00

Поточні видатки		2000	17280,00
<i>Оплата праці</i>		2110	9615,50
<i>Нарахування на оплату праці</i>		2120	2115,41
	<i>Предмети, матеріали, обладнання та інвентар, у тому числі м'який інвентар та обмундирування</i>	2210	231,37
	<i>Медикаменти та перев'язувальні матеріали</i>	2220	5,00
	<i>Продукти харчування</i>	2230	
	<i>Оплата послуг (крім комунальних)</i>	2240	600,00
<i>Видатки на відрядження</i>		2250	150,00
<i>Оплата комунальних послуг та енергоносіїв</i>		2270	4486,72
	<i>Оплата теплопостачання</i>	2271	1656,62
	<i>Оплата водопостачання і водовідведення</i>	2272	745,14
	<i>Оплата електроенергії</i>	2273	1503,83
	<i>Оплата природного газу</i>	2274	581,13
	<i>Оплата інших енергоносіїв</i>	2275	
	<i>Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку</i>	2282	4,00
<i>Соціальне забезпечення</i>		2700	2,00
	<i>Інші видатки</i>	2800	70,00
Капітальні видатки		3000	300,00
<i>Придбання обладнання і предметів довгострокового користування</i>		3110	300,00
<i>Капітальне будівництво (придбання)</i>		3120	
<i>Капітальний ремонт</i>		3130	0,00
	<i>Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)</i>	3131	
	<i>Капітальний ремонт інших об'єктів</i>	3132	
<i>Реконструкція та реставрація</i>		3140	

8. СТАН РОБОТИ УНІВЕРСИТЕТУ З ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

На виконання антикорупційного законодавства України в Університеті затверджено Антикорупційну програму та План заходів щодо усунення оцінених корупційних ризиків, попередження та профілактики корупційних правопорушень на 2018 рік (далі – План).

За звітний період у межах компетенції вживалися заходи, спрямовані на безумовне та чітке виконання норм Закону України «Про запобігання корупції» та положень, закріплених у Антикорупційній програмі Університету. Також із метою реалізації Плану заходів здійснювалися наступні заходи:

1. Упродовж 2018 року в Університеті оголошено та проведено 5 конкурсних відборів на заміщення посад науково-педагогічних працівників, в яких взяло участь 117 осіб. Конкурсні відбори проведено на засадах законності, об'єктивності та неупередженості. Усі конкурсні справи та наведена в них інформація про кандидата були ретельно перевірені конкурсною комісією із урахуванням вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, трудового та антикорупційного законодавства.

З метою дотримання антикорупційного та трудового законодавства до складу конкурсної комісії включено юрисконсульта та фахівця I категорії з питань запобігання та виявлення корупції.

Система відбору кандидатів на посади науково-педагогічних працівників Університету є відкритою, кожен претендент має можливість вільно ознайомитися з умовами та порядком проведення конкурсного відбору, критеріями відбору (наявність у претендентів на посаду спеціальних знань, умінь, здібностей, досвіду роботи тощо). Порядок проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників в Університеті розміщено на офіційному веб-сайті закладу.

2. Конкурсною комісією та відділом кадрів здійснюється диференціація кандидатів на заміщення вакантних посад за ступенем їх

відповідності майбутній діяльності. Прийняттю рішення про придатність або відвід кандидатів передуює вивчення кандидатур претендентів на посади як наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, так й інших категорій працівників, при цьому обов'язково враховуються наступні фактори: наявність/відсутність прямого підпорядкування; можливість наявності конфлікту інтересів; індивідуальні професійні якості претендента на посаду.

Усі кандидати на заміщення вакантних посад працівників, під час співбесіди, попереджаються про відповідальність за надання недостовірної інформації щодо працюючих в Університеті близьких осіб.

3. Із метою формування належного рівня антикорупційної культури, ознайомлення з вимогами антикорупційного законодавства фахівцем І категорії з питань запобігання та виявлення корупції для працівників Університету, які вперше приймаються на роботу, проводиться обов'язковий вступний інструктаж із положень Закону України «Про запобігання корупції» та Антикорупційної програми Університету. Факт проходження інструктажу фіксується в журналі вступних інструктажів із резолюцією у заяві про прийняття на роботу працівника.

4. У зв'язку з періодичним оновленням нормативно-правових актів у галузі запобігання та протидії корупції пріоритетним напрямком діяльності фахівця І категорії з питань запобігання та виявлення корупції є роз'яснення його положень працівникам та студентам Університету. На виконання цього пункту Плану здійснюється постійний моніторинг норм і практики застосування законодавчих та інших нормативно-правових актів в галузі протидії корупції. Із метою ознайомлення працівників та студентів Університету з чинним антикорупційним законодавством у 2018 році проведено 11 семінарів. Крім того, роз'яснення антикорупційного та іншого законодавства надавались працівникам і студентам Університету під час індивідуальних консультацій. За 2018 рік за індивідуальною консультацією звернулося 37 осіб.

5. На особливу увагу в діяльності посадових осіб Університету заслуговує питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. В Університеті забезпечується постійний моніторинг дотримання посадовими особами антикорупційного законодавства, насамперед, щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, обмеження спільної роботи близьких осіб.

6. Із метою недопущення (запобігання) виникнення корупційних ризиків, а саме конфлікту інтересів, на підставі та відповідно до рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 № 839 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів» для працівників Університету фахівцем I категорії з питань запобігання та виявлення корупції розроблено Методичні рекомендації з питань врегулювання конфлікту інтересів (для працівників). Зазначені рекомендації затверджено наказом ректора Мелітопольського державного університету імені Богдана Хмельницького від 21.02.2018 року № 34/01-06. Упродовж лютого-березня 2018 року зміст Методичних рекомендацій з питань врегулювання конфлікту інтересів під особистий підпис доведено до всіх науково-педагогічних працівників Університету.

7. Із метою дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції» та Плану упродовж лютого-березня 2018 року до суб'єктів подання щорічних е-декларацій було доведено інформацію про необхідність своєчасного подання електронної декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Кожен із суб'єктів попереджений про адміністративну відповідальність за неподання та/або несвоєчасне подання е-декларації, а також про подання недостовірної інформації в е-деклараціях.

8. Усім суб'єктам декларування, за їх безпосереднього звернення, фахівцем I категорії з питань запобігання та виявлення корупції було надано методичну допомогу під час заповнення е-декларації та рекомендації щодо її заповнення.

9. В Університеті забезпечено контроль за своєчасністю подання

щорічних е-декларацій за 2017 рік. Станом на 01 квітня 2018 року усіма суб'єктами декларування були своєчасно подані е-декларації.

До Національного агентства з питань запобігання корупції повідомлення про факти порушення антикорупційного законодавства (неподання та/або несвоєчасне подання е-декларацій) не направлялися.

10. У 2018 році фактів порушення посадовими особами Університету антикорупційного законодавства з питань врегулювання конфлікту інтересів та ознак наявності корупційних ризиків у діяльності зазначених працівників не виявлено.

11. У звітному періоді на офіційному веб-сайті Університету у рубриці «Інформація, що підлягає оприлюдненню» постійно оприлюднювалася інформація щодо запобігання корупції, у тому числі поповнювалися та систематично оновлювалися антикорупційні матеріали рубрики.

12. Протягом 2018 року посадові особи Університету до відповідальності за скоєння корупційних та/або пов'язаних із корупцією правопорушень не притягувалися.

У діяльності керівників структурних підрозділів Університету фактів конфлікту інтересів та наявних корупційних ризиків не виявлено.

13. У зв'язку з тим, що в звітному періоді посадові особи Університету до відповідальності за скоєння корупційних та/або пов'язаних із корупцією правопорушень не притягувалися та у їх діяльності фактів конфлікту інтересів або наявних корупційних ризиків виявлено не було, інформація до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції не надавалася.

14. У звітному періоді на «телефон довіри» та до «скринь довіри» інформація стосовно порушення антикорупційного законодавства співробітниками та студентами Університету не надходила. Звернення громадян мали місце, однак питань порушення антикорупційного законодавства не стосувалися.

Відповідно до проведеного анонімного анкетування студентів та із метою забезпечення дієвого функціонування механізмів зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень, студентами запропоновано запровадження електронної поштової адреси (банеру) на офіційному сайті Університету, що сьогодні вже функціонує завдяки зусиллям Інформаційно-обчислювального центру Університету.

15. Протягом 2018 року на офіційному веб-сайті Університету постійно оприлюднювалася та оновлювалася інформація щодо запобігання корупції та за напрямками діяльності структурних підрозділів Університету відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та статті 79 Закону України «Про вищу освіту», статті 30 Закону України «Про освіту».

16. В Університеті з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти та об'єктивності їх оцінювання під час поточного й періодичного контролю щосеместрово проводяться ректорські контрольні роботи.

17. Усі закупівлі товарів і послуг здійснюються в Університеті відповідно до річного плану, що разом із додатками та змінами оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом п'яти днів з дня їхнього затвердження.

На початку 2018 року головним бухгалтером спільно з головою тендерного комітету та юрисконсультком визначено критерії для учасників публічних закупівель, а саме: ціна та найменування товару чи послуги; якість запропонованих товарів і послуг; умови оплати; строк виконання; гарантійне обслуговування; експлуатаційні витрати; найменування та місце знаходження контрагенту; кінцевий строк поставки товарів, виконання робіт, надання послуг.

Під час здійснення публічних закупівель враховуються наступні принципи: добросовісна конкуренція серед учасників; максимальна економія та ефективність використання державних коштів; відкритість та

прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників; об'єктивна та неупереджена оцінка отриманих пропозицій у тому числі й тендерних; запобігання корупційним діям і зловживанням.

18. Із метою мінімізації корупційних ризиків у фінансово-господарській сфері, підвищення ефективності публічних закупівель товарів та послуг, а також підтримання ділових відносин із контрагентами у правовому полі, в Університеті запроваджена антикорупційна перевірки контрагентів. Перевірка здійснюється з використанням Інтернет-ресурсів, проводиться аналіз попередньої діяльності контрагентів, у тому числі: перевірка наявності у них власних антикорупційних програм, їх готовності включати до договорів антикорупційні умови (застереження). Усі проекти договорів в Університеті обов'язково візуються фахівцем I категорії з питань запобігання та виявлення корупції.

19. Проведення публічних закупівель товарів і послуг здійснюється в Університеті через систему «Prozorro». Університет докладає всіх можливих зусиль щодо мінімізації ризиків ділових відносин із контрагентами, які можуть бути залучені до корупційної діяльності. За результатами проведеного моніторингу раніше укладених договорів, проводиться робота щодо виключення посередницьких структур із процесу проведення закупівлі товарів та послуг. Університетом укладаються прямі договори з виробниками товарів та послуг.

Усі документи, отримані під час проведення процедур закупівлі товарів та послуг, систематизуються та зберігаються відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів та Інструкції з діловодства Університету.

20. На початку 2018 року юрисконсульт Університету спільно з головним бухгалтером із залученням керівників структурних підрозділів, враховуючи вимоги чинного законодавства, в тому числі й антикорупційного, було розроблено типові договори: про надання освітніх послуг, про надання додаткових освітніх послуг, купівлі-продажу товарів; про надання послуг; про проведення практик здобувачів вищої освіти, про

співробітництво та/або співпрацю тощо. Електронні зразки зазначених договорів розіслано до структурних підрозділів Університету.

21. На підставі наказу ректора Університету від 24.09.2018 року № 129/01-06 із метою проведення інвентаризації матеріальних цінностей утворено комісію, до складу якої включено фахівця І категорії з питань запобігання та виявлення корупції. У період із 01.10.2018 року по 01.11.2018 року комісією здійснено перевірку і документальне підтвердження наявності та стану, оцінки активів та зобов'язань Університету. За результатами проведеної інвентаризації порушень вимог бухгалтерського обліку та фінансової звітності не виявлено.

22. Із метою посилення контролю за здійсненням допорогових закупівель товарів і послуг в Університеті запроваджено обов'язкове візування документів щодо закупівлі товарів та послуг фахівцем І категорії з питань запобігання та виявлення корупції.

Задля посилення контролю за прийняттям рішення про списання матеріальних цінностей в Університеті наказом ректора Університету від 19.02.2018 року № 29/01-06 створено постійно діючу комісію, до складу якої включено фахівцем І категорії з питань запобігання та виявлення корупції. У звітному періоді комісією постійно здійснювалась перевірка товарно-матеріальних цінностей, що частково або повністю втратили свою первісну якість або застаріли, які пропонувалися на списання.

За цими напрямками діяльності порушень вимог чинного законодавства не виявлено.

23. Із метою своєчасного виявлення, усунення та мінімізації корупційних ризиків у діяльності Університету, причин, що їх породжують та умов, що їм сприяють, в Університеті наказом ректора від 02.10.2017 року № 140/01-06 створено комісію з проведення оцінки корупційних ризиків. Комісією здійснено перегляд оцінених у 2017 році корупційних ризиків, на підставі якого розроблено заходи щодо запобігання корупційним проявам з урахуванням нових засад формування та реалізації антикорупційної

політики, механізми запобігання виникненню, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Університету.

24. Питання запобігання та протидії корупції неодноразово розглядаються та обговорюються на ректоратах, під час засідань Вченої ради та на Конференції трудового колективу, а також під час проведення засідань кафедр, директорату інституту та деканатів факультетів, під час кураторських годин зі студентами.

25. Упродовж 2018 року фактів порушення учасниками освітнього процесу антикорупційного законодавства виявлено не було, у зв'язку з чим службові розслідування та перевірки не проводилися.

Слід зазначити, що до складу майже всіх існуючих в Університеті комісій, відповідно до наказів та вимог Закону України «Про вищу освіту» включено представників студентського самоврядування.

Крім того, у звітному періоді постійно проводилась експертиза розпорядчих документів, що видаються в Університеті на предмет виявлення положень, що можуть призвести до порушення вимог антикорупційного законодавства та щодо вчинення працівниками Університету корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень. Усі зауваження, що були виявлені фахівцем I категорії з питань запобігання корупції до проектів розпорядчих документів, були своєчасно усунуті.

За результатами проведеного аналізу виконання Антикорупційної програми Університету та Плану заходів щодо усунення оцінених корупційних ризиків, попередження та профілактики корупційних правопорушень в Університеті на 2018 рік встановлено, що стан виконання заходів, визначених антикорупційною програмою та передбачених Планом перебувають на задовільному рівні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведений аналіз основних видів діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького свідчить про вагомі позитивні здобутки, які досягнуті в цьому році в процесі творчої та злагодженої роботи всього колективу Університету. В наслідок плідної співпраці збільшено контингент здобувачів вищої освіти, проліцензувано та відкрито нові спеціальності і освітні програми, в тому числі сертифікаційні освітні програми, успішно функціонують внутрішня система забезпечення якості освітнього процесу та чинні наукові школи, розширено бази практичної підготовки здобувачів вищої освіти, запроваджено нові форми профорієнтаційної діяльності, організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю. Ведеться ефективна робота щодо оптимізації кадрового потенціалу, розширення міжнародних зв'язків з іншими науковими та науково-технічними установами, удосконалення матеріально-технічної бази Університету тощо. В рамках Методичної майстерні педагога Нової української школи налагоджена систематична робота по підготовці здобувачів вищої освіти Університету і педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти щодо впровадження у навчальну діяльність сучасних освітніх методик та технологій.

Перспективними напрямками роботи Університету необхідно визначити:

1. Подальше підвищення якості освітнього процесу, забезпечення реалізації компетентнісного навчання, підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця.
2. Удосконалення змісту освітніх програм, навчальних планів, освітньої діяльності із підготовки фахівців освітньої галузі відповідно до основних принципів і положень Концепції Нової української школи.
3. Збільшення контингенту здобувачів вищої освіти.
4. Розширення спектру освітніх послуг Університету.

5. Забезпечення взаємодії з крупними підприємствами, установами і організаціями з метою проходження здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками на їх базі практичної підготовки, стажування тощо; напрацювання моделі взаємовигідних відносин Університету з роботодавцями при впровадженні елементів дуальної освіти.

6. Поглиблення співпраці з управліннями освіти та закладами освіти різного рівня, розробка основних принципів спільної роботи для забезпечення наступності і безперервності дошкільної, загальної середньої та вищої освіти, посилення практичної складової фахової підготовки здобувачів вищої освіти відповідної галузі.

7. Спрямування наукових пошуків науково-педагогічних працівників Університету на створення авторських методик та інноваційних технологій у контексті розвитку освіти і науки.

8. Створення спеціальних умов для проведення наукової роботи за пріоритетними напрямками, організація атестації структурних підрозділів Університету у частині провадження ними наукової діяльності за попередні п'ять років; активізація діяльності редакційних колегій наукових журналів щодо їх включення до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, Scopus, Index Copernicus; підготовка та подання проектів до конкурсів наукових робіт; збільшення кількості об'єктів права інтелектуальної власності; розробка Положення про наукові школи в Університеті; сприяння збільшенню кількості наукової продукції вчених, висвітлення досягнень науковців у ЗМІ, на виставках міжнародного та всеукраїнського рівнів.

9. Підготовка здобувачів вищої освіти до міжнародних, всеукраїнських студентських олімпіад, конкурсів студентських наукових робіт, інших освітньо-наукових, мистецьких конкурсів міжнародного та всеукраїнського рівнів.

10. Подальше укріплення матеріально-технічної бази Університету.